

STORTINGET

Dokument 15:8

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1051–1200

28.01. – 09.02.2024

Innhold

1051. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. tilskuddsordningen for utleieboliger, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	11
1052. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. sikkerhetsloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
1053. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. behandlingsskapitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	13
1054. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. formuesskatten, besvart av næringsminister	14
1055. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Dyrevelferdsmeldinga, besvart av landbruks- og matminister	15
1056. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømkunder, besvart av energiminister	15
1057. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraftsamarbeid, besvart av energiminister	16
1058. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. støtteordninger for tinnitusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	17
1059. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. foreldre med barn til og med 12 år en time betalt fri hver dag, besvart av barne- og familieminister.....	18
1060. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. donere Sea King til Ukraina, besvart av forsvarsminister	18
1061. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. tolking lov om lønnsgaranti, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	19
1062. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. fastsatt skatt av hhv. inntekt og formue for husholdninger (i mill. kroner), etter desilfordelt netto formue, besvart av finansminister.....	19
1063. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. arbeidsgiveravgiften, besvart av finansminister	20
1064. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. statens årlige inntekt fra skatt av andre kapitalinntekter (ikke aksjeinntekter) hos personlige skattebetalere, besvart av finansminister	21
1065. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister.....	21
1066. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. lønnsgarantiordningen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	22
1067. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. åkalte fjernstyrte tårn på norske lufthavner, besvart av samferdselsminister.....	23
1068. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. unntaksordningen, besvart av fiskeri- og havminister.....	24
1069. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. lufthavnenes kostnader, besvart av justis- og beredskapsminister.....	25
1070. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Politihøgskolens aktivitet i Stavern, besvart av justis- og beredskapsminister.....	26
1071. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. likebehandling av aksjonærer i dei selskapa Eksin gir statlege lånegarantiar, besvart av næringsminister	27
1072. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. regningen for ny kanalbro i Moss og Kjøkøysund bro i Fredrikstad/Hvaler, besvart av samferdselsminister	28
1073. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bosetting av flyktninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	28
1074. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. eldrevoldssaker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	29
1075. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. brøyteutstyr, besvart av samferdselsminister.....	30
1076. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. plagiering i masteroppgaver, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	31
1077. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. kommersiell pasientbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	32
1078. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. dyrevelferd, besvart av landbruks- og matminister	32
1079. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. 25 000 nye nullskatteytarar i Noreg dersom formuesskatten blir fjerna, besvart av finansminister	33
1080. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fornybarinvesteringer for Oljefondet, besvart av finansminister.....	34
1081. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. godkjenning av PUD, besvart av energiminister.....	34

1082. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. stortingsmelding om BPA, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
1083. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tvangsflyttet til en biologisk forelder, besvart av barne- og familieminister.....	36
1084. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. dumping overskuddsstein i Osterfjorden, besvart av samferdselsminister.....	37
1085. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. evalueringen av pilotprosjektet i Oslo politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	38
1086. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Økokrims oppfølging av saker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
1087. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. termingebyrer til finansinstitusjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
1088. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. bevilgningene til Frifondsordningen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	40
1089. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. å avvise vegvesenets forslag til forskriftsendring, besvart av samferdselsminister.....	42
1090. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. kommisjon for partnerdrap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	43
1091. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	44
1092. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. batteriteknologi i kraftsystemet, besvart av energiminister	45
1093. Spørsmålet ble trukket.....	45
1094. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. undervisning som undergraver formålet i likestillings- og diskrimineringsloven, besvart av kunnskapsminister	46
1095. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. bredbåndsmidlene, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	47
1096. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. DNB , besvart av næringsminister	48
1097. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. regelverket om helikoptertransport offshore (HOFO), besvart av samferdselsminister	49
1098. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. produsentansvar for tekstiler, besvart av klima- og miljøminister	49
1099. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	50
1100. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. sosial kontroll, besvart av kunnskapsminister.....	51
1101. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. åndedrettsvern, besvart av helse- og omsorgsminister.....	52
1102. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. anbudsrunder til Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsminister.....	53
1103. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. krisesenterlov, besvart av barne- og familieminister	54
1104. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. angrepa mot Rojava, besvart av utenriksminister.....	54
1105. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. sjømatproduksjon, besvart av fiskeri- og havminister	55
1106. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. vedlikehold av SAR Queen i Bardufoss, besvart av justis- og beredskapsminister.....	56
1107. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vindkraftanlegget på Moifjellet, besvart av forsvarsminister	56
1108. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vindkraft på Moifjellet, besvart av næringsminister	57
1109. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. differansekontrakter, besvart av klima- og miljøminister	58
1110. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. BankAxept, besvart av finansminister.....	59
1111. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. Flisa bru, besvart av samferdselsminister.....	60
1112. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. styrke nordmenns kjøpekraft i 2024, besvart av finansminister.....	60
1113. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ventetiden for asylintervju, besvart av justis- og beredskapsminister.....	61
1114. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. hvilke land Norge har en avtale med der vi fraskriver oss 3-årsregelen for skatteplikt, besvart av finansminister.....	62

1115. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. øvre aldersgrense for kjøreseddel for buss/drosje, besvart av samferdselsminister.....	63
1116. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. våpensøknader, besvart av justis- og beredskapsminister.....	64
1117. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. klyngeprogrammet, besvart av næringsminister.....	65
1118. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Oslo tingretts dom om ugyldige oljetillatelser, besvart av energiminister.....	66
1119. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. definisjonen av "tillitsvalgt", besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	67
1120. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. tros- og livssynsutøvelse, besvart av barne- og familieminister.....	67
1121. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. tilgangen på norsk førstesortert saueull, besvart av landbruks- og matminister.....	68
1122. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. krigen mot Gaza, besvart av utenriksminister.....	69
1123. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kostnadene ved utforming og innfasing av dagens 1 000-lapp, besvart av finansminister.....	70
1124. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. det kinesiske kommunistpartiet sin propaganda-ansvarlege Sun Yeli, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	71
1125. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gassressursene og oljeressursene som selskapene har estimert i sine søknader til de lisensene som ble delt ut i TFO 2023, besvart av energiminister.....	72
1126. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. sikkerhetsklarering i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	72
1127. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Nye Veiers prosjekter, besvart av samferdselsminister.....	73
1128. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. krav for å kunne kvalifisere seg til et professorat, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	74
1129. Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. oversikt over fordelingseffekten av å fjerne formueskatten, besvart av finansminister.....	75
1130. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. legemidler til sjeldne sykdommer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
1131. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. dyrene fanget på MV Bahijah, besvart av landbruks- og matminister.....	80
1132. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. støtte til Ukraina, besvart av utenriksminister.....	81
1133. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. Eksfin, besvart av næringsminister.....	82
1134. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. idrettsanlegg, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	83
1135. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. statsforvalteren i Vestfold og Telemark, besvart av klima- og miljøminister.....	84
1136. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. tilskuddsordningen for kommunale fiskerihavntiltak, besvart av fiskeri- og havminister.....	84
1137. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. rettssaken mot Jimmy Lai, besvart av utenriksminister.....	86
1138. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. økonomisk støtte, besvart av barne- og familieminister.....	87
1139. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. endringen i antall stillinger for Øst Politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
1140. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Flytoget, besvart av samferdselsminister.....	89
1141. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. butikkenes mulighet til å preferere betalingsnettverk, besvart av finansminister.....	90
1142. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Kulturdepartementets tolkning av spillemiddelbestemmelsene, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	91
1143. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsminister.....	92
1144. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. om Pakistan er trygt for en Hazara-kvinne, besvart av justis- og beredskapsminister.....	93
1145. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. at fiskeflåten må kutte minst like mye utslipp fram mot 2030 som andre næringer, besvart av fiskeri- og havminister.....	94
1146. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. behandlinger for degenererende sykdommer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	95

1147. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. folkeavstemningen i Søgne og Songdalen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	96
1148. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. bilateral avtale innenfor samferdselsområdet med Kosovo, besvart av samferdselsminister	97
1149. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Fosseforedrag, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	97
1150. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. det samiske folk, besvart av kommunal- og distriktsminister	98
1151. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. ulovlig jakt på ulv og andre rovdyr, besvart av justis- og beredskapsminister.....	99
1152. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. arkeologiske utgravinger og grunnundersøkelser for prosjektet Møreaksen, besvart av samferdselsminister.....	99
1153. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. den langvarige negative trenden i omfanget av barn og unges utelek, besvart av klima- og miljøminister.....	101
1154. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. å sikre at kontanter og bankkort fortsatt er mulige betalingsmidler på alle legekantor, besvart av helse- og omsorgsminister	103
1155. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. lovendringer slik at pasienter under 50 år ikke bosettes i sykehjem i strid med eget eller vergens ønske, besvart av helse- og omsorgsminister	104
1156. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjekter med såkalla "referansegrupper", besvart av samferdselsminister.....	104
1157. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. effekten Hordfast vil få på dei to store prosjekta Svegatjørn-Rådal og Rogfast når Hordfast er på plass, besvart av samferdselsminister	105
1158. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. mennesker med funksjonsnedsettelse, besvart av kultur- og likestillingsminister	106
1159. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tap ved ferje kostnader ved utsettelse av Hordfast, besvart av samferdselsminister	106
1160. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. sluttkunden, besvart av utenriksminister	107
1161. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. fullmaktsgrensen for legemidler finansiert gjennom folketrygden, besvart av helse- og omsorgsminister	108
1162. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. abortloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	109
1163. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. fremkommeligheten for myke trafikanter under stengingen av Hammersborgtunnelen, besvart av samferdselsminister.....	109
1164. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. utvisning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	110
1165. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. andel av olje produsert i Norge selges til plast produksjon, besvart av energiminister	111
1166. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. skattemessig bosatt i Norge for å unngå skattetilpasning, besvart av finansminister.....	112
1167. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. rettighetshavere, besvart av finansminister	112
1168. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. sanksjonar, besvart av utenriksminister	113
1169. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. lakssykdommen "Red skin disease", besvart av fiskeri- og havminister.....	114
1170. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. sykdommen Red Skin Disease, besvart av fiskeri- og havminister.....	115
1171. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. oversikt over fordelingen av budsjettmidler for statlige kjøp av regionale flyruter for 2024, besvart av samferdselsminister	116
1172. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. arbeidstillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	117
1173. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. misjonsskolene, besvart av kunnskapsminister.....	117
1174. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. flyktninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	118
1175. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. kompetansehevingsaktivitet for landets forliksrådsdommere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	119

1176. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. merkostnader ved å utsette innføringen av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister	120
1177. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. ansatterepresentasjon i Kulturminnefondet, besvart av klima- og miljøminister.....	121
1178. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. et godt rutetilbud på FOT-rutene fra og med 1.4.2024, besvart av samferdselsminister	122
1179. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. tilbudet ved Klinikk Alta, besvart av helse- og omsorgsminister ...	122
1180. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. pasientsikkerhet, besvart av helse- og omsorgsminister	124
1181. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. justering av handlingsregelen, besvart av finansminister.....	125
1182. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimaeffekten av å nå det nye målet om at 100 % av nye tunge kjøretøy skal være nullutslipp i 2030, besvart av klima- og miljøminister.....	126
1183. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. ukrainere med egen bil i Norge, besvart av finansminister.....	126
1184. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Nordøst-Syria, besvart av utenriksminister.....	127
1185. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. belønningsavtalene, besvart av samferdselsminister	128
1186. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Bane Nor, besvart av samferdselsminister.....	129
1187. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister	129
1188. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Danmark, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	130
1189. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. språknøytrale videregående skoler, besvart av kunnskapsminister	131
1190. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hjemløs kvinne, besvart av arbeids- og inkluderingsminister...	132
1191. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. dei to prosjekta RV5 Kjosnestunnelen og E39 Myrmel-Lunde, besvart av samferdselsminister	133
1192. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Eksfin og DNB, hvor staten er en største eier, sin rolle i Solstad ASA saken, besvart av næringsminister	134
1193. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. taxfreeordningen, besvart av samferdselsminister.....	135
1194. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister.....	136
1195. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Nordfjordbrua, besvart av samferdselsminister.....	137
1196. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. virkemidler for å nå målet om nullutslipp for nye tunge kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	137
1197. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. elektrifisere Melkøya, besvart av energiminister	138
1198. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. tungbilkolonner over E134 Haukelifjell, besvart av samferdselsminister.....	139
1199. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. skatteavtaler per land, besvart av finansminister	139
1200. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. forslag om endringer i abortloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	140

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1051 - 1200) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	1189
Almeland, Grunde (V)	1089, 1096
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1052, 1053, 1085, 1126, 1150, 1175
Aydar, Seher (R)	1200
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1059, 1140, 1163
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1054, 1055, 1079, 1102, 1149
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1133
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1083, 1090, 1130, 1154
Breivik, Ane (V)	1181, 1183
Bøe, Erlend Svardal (H)	1082, 1106
Eskeland, Liv Kari (H)	1097, 1101, 1157, 1159
Fagerås, Mona (SV)	1099, 1127, 1185, 1186
Farahmand, Mahmoud (H)	1062, 1063, 1192
Fiskaa, Ingrid (SV)	1104, 1122, 1168
Grotle, Olve (H)	1191
Gulati, Himanshu (FrP)	1138, 1139
Halleland, Terje (FrP)	1135, 1136, 1160, 1197, 1198
Haltbrekken, Lars (SV)	1081, 1092, 1125, 1182, 1196
Hansson, Rasmus (MDG)	1080, 1145, 1195
Helleland, Linda Hofstad (H)	1117
Hjemdal, Silje (FrP)	1103, 1134
Hoksrud, Bård (FrP)	1058, 1161, 1190
Hussein, Marian (SV)	1155
Johnsen, Tor André (FrP)	1070, 1143
Jørgensen, Geir (R)	1111, 1115
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1087, 1114, 1166, 1167, 1199
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1164
Kristensen, Turid (H)	1088
Larsen, Erlend (H)	1067, 1069, 1148, 1193
Lie, Kathy (SV)	1153
Limi, Hans Andreas (FrP)	1110, 1194
Linnestad, Anne Kristine (H)	1095
Listhaug, Sylvi (FrP)	1074, 1176, 1180
Lund, Tobias Drevland (R)	1113, 1144
Lunde, Heidi Nordby (H)	1065
Lysbakken, Audun (SV)	1165
Lønseth, Mari Holm (H)	1174
Marhaug, Sofie (R)	1107, 1108
Melby, Guri (V)	1132, 1137
Mølberg, Anna (H)	1116, 1119
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1056, 1057
Njåstad, Helge André (FrP)	1068, 1105, 1146, 1147
Nyholt, Hege Bae (R)	1177

Ojala, Irene (PF)	1179
Orten, Helge (H)	1064, 1121
Raja, Abid (V)	1094, 1120, 1173, 1187
Rotevatn, Sveinung (V)	1071, 1084, 1124, 1141
Sandtrøen, Per Martin (Sp)	1129
Schou, Ingjerd Schie (H)	1170
Skjelstad, André N. (V)	1178, 1188
Steffensen, Roy (FrP)	1076
Stokkebø, Aleksander (H)	1061, 1066, 1123
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1112, 1171
Sve, Frank Edvard (FrP)	1075, 1091, 1152, 1156
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1051, 1131, 1162
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1077
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1060
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1098, 1109
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1086, 1118, 1151, 1158
Westgaard-Halle, Lene (H)	1078, 1172
Wiborg, Erlend (FrP)	1072, 1073, 1169
Wold, Grete (SV)	1100, 1128
Øvstegård, Freddy André (SV)	1142, 1184

STORTINGET

Dokument 15:8

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1051

Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 5. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Vil statsråden lytte til tilbakemeldingene fra norske kommuner og gjeninnføre tilskuddsordningen for utleieboliger og tilhørende virkemidler for å gjøre det enklere å få tilgang på boliger i bosettingsarbeidet?

BEGRUNNELSE:

I februar er det to år siden Putin startet sin brutale angrepskrig mot Ukraina. En konsekvens av krigen har vært at mange ukrainere har måttet forlate sitt hjemland og lagt på flukt. Norske kommuner har som konsekvens av denne konflikten gjennom en imponerende innsats bosatt et stort antall flyktninger. UDIs anslag for ankomster i 2024 er fortsatt høye. Vi er avhengig av kommunenes vilje og mulighet til å bosette og integrere flyktninger for å lykkes. Flere kommuner enn i fjor har gitt tilbakemeldinger til IMDi om at de i mindre grad enn tidligere har kapasitet til å bosette flyktninger. En av utfordringene kommunene trekker frem er tilgang på bolig og hvordan kommunens rolle i leiemarkedet påvirker priser og tilgang på leieboliger.

For at integrerings- og bosettingsarbeidet skal være mulig å håndtere for kommunene er de avhengige av at sentrale myndigheter kontinuerlig lytter til behovene kommunene har og hvilke verktøy de trenger for å løse oppgaven.

Oslo kommune har de to siste årene bosatt 4 000 flyktninger. Det har de blant annet klart å håndtere fordi det var mulig å rehabilitere kommunale bygg og bygge om til boliger og fordi det ble gitt tilskudd til utleieboliger. Det

ble også gitt unntak fra plan og bygningsloven som muliggjorde rehabilitering av boliger på tomter som ikke er regulert til boligformål.

Mange kommuner opplever at utfordringen med tilgang på leieboliger fortsatt er aktuell og at tilgang på bolig er avgjørende for å kunne bosette flyktninger. Dessverre videreførte ikke regjeringen tilskuddet til utleieboliger, og har i stedet økt lånerammene til Husbanken. Kommuner som Oslo sliter ikke med gode lånebetingelser, men har behov for tilskudd. Hvis tilskuddet til utleieboliger gjeninnføres, har kommuner også behov for at boliger som settes opp i tråd med unntaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven blir omfattet av tilskuddet.

Svar:

Russlands angrepskrig mot Ukraina fører til store menneskelege lidinger. Millioner av mennesker har måtte forlate heimene sine.

Regjeringa ønskjer at flyktningane som kjem skal få trygge og gode opphald, og at dei skal kome raskt i arbeid og kunne forsørge seg sjølve. Busettinga av fordrivne frå Ukraina har gått bra, sjølv om vi no har hatt to år med rekordhøge innkomstar. Kommunane har lagt ned ein formidabel innsats og busett over 65 000 flyktningar sidan februar 2022. Dette er rekordhøge tal, og eg er imponert over jobben kommunane har gjort og framleis gjer. Det var ikkje gitt at kommunane skulle klare å handtere så mange innkomstar i ein så kort tidsperiode. Norske kommunar er bedne om å busetje 37 000 nye flyktningar i 2024, og vil innan slutten av februar svare IMDi om dette.

Med så høge innkomstnivå, kjem også ei rekkje utfordringar. Kommunane melder om stort press på kommunale tenester, og vi er klar over at det for fleire kommunar no er utfordrande å få tak i nok bustadar til flyktningar og andre vanskelegstilte grupper. Det er også stort press på leigemarknaden, særleg i dei største byane. Dette er ei problemstilling som regjeringa tek på alvor. For tida arbeider regjeringa med ei melding til Stortinget om ein heilskapleg bustadpolitikk, der leigemarknaden blir eit av fleire viktige tema. Vi tar sikte på å leggje fram meldinga våren 2024.

Eg er oppteken av at kommunane skal ha dei naudsynte verkøya for å kunna halda fram med å busetje flyktningane som kjem. I 2024 vart låneramma til Husbanken auka til 29 milliardar kroner. Dette er det høgaste nivået på fleire tiår, og under regjeringa vår har låneramma auka med til saman 10 milliardar kroner. Med den høge låneramma kan Husbanken gi lån til kommunar og utbyggjarar til å skaffa fleire utleigebustader. Det tyder òg at fleire husstandar kan få startlån til å kjøpe seg bustad.

Regjeringa jobbar målretta med å skaffe fleire utleigebustadar, som kan redusere presset på utleigemarknaden. I fjor lanserte vi boligdugnaden.no. Føremålet

er at det skal bli enklare for enkeltpersonar å gjere bustadane og fritidsbustadane sine tilgjengelege for utleige.

Tilbakemeldingane eg har fått, er at dette har vorte godt motteke, og at fleire kommunar finner boligdugnaden nyttig i sitt arbeid med å skaffe utleigebustader. Vi har også gjort det lettare å leige ut mellom anna fritidsbustadar, gjennom mellombelse endringar i plan- og bygningslova og husleigelova. Endringane inneber at kommunane kan gi unntak frå arealformål eller planavgjerder, for å sikre rask etablering av flyktningsmottak, omsorgs-senter, barnehagar og skular.

I samband med revidert nasjonalbudsjett for 2023 vart tilskot til utleigebustadar mellombels gjeninnført. Tilskotet er eit av fleire verkemiddel me har for å hjelpe kommunane å skaffa fleire utleigebustadar. Samtidig er regjeringa oppteken av å føre ein økonomisk politikk som motverkar den høge prisveksten, og vi har derfor vore nøyde til å gjere harde prioriteringar, også på bustadområdet. Eg følgjer bustadsituasjonen i kommunane nøye og gjer ei kontinuerleg vurdering av kva tiltak som er naudsynte og når, og dette inkluderer tilskotet til utleigebustadar. Eventuelle endringar vil kome i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1052

Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 2. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at den gjeldende praktisering av sikkerhetsloven ikke er at en person med iranske foreldre eller besteforeldre, ikke under noen omstendighet kan sikkerhetsklareres for jobb i politiet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 749 av 18.12.23 og til statsrådens besvarelse av spørsmålet den 20.12.23. I lys av statsrådens henvisning til departementets brev til Nasjonal sikkerhetsmyndighet av 27.10.23, vil spørsmålss-tiller be om en garanti fra statsråden om at gjeldende praktisering av sikkerhetsloven ikke er at en person med iranske foreldre eller besteforeldre, ikke under noen omstendighet kan sikkerhetsklareres for jobb i politiet.

Svar:

Ingen personer får avslag eller mister sikkerhetsklareringen utelukkende på bakgrunn av nasjonalitet, sin egen eller nærstående. Sikkerhetsloven har ingen hjemmel til dette. Sikkerhetsklarering er et verktøy for å vurdere en persons sikkerhetsmessige skikkethet. Dette er en konkret og individuell helhetsvurdering av forhold ved en person. Tilknytning til stater og nasjonalitet kan være relevant å vurdere, men vil ikke i seg selv utelukke at personen kan klareres.

SPØRSMÅL NR. 1053**Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at denne typen kriminell virksomhet er samfunnsskadelig, og at henleggelse av denne typen på grunn av manglende behandlingsskapasitet er et symptom på at politiet er underfinansiert som følge av manglende prioritering av politiet i de seneste års statsbudsjetter?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak i DN av 19.01.24:

https://www.dn.no/magasinet/dokumentar/okonomisk-kriminalitet/cyberkriminalitet/byggebransjen/ble-offer-for-ny-utspekulert-svindel-her-finner-han-igen-tyvegodsset/2-1-1582125?utm_source=front&utm_campaign=lsrjgr

Saken gjelder en svindelmetode som nå brer om seg i byggebransjen, hvor selskaper ved bruk av fiktive regnskaper har skaffet seg kreditt hos forskjellige leverandører. Det vises til artikkelens omtale av svindelmetoden:

«Metoden til selskapene er like enkel som den er genial: Et gammelt aksjeselskap skifter eier, en ny daglig leder kommer inn og gamle regnskaper endres for flere år tilbake, slik at selskapet på papiret ser kredittverdigg ut. Omsetningen må aldri overstige syv millioner kroner. Dette er grensen for når et selskap blir pliktig til å ha en revisor.

Når de nye regnskapene er på plass, er grunnlaget lagt for å søke kreditt hos leverandører og banker.

Metoden er ikke den eneste fellesnevneren. Fire av selskapene har sendt inn det nøyaktig samme regnskapet, der tallene for hver eneste regnskapspost er identiske. Disse selskapene er Scandia Bygg, Lateef Holding, Initwi og BMG Konsult.»

Om den ene leverandørens politianmeldelser av disse sakene, vises det til følgende avsnitter fra artikkelen hitsettes:

«Etter å ha sporet opp sine egne varer, tok Andresen på ny kontakt med politiet.

–Jeg sendte mail til politiet og sa at jeg hadde funnet varene. Jeg prøvde tre forskjellige veier inn til politiet, uten å få noe ordentlig svar.

Den siste henleggelsen fra Oslo politidistrikt kom 1. november.

«Du underrettes med dette om at saken er henlagt på grunn av manglende behandlingsskapasitet», heter det i svaret Andresen fikk.

Oslo-politiet sier i dag at de ikke etterforsker noen av de fem selskapene DN omtaler.

–Jeg ser at det er to saker registrert på det ene firmaet, Lateef. Den ene i Øst politidistrikt, og den andre i Oslo. Begge er henlagt, sier pressesjef Unni T. Grøndahl.»

Spørsmålsstiller vil vite om statsråden er enig i at denne typen bedragerier er samfunnsskadelig. Videre bes det om en tilbakemelding på om statsråden mener henleggelse av denne typen på grunn av manglende behandlingsskapasitet er et symptom på at politiet er underfinansiert som følge av manglende prioritering av politiet.

Svar:

Det er ingen tvil om at bedragerier er samfunnsskadelig kriminalitet, som det er viktig å forebygge og bekjempe. Både offentlige etater og privat sektor er rammet av forskjellige typer bedragerier, som er et kriminalitetsområde i vekst. Som påpekt av blant annet Økokrim, er bedragerier egnet til å både gi store økonomiske tap, og i ytterste konsekvens å ramme tilliten i samfunnet. Regjeringen vil om kort tid legge frem en stortingsmelding om økonomisk kriminalitet, som beskriver utfordringene på feltet og tiltak for å møte og bekjempe kriminaliteten, herunder bedragerier. Jeg viser også til at regjeringen på inneværende års budsjett har styrket innsatsen mot økonomisk kriminalitet, blant annet med flere etterforskere til politidistriktenes enheter for økonomisk kriminalitet, samt en styrking av Bedragerienheten under Økokrim. Enheten vil begynne sitt arbeid våren 2024, og forventes å være fullt operativt høsten 2024. Bedragerienhetens hovedfokus vil være forebygging av digitale bedragerier. Det er ikke realistisk at politiet og Økokrim vil kunne etterforske alle slike bedragerier, da dette vil være svært ressurskrevende.

Derfor er forebygging viktig.

Mandatet og de fastsatte effektmålene til bedragerienheten er å:

- Styrke tilliten til politiets evne til å bekjempe nettbasert bedrageri og forfalskning på nett.
- Gjøre Norge mindre interessant for nettbasert bedrageri og redusere sårbarheter.
- Redusere utbyttet fra profittmotiverte nettbaserte bedragerier
- øke oppdagelsesrisikoen ved nettbaserte bedrageri.»

Når det gjelder sakene som er omtalt av DN, som representanten viser til, så vil jeg først understreke at jeg som Justis – og beredskapsminister ikke kan kommentere enkeltsaker. Basert på innspill fra etatene, kan jeg mer generelt opplyse om at bedragerier som begås ved hjelp av uriktig registrering i offentlige registre er en trend som

har tiltatt de siste årene. Den beskrevne modusen i DN-artikkelen er et eksempel på dette. De aktuelle registrene, som Brønnøysundregistrene, Merverdiavgiftsregisteret og Aa-registeret, vil normalt ha stor troverdighet i næringslivet og blant offentlige myndigheter. Ved å registrere uriktige opplysninger i disse registrene vil man oppnå at uriktige forutsetninger legges til grunn ved kredittgiving, tildeling av stønader mv.

Prioriteringene i straffesaker, og dermed også henleggelse, skjer på bakgrunn av Mål- og prioriteringsrundskrivet fra Riksadvokaten. Det er der fremhevet at alvorlig økonomisk kriminalitet skal prioriteres. Den enkelte politimester har ansvar for å foreta sine prioriteringer innenfor tildelte rammer og må gjøre strenge prioriteringer i henhold til overordnede føringer.

Regjeringen prioriterer politiet. Men er en krevende tid, blant annet på grunn av den generelle prisveksten i tillegg til høy prisstigning på enkelte områder. Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte var å styrke politiets budsjett for 2022 med 200 millioner kroner utover forslaget fra den forrige regjeringen. I revidert budsjett for 2023 økte regjeringen bevilgningen til politiet med 550 millioner kroner, og for at politiet bl.a. skulle få dekket merforbruket sitt i 2023 bevilget vi hele 734 millioner kroner til politiet i nysalderingen for 2023. Dette er den største ekstrabevilgningen til politiet i en nysaldering vi kjenner til. I budsjettet for 2024 har vi økt bevilgningen til politiet, påtalemyndigheten og PST med totalt 500 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 1054

Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 5. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Skattetrykket frå formuesskatten har auka kraftig under dagens regjering. Ei av følgjene er at det har blitt ein stadig større konkurranseulempe å vere norsk når det kjem til kjøp og forvaltning av næringsseigedom og utleigebustader. Har departementet tal som syner den årlege utviklinga i utenlandsk eigarskap av næringsseigedom og utleiebustader i Noreg i perioden 2013-2023, både prosentvis og i absolute tal?

GRUNNGJEVING:

I en artikkel i Finansavisen 25. januar 2024 opplyser adm. direktør Johan Rasting i Bo Coliving at formuesskatten innebærer at utenlandske kjøpere kan tilby 10-15 % høyere kjøpesum enn norske kjøpere ved kjøp av utleieboliger i Norge.

Tilsvarende opplever norske eiere at en betydelig større del av de løpende leieinntektene må utdeles fra eiendomsselskapet som utbytte for å sette aksjonærene i stand til å dekke sin formuesskatt. Dette selv om en forsvarlig forvaltningsmessig drift av eiendommen tilsier at midlene burde vært benyttet til nødvendig vedlikehold og fornyelse av bygningsmassen.

Det nevnes i denne sammenheng at eiendomsbransjen forventes å foreta betydelige investeringer i klima- og miljøtiltak i årene som kommer for å oppfylle varslede

klima- og miljøkrav. Resultatet blir at bygg eiet av nordmenn på sikt vil fremstå som mindre attraktive enn bygg eiet av utlendinger.

Norsk Eiendom varsler at flere eiere av næringsbygg nå vurderer å selge sine eiendommer til utenlandske kjøpere eller flytte ut for å sikre konkurranseevnen og en forsvarlig drift av sine eiendomsselskaper. Tilsvarende ser man nå i media flere oppslag om at norske boligutleiere selger utleieboligene sine fordi skattetrykket er så hardt at det ikke er lønnsomt å drive med boligutleie. Det er opplyst at utleieboligene enten blir solgt til boligkjøpere eller som utleieporteføljer til utenlandske fond.

Svar:

Departementet har ikke tall for utenlandsk eierskap av næringsseigedom eller utleieboliger. Mange utleieboliger og næringsbygg er eid av aksjeselskap. I 2022 bestilte departementene tall fra SSB for antall boliger eid av aksjeselskaper i 2022. SSBs vurdering var at produksjon av slike tall, av ulike årsaker, ikke var mulig.

En analyse gjort av Norges Bank i 2022 (Staff Memo 6/2022) indikerer at utenlandske aktører eide under 10 prosent av verdien til kommersielle næringsbygg i Norge. Tall fra selskapet Union indikerer at utenlandske aktørers eierandel i norsk næringsseigedom økte mye i 2015 og en

del i 2021. Men unntak av disse to årene har denne andelen i tallene fra Union utviklet seg nokså stabilt siden 2013.

SPØRSMÅL NR. 1055

Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 2. februar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Den lenge varsla Dyrevelferdsmeldinga (varsla av regjeringa i desember 2021) står ikkje på den ferske oversikta over proposisjonar og meldingar frå Regjeringa til Stortinget i vårsesjonen 2024 (januar-september).

Kan statsråden garantere at Stortinget får Dyrevelferdsmeldinga i tide til at meldinga kan handsamast og vedtakast i 2024, eller risikerer ein no at vi ikkje har ei ferdig politisk dyrevelferdsmelding før i 2025 - fire år etter at

regjeringa starta arbeidet og to år etter det Stortinget har bedt regjeringa om?

Svar:

Både i Landbruks- og matdepartementet og i Nærings- og fiskeridepartementet blir det lagt ned eit omfattende arbeid med stortingsmeldinga. Vi vil, i tråd med det eg tidlegare har kommunisert, presentere ei Stortingsmelding om dyrevelferd for Stortinget i 2024.

SPØRSMÅL NR. 1056

Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 1. februar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Nettleien øker for de fleste strømkunder i Norge. Diverse statlige og private aktører prognostiserer en enorm økning i kraftbehovet framover, og tilsvarende resulterende behov for mer nett. Dette må betales av noen.

Kan statsråden avklare hvor mye det vil koste å oppgradere nettet til å møte kravene for prognostisert kraftbehov i 2030, 2040 og 2050, og hvor mye nettleien vil øke for strømkundene?

BEGRUNNELSE:

Departementer, direktorater, analytikere, eksperter, lobbyister og forståelsepåere forventer alle en enorm økning i kraftbehov framover for å kunne drive alle mulig grønne

satsinger, for videre elektrifisering av samfunnet, for økt aktivitetsnivå i næringslivet, og for økt befolkning.

Da behøves det nett. Nett er kostbart, og i dag dekker strømkundene mesteparten av regningen. For å kunne transportere all kraften som forventes å behøves framover, så behøves mye nett. Det er interessant å vite hvor mye dette vil koste og hvem som skal betale.

Svar:

Det er nå stor pågang fra aktører som ønsker å øke sitt forbruk eller tilknytte seg nettet. Det er samtidig stor grad av variasjon i realisme og modenhet i planene som er meldt inn til nettselskapene. Det er derfor stor usikkerhet både når det gjelder faktisk volum, lokalisering og tidspunkt for realisering. Hvilke nettinvesteringer som utløses, avhenger av en rekke forhold som den konkrete nettsit-

uasjonen på ønsket lokalisering, ønsket tidspunkt for tilknytning, type forbruk, størrelse på forbruket og mulighetene for å koble ut forbruk. Den store usikkerheten gjør at det er krevende å estimere kostnaden ved å oppgradere nettet til å møte kravene for prognostisert kraftforbruk i 2030, 2040 og 2050.

NVE har i et innspill til departementet i forbindelse med nasjonalbudsjettet for 2024, estimert at totale investeringene i transmisjons-, regional- og distribusjonsnettet vil være mellom 15 og 20 mrd. kroner per år de kommende årene. Økt elektrifisering og nytt kraftforbruk er, sammen med behov for reinvesteringer, sterke drivere for disse investeringene. I Systemutviklingsplan 2023, som Statnett la fram i november 2023, framkommer det at foretaket skal

investere totalt 100-150 mrd. kroner i nett og digitalisering i kommende tiårsperiode.

Vi går altså inn i en tid hvor det skal bygges mye nett. Da er det særlig viktig at investeringer gjøres innenfor kostnadseffektive rammer og at vi utnytter eksisterende nett mest mulig effektivt. Det er nettkundene som bærer kostnadene gjennom nettleien. Kunder som utløser investeringer i nettet, må også dekke sin forholdsmessige andel av investeringskostnadene gjennom anleggsbidrag. Formålet er å legge til rette for en rasjonell nettutvikling gjennom å gi kunden et prissignal om de kostnadene kunden påfører samfunnet. Kostnader som ikke dekkes gjennom anleggsbidrag, dekkes over nettleien. Anleggsbidrag bidrar derfor samtidig til at nettleien øker mindre enn den ellers ville gjort.

SPØRSMÅL NR. 1057

Innlevert 28. januar 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 1. februar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden avklare om det er noen hindringer, regulatorisk, lovmessig, nettmessig eller annet som ligger i veien for å gjennomføre et kjernekraftsamarbeid med våre naboland Sverige og Finland, om det vil være mulig å sikre at kraften som produseres fra et samarbeids kjernekraftverk i Sverige eller Finland ville kommet Norge, og ikke kontinentet til gode?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarte bare på deler av mitt spørsmål 15:899 (2023-2024). Derfor stilles den ubesvarte delen på nytt.

Det er ønskelig å vite om det er mulig å samarbeide økonomisk, teknologisk, regulatorisk, og ikke minst nettmessig med naboland som Sverige og Finland om bygging av kjernekraftverk i naboland, som produserer og leverer kraft til Norge.

Svar:

I et synkront kraftsystem som det nordiske, flyter kraften minste motstands vei. Kraften vil dermed i all hovedsak flyte dit kraftprisen er høyest. Selv om kraften fra et kraftverk mates inn i en transformatorstasjon i Norge, er det derfor ingen garanti for at denne kraften blir forbrukt i Norge. Norge er en del av et nordisk kraftmarked, hvor

den felles markedsorganiseringen også setter rammer for hvordan krafthandelen organiseres mellom land og budområder. Norge og Sverige har imidlertid sterke nettf forbindelser, og mer kraftproduksjon i Sverige og andre deler av Norden vil også være positivt for den norske kraftbalansen, alt annet likt.

Etablering av kjernekraft krever omfattende myndighetsbehandling i alle land, også i våre nordiske naboland. Spørsmål om rammene for etablering av kjernekraft i Sverige eller Finland må rettes til svenske eller finske myndigheter. Om en norsk kraftprodusent eller investor skulle ønske å samarbeide med en svensk eller finsk kraftprodusent om å etablere kjernekraft i Sverige eller Finland, så er det ingen norske rettsregler som er til hinder for det. Departementet er per nå ikke kjent med at noen norske aktører har planer om dette. Fra statens side er det ikke planer om å ta initiativ til et kjernekraftsamarbeid med Sverige eller Finland nå.

SPØRSMÅL NR. 1058**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 6. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at denne behandlingen får offentlig støtte, slik at flere, uavhengig størrelse på lommeboken får tilgang på behandling?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet skrev 29.01 en sak om en ny tinnitus-behandling som har gitt gode resultater. Norsk Helseinforma-tikk beskriver følgende om tinnitus:

«Tinnitus er ingen sykdom i seg selv, det er et symptom eller tegn på en underliggende tilstand, for eksempel som følge av aldersrelatert hørselstap, øreskade eller forstyrrelser i blod-sirkulasjonen i nærheten av det indre øret. For noen er tinnitus svært plagsomt, men det er vanligvis ikke et tegn på en alvorlig underliggende sykdom. Omtrent ti prosent av befolkningen har tinnitus, men de aller fleste av disse har en mild form. En av ti rammes så hardt at tinnitusen legger en betydelig demper på deres livskvalitet. Tinnitus kan hos enkelte forverres med årene, men mange vil oppleve å bli bedre med behandling - særlig om man finner en underliggende sykdom som lar seg behandle. Det finnes også behandlinger som kan dempe eller maskere øresusen slik at den blir mindre merkbar.»

HØR som er en privat klinikk har behandlet mer enn hundre personer med den nye metoden, hvorav 80 prosent har blitt bedre. Det er et kostbart behandlingstilbud, og hver enkelt må betale selv. Med offentlig støtte vil behandlingen bli tilgjengeliggjort for flere. Det mangler imidlertid placebokontroll, men det er vanskelig å gjennomføre placebokontroll med denne type behandling. Når en slik behandling gir så gode resultater for den enkelte, bør offentlige støtteordninger komme raskt på plass.

Svar:

Tinnitus (øresus) er plagsomt for mange mennesker, og noen er så hardt rammet at plagene gir redusert livskvalitet. Det er mange årsaker til tinnitus og det er behov for ulike behandlingstilnæringer. Tilstanden må derfor først utredes, og behandlingstilbudet må ha en individuell tilpasning. Mange med tinnitus har samtidig hørselstap, og plagene kan dempes når de får høreapparat. Andre får god behandling med strukturert tinnitusbehandling og ulike tinnitushjelpemidler. I en rapport fra SINTEF i 2022, på oppdrag fra Hørselshemmedes Landsforbund, heter det at flere pasienter kan få hjelp allerede hos fastlegen – mens de venter på time hos en spesialist.

Representanten Hoksrud ønsker at det raskt bør komme på plass offentlige støtteordninger for en ressurs-

krevene behandling av tinnitus som er innført ved en privat klinikk.

Det bør ligge et godt kunnskapsgrunnlag og en faglig vurdering til grunn når nye behandlingstilbud innføres med offentlig finansiering. I tråd med Stortingets vedtak om prioritering i helse- og omsorgssektoren blir vurderingen gjort på bakgrunn av forventet behandlingseffekt av metoden, hvor mye ressurser metoden krever og hvor alvorlig tilstand den aktuelle behandlingen skal benyttes til. Bakgrunnen for en vurdering etter slike kriterier er at vi må sikre pasienter likeverdig tilgang til nye behandling-smetoder, uavhengig av diagnosen de har og uavhengig av bosted og økonomi. Budsjetttrimmen som er satt av Stortinget danner den økonomiske rammen for beslutninger om all ressursbruk, herunder innføring av nye behandlinger/metoder.

Fra 2013 har vi hatt et felles nasjonalt system, Nye metoder, hvor de regionale helseforetakene vurderer og beslutter hvilke metoder som kan tilbys i den offentlige spesialisthelsetjenesten. Metodevurderinger inngår som en del av saksgrunnlaget for beslutninger i system for Nye metoder. I metodevurderingene gjennomgås kunnskapsgrunnlaget og vektet opp mot de tre vedtatte prioriteringskriteriene nytte, ressurs og alvorlighet – som er satt av Stortinget.

Det finnes ikke forskningsmessig dokumentasjon i dag for at én behandlingsmetode for tinnitus er bedre enn andre. Representanten Hoksrud påpeker selv at det mangler vitenskapelig robust dokumentasjon rundt metoden som han foreslår skal få offentlig støtte. Det er ikke riktig at jeg som helse- og omsorgsminister vurderer offentlig finansiering av konkrete metoder. Metodevurderingene følger det nasjonale systemet.

Det er ingen tvil om at det er ønskelig å utvikle nye behandlingsformer for pasienter med tinnitus slik at plagene reduseres, men på samme måte som for andre behandlinger bør en eventuell offentlig finansiering skje ut fra grundige faglige vurderinger og i tråd med prioriteringskriteriene.

SPØRSMÅL NR. 1059**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 2. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva vil det koste å gi foreldre med barn til og med 12 år en time betalt fri hver dag, etter modell fra ordningen med «ammefri» der timen gis per husholdning, slik at den deles mellom foreldrene eller gis til en enslig forelder eller foresatt?

Svar:

Eg tolkar det slik at representanten ber om dei direkte kostnadene ved ei ordning med ein time betalt fri for foreldre med barn til og med 12 år og ikkje ei utgreiing av forslaget. Dersom ein vurderer å føreslå å innføre ei slik ordning er det naudsynt med grundigare utgreiingar av verknadene, inkludert korleis det vil påverke barnefamiliane, arbeidsgivarar, tilgangen på arbeidskraft og dei langsiktige forskjellane i løn mellom kvinner og menn og mellom arbeidstakarar med og utan barn. Dersom arbeidsgivarar skal få kompensasjon for utgiftene til ei slik ordning, vil det også vere kostnader for den instansen som skal administrere utbetalinga.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at tal frå september 2023 viser at det er om lag 757 300 barn under 13 år som bur i Noreg, i om lag 484 800 ulike søskenflokkar (berre medrekna heilsøsken). Av desse hadde 91 prosent ein eller to yrkesaktive foreldre. NAV har ikkje registerdata om hushald. I berekningane er talet på søskenflokkar derfor justert ned noko for å korrigere for tilfelle med halvsøsken. Vi kjenner ikkje til lønsnivået for denne gruppa foreldre, men har tatt utgangspunkt i gjennomsnittleg månadsløn for 2022 frå SSB og prisjustert i tråd med forventna lønsvekst for 2023 og 2024 frå Nasjonalbudsjettet 2024. Dersom foreldre får ein time fri per dag per hushald vil dei årlege kostnadane vere om lag 40,6 mrd. kroner.

Eg vil presisere at utrekningane er usikre, også grunna manglande statistikk. Det er truleg heller ikkje slik at alle foreldre i praksis kjem til å ta i bruk ordninga. Innrettinga på ordninga for einslege foreldre vil også ha innverknad på kor mange foreldre som vil ha rett på ein time fri. Kostnaden ved forslaget vil derfor truleg vere lågare enn 40,6 mrd. kroner, men det vil krevje nærare utgreiingar og konkretisering av ordninga for å gi eit meir presist anslag.

SPØRSMÅL NR. 1060**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 6. februar 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Sea King er nå utfaset fra operativ drift. Vil statsråden vurdere om norske Sea King kan doneres til Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Norske Sea King ble utfaset i 2023. Det er da flere maskiner som ikke vil være i bruk i redningstjenesten, og som vil bli avhendet.

Tyskland sender seks Sea King til Ukraina med utstyr og reservedeler, samt opptrening av piloter. Det vil i denne sammenheng være enkelt å tilføre norske Sea King i samme program.

Svar:

Regjeringen har som prinsipp å ikke forskuttere mulige donasjoner. Det er riktig at flere allierte land har besluttet å donere Sea King. Regjeringen vurderer kontinuerlig muligheten for nye donasjoner til Ukraina. Sea King er nylig utfaset i Norge og det er naturlig å vurdere muligheten for donasjon av Sea King og/eller reservedeler til systemet. Dersom en slik donasjon skulle bli aktuell, vil den bli vurdert i samråd med Justis- og beredskapsministeren som er ansvarlig for redningshelikoptertjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1061**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 6. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

NAV erkjente i april 2023 at de hadde tolket lov om lønnsgaranti feil siden 2009. Det samme ble senere slått fast i Oslo tingretts dom av 27. april 2023. Dommen er rettskraftig og burde utvilsomt lede til endringer i praksis, samt opprydding. Likevel snakker statsråden fortsatt bare om en "eventuell" praksisendring.

På hvilket grunnlag mener statsråden at Arbeids- og inkluderingsdepartementet selv kan velge om de vil følge den lovtolkningen som er rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom av 27. april 2023?

BEGRUNNELSE:

NAV erkjente i april 2023 at de hadde tolket lov om lønnsgaranti feil siden 2009. Det samme ble senere slått fast i Oslo tingretts dom av 27. april 2023. Saken ble ført av NITO-advokatene. Dommen ble ikke anket og lovtolkningsspørsmålet er rettskraftig avgjort.

Denne feiltolkningen har ført til at arbeidstakere urettmessig har fått avslag på lønnsgaranti. At dette er arbeidstakere i konkursrammede bedrifter, som allerede er i en sårbar situasjon, gjør saken alvorlig.

Statsråden skrev 24. januar at Arbeids- og inkluderingsdepartementet skal utrede spørsmålet om "eventuell praksisendring" og hvorvidt det skal ha tilbakevirkende kraft. For meg fremstår dette svært underlig. Forvaltning

gen kan ikke velge om de skal følge opp rettskraftige dommer. Man bør også rydde opp overfor de som feilaktig har fått avslag.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ba i brev av 1. februar 2024 om at Arbeids- og velferdsetaten endrer praksis med virkning fra Oslo tingretts dom 27. april 2023, slik at Arbeids- og velferdsetaten for lønnsgarantisaker fra og med domstidspunktet må undersøke om det er inngått en gyldig avtale om et annet utbetalingstidspunkt for feriepenger enn ferielovens hovedregel.

Når det gjelder tidligere saker, har departementet bedt om at Arbeids- og velferdsetaten endrer sin praksis med tilbakevirkning til 1. januar 2014, slik at personer som anser seg berørt, kan ta kontakt med Arbeids- og velferdsetaten for å få sin sak vurdert. Arbeids- og velferdsetaten vil informere om dette via nav.no.

Når jeg i mitt svar av 24. januar 2024 på skriftlig spørsmål 937/2024 uttrykte at departementet hadde innhentet bakgrunnsinformasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet som er nødvendig for å ta stilling til «spørsmålet om eventuell praksisendring og tilbakevirkning», skyldtes dette at problemstillingen på dette tidspunktet ikke var endelig avklart i Arbeids- og velferdsdirektoratet og departementet.

SPØRSMÅL NR. 1062**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 7. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan jeg be om en tabell over fastsatt skatt av hhv. inntekt og formue for husholdninger (i mill. kroner), etter desilfordelt netto formue?

Svar:

Tabellen under viser gjennomsnittlig samlet skatt og herav formuesskatt for husholdninger fordelt i desiler etter beregnet nettoformue i 2022.

Formuesdesil	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue	Gjennomsnittlig skatt	Herav formuesskatt
1	-983 700	201 200	0
2	-35 100	86 900	0
3	178 500	137 400	0
4	789 900	199 500	0
5	1 559 700	213 200	0
6	2 381 900	218 400	200
7	3 326 800	228 500	500
8	4 539 000	250 600	1 500
9	6 478 200	305 100	5 500
10	19 552 900	661 800	92 600
Alle	3 778 800	250 200	10 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1063

Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 1. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er provenyet av å redusere arbeidsgiveravgiftens ordinære satser med ett prosentpoeng og å redusere kun høyeste sats med ett prosentpoeng?

Svar:

Provenytapet ved å redusere arbeidsgiveravgiften med ett prosentpoeng er anslått til om lag 19 500 mill. kroner påløpt, hvorav 16 300 bokføres i 2024.

Provenytapet ved å redusere arbeidsgiveravgiften for sone 1 med ett prosentpoeng, fra 14,1 pst. til 13,1 pst., er anslått til om lag 15 500 mill. kroner påløpt, hvorav 12 900 mill. kroner bokføres i 2024.

SPØRSMÅL NR. 1064**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 6. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er statens årlige inntekt fra skatt av andre kapitalinntekter (ikke aksjeinntekter) hos personlige skattebetalere?

Svar:

Kapitalinntekter inngår i alminnelig inntekt og andre kapitalinntekter utenom aksjeinntekter er i dag ikke skilt ut som eget skattegrunnlag. Departementet har derfor ikke grunnlag for å anslå skatteinntektene på slike kapitalinntekter isolert. Av den grunn er det heller ikke mulig å si noe presist om hvor mye andre kapitalinntekter utgjør av skattegrunnlaget alminnelig inntekt.

SPØRSMÅL NR. 1065**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 7. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor mange personer betaler ikke noen annen skatt enn formuesskatt, og hvor mye betalte disse i snitt i formuesskatt (Ber om årlige tall i perioden 2010-2022)?

Svar:

Tallene over hvor mange personer som kun betaler formuesskatt, jf. tabell 1, baserer seg på inntekts- og formuesstatistikken fra Statistisk sentralbyrå, men fremkommer ikke direkte av statistikken. Dette er en beregnet størrelse der utgangspunktet er summen av inntektsskatt og formuesskatt fratrukket skattefradrag for den enkelte. Personer som ikke hadde positiv verdi på denne variabelen, er kategorisert som nullskattytere. Eiere av næringsvirksomhet kan ha stor variasjon i årlige inntekter pga. blant annet realisasjon av gevinster/tap. Det kan derfor gi et riktigere bilde å se flere år under ett.

Tabell 1 viser antall bosatte personer 17 år og eldre som kun betaler formuesskatt og gjennomsnittlig formuesskatt for disse.

Tabell 1 Antall personer 17 år og eldre som kun betaler formuesskatt. 2010-2022.

År	Antall personer som kun betalte formuesskatt	Gjennomsnittlig formuesskatt. Kroner
2010	11 800	28 700
2011	25 228	12 200
2012	24 479	13 600
2013	20 987	18 400
2014	21 155	17 000
2015	20 576	20 100
2016	20 040	24 700
2017	21 143	31 900
2018	23 671	23 200
2019	22 900	25 900
2020	26 195	22 000
2021	27 588	15 800
2022	24 805	29 400

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikken fra Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1066

Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 6. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mange aktive saker/søknader er satt på vent som følge av statens pågående gjennomgang av egen praksis tilknyttet lønnsgarantiordningen?

BEGRUNNELSE:

E24 har det siste året skrevet flere saker om hvordan Nav har feiltolket regelverket og dermed feilaktig avslått utbetalinger som arbeidstakerne har krav på etter lønnsgarantiordningen.

Tingretten avsa dom 27.april 2023. Jeg har selv lest den rettskraftige dommen, som er både kort og tydelig. Det er enkelt å forstå hvor feilen ligger og praksisen kan enkelt ryddes opp.

Likevel har staten nå brukt 9 måneder, uten konkrete resultater. Navs presseavdeling opplyser at i påvente av "de nødvendige avklaringene, er saker med lik problemstilling satt på vent" (E24, 27. januar 2024).

Jeg skjønner at statsråden ikke kan gå inn i enkelt-saker. Man bør likevel kunne si noe om hvor mange saker som er satt på vent.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at så langt direktoratet har kunnet bringe på det rene, har krav i ti konkursbo blitt stilt i bero. Totalt omfatter dette krav fra 104 søkere. Arbeids- og velferdsdirektoratet understreker at de ikke har undersøkt om søkerne er berørt, det vil si om det forelå avtaler eller praksis som regulerer utbetaling av feriepenger i disse virksomhetene.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ba i brev av 1. februar 2024 om at Arbeids- og velferdsetaten endrer praksis med virkning fra Oslo tingretts dom 27. april 2023, slik at Arbeids- og velferdsetaten for lønnsgarantisaker fra og med domstidspunktet må undersøke om det er inngått en gyldig avtale om et annet utbetalingstidspunkt for feriepenger enn ferielovens hovedregel.

Når det gjelder tidligere saker, har departementet bedt om at Arbeids- og velferdsetaten endrer sin praksis med tilbakevirkning til 1. januar 2014, slik at personer som anser seg berørt, kan ta kontakt med Arbeids- og velferdsetaten for å få sin sak vurdert. Arbeids- og velferdsetaten vil informere om dette via nav.no.

SPØRSMÅL NR. 1067**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 6. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Avinor har i flere år arbeidet med å etablere såkalte fjernstyrte tårn på norske lufthavner.

Kan samferdselsministeren redegjøre for status i gjennomføring, og om prosjektet blir etablert innenfor investeringsanslaget som ble angitt i Meld St 30 (2016-2017) Verksemda til Avinor, samt om forventningen om 30-40 prosent lavere driftskostnader i fase 1 og 40-50 prosent lavere priser i fase 2 av prosjektet er eller vil bli realisert?

BEGRUNNELSE:

I Meld St 30 (2016-2017) Verksemda til Avinor blir det redegjort for i perioden 2017-2020 skal i fase 1 av prosjektet 15 av Avinors lufthavner få fjernstyrte tårn som skal styres fra et senter i Bodø. 12 av de 15 lufthavnene skal være AFIS-lufthavner, mens de 3 andre har kontrollert luftrom. For å komme i gang trengs det en investering på om lag 1 milliard kroner varsles det i meldingen. Avinor forventet at innføringen på de 15 første lufthavnene ville gi 30-40 prosent lavere driftskostnader, samtidig som det var en forventning om at driftsstabiliteten skulle bli forbedret.

Det ble opplyst at stordriftsfordelene ved fjernstyrte tårn er vesentlige, og at Avinor hadde ambisjon om en fase 2 med innføring av fjernstyrte tårn ved ytterlige 10-20 lufthavner. Dette var forventet å gi en større innsparing. I meldingen ble det forventet at fase 2 samlet vil gi 40-50 prosent lavere priser for alle lufthavnene, medregnet de 15 lufthavnene fra fase 1.

Avinor mente at de reduserte kostnadene ved innføring av fjernstyrte tårn er høyere enn de kostnadsreduksjoner selskapet kan oppnå gjennom konkurranseutsetting av virksomheten ved bruk av tradisjonell teknologi og tradisjonell organisering. I stortingsmeldingen varsles det at Avinor legger opp til å forskyve oppstarten av konkurranseutsettingen for lufthavnene med fjernstyrte tårn, og legger opp til at konkurranseutsette driften av fjernstyrte tårn fra 2024. Forventningen var at konkurranseutsettingen da ville skje etter at fase 2 av prosjektet var fullført.

Svar:

Jeg har lagt spørsmålet fram for Avinor.

Avinor introduserte fjernstyrte tårndrift for første gang i 2019 ved Røst lufthavn. I fase 1 av programmet for fjernstyrte tårn er styringen av elleve tårn nå overført til Avinors senter for fjernstyrte tårn (Remote Towers Centre

– RTC) i Bodø. I tillegg til Røst gjelder dette lufthavnene Vardø, Hasvik, Berlevåg, Mehamn, Røros, Rørvik, Nam-sos, Svolvær, Sogndal og Førde. I 2025 vil lufttrafikk-tjenesten på Molde, Sandnessjøen og Leknes bli fjernstyrt. Kirkenes vil bli etablert som en lokal løsning ved bruk av fjernstyringsteknologien. Tidspunkt for dette er ikke fastsatt. Det er også tidligere vedtatt at den nye lufthavna ved Mo i Rana skal fjernstyres fra Bodø, og at den nye Bodø lufthavn skal etableres som en lokal løsning ved bruk av den samme teknologien. I fase 2 er seks nye tårn valgt ut. Gjennomføring av fase 2 venter på beslutning fra Avinors styre.

I fase 1 i programmet for fjernstyrte tårn har Avinor bygget et tårnsenter og et reservesenter i Bodø. Den tekniske løsningen leveres av Kongsberg Defence & Aerospace (KDA). I kontrakten med KDA er det også et betydelig beløp til utvikling av løsningen. I fase 2, og eventuelle påfølgende faser, vil det kapitaliseres på de investeringene som er tatt i fase 1. Status i fase 1 er at programmet leverer innenfor den investeringsrammen som konsernstyret i Avinor har besluttet. Investeringsrammen er 1,34 milliarder kroner.

Forventningen om 40 prosent reduksjon av operative kostnader er fortsatt gjeldende. Gevinsten vil inntreffe når Avinor innfører multipl drif, dvs. at én operatør kan operere opptil tre lufthavner samtidig. Den tekniske løsningen som skal gjøre dette mulig, er den siste tekniske leveransen i fase 1, som etter planen skal settes i operativ drift første halvår 2025. Denne er ferdig utviklet, men må gjennom et formelt testløp før den framstilles for godkjenning av Luftfartstilsynet.

Enhver endring innenfor luftfarten er regulert av strenge regler for sikkerhet. I forbindelse med utviklingen av fjernstyrte tårn og nye operasjonskonsepter gjennomfører Avinor omfattende sikkerhetsanalyser. Før endringene innføres har løsningen fått godkjenning fra Luftfartstilsynet, og det er dokumentert at sikkerhetsnivået blir like godt eller bedre enn tradisjonelle tårn. Det vil derfor ta tid før man kan få full effekt av denne endringen.

SPØRSMÅL NR. 1068

Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. februar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at unntaksordningen som Stortinget slutta seg til i 2012 og som har vært praktisert fram til nyleg får helde fram?

GRUNNGJEVING:

Sjøfartsdirektoratet har nylig lagt om en årelang praksis med å gi fergereferiene dispensasjon til å seile i tråd med mulighetene i ILO konvensjonen for fartøy med kortere ruter slik som nettopp fergene i fartsområde 1 og 2 har.

Døgnskift, som har vært praktisert i mange tiår, er absolutt den foretrukne skift ordning, der skipsarbeideren (tidl. Sjømann) har hatt mulighet til å kombinere jobb med familie og fritid. Dette er en ordning som har vært god for skipsarbeideren. Når man no må endre til 12/12 vakter betyr det meir kjøring til og frå farty. Denne endringen medfører ikke bedre sikkerhet eller helseeffekt for de ansatte. Snarere tvert imot. Endringen på kort varsel har også medført at rederiet har måtte kutte ut ruter med dei ulempene det medfører for folk og næringsliv.

Denne problemstillingen var tema då Stortinget handsama Prop. 11 L (2011-2012) i 2012. Departementet sa blant anna:

"Når departementet likevel går inn for å opprettholde unntaket, skyldes det to forhold: For det første innebærer skiftordningen andre kompensierende tiltak med hensyn til hvile som man ikke har ved lengre sjøreiser, som har vært akseptert av Sjøfartsdirektoratet. Organisasjonene har dessuten i brevet til Stortinget i 1998 pekt på at om de ordinære hviletidsregler skulle følges ville det føre til oppstykkede skiftordninger for mannskapet, med hyppig skiftbytte og oftere lange arbeidsreiser til og fra skipet. For det annet er dette et unisont og sterkt ønske både fra sjømannsorganisasjonene og fra rederinæringen. Departementet foreslår på denne bakgrunn at det tas inn en ny bestemmelse i § 24 hvor det slås fast at tilsynsmyndigheten etter en begrunnet uttalelse fra berørte sjømanns- og rederiorganisasjoner, kan gjøre unntak fra første ledd på passasjerskip med skiftordning i innenriks fart i fartsområde 1 og 2. Departementet legger til grunn at allerede innvilgede unntak etter bestemmelsen vil bestå uten ny søknad."

Svar:

Arbeids- og kviletid er regulert i skipstryggleikslova §§ 23 og 24. Formålet med føresegna er å vareta tryggleiken til arbeidstakar og fartøyet, samt passasjerar. Tilstrekkeleg kvile er i den samanheng avgjerande for tryggleiken.

Etter § 24 er utgangspunktet for alle fartøy minimum 10 timer kvile per døgn, og 77 timer kvile per uke. Det er også mogleg å fastsette unntak frå dette i tariffavtale. For

sjøfolk som inngår i bruvakt eller maskinvakt, eller har andre spesielle oppgåver knytte til tryggleik, beredskap eller hindring av forureining, er det likevel bere mogleg å fastsette unntak i tariffavtale på bestemte vilkår.

For innanriks ferje med skiftordning i fartsområde 1 og 2 er det i tillegg til dette mogleg med dispensasjon etter skipstryggleikslova § 24 femte ledd. Dette betyr at Sjøfartsdirektoratet kan gje dispensasjon for ytterlegare reduksjon av kviletid. Bakgrunnen for at det er tilgang til dette er at disse fartsområda ikkje fell inn under STCW-konvensjonen og at det var ønskeleg å føra vidare denne tilgangen ved lovendring i 2012, jf. Prop. 11 L (2011-2012) side 6-7. I forarbeida kjem det mellom anna fram at unntaksheimelen var akseptabel for fartøy i fartsområde 1 og 2, fordi de har moglegheit for kompenserande kvile som ein ikkje har ved lengre seglas.

Sjøfartsdirektoratet har også utarbeidd eit rundskriv som rettleiar om korleis forstå reglane og gir føringar for korleis dispensasjonssøknader skal utarbeidast. Bakgrunnen for rundskrivet var direktoratets drøftingsprosess i 2021/2022 med de maritime arbeidslivsorganisasjonane, i lys av førespurnader frå partane og fleire spørsmål knytt til praksis for slike dispensasjonar. Resultatet ble rettleingsrundskriv 19-2022, publisert i august 2022.

I rundskrivet kjem det fram at direktoratet vil vektleggja lovgjevar sin intensjon om å føra vidare tidlegare regler der kviletida kunne bli redusert frå ti til seks timer i en 24-timers periode. Rundskrivet forklarar også kvifor innskjerpinga av praksis var nødvendig. Dispensasjonar blir også typisk gitt for fem år av gongen, som fører med seg ei gradvis innfasing av ny praksis, etter kvart som tidlegare dispensasjonar går ut på dato. Det første året etter rundskrivet kom ut vart det i tillegg gitt fleire kortvarige dispensasjonar med vidareføring av tidlegare praksis, for å gi reiarlaga ytterlegare tid til omstilling. Det var i samband med dette presisert at dette var mellombels, og at reiarlaga ikkje kunne forvente vidare dispensasjon utan at det blei gjort tiltak for å betre arbeidsordninga.

Det innvilgast framleis dispensasjonssøknader etter skipstryggleikslova § 24 femte ledd, og Sjøfartsdirektoratet opplyser om at fleirtalet av søknadane blir innvilga. Eg gjer også merksam på at Nærings- og fiskeridepartementet har fire klagesaker til behandling, knytte til direktoratets avslag på dispensasjonssøknader.

Innvilging av dispensasjon avheng av ei konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Omsyn til mannskapet og fartøyets tryggleik er av stort betydning, da det er både helse- og tryggleiksrisiko ved mangelfull kvile. Krava tar

også vare på tryggleiken til passasjerane. I tillegg konkluderte Riksrevisjonen i Dokument 3:9 (2022-2023), knytte til Riksrevisjonen sin undersøking av Sjøfartsdirektoratets arbeid med å fremme gode arbeids- og levevilkår til sjøs, mellom anna med at for lite kvile påverkar tryggleiken

negativt. Det kan også være andre omsyn som bør leggst vekt på i vurderinga av dispensasjonssøknader, men det er for tidleg å sei noko om vurderinga av dei konkrete klagesakene.

SPØRSMÅL NR. 1069

Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ville mer automatisering, for raskere håndtering av passasjerer og for å holde lufthavnenes kostnader på et så lavt nivå som mulig, kunne unngått køene politiet nå varsler, eller gitt mindre kø enn det som nå er ventet?

BEGRUNNELSE:

Viser til politiets advarsel om økte køer i passkontrollen som følge av innføringen av EES ved norske lufthavner.

Ved Transport- og kommunikasjonskomiteens innstilling 301S til "Meld. St. 10 (2022 – 2023) Bærekraftig og sikker luftfart Nasjonal luftfartsstrategi" skrev komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre at de

"merker seg at lufthavner med flyruter til utlandet pålegges ekstrakostnader ved grensekontroll i forbindelse med såkalt «Entry/Exit». Disse medlemmer oppfordrer regjeringen til at så mye som mulig automatiseres for raskere håndtering av passasjerer og for å holde lufthavnenes kostnader på et så lavt nivå som mulig."

Dette for å unngå at det skulle etablere seg køer, samt redusere Avinors kostnader med håndteringen av passasjerer.

Svar:

Innføringen av det felles-europeiske grensekontrollsystemet Entry/Exit System (EES) vil bli et stort løft for kvaliteten i grensekontrollen, og gir økt sikkerhet i Norge. Samtidig vil kontroll av reisende ta noe lengre tid, noe som kan bidra til å øke ventetiden i grensekontrollen. Det var den Høyre-ledede regjeringen i 2019 som foreslo at EES skulle innføres uten tiltak som vil bidra til å redusere køene som kan oppstå.

Denne regjeringen iverksetter derimot køreduserende tiltak, som kommer de reisende til gode. Politiet har fått i oppdrag å øke bemanningen ved enkelte lufthavner

hvor det kan oppstå køproblematikk når EES tas i bruk innen utgangen av 2024. Regjeringen vil samtidig se nærmere på hvordan vi kan innføre mer effektive og automatiserte løsninger i grensekontrollen på sikt, som for eksempel selvbetjente skranker eller lignende. Jeg er opptatt av å finne løsninger som sørger for minst mulig ulemper for de reisende, både med hensyn til kostnader og ventetid. Disse tiltakene har politiet fått i oppdrag å utrede, men politiets vurderinger og anbefaling foreligger ikke enda. Jeg vil derfor ta stilling til valg og gjennomføring av de mer permanente køreduserende tiltakene senere.

SPØRSMÅL NR. 1070**Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at Politihøgskolens aktivitet i Stavern flyttes til lokasjonen på Kongsvinger?

BEGRUNNELSE:

Det vises til nettsak hos Politiforum av 29.01.24. Særlig til følgende avsnitt:

«Politihøgskolen i Stavern har leid lokalene på Fredriksvern verft av Forsvarsbygg siden 2010.

Nå kan en økning i husleien sette en stopper for leieforholdet.

Avdelingsdirektør Morten Olav Brenden for Strategi og virksomhetsstyring ved PHS, sier at ny avtale fortsatt ikke er inngått, men at det pågår samtaler om saken.

- Utgangspunktet til Forsvarsbygg er en dobling av husleien, fra om lag 15 millioner kroner til 30 millioner kroner, skriver Brenden i en e-post til Politiforum. Felleskostnader og strøm kommer i tillegg.
- Dessverre er det også et stort etterslep på vedlikehold, som Forsvarsbygg må finne en løsning på, fortsetter han.

Vil beholde lokalene

PHS ønsker å opprettholde leieforholdet. Brenden forteller videre at husleiekravet ble fremsatt av Forsvarsbygg allerede i 2022.

- Føringsene er slik at så lenge partene ikke er enige, skal eksisterende leienivå, med tillegg av vanlig regulering, legges til grunn. Vi følger derfor dette prinsippet, som reflekteres i budsjettet for 2024. Dersom husleiekravet fra Forsvarsbygg blir gjeldende er vår vurdering at PHS ikke kan dekke økningen over eksisterende tildeling.
- Det er med andre ord en risiko for at PHS Stavern må se seg om etter andre lokaler?
- Vi har ingen signaler om at PHS må flytte eller starte en prosess for å finne andre egnede lokaler, svarer Brenden.
- Dersom Forsvarsbygg står på at husleien skal doubles, og PHS ikke har råd til doblingen, da må dere vel finne andre lokaler?
- Dersom Forsvarsbygg opprettholder sitt krav i et endelig utkast til avtale vil problemstillingen blir fremlagt for Politidirektoratet og Justisdepartementet. Dette er ikke en sak PHS håndterer alene. For ordens skyld gjøres også oppmerksom på at det er Politiets fellestjenester (PFT), som fører forhandlingene på vegne av PHS, avslutter han».

Det kan være klokt for politiet og PHS, både faglig og økonomisk, å flytte aktiviteten fra Stavern til Kongsvinger. På Kongsvinger så har allerede PHS en leieavtale samt at de fysiske og øvingsmessige fasiliteter på Kongsvinger allerede er spesialtilpasset PHS og overgår det som er av fasiliteter på Stavern.

Svar:

Politihøgskolen (PHS) er utdanningsinstitusjonen for politiet, og har i dag totalt fire studiesteder rundt om i hele landet, i henholdsvis Bodø, Kongsvinger, Oslo og Stavern. PHS er i dag en viktig lokal institusjon på sine fire studiesteder, og dagens desentraliserte struktur bidrar til et positivt mangfold i politiutdanningen og innen PHS' øvrige portefølje.

Jeg mener det er viktig å videreutvikle disse studiestedene. Politihøgskolens lokasjon på Kongsvinger har gode fasiliteter som det er viktig å nyttiggjøre seg av både på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 1071**Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 7. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Stemmer det at Eksportfinansiering Norge stilte krav om at Aker måtte få minst 50 prosent eigarskap i Solstad Offshore for å vere med på å stille lånegarantiar i samband med restruktureringa av selskapet?

BEGRUNNELSE:

I ein artikkel i Dagens Næringsliv 23. januar, hevdar minoritetsaksjonæren Pointillist at Pareto, i samband med restruktureringa av Solstad Offshore hausten 2023, formidla til aksjonærane at Aker måtte "eie en majoritet av Solstad" for at kreditorane skulle stille med lånegarantiar i samband med restruktureringa av selskapet.

Dette har møtte hard kritikk frå andre aksjonærer, som opplever at deira verdiar har blitt vatna ut i emisjonen.

Eksfin er ein etat under nærings- og fiskeridepartementet, og det er av interesse å få klargjort om det stemmer at Eksfin som kreditor har stilt eit slikt krav, og om departementet som eigar har noko syn på korleis ein skal ivareta likebehandling av aksjonærer i dei selskapa Eksfin gir statlege lånegarantiar.

Svar:

Formålet med Eksfin er å fremma verdiskapande eksport ved å stilla lån og garantiar. Dette bidrar til verdiskaping og arbeidsplassar i heile landet og til at norske bedrifter lykkast i internasjonale marknader. Å vurdere søknadar om lån og garantiar inneber at ein må gjera vurderingar av blant anna kredittverdighet, lønsamheit og andre finansielle element, miljø og klima, sosiale forhold og juridiske forhold. Dette er eit omfattande og krevjande arbeid som forutsett spesialisert kompetanse. Ansvaret for å vurdere og ta avgjersler i enkeltsaker er derfor delegert til Eksfin. Dette er forankra i NFDs hovudinstruks til Eksfin som stadfester at «styret har ansvaret for [...] beslutningar i låne- og garantisøknader og krav om erstatning, samt fastsette vilkår» (punkt 3.2.1). Eksfin har i denne saken opplyst at kontrakten om refinansieringa av Solstad Offshore ASA er ein konfidensiell avtale mellom låntakar og kreditorane og at informasjonen som blir etterspurt er forretningssensitiv. Informasjonen er dermed underlagt teieplikt.

Som representant Rotevatn har uttalt i media er det viktig at offentlegheita har innsikt i det statlege etatar driv med. Handlingsrommet til Eksfin er stadfesta i regelverk,

hovudinstruks og tildelingsbrev som er offentleg. Mandatet til Eksfin i misleghaldssaker er å ivareta interessene og sikra mest mogleg gjenvinning av verdiane til staten. Viss debitor ikkje er i stand til å betena gjelda som avtalt, har Eksfin ein rekke prosedyrar og verkemidlar for å sikra ei høgast mogleg gjenvinning av verdiane til staten. Eksfin agerer då som ein kreditor på linje med bankane som Eksfin har finansiert prosjekta/selskapa saman med. Eksfins regelverk gir Eksfin handlingsrom bl.a. til å utsetta avdrag og renter, realisera pant, fremma konkursbegjeringar og/eller yta nye lån på marknadsmessige vilkår. Eksfin har også moglegheit til å konvertera gjeld til aksjar som seinare blir selt. Eksfin er alltid ein aktiv deltakar i slike prosessar og har tett dialog med dei andre bankane i kvart engasjement for å finna ei felles løysing saman med selskapet. I dette arbeidet vurderer Eksfin aktuelle handlingsalternativ og arbeidar for løysinga som ein vurderer at vil gi størst mogleg gjenvinning for staten.

SPØRSMÅL NR. 1072**Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 6. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil regjeringen ta regningen for ny kanalbro i Moss og Kjøkøysund bro i Fredrikstad/Hvaler som regjeringen nå gjør med Tretten bru i Innlandet, og hvis ikke, hva er grunnen til forskjellsbehandlingen?

BEGRUNNELSE:

Kanalbroen i Moss og Kjøkøysund trenger i skiftes ut. Statsråden har tidligere sagt nei til å bevilge penger til dette og vist til at dette er fylkeskommunens ansvar og de jobber som kjent med å skyve regningen over til bilistene gjennom bompengeneinnkreving. Dette til tross for at dagens statsråd før valget 2021 lovte at det ikke skulle bli bompenger på Kjøkøysund bro og hans partifeller lovte det samme før valget 2023, men nå jobber AP for bompenger.

Nylig kunne regjeringen varsle at regningen for Tretten bru, estimert til kr. 420 millioner kroner vil bli tatt av staten til tross for at det også er en fylkeskommunal vei. Dette vil eventuelt være en forskjellsbehandling og hvis

det er det regjeringen legger opp til ber jeg om en forklaring på hvorfor.

Svar:

Brukollapsen på Tretten 15. august 2022 var en ekstraordinær hendelse, der etterfølgende undersøkelser har pekt på feil i statens håndtering av byggingen av Tretten bru samt senere oppfølging av den. Dette gjør at Tretten bru skiller seg betydelig fra andre behov og hendelser på fylkesveinettet, hvor det klare utgangspunktet fremdeles er at det er veieier som er ansvarlig for egen veiinfrastruktur, herunder finansiering, jf. veglova § 20. Kjøkøysund bru og kanalbruen i Moss eies av Østfold fylkeskommune, og det er følgelig fylkeskommunen som er ansvarlig for kostnadene som følger av å opprette nye bruer henholdsvis på Kjøkøy og i Moss. Regjeringen er i sluttfasen av arbeidet med ny Nasjonal transportplan. I planen vil regjeringen svare ut følgende formulering i Hurdalsplattformen:

«Utarbeide en helhetlig og forpliktende plan for å redusere vedlikeholdsetterlepet på fylkesveier i samarbeid med fylkeskommunene».

SPØRSMÅL NR. 1073**Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Anser statsråden det som et ulovlig vedtak om en kommune svarer på IMDI sin oppfordring om bosetting av flyktninger at de kun tar imot visse grupper av integreringssyn?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsråden svar til undertegnende på dokument nr. 15:996 (2023-2024).

Svar:

Et vedtak som beskrevet kan bli kjent ugyldig på grunnlag av ulovlig forskjellsbehandling.

Som det ble påpekt i svar til Stortingsrepresentant Erlend Wiborgs skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:996 (2023-2024), kan kommunen ikke stille krav til flyktningenes nasjonalitet. Ett av hovedprinsippene i regelverket for bosetting er likebehandling av de menneskene som skal bosettes. Likebehandlingsprinsippet dekker både forbud mot usaklig eller uforholdsmessige forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet, religion mv., jf. bl.a. Grunnloven § 98 og likestillings- og diskrimineringsloven

§ 6, samt våre internasjonale forpliktelser i henhold til den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) og FNs konvensjon mot rasediskriminering. Som forskjellsbehandling regnes handlinger som har som formål eller effekt at en person eller gruppe mennesker kommer i en dårligere stilling eller behandles dårligere enn andre i en sammenlignbar situasjon.

I noen situasjoner kan imidlertid forskjellsbehandling likevel anses å være saklig, nødvendig og forholdsmessig, og dermed lovlig. Vilkåret om saklig formål betyr at kun legitime formål kan utgjøre lovlig forskjellsbehandling. Begrunnelsen for forskjellsbehandlingen må bygge på beskyttelsesverdige interesser og på korrekte fakta. For eksempel vil forskjellsbehandling basert på stereotypiske

oppfatninger eller fordommer om enkelte grupper ikke være saklig.

Likestillings- og diskrimineringsloven pålegger statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på alle samfunnsområder. I dette ligger det blant annet en plikt til å yte likeverdige tjenester. Jeg gjør også oppmerksom på at statsforvalteren kan gjennomføre lovlighetskontroll med kommunale vedtak om tre eller flere medlemmer av kommunestyret krever det, eller av eget initiativ hvis særlige grunner tilsier det. Lovlighetskontrollen kan gjennomføres når vedtaket er endelig vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 1074

Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 6. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil nasjonale retningslinjer for utredning og håndtering av eldrevoldssaker og meldeplikt til tilsynsmyndighetene når det er grunn til å tro at eldre blir utsatt for vold og overgrep komme på plass?

BEGRUNNELSE:

I mai 2021 vedtok et enstemmig Storting å slutte seg til Fremskrittspartiets forslag om å innføre nasjonale retningslinjer og meldeplikt i eldreomsorgen for å motvirke vold og overgrep mot eldre. Daværende stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, stemte for forslagene. Meldeplikten og retningslinjene er ikke innført ennå, snart tre år etter vedtaket.

I et svar 08.09.2022 fra statsråden på et likelydende spørsmål står det at:

«Helse- og omsorgsdepartementet har i et eget oppdrag til Helsedirektoratet bedt om at direktoratet gjennomgår dagens virkemidler og prosedyrer for utredning og håndtering av saker der det er grunn til å tro at eldre blir utsatt for vold og overgrep, samt vurderer effektive meldesystemer for å ivareta behovet for oppfølging fra tilsynsmyndighetene. Helsedirektoratet er også bedt om å utrede ev. etablering av nasjonale faglige retningslinjer eller vurdere andre normerende virkemidler for utredning og håndtering av eldrevoldssaker. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte for utkvittering av de nevnte anmodningsvedtakene.»

De eldre er en ekstra sårbar gruppe, som i mange tilfeller ikke har mulighet til å gi beskjed selv hvis de utsettes for vold og overgrep. Helsepersonell som blir kjent med slike forhold må derfor ha en plikt til å melde fra til tilsynsmyndighetene. I Sverige er det en rapporteringsplikt for helsepersonell, som krever at de rapporterer om hendelser som har ført til, eller kunne ført til alvorlig skade for pasienten. En tilsvarende rapporteringsplikt bør innføres i Norge også.

Spørsmålsstiller mener det er alvorlig at det fremstår som dette viktige og enstemmige vedtaket ikke blir prioritert av statsråden. Jeg forventer at statsråden denne gang svarer når en kan forvente at oppdraget til Helsedirektoratet er utført og vedtakene blir fulgt opp.

Svar:

Vold og overgrep mot eldre er et alvorlig og omfattende problem, og det trengs mer kunnskap og kompetanse om temaet i helse- og omsorgstjenestene og i andre tjenester som er i kontakt med eldre. God og riktig kompetanse er med på å skape trygghet både for tjenestemottakere og pårørende, samt for ansatte i tjenestene. Gode systemer og verktøy er også sentralt for bedre forebygging, avdekking, avverging og oppfølging av vold mot eldre.

Helsedirektoratet leverte sin utredning om vold i omsorgssektoren i september 2023. Den er nå til vurdering i

departementet, og jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte for utkvittering av anmodningsvedtakene.

Det pågår mye viktig arbeid for å forebygge, avdekke, avverge og håndtere vold mot eldre og andre risikoutsatte voksne. TryggEst er et sentralt tiltak som bidrar til å styrke både avdekkings- og handlingskompetansen i tjenester som møter risikoutsatte voksne, herunder eldre. Derfor styrket vi TryggEst i budsjettet for 2023, slik at flere kommuner kan ta modellen i bruk. I Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som ble lagt fram i desember 2023, har vi også sagt at vi vil videreutvikle TryggEst og legge til rette for at modellen innføres i flere kommuner. Vi vil i tillegg vurdere flere tiltak for å øke kompetansen om vold og overgrep mot risikoutsatte voksne i helse- og omsorgstjenesten.

Regjeringen vil i tråd med Hurdalsplattformen jobbe for et aldersvennlig samfunn preget av åpenhet, trygghet og fellesskap. Skal vi lykkes med målet om en trygg alderdom, må vi tenke helhetlig. Hele samfunnet – alle sektorer – har et ansvar og muligheter for å fremme et aldersvennlig samfunn. Vi har derfor lagt frem eldreformen Bo trygt hjemme, som skal sørge for at flest mulig opplever mestring og lever gode og selvstendige liv.

Vi har også lagt frem en Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Målet med planen er å bistå kommunene med å møte personellutfordringene i tjenestene, både på kort og lang sikt.

I tillegg til dette nedsatte regjeringen Varselutvalget våren 2022, for å foreta en helhetlig gjennomgang av varselordningene for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten – som vil si varselordningene til Helsetilsynet og Ukom. I korte trekk gikk utvalgets mandat ut på å vurdere dagens varselordninger og behov for endringer, og hva som er og bør være varselordningenes formål og bidrag i det samlede systemet for å forebygge, avdekke og avverge uønskede hendelser i helse- og omsorgstjenesten. Varselutvalget leverte sin rapport «Fra varsel til læring og forbedring» 12. april 2023, og rapporten var på høring fram til 31. august 2023. Helse- og omsorgsdepartementet har gått igjennom rapporten og høringsuttalelsene, og satt i gang et arbeid med nærmere utredning av utvalgets forslag. Det tas sikte på utsendelse av et høringsnotat med forslag til lovendringer som ledd i oppfølgingen av rapporten, før sommeren 2024.

SPØRSMÅL NR. 1075

Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 7. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forklare kvifor det ikkje blir brukt brøyteutstyr som får snøen skikkeleg vekk frå vegbana, kva ulike brøyteutstyr som finnast og kva som er lagt opp til bruk på dei ulike vegtypane og vegstandardane, og ved ulike snømengder?

GRUNNGJEVING:

Brøyteutstyr på våre veier har endra seg over tid, og eg registrerar at dagens brøytebilar både køyrer svært sakte og har såleis problem med å få snøen skikkeleg unna veien ved mykje snø.

Slik eg har forstått dette er brøyteskjere på brøytebilane berekna til ei fart på mellom 30-40 km/t, der brøyteutstyret tidligar hadde fart på kanskje mellom 60-70 km/t med ploger som kastet snøen godt ut av vegen. Slikt utstyr blir sikkert brukt på fjellovergangar fortsatt.

Ved lav fart på brøytebilane blir dette også ei utfordring ofte pga. svært lange køer, som også medfører farlige forbikøyringar og farlige situasjoner.

Denne vinteren har det også vore mykje snø på våre større motorvegar og firefeltsvegar, der eg har registrert at ein ikkje får snøen ut av vegen, noko som medfører ei smalare reell køyrebane. Dette oppstår både på to og firefeltsveg.

Det er også slik at brøyting på firefeltsveg foregår med brøyteutstyr som trekker all snø mot den eine sida av vegen, som egentlig sikkert forverrar denne situasjonen. Farta er like lav og det dannast raskt svært lange køer i trafikken, som sjølvsagt også forverra muligheita til effektiv brøyting.

Svar:

Jobben med å brøyte vegane blir utført av entreprenørar på oppdrag frå veigeigar. Entreprenørane bruker det brøy-

teutstyret som er best eigna for oppgåvene og forholde dei jobbar under. Statens vegvesen kan i nokre tilfelle sette spesielle krav i kontraktane med entreprenørane. Døme på dette kan vere krav til bruk av plogar med ekstra gum-miskjer for å fjerna slaps på vegar som saltast og sideplog på vegar med stor breidde eller fleire felt.

Brøyteplogane fjernar snøen best ved brøytehas-tigheit opp til 40 km/t. Viss dei brøyter med høgare has-tigheit, vil meir av snøen bli liggjande igjen etter plogen. Brøyting med høg hastigheit kan også skade skilt og anna utstyr langs vegen. Det kan også skape farlege situasjonar viss plogen treffer humpar, hol eller liknande på vegen.

Det mest brukte brøyteutstyret er diagonalplogar og kombinasjonsplogar. Diagonalplogar skyver snøen til berre høgre side, medan kombinasjonsplogar er vendbare og kan skyve snøen til begge sider. Desse plogane er godt eigna på vegar med mykje trafikk, god breidde og moder-ate snømengder. I byar og tettstader nyttast også plogar

med brattare angrepvinkel og avfjorande skjær for å redu-sere faren for hekting og skader på kumlokk, kantsteinar, fuger og andre kantar i vegbana. På vegar med fleire felt i same retning køyrar fleire brøytebilar etter kvarandre for å flytte snøen over heile vegbreidda i ein operasjon.

På vegar med mykje snø brukast spissplogar. Dei har gode kasteieigenskapar og kastar begge vegar. Desse er godt eigna på høgfjellsvegar med lite, eller ingen, møtande trafikk, ved kolonnekøyning og ved vegopning etter krafti-ge snøfall. På vegar med ein sole av snø kan også under-liggjande skjær på brøytebilen brukast for å halda nede tjukkeleiken på solen, i tillegg til å forbetre friksjon i denne.

Statens vegvesen har utarbeida ei eiga lærebok og læremateriell for vinteroperatørar med tilrådingar om utføring og utstyr for brøyting. Entreprenørane skal gjen-nomføre naudsynt opplæring av arbeidsleiarar og oper-atørar, og desse må gjennom ein kompetansetest for å vise at dei har naudsynt kunnskap.

SPØRSMÅL NR. 1076

Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 6. februar 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Media har kjørt omfattende stikkprøvekontroll av mas-teroppgaver blant et geografisk og kjønnsmessig spredt utvalg av befolkningen bestående av 20 personer, hvor flere av disse har høyere utdanning. Av disse har minst 1 master over 20 % plagiering, mens i en annen master er det funnet om lag 70 tilfeller av tekstlikhet, og denne opp-gaven er nå til ny vurdering. Ifølge SSB har 126 353 fullført masterstudier siden 2010.

Frykter statsråden at det er like mange tilfeller av plag-iering/tekstlikhet blant disse som i gruppen nevnt over?

Svar:

Fusk er eit aukande problem i høgare utdanning. Det må me ta på stort alvor, ikkje minst av omsyn til det store fleirtalet studentar som ikkje fuskar.

For tilliten til høgare utdanning er det avgjerande at me kan stola på eksamensresultat. At nokre studentar fuskar går dessutan utover medstudentane deira. Derfor må me ha eit godt system for å avdekkja fusk, og det å fus-ka må få konsekvensar.

Om det har vore fusk ved ein eksamen eller oppgåve, må vurderast opp mot dei reglane som gjaldt for den ak-tuelle prøvingssituasjonen. Det er universiteta og høg-skulane sjølv som fastset reglar for eksamenar og andre prøvingssituasjonar. Det er heller ikkje slik at alle tekst-likskapar er plagiat. Som omtalt i Prop. 126 L (2022–2023) punkt 16.4.4.3, må alle tekstlikskapar, særleg oppdaga gjennom plagiatverktøy, vurderast konkret ut frå mel-lom anna omfanget av tekstlikskapen og om likskapen er forklarleg eller ikkje. Ved mistanke om plagiat, er det ikkje tilstrekkeleg å bruka eit plagiatverktøy. Institusjonen må greia ut saka konkret og studenten si eiga forklaring må inngå i utgreiinga.

Dei stikkprøvekontrollane av tekstlikskap som er gjennomført av media, gir oss dermed ikkje grunnlag til å konkludera på førekomsten av fusk i tidlegare master-oppgåver. Eg viser elles til at tidlegare masteroppgåver må vurderast opp mot regelverket som gjaldt på det dåver-ande tidspunktet og for den konkrete prøvingssituasjo-nen. Handteringa til institusjonane må vera i samsvar med forvaltningsrettslege prinsipp om mellom anna like-behandling. Høve til å bruke reaksjonar ved fusk, blir ikkje forelda. Det er opp til kvar enkelt institusjon å vurdere om det er grunnar til å gå gjennom tidlegare oppgåver.

SPØRSMÅL NR. 1077**Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 8. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Tilbyr helseforetak i dag kommersiell pasientbehandling, så hvis ja, ber jeg om en oversikt over hvilke(n) pasientbehandling dette gjelder, og ved hvilke(t) helseforetak dette tilbys?

BEGRUNNELSE:

Med kommersiell pasientbehandling, menes pasientbehandling der pasienten betaler for en behandling som utføres i et helseforetak og at betalingen ikke inngår i egenandelsordningen eller frikortordningen.

Svar:

Representanten spør om helseforetak i dag tilbyr kommersiell pasientbehandling. I begrunnelsen for spørsmålet defineres «kommersiell pasientbehandling» til å være når «pasienten betaler for en behandling som utføres i et helseforetak og at betalingen ikke inngår i egenandelsordningen eller frikortordningen».

Jeg legger til grunn at representanten vil ha svar på om det finnes pasientbehandling der helseforetakene krever betaling fra pasientene slik at helseforetakene sitter igjen med et økonomisk overskudd når alle kostnader er fratrukket.

Innlagte pasienter betaler ikke for pasientbehandlingen. For poliklinisk behandling er det innenfor noen få områder, f.eks. assistert befruktning, fastsatt pasientbetalinger som ikke inngår i opptjeningsgrunnlaget til frikort. For disse områdene er det likevel slik at staten samtidig dekker deler av kostnadene, og det er da altså ikke tale om kommersiell pasientbehandling.

Departementet har nylig gjennomført offentlig høring om innføring av pasientbetaling for Non-invasiv prenatal test (NIPT) for trisomi 13, 18 og 21, for kvinner under 35 år ved termin og hvor det ikke er andre indiksjoner for fosterdiagnostikk. Høringen forutsatte også forslag om å endre skatteloven, ettersom pasientbetalingen foreslås å dekke kostnadene fullt ut, inklusiv en markedsbasert avkastning i tråd med reglene om statsstøtte. Departementet vurderer nå oppfølging av saken i lys av høringsinnspillene.

SPØRSMÅL NR. 1078**Innlevert 30. januar 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 2. februar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Er det riktig, som statsråden selv uttrykte i NRK, at han ikke vil lytte til de faglige rådene knyttet til dyrevelferd i denne saken, som både Stortinget og faglige organer i flere omganger har påpekt og som sannsynligvis vil bli gjentatt i høringsrunden, og hva er årsaken til det?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd, var det bred enighet i Stortinget om at båsdrift har flere uheldige sider for dyrevelferden og måtte forbys. Stortinget vedtok i 2004 at norsk

melk- og storfeproduksjon skulle skje i løsdriftsjøs innen 2024, som senere ble utsatt med 10 år til 2034 i 2016. Eiere av bås fjøs bygget mellom 1995 og 2004 har dermed fått 30 år til omstillingen. Fra nyttår ble det innført krav om at kyr på bås må på beite minst 16 uker i året. Det utvidede mosjonskravet kom til for å kompensere for utsettelsen i løsdriftskravet.

Bare en knapp uke etter at kravet ble innført, ba statsråden Mattilsynet om å lage utkast til endring av forskriften, for å gi muligheten til å redusere beitetiden med inntil 4 uker. Det betyr at flere vil kunne nøye seg med bare 12 ukers beite. Mattilsynet er også bedt om å lage utkast til endring av det såkalte mosjonskravet.

Ifølge tall fra NIBIO i 2019 har 4 554 melkeprodusenter med båsfjøs. Med andre ord lever fortsatt mange kyr under forhold som det er bred enighet om at ikke er gode nok for dyrevelferden. Andelen er også høyere enn i våre naboland.

Statsråd Pollestad har til NRK 10. Januar 2024 uttalt at han er åpen for innspill og at det vil bli en høring, men at han uansett svarene vil gjennomføre endringen. Det fremstår dermed som om statsråden ikke ønsker å forholde seg til høringsinstituttet og ikke vil lytte til de faglige rådene, verken fra da dette ble vedtatt eller nå.

Bøndene har hatt mange år på å forberede seg på det nye minstekravet til beitetid, og svært mange bønder har både investert tungt for løsdrift og forholder seg til beitetidskrav, likevel foretar nå statsråden en snuoperasjon uten grunnlag i faglige råd om dyrevelferd, uten å ha lagt frem den bebudede stortingsmeldingen om dyrevelferd som skulle ha kommet i fjor, og uten å ville ta hensyn til høringsinnspill.

Svar:

Det er brei einighet om at gode lausdriftssystem på lang sikt er ein viktig og riktig utvikling i storfeproduksjonen, særleg grunna i dyras moglegheit for rørsle og mosjon.

SPØRSMÅL NR. 1079

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 7. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Meiner Finansdepartementet framleis at det vil bli 25 000 nye nullskatteytarar i Noreg dersom formuesskatten blir fjerna (jmf. utsegner i NRK Politisk Kvarter 31/1), kva føresetnader byggjer eit evt. slikt tal på - og kva andre justeringar i skattesystemet vil i tilfelle kunne hindre at eit høgt tal personar med høg formue blir nullskatteytarar totalt sett?

Svar:

Tallene over hvor mange personer som kun betalte formuesskatt, baserer seg på inntekts- og formuesstatistikken fra Statistisk sentralbyrå, men fremkommer ikke direkte av statistikken. Dette er en beregnet størrelse der utgangspunktet er summen av inntektsskatt og formuesskatt fratrukket skattefradrag for den enkelte. Personer som ikke

Kompenserande tiltak som kalvingsbinge og økt mosjon og beitetid er innført for å ivareta omsynet til dyrevelferd i overgangsperioden fram til 2034.

Det er viktig at krav i offentlig regelverk er innretta slik at dei treff formålet med kravet og at tiltaka som krevjast faktisk er mogleg å gjennomføre i praksis. Endringane vi nå har varsla gjeld difor berre dei krava som ikkje lar seg gjennomføre på ein hensiktsmessig måte for reelt å oppnå betre dyrevelferd i besetningane som står midt i omstillingsfasen.

Vi har tilskot som forutset ei viss tid på beite og som er tilpassa ulike soner i landet etter klimatiske forhold. No vil kravet i forskrift om hald av storfe verte innretta på same måten. Sjølv med endringane som vert foreslått, vil det vere krav om lengre beitetid for besetningar i båsfjøs enn i lausdrift. Og bonden vil sjølv kunne velja å gjennomføre beite og mosjon utover minimumskrava der dei klimatiske høva tillèt det.

Vi ønskjer mjølkeproduksjon i heile landet, og vi vil ha med flest mogleg produsentar vidare også etter 2034. Da kan vi ikkje risikere å knele bonden undervegs gjennom uhensiktsmessige krav. Mosjon eller beite i gjørme og dårleg ver, er heller ikkje god dyrevelferd.

hadde positiv verdi på denne variabelen, er kategorisert som nullskattytere. Eiere av næringsvirksomhet kan ha stor variasjon i årlige inntekter pga. blant annet realisasjon av gevinster/tap. Det kan derfor gi et riktigere bilde å se flere år under ett. Det er beregnet at om lag 27 600 bosatte personer 17 år og eldre ikke betalte annen skatt enn formuesskatt i 2021 og 24 800 personer i 2022.

Formuesskatten har blitt mer omfordelende og rettfærdig under denne regjeringen. Formuesskatten er et virkningsfullt fordelingspolitisk supplement til inntektsskatten som bidrar til at personer med høy formue, men lav inntekt, betaler skatt. Andre skatter kan ikke erstatte formuesskattens egenskaper til årlig omfordeling. Regjeringen har derfor ingen planer om å fjerne formuesskatten.

SPØRSMÅL NR. 1080**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 6. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Oljefondets oversikt over fornybarinvesteringer per 31.12.23 viser at investeringene i ny fornybar infrastruktur utgjør ca. kr 17,6 mrd. fordelt på 4 prosjekter. Dette utgjør ca. 0,1 % av Oljefondets forvaltningskapital. Mandatet til Norges Bank, som ble gitt i 2020, er at de kan investere inntil 2 % av fondets kapital til dette formålet.

Er finansministeren tilfreds med dagens nivåer, og vil han foreta seg noe for å øke andelen av slike fremtidsrettede investeringer for fondet?

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Målet er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og i forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU, og at fondet ikke er et politisk virkemiddel, jf. Innst. 364 S (2022-2023).

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet og Norges Bank. Departementet fastsetter de overordnede rammene for forvaltningen, inkludert referanseindeksen for SPU og tilhørende risikorammer. Norges Bank foretar de faktiske investeringene uavhengig av departementet. Banken kan i sammensetningen av

porteføljen avvike fra referanseindeksen innenfor rammer spesifisert i forvaltningsmandatet fra departementet. Unotert infrastruktur for fornybar energi er inkludert i SPU's investeringsunivers, men inngår ikke i referanseindeksen. Investeringene er en del av Norges Banks aktive forvaltning og trekker på risikorammene gitt i forvaltningsmandatet. Det innebærer at banken må vurdere investeringer i unotert infrastruktur for fornybar energi opp mot øvrige aktive strategier som gir opphav til avvik fra referanseindeksen.

Den øvre grensen i forvaltningsmandatet som er satt for investeringer i unotert infrastruktur for fornybar energi på 2 prosent av fondskapitalen, er ikke et uttrykk for et ønsket nivå på investeringene. Ved fastsettelsen av rammen har departementet lagt vekt på at avkastningen av slike investeringer i perioder kan utvikle seg forskjellig fra noterte aksjer og obligasjoner. Forvaltningen må derfor innrettes mot en lavere andel enn 2 prosent for å unngå brudd med rammen og salg av eiendeler i en situasjon med store og plutselige fall i verdien av noterte investeringer. Rammen anses samtidig tilstrekkelig for at banken skal kunne dra nytte av eventuelle stordriftsfordeler i dette markedet.

Utover rammene fastsatt i forvaltningsmandatet til Norges Bank legger departementet ikke føringer på bankens aktive forvaltning, herunder omfang og innretning av investeringene i unotert infrastruktur for fornybar energi.

SPØRSMÅL NR. 1081**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. februar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Oslo Tingrett har kjent godkjenningen av PUD for Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil ugyldig. Hvis regjeringen/ Stortinget fatter nye vedtak om godkjenning av PUD vil godkjenningen være gjort etter fristen for den midlertidige oljeskattepakken.

Er statsråden enig i at disse prosjektene da faller utenfor det midlertidige skatteregimet for petroleumsnæringen?

Svar:

18. januar kom Oslo tingrett med dom i saken der Greenpeace Norden og Natur og Ungdom saksøkte staten. Ret-

ten gav saksøkerne medhold i deres påstand om at tillatelsene som er gitt for Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil er ugyldige som følge av saksbehandlingsfeil.

Energidepartementet mener saksbehandlingen har vært i tråd med regelverket og er derfor uenig i dommen

og kjennelsen om midlertidig forføyning. Basert på dette vil dom og kjennelse bli anket.

Reglene for petroleumsskatt i Norge er ikke endret som følge av dommen fra Oslo Tingrett.

SPØRSMÅL NR. 1082

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 6. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil regjeringen legge frem en stortingsmelding om BPA slik Stortinget har vedtatt?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Folkehelsemeldingen i juni 2023 fremmet Høyre følgende forslag som ble vedtatt:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) basert på NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt. Stortinget ber regjeringen komme tilbake på egnet måte».

Ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) gir mennesker mulighet til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv. Retten til BPA ble lovfestet i 2015, slik at alle kommuner måtte ha et tilbud om det. I 2019 satte Solberg-regjeringen ned et offentlig utvalg som fikk i oppdrag å gjennomgå og foreslå forbedringer i BPA-ordningen, blant annet på grunn av at det var forskjellig praktisering og forståelse av BPA-ordningen i kommunene. BPA-utvalget leverte sin utredning i desember 2021, og høringsfristen til utredningen gikk ut 1. juli 2022. Mange organisasjoner kom med svar i høringsrunden. Etter dette har regjeringen gjort lite for å følge opp BPA-utvalgets utredning, og i juni 2023 vedtok flertallet på Stortinget å be regjeringen legge frem en stortingsmelding basert på BPA-utvalgets utredning.

I listen over saker som regjeringen har meldt at de vil legge frem for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2024, så er ikke en stortingsmelding om BPA ført opp. Dette skaper bekymring for at regjeringen trekker arbeidet ut i tid, og at det ikke vil komme en stortingsmelding om BPA før sommeren. Høyre mener det haster med en stortingsmelding om BPA slik at Stortinget kan få en skikkelig diskusjon om den videre veien for BPA-ordningen og kunne gjøre hel-

hetlige endringer for å forbedre BPA-ordningen. Alle som benytter BPA-ordningen fortjener å få tydeligere svar om hvordan regjeringen arbeider med å få lagt frem en stortingsmelding.

Svar:

Regjeringen vil følge opp Stortingets anmodning om å legge frem en stortingsmelding om brukerstyrt personlig assistanse, men det er ikke fastsatt et endelig fremleggesetidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1083**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 5. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvilket ansvar mener ministeren ligger hos det lokale barnevernet dersom et barn blir tvangsflyttet til en biologisk forelder etter å ha bodd flere år i samme fosterhjem, og ender opp med å bli tatt med ut av landet?

BEGRUNNELSE:

Det siste året har det vært flere saker i media om barn som blir tvangsflyttet fra fosterhjem til biologiske foreldre. I mange tilfeller kan dette være den rette avgjørelsen sett fra barnet sitt ståsted, men det finnes også eksempler hvor det råder tvil om hva som er den beste avgjørelsen.

Blant fosterforeldre jeg har snakket med har det i noen tilfeller vokst frem en frykt om hvorvidt barnet, etter å ha flyttet, fremdeles vil bli i Norge eller om de vil forsvinne ut av landet.

Svar:

Når eit barn er under barnevernet si omsorg skal barnevernstenesta legge til rette for at foreldra kan få tilbake omsorga, dersom omsynet til barnet ikkje talar mot det, jf. barnevernslova § 8-3. Foreldre kan krevje å få spørsmålet om oppheving av omsorgsvedtaket vurdert etter nærare reglar. Eit vedtak om omsorgsovertaking skal opphevast når det er «overveiende sannsynlig at foreldrene kan gi barnet forsvarlig omsorg. Vedtaket kan likevel ikkje opphevast dersom barnet er blitt så knyttet til mennesker og miljøet der det er, at flytting kan føre til alvorlige problemer for barnet», jf. barnevernslova § 5-7.

EMD har i fleire dommar mot Noreg understreke målsetninga om at barn og foreldre skal gjenforeines etter ein omsorgsovertaking og at omsorgsovertakingar er midlertidige.

Det er barneverns- og helsenemnda som vurderer og tar stilling til om barnet kan flytte heim til foreldra. Nemnda er eit uavhengig og upartisk avgjerdsorgan, og avgjer saka etter at foreldra og barnevernstenesta har gjort greie for sitt syn på saka. Saker om tvang etter barnevernslova skal behandlast av ei ordinær nemnd. Det inneber at nemnda består av nemndleiaren, eitt medlem frå det alminnelege medlemsutvalet og eitt frå utvalet av fagkunnige. Nemndleiar har kompetanse tilsvarende dommarar. Nemndas avgjerder kan bli anka til tingretten. Det kan både kommunen gjere om dei er ueinig med avgjerda, eller foreldra.

Når eit barn blir tilbakeført til foreldra blir barnevernets vedtak om omsorgsovertaking oppheva, og foreldra og barnet har ingen avgrensingar for kor dei kan opphalde seg. Dette inneber at dei kan reise til utlandet med barnet på lik linje som andre foreldre. Eg vil også vise til at barnevernsutvalget i NOU 2023: 7 Trygg barndom, sikker framtid mellom anna har føreslått at det skal bli lovfesta ei plikt for barnevernstenesta til å forberede og utarbeide ein plan for gjenforeining, og følge opp barn og foreldre under og etter ei gjenforeining. Utvalet sitt forslag har nett vore på høyring, og departementet er no i ferd med å følge opp høyringa.

Dette svaret er gitt på eit generelt grunnlag. Det kan heilt sikkert vere einskildsaker som problematiserer til dømes om omsynet til barns beste er ivaretatt i avgjerder som er gjort av barnevernet eller nemndene, som blir vanskeleg for meg å kommentere direkte.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 6. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I forbindelse med K5-prosjektet (Arna-Stanghelle) har det blitt foreslått å dumpe overskuddsstein i Osterfjorden. Denne planen har vakt bekymring, spesielt med tanke på miljøkonsekvensene.

Hvilke alternative løsninger for håndtering av overskuddssteinen har blitt vurdert, finnes det ingen andre alternativ?

Svar:

Ny veg og jernbane mellom Arna og Stanghelle må legges i fjell for å gjøre E16 og Bergensbanen sikker på strekningen. Tiltaket er planlagt som tre 8-10 km lange tunnelstrekninger for veg og bane i et område med særdeles knappe areal til anleggsdrift og lagring av masser. Hensynet til effektiv tunneldrift, trafikkikkerhet, trafikkavvikling, lokalsamfunn og klimagassutslipp gjør at det for hver av strekningene er planlagt anleggstverrslag til Sørfjorden.

Statens vegvesen og Fellesprosjektet Arna-Stanghelle arbeider kontinuerlig med optimalisering for å begrense masseoverskuddet. Prosjektet regner med å kunne gjenbruke 1 mill. kubikkmeter av steinmassene i anlegget. Ytterligere 1 mill. kubikkmeter er planlagt plassert i landdeponi innenfor prosjektområdet. Videre er det inngått intensjonsavtale med lokalt steinknuseverk om leveranse av inntil 1,6 mill. kubikkmeter stein til deres anlegg for gjenbruk. Resterende overskudd må håndteres på annen måte.

Prosjektet har over lang tid arbeidet med å finne samfunnsnyttig bruk av disse overskuddsmassene. Kriterier for samfunnsnytte er at kostnader, klimagassutslipp og miljøvirkninger må være akseptable. Resultatet av arbeidet er at sjødeponi vurderes som det beste og eneste realistiske alternativet for større deler av tunnelmassen. Med bakgrunn i dette har Fellesprosjektet Arna-Stanghelle søkt Statsforvalteren i Vestland om sjødeponering etter forurensningsloven (§§ 11 og 32) for inntil 9 mill. kubikkmeter tunnelstein. Statsforvalteren har 19.6.2023 gitt tillatelse med vilkår.

Sammenlignet med andre alternativer, gir sjødeponi betydelig lavere klimagassutslipp og akseptable miljøvirkninger i anleggsfasen, samt lavere kostnader og prosjektrisiko. Konsekvensutredningen viser at det ikke er permanente konsekvenser av betydning. Undersøkelse av tidligere tunnelsteinfylling i Sørfjorden viser at stedbundne marine arter etter relativt kort tid vil reetableres. Helt sentralt i søknad og tillatelse er at prosjektet har

utviklet et nytt lukket nedføringsystem som hindrer utslipp og spredning av finstoff og nitrogen i de øvre vannlagene i fjorden. Løsningen er dokumentert med blant annet strømmålinger og spredningsmodellering, samt vitenskapelige modellforsøk i samarbeid med Universitetet i Dundee. I anleggsgjennomføringen forutsettes det et omfattende miljøovervåkingsprogram som skal sikre at deponeringen skjer med minst mulige miljøvirkninger og innenfor villkårene som er gitt.

Gjennom arbeidet med å finne samfunnsnyttig bruk av overskuddsmassene, ble det gjennomført en nasjonal og internasjonal utlysning som førte til dialog med store og små aktører i inn- og utland. Statens vegvesen v/Fellesprosjektet Arna-Stanghelle tok videre kontakt med selskaper innen stein og shipping og kommuner på Vestlandet. Gjennom dialog med Bergen kommune ble det avklart at stein fra prosjektet ikke er aktuell til utfylling i sjø ved Dokken i Bergen sentrum. Massene er heller ikke egnet for mineralutvinning. Konsekvensutredningen viser at det er ubetydelige mengder av mineralressurser i planområdet.

Utlysingen og senere dialog med enkeltaktører viste at det er liten realisme i de aller fleste innspillene, herunder eksport av steinmasser. Kriteriene for samfunnsnytte er ikke oppfylt. Krevende og kostbar transportlogistikk og tidsbindinger til eksterne mottakere ville gitt svært høy prosjektrisiko. Tunneldriften må gå kontinuerlig og det er ikke areal til vesentlig mellomlagring eller sortering av stein. Om alt skal sendes bort med skip eller leker setter det store krav til koordinering, sikker logistikk og kapasitet hos mottaker. Det er også viktig å påpeke at produktet «tunnelstein» ikke er det samme som stein produsert i ordinære dagbrudd av kommersielle aktører. Usortert tunnelstein inneholder mer finstoff og en relativt liten andel stor stein som er det som er etterspurt i Europa. Det vises også til tidligere svar på skriftlige spørsmål, hhv. nr. 920 (2020-2021) og nr. 923 (2020-2021) om samme sak.

SPØRSMÅL NR. 1085**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 5. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det i lys av evalueringen av pilotprosjektet som har vært gjennomført i Oslo politidistrikt, ikke er hensiktsmessig å bruke mer ressurser på arbeid med utvikling av en kvitteringsordning ved personkontroller, og kan statsråden bekrefte at det ikke vil bli arbeidet videre med utviklingen av en slik ordning?

BEGRUNNELSE:

Det vises til det gjennomførte pilotprosjektet i Oslo politidistrikt med kvitteringsordning ved personkontroller, og til Oslo Economics sin evaluering av pilotprosjektet. Det vises særlig til evalueringens punkt 6 «Læringspunkter og anbefalinger» på side 51 flg. Det hitsettes fra evalueringens punkt 6.3 på side 55:

«Vår hovedkonklusjon er at dersom formålet med en kvitteringsordning er å påvirke tillit og trygghet gjennom å påvirke politiets metoder og arbeidsmetodikk, virker det lite hensiktsmessig å innføre en kvitteringsordning for politiet.»

«Samtidig ønsker vi å understreke at vi i våre feltobservasjoner har sett få tegn til at piloten har gjort kommunikasjonen mellom politiet og de kontrollerte bedre. Piloten synes heller ikke å ha bidratt til at kontrollene har fremstått mer eller mind-

re legitime og nødvendige for den kontrollerte. De kontrollerte vi har observert har jevnt over fremstått relativt likegyldige til dokumentasjonen de har fått tilbud om. Legges de kontrollertes respons til grunn virker ikke piloten å ha bidratt til å styrke tilliten til politiet.»

På bakgrunn av det som fremgår av evalueringen, fremstår det som uhensiktsmessig og uforståelig om det nå skulle brukes mer ressurser på arbeid og utvikling av en kvitteringsordning ved personkontroller. Særlig sett hen til den prekære ressursituasjonen politiet nå opplever. Det bes derfor om en tilbakemelding på om statsråden deler denne oppfatningen, og en bekreftelse på at det nå ikke vil bli arbeidet videre med en kvitteringsordning ved personkontroller.

Svar:

Jeg viser til at evalueringen av pilotprosjektet er utført av Oslo Economics og by- og regionforskningsinstituttet NIBR på oppdrag fra Politidirektoratet. Direktoratet gjennomgår nå evalueringsrapporten og vil avgi sin anbefaling til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med årsrapporten for 2023. Departementet avventer Politidirektoratets vurdering.

SPØRSMÅL NR. 1086**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er det akseptabelt for regjeringen at Økokrim melder om at de er kjent med hvitvasking i flermillionersklassen som etaten ikke har ressurser til å agere på?

BEGRUNNELSE:

I januar har avisa Dagens Næringsliv omtalt DNBs årlige trusselvurdering hvor banken kritiserer Økokrim for å følge opp veldig få varsler knyttet til skattesvik, vinningskriminalitet og arbeidslivskriminalitet. I intervjuet med

avisa sier Økokrimsjef Pål Lønseth " Vi mottar mye mer informasjon enn vi klarer å bearbeide, og årlig ser vi hvitvasking i flermillionersklassen som vi ikke får gjort noe med". Det er jo et alvorlig budskap og kan vitne om at det nærmest er uten risiko å bedrive hvitvasking i Norge.

I 2023 la også Riksrevisjonen fram en rapport som omtalte nordmenns skjulte formuer og inntekter i utlandet og slo fast at et stort antall skattepliktige ikke har fulgt skattereglene og at kontrollnivået i Skatteetaten har vært lavt. Riksrevisjonen anser dette som Kritikkverdigg.

Samlet sett framstår regjeringens arbeid for å bekjempe økonomisk kriminalitet og skattesvik som svakt.

Svar:

Økonomisk kriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem med betydelig skadepotensiale, både for samfunnet og den enkelte. Jeg er enig i at innsatsen mot økonomisk kriminalitet gjennom flere år har vært for svak. Derfor legger regjeringen denne våren frem en stortingsmelding om forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet som skal legge til rette for en styrking av dette feltet i årene fremover.

Det vil alltid være en viss ubalanse i ressursene hos privat og offentlig sektor. Det offentlige må til enhver tid gjøre vanskelige prioriteringer innenfor de rammene som statsbudsjettet setter. Samtidig tar regjeringen på alvor den kritikken som har kommet de siste årene. Pressesakene representanten viser til omtaler mange henlagte saker om økonomisk kriminalitet, og mangelfull oppfølging fra myndighetenes side av den informasjonen som rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven oversender til Økokrim. Det påpekes videre mangler i politidistriktenes kapasitet og spesialistkompetanse. Det er nettopp dette som er bakgrunnen for at regjeringen i årets statsbudsjett har bevilget 50 millioner kroner til ulike tiltak for å gi politiet bedre forutsetninger for å bekjempe økonomisk kriminalitet. Dette omfatter blant annet øremerkede midler til å styrke økoteamene i politidistriktene med spesialletterforskere med økonomifaglig bakgrunn. Det kommende stortingsmeldingen vil også inneholde konkrete tiltak.

Videre er det viktig å understreke at økonomisk kriminalitet ikke kan bekjempes av politiet alene. Både kontrolltater, næringsliv, sivilt samfunn, media og privatpersoner har viktige roller både i forebygging, avdekking og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Et effektivt vern mot økonomisk kriminalitet forutsetter at både forebygging og bekjempelse anses som et felles samfunnsansvar. Samarbeid er nøkkelen til å lykkes i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet, og stortingsmeldingen vil også fokusere på dette. Meldingen vil fremme tiltak for å oppnå et enda tettere samarbeid mellom myndighetene og privat sektor på dette feltet, og vi vil se nærmere på muligheten for økt informasjonsutveksling mellom det offentlige og det private. Utnyttelse av de mulighetene som ligger i teknologi er også viktig. Ikke minst er det viktig at vi evner å ta pengene ut av de kriminelle miljøene og sørge for at kriminalitet ikke lønner seg. Jeg har derfor nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere nye regler om sivilrettslig inndragning av utbytte fra kriminalitet, som skal gjøre det enklere å frata utbytte.

En vesentlig del av pengene som hvitvaskes gjennom banksystemet er utbytte som stammer fra digitale bedragerier. Derfor er Økokrims bedragerienhet under etablering, med ytterligere 15 millioner kroner i styrking over årets statsbudsjett. Bedragerienheten skal identifisere bedragerilovbrudd som rammer innbyggere på tvers av politidistrikt, og/eller som har internasjonale forgreninger. Enheten skal få i stand en mer effektiv og strukturert bedrageribekjempelse blant annet ved å iverksette forebyggende tiltak i samarbeid med banker og andre i næringslivet. Innsatsen skal også bidra til å styrke etterforskningen av bedragerier som er organisert og systematisk utført.

SPØRSMÅL NR. 1087

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 5. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Forbrukere betaler årlig anslagsvis over to milliarder i termingebyrer til finansinstitusjoner for bolig-, bil- og forbrukslån. Termingebyrene ligger gjerne på rundt 40-85 kroner, eller mer. Slike gebyrer skal gjenspeile kostnaden ved transaksjonen, noe som framstår som svært usannsynlig.

Er denne praksisen fra finansinstitusjoner lovlig i henhold til Finansavtaleloven?

Svar:

Spørsmålet er stilt til finansministeren, men besvares av meg siden finansavtaleloven hører under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Spørsmål om hvorvidt «termingebyr» for bolig-, bil- og forbrukslån er lovlig etter finansavtaleloven, beror på hva som nærmere menes med «termingebyr». Finansavtaleloven har ingen definisjon av «termingebyr», og begrepet er ikke benyttet i loven. Trolig må derfor hva

som menes med «termingebyr», fastlegges i forbindelse med tolkning av den enkelte avtale.

Jeg nevner imidlertid at finansavtaleloven § 2-4 første ledd gir regler om gebyr eller rabatt for valg av et bestemt betalingsinstrument og såkalte «fakturaagebyr». Bestemmelsen lyder slik:

«Dersom en betalingsmottaker krever gebyr eller gir rabatt for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel, skal betaleren opplyses om dette før en betalingstransaksjon iverksettes. Betalingstjenesteyteren kan ikke hindre betalingsmottakeren i å kreve gebyr eller gi rabatt som nevnt. Dersom en betalingsmottaker krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel fra en forbruker, kan gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved bruk av betalingsinstrumentet eller betalingsmiddelet. Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. Kongen kan i forskrift forby eller begrense retten til å kreve gebyrer som nevnt i første og tredje punktum for å fremme konkurranse og bruk av effektive betalingsinstrumenter.

Dersom «termingebyret» er et gebyr for valg av betalingsinstrument eller for utstedelse eller sending av regning

til en forbruker, vil det omfattes av de nevnte reglene i finansavtaleloven § 2-4. Oger «termingebyret» i realiteten et fakturaagebyr, vil lovligheten bero på om gebyret overstiger betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. Jeg har merket meg at Forbrukerrådet i forbindelse med fakturaagebyrer generelt uttaler på sine nettsider at «[d]et skal mye til at et gebyr for en papirfaktura kan være over 10 kroner. For elektronisk faktura er kostnadene enda lavere».

Det er imidlertid min erfaring at boliglån ofte tilbakebetales ved at kreditttakeren – etter fullmakt – belaster kundens konto, særlig i de tilfeller der kunden har boliglån og konto i samme bank. Det synes å være slik at «termingebyr» også kreves i tilfeller der det ikke utstedes eller sendes regning ved hvert forfall, noe som kan tale for at gebyret ikke er ment som et fakturaagebyr, men som en ordinær kredittkostnad. For forbrukslån og billån er det trolig mer vanlig med utstedelse og sending av regning. Dersom kreditttakeren skal kunne kreve et slikt gebyr, må det være en del av avtalevilkårene og være gjort kjent for forbrukeren på forhånd. Kredittkostnader skal inngå i beregningen av effektiv rente. Regler om forbrukerens rett til å få opplysninger om gebyrer, kredittkostnader og effektiv rente følger av finansavtaleloven § 3-28 og § 3-34 første ledd bokstav e.

SPØRSMÅL NR. 1088

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 8. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hva planlegger statsråden å gjøre med de synkende bevilgningene til Frifondsordningen, og hvordan vil statsråden sikre at alle barn og unge skal ha mulighet til å ta del i meningsfulle fritidsaktiviteter?

BEGRUNNELSE:

Frifond er en av Norges enkleste og minst byråkratiske støtteordninger for barn og unge. Ordningen sikrer at unge får ta del i kulturaktiviteter, og oppleve gleden, mestringen og fellesskapet det gir – helt uavhengig av familiebakgrunn. Frifond er derfor viktig for at alle barn og unge skal kunne ha en meningsfull fritid.

Frifondsordningen ble opprettet av Stortinget i 2000 med mål om å gjøre det enklere for barn og unge å drive med demokratisk og frivillig aktivitet i lokalsamfunnene

sine. Pengene som deles ut kommer fra Norsk Tippings overskudd, de såkalte tippemidlene.

Ordningen sikrer blant annet at barne- og ungdomsorganisasjonene kan være til stede i hele landet, og engasjere unge i alt fra kor og orkester, speiding og turlag, til filmklubber og dataspillfestivaler. Frifond bidrar til at det finnes et mangfold av fritidsaktiviteter barn og unge kan engasjere seg i, slik at unge har mulighet til å drive med det som engasjerer akkurat dem. Alle som mottar støtte gjennom Frifond må jobbe etter demokratiske prinsipper, og slik får mange unge førstehåndserfaringer med deltakende prosesser. Forskning viser også at barn og unge som deltar i organiserte aktiviteter utvikler ferdigheter de har nytte av resten av livet.

Over det siste tiåret har ikke bevilgningene til Frifond holdt tritt med prisveksten i Norge. I 2022 ble også tilskuddet til Frifond kuttet med om lag to millioner kro-

ner, og kuttet ble videreført i 2023. Det har resultert i et etterslep på i overkant av 68 millioner kroner. Samtidig er overskuddet til Norsk Tipping stadig økende.

De siste årene har flere rapporter funnet at pandemien rammet aktivitetstilbudet til barn og unge hardt, og at flere barne- og ungdomsorganisasjoner fortsatt lever med ringvirkningene av tre år med nedstenging av samfunnet. Tall fra Ungdata i august 2022 viser at tilsvarende 12 000 barn og unge i ungdomsskole og videregående alder sluttet med organiserte kulturaktiviteter som korps, kor, orkester, musikk og kulturskole under pandemien. Ifølge Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) rammet korona særlig den lokale aktiviteten. LNU er nå bekymret for at færre barn og unge skal få mulighet til å delta i organiserte fellesskap – og dermed gå glipp av læringen og opplevelsene deltakelsen gir.

Svar:

Å sikre alle barn og ungdom mulighet til å delta i meningsfulle fritidsaktiviteter har høy prioritet, både for meg som kultur- og likestillingsminister, og for regjeringen. Vi har allerede styrket, og skal fortsette å styrke barn og unges mulighet til å delta i fritidsaktiviteter. Våren 2024 legger jeg frem en handlingsplan for like muligheter til å delta i kultur-, idretts- og friluftaktiviteter. I arbeidet med handlingsplanen har vi invitert bredt, og nærmere 350 personer har deltatt på ulike innspills- og medvirkningsmøter. Det er lagt spesielt vekt på at barn og unges stemme skal høres.

Jeg er selvsagt helt enig i at organiserte fellesskap gir uvurderlige erfaringer og opplevelser, til glede for den enkelte og samfunnet. Men det er også viktig at de barna og ungdommene, som av ulike grunner, eller i deler av oppveksten, ikke kan eller ønsker å delta i organiserte aktiviteter, får mulighet til en meningsfull og aktiv fritid. Begge perspektiver ivaretas gjennom ulike tilskuddsordningen under Frifond-paraplyen.

Regjeringen har styrket den samlede innsatsen til barn og unges fritidstilbud, både på kultur- og idrettsområdet. Organisasjoner som skaper aktiviteter for barn og unge innen idrett og kultur fikk 133 mill. kroner ekstra i nysalderingen av 2023-budsjettet. Det ble gitt 100 mill. kroner til idrett via Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, og 33 mill. kroner til kultur – 20 mill. kroner til Norsk musikkråd til fordeling gjennom ordningen Frifond organisasjon og 13 mill. kroner til Ungdom og Fritids Fond. Ved å gi tilskuddet via etablerte organisasjoner og ordninger fordeles midlene på en enkel og ubyråkratisk måte.

Fordelingen av midler til Frifond ses i sammenheng med andre tiltak som mottar tilskudd av spillemidler til kulturformål. Det er riktig som stortingsrepresentanten skriver at tilskuddet til Frifond har ligget stort sett uforandret de siste ti årene – også under forrige regjering.

Pandemien rammet barn og unge, og også barne- og ungdomsfrivilligheten, hardt. Regjeringen har derfor, i dialog med organisasjonene, lagt vekt på å møte frivillig sektors behov. For eksempel fikk Norsk musikkråd og Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) stor frihet til å vurdere hvordan ubrukte midler, som følge av avlyste arrangementer under pandemien, kunne brukes for å få opp aktivitet og engasjement igjen i 2022 og 2023.

Selv om en rekke frivillige organisasjoner ikke er oppe på samme aktivitetsnivå som før pandemien, er det heldigvis ikke helt mørkt. Vi gleder oss sammen med Norges Musikkorps Forbund over at det er en liten økning av medlemmer i aldersgruppen 10 til 14 år, noe som gir håp om at trenden der ungdom slutter i korps forhåpentligvis er i ferd med å snu.

Regjeringen følger deltakelse i barne- og ungdomsfrivilligheten nøye. Jeg tar bekymringen fra stortingsrepresentanten, LNU og andre i frivillig sektor på største alvor. Det innebærer også at det gjøres årlige vurderinger av om det er rom for, eller behov for å styrke Frifond-ordningene, eller om det er andre virkemidler vi mener har en best samlet effekt.

SPØRSMÅL NR. 1089**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 7. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden avvise vegvesenets forslag til forskriftsendring og sikre at kommunene fortsatt har anledning til å markere mangfold og inkludering gjennom fotgjengeroverganger med regnbuefarget underlag?

BEGRUNNELSE:

Etter terrorangrepet på Oslo Pride 25. juni 2022 kjente mange, og særlig skeive, på frykt. Angrepet skjedde en sommernatt da mange var ute på byen og feiret kjærlighet og mangfold. I etterkant har mange, og særlig skeive, kjent på frykt. Frykt for at det å bevege seg ute som synlig skeiv innebærer risiko, kanskje for ens eget liv.

Dette er helt uakseptabelt i et fritt samfunn, og det oppstod et stort behov for å markere avstand fra angrepet og for å ta byen tilbake. Oslo og Norge skal være trygt for alle, slik at alle kan være og uttrykke den de er. Angrepet økte bevisstheten om at skeive kan være et mål for mennesker og grupper med ekstremt tankegods. Det gav også et stort behov for å uttrykke solidaritet med det skeive miljøet.

I den forbindelse ønsket flere kommuner å markere mangfold, inkludering og solidaritet med skeive med «regnbuegangfelt». Det første kom i stand i Rosenkrantz gate i Oslo, like ved der angrepet fant sted. Det er ikke selve stripene i gangfeltet som er malt i regnbuefarger, men underlaget. Regnbuegangfelt kom også i stand i bl.a. Bergen, Strømmen og Harstad, etter påtrykk fra lokalpolitikere. Disse har sterk symbolverdi.

Nå har Statens vegvesen sendt endringer i skiltforskriften på høring. De ønsker i praksis å forby regnbuegangfelt ved å si at gangfelt kun kan ha ensfarget underlag. Jeg forstår at vegvesenet kun kan ha én tanke i hodet samtidig, og det er trafikkhensyn. Men jeg håper statsråden også forstår verdien av å ha synlige markeringer for kjærlighet og mangfold og mot hat i de ulike bybildene. Regnbuegangfelt har så lang ikke vist seg å skape trafikkproblemer. I stedet har de blitt viktige måter å vise folk at de hører til og er ønsket i kommunen sin. Regnbuegangfeltet i Oslo var en måte å ta byen tilbake på. Det bør ikke Vegvesenet få endre.

Forskriftsendringer kommer ikke til Stortinget, så dette blir ingen debatt. Men denne forskriften bør heller ikke komme lenger enn til høringsstadiet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at kommunene aldri har hatt anledning til selv å utforme og bruke alternative vegoppmerkinger.

Jeg er selvfølgelig enig i at det er viktig å markere mangfold, inkludering og solidaritet med skeive, særlig etter det forferdelige terrorangrepet på Oslo Pride 25. juni 2022. Det finnes likevel mange måter å uttrykke slik støtte på i det offentlige rom, noe markeringene rundt om i landet har vist.

Vi må unngå at markeringene i seg selv utilsiktet bidrar til økt utrygghet og risiko. Mangefarget oppmerking av gangfelt kan gi usikkerhet både for bilister, gående og syklende om dette faktisk er et gangfelt, og slik skape farlige situasjoner og ulykker og ikke minst gi uavklarte juridiske ansvarsforhold ved uhell/ulykker.

Formålet med offentlige trafikkskilt, trafikklýssignaler og vegoppmerking er bare å regulere trafikken av hensyn til trafikksikkerhet, fremkommelighet og miljø, og det enkelte skilt, signal og oppmerking er særlig utformet for å fylle bare denne funksjonen. For å sikre at trafikantene – både de bosatt i Norge og besøkende fra utlandet - har lik oppfatning om hva trafikkskilt, lyssignaler og vegoppmerking innebærer for deres rettigheter og plikter, er det da avgjørende at utformingen og bruken gjennomgående er konsekvent, ensartet og forutsigbar.

Dette sikres blant annet av at de skal være utformet i samsvar med internasjonale konvensjoner og nasjonale skiltregler. Skiltforskriften fastsetter generelt at

«offentlige trafikkskilt, vegoppmerkinger og trafikklýssignaler er de skilt, oppmerkinger og signaler som fremgår av forskriften, med utforming, farge og betydning som fastsatt».

Kravene til utforming er fastsatt i skiltforskriften for det enkelte skilt, signal og oppmerking, og synliggjort ved bindende illustrasjoner. Det er ikke adgang til å fravike disse, og viktigheten av å overholde dette er synliggjort i vegtrafikkloven § 5 femte ledd som har et eksplisitt forbud mot å endre offentlige trafikklýssignaler, skilt og oppmerking. Endret utforming vil innebære at eksempelvis oppmerkingen ikke lenger er å anse som «offentlig», med de konsekvensene dette har for trafikantenes forståelse, og deres juridiske rettigheter og plikter.

Vegoppmerking må derfor praktiseres ensartet og konsekvent i hele landet, uavhengig av hvem som er veieier og skiltmyndighet. Dette gjelder all skilting og vegoppmerking, og er kanskje særlig viktig ved gangfeltoppmerking som også pålegger plikter og gir rettigheter

uten at det er supplerende skilting, og som trafikanter i alle aldre skal forholde seg til.

Samferdselsdepartementets utgangspunkt har derfor vært at slike «regnbuegangfelt» ikke er i tråd med forskriftens krav, selv om det kun fargelegges mellom de hvite stripene, og dermed ulovlig.

Bakgrunnen for høringen som nå pågår er at enkelte kommuner og fylkeskommuner på eget initiativ har malt med regnbuefarger mellom gangfeltstripene for å markere og vise støtte til mangfold/Pride. Dette har de ikke ad-

gang til. Vi har derfor i samråd med Statens vegvesen sett det som hensiktsmessig å presisere og klargjøre det vi for øvrig anser som gjeldende rett etter skiltforskriften, at vegoppmerking skal etableres på ensfarget dekke.

Jeg viser ellers til at forslaget nå er på høring, med anledning for alle til å gi innspill til Statens vegvesen. Jeg oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å markere mangfold og inkludering på annet vis f.eks. ved bruk av flagg eller bannere etc. i det offentlige rom.

SPØRSMÅL NR. 1090

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor langt har arbeidet med å etablere en kommisjon for partnerdrap kommet, og hvorfor unnlater ministeren å samordne ressurser og kompetanse ved å bygge videre på fagmiljøet som Ukom allerede har etablert?

BEGRUNNELSE:

I 2019 ble det etablert en fast nasjonal kommisjon, Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten, Ukom, som har levert grundige rapporter basert på tverrfaglig kompetanse på ulike samfunnssektorer knyttet til alvorlige uønskede hendelser. Flere av rapportene omhandler drapshendelser. Blant annet leverte Ukom en viktig rapport etter drapshandlingene som skjedde på Kongsberg i 2021.

Praksis rundt voldsalarm er et av temaene som omhandles i denne rapporten.

Rapportene fra Ukom gir et godt grunnlag for læring og forbedring med tanke på forebygging i de ulike sektorene. Ukom har det rettslige grunnlaget gjennom en egen lov, og har bygget opp tverrfaglig kompetanse og metode til å påta seg komplekse granskinger. Komplekse granskinger er ressurs- og kompetansekrevende og krever et tydelig juridisk rammeverk.

Det fremstår uhensiktsmessig at det nå etableres ukoordinerte kommisjoner med til dels overlappende ansvar og mandat organisert i mindre og mer sårbare fagmiljø.

Svar:

Oppstarten av det nye året har vært preget av flere drapsaker. Alle disse sakene gjør sterkt inntrykk. Regjeringen tar grep for at politiet og hjelpeapparatet skal være rustet til å håndtere dette helt sentrale samfunnsoppdraget – å forebygge og beskytte befolkningen mot vold og drap. Etableringen av en partnerdrapskommisjon er en viktig del av den økte innsatsen.

Arbeidet med å etablere partnerdrapskommisjonen er godt i gang. Statens Sivilrettsforvaltning skal ivareta sekretariatsfunksjonen, og de forbereder nå en prosess for oppnevning av leder og medlemmer til kommisjonen. For å sikre god forankring i fagmiljøene legges det opp til en vervsbasert løsning for medlemmene.

Parallelt med dette arbeider departementet med å ferdigstille et høringsnotat med forslag til lov om kommisjonen. Lovforslaget skal blant annet gi regler om kommisjonens formål, informasjonstilgang, behandling av personopplysninger og organisering.

Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) var en av flere institusjoner som ble vurdert av en interdepartemental arbeidsgruppe som har sett nærmere på etableringen av partnerdrapskommisjonen. Når arbeidsgruppen valgte ikke å anbefale Ukom som vertskap, handlet dette dels om at arbeidet i Ukom primært omhandler forhold som har sitt utspring i helse og omsorgssektoren, men også om at Helse- og omsorgsdepartementet i mai 2022, satte ned et utvalg som skulle utrede varselsordningene til Helsetilsynet og Ukom. Utvalget skulle blant annet vurdere om det var behov for endringer i varselsordningene, og eventuelt legge

frem konkrete forslag til tiltak for å forbedre disse, samt utarbeide forslag til eventuelle endringer i organisering, roller, ansvar og regelverk. En utvidelse av mandatet til Ukom, på dette tidspunktet, til også å omfatte partnerdrap ble derfor vurdert ikke å være hensiktsmessig. Heller ikke Partnerdrapsutvalget (NOU 2020: 17) anbefalte å

benytte etablerte ordninger, men heller å etablere en ny permanent partnerdrapskommisjon.

Statens sivilrettsforvaltning har imidlertid gjennomført flere møter med Ukom både for å innhente kunnskap om deres undersøkelsesmetodikk og for å lære av deres metoder for hvordan kommisjonens anbefalinger til tjenesteapparatet kan nyttiggjøres i størst mulig grad.

SPØRSMÅL NR. 1091

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren fortsatt bekrefte at det ikkje er forbrukt midlar frå det ulovlege lånet som Statens vegvesen region midt tok opp med Møreaksen as på 55 million kroner, og at det heller ikkje er betalt ut midlar frå Aukra kommune til statens vegvesen eller til selskap som har utført oppdrag på vegner av Statens vegvesen ikring prosjektet Møreasken, med andre ord om det er brukt midlar til prosjektet Møreaksen som Statens vegvesen IKJE har fått løyvd gjennom statsbudsjettet?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren har i tidligare spørsmål frå meg ang det ulovlege lånet frå Statens vegvesen region midt som vart teke opp i samband med prosjektet Møreaksen med selskapet Møreaksen as.

Statsråden har i svar på skriftleg spørsmål frå meg bekrefta at dette lånet ikkje er lovleg og at statens vegvesen skulle oppheve dette.

Samferdselsministeren har også svart at Statens vegvesen ikkje har brukt noko av pengane av disse 55 mill. kr som var opptatt i dette ulovlege lånet.

Det blir no hevda at det i budsjett/økonomiplanen i 2023 til Aukra kommune som også er ei kommune som står sentralt bak Møreaksen as, står det omtalt og at det blir vist til dette lånet på 55 million kr, der det angjeveleg skulle vere utbetalt 25 million kr til oppdrag utført for Statens vegvesen.

Signala som har kome er at det er rekningar som har kome direkte frå eksterne selskap som på oppdrag frå Statens vegvesen har utført grunnundersøkelsar eller andre oppdrag ikring Møreaksen.

Svar:

Eg viser til skrifteleg spørsmål nr. 987 og 988 frå same representant om same sak og svar på disse.

Statens vegvesen har ikkje tatt opp lån hos Kjerringsundet AS eller Aukra kommune.

Statens vegvesen og NTNU Vitenskapsmuseet har inngått ein avtale om utføring av arkeologiske undersøkingar for både E39 Ålesund–Molde og Kjerringsundet. Statens vegvesen har fortløpande vidarefakturert Kjerringsundet AS sin del av arbeidet. Kjerringsundet AS eller Aukra kommune har ikkje forskottet Statens vegvesen for arbeidet på prosjekta E39 Ålesund–Molde og Kjerringsundet.

Statens vegvesen har betalt for sine forpliktingar ifm. dei arkeologiske undersøkingane, eit beløp på 5 mill. kr. Eg minner representanten om at Statens vegvesen har løyve til å bruke midlar til førebuande arbeider, også på prosjekt som ikkje har vedtatt kostnadsramme i Stortinget. Dette blir omtala i Prop. 1 S viss dei er anslått å overstige 25 mill. kr i det enkelte budsjettår.

SPØRSMÅL NR. 1092**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. februar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen legge til rette for å ta i bruk batteriteknologi i kraftsystemet for å sikre fleksibilitet og balanse, og vil regjeringen se på lover og regler, og tolkninger av disse, for å sikre at batteriaktører kan by inn kapasitet både i spot og intradagmarkedet?

BEGRUNNELSE:

Batterier er i ferd med å få en viktig rolle i kraftsystemer over hele verden. Et batteri kan fungere som en last når produksjonen er større enn forbruket, og levere strøm til nettet når det er behov for ekstra effekt. Batterier tilfører kraftsystemet høyt verdsatt fleksibilitet. Batterier kan delta i døgnmarkedet (også kalt day-ahead/spot-markedet), intradag og systemoperatørens reservemarkeder (også kalt balanse- eller frekvensmarkedene). I Norge følger reglene om markedsmanipulasjon av Forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM-forskriften). I en sak i Europower 24. januar uttaler RME at "En aktør må melde all produksjon/alt forbruk i Døgnmarkedet med et mål om å være i balanse når DA-auksjonen (day-ahead, red. anm) er avsluttet", og «Det er ikke lov å melde deler av planlagt produksjon/forbruk i Døgnmarkedet og forvente å handle resten av posisjonen i intradagmarkedet.». Det betyr at eventuelle batteriaktører med batteri ikke kan holde tilbake noe av kapasiteten for å eventuelt kunne levere denne i det ofte bedre betalte intradagmarkedet, og som

kan bety kroken på døren for norske batteriinvesteringer som sikter seg inn på å delta i kraftmarkedet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for et effektivt kraftsystem. Batterier forventes å være en viktig fleksibel ressurs som kan bidra til å balansere kraftsystemet. Batterier kan også brukes til å lette på kapasitetsutfordringer i nettet og bidra til mer effektiv utnyttelse av eksisterende nett, noe jeg mener er spesielt viktig i en tid med stort behov for nettkapasitet.

Kapasitet fra batterier kan i dag tilbys i alle deler av engrosmarkedet; både i spot-, intradag- og balansemarkedene. Alle aktører som deltar i spotmarkedet må i utgangspunktet by inn all sin tilgjengelige kapasitet, før de kan delta i intradagmarkedet. Dette gjelder uavhengig av teknologi. Batterikapasitet som ikke blir solgt i spotmarkedet, kan selges i intradagmarkedet.

For en batterieier kan det være utfordrende å by inn all ledig kapasitet. Den tilgjengelige kapasiteten til et batteri avhenger både av bruken i foregående timer og forventninger til de kommende timene. Det finnes imidlertid produkter i markedet i dag som gjør det mulig å hensynta disse egenskapene ved batterier, slik at tilbudt kapasitet i én time avhenger av hvorvidt man får tilslag i øvrige timer. Så vidt meg bekjent fungerer disse produktene godt for flere batterieiere som deltar i spotmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 1093

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 1094**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 9. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Aksepterer statsråden at elevene ved Samfundet skole får undervisning som undergraver formålet i likestillings- og diskrimineringsloven, og som heller ikke fremmer demokratiet?

BEGRUNNELSE:

I avisen Vårt Land kunne man denne uken lese en sak som omhandlet innholdet i en lærebok i KRLE gitt ut av Samfundet forlag. Læreboken Tro meg 10 er i bruk blant annet ved Samfundet skoler i Kristiansand og Egersund. I Tro meg 10 så lærer elevene om kvinnens oppgaver i ekteskapet. Her står det blant annet at kvinnens oppgave er å underordne seg mannen. I boka heter det også at mannen skal elske, ære, styre, regjere og forsørge sin kvinne. Kvinnen skal underordne seg mannen. Likestillings og diskrimineringsombudet uttaler i saken at utdraget bryter med grunnleggende verdier som likestilling, likeverd og valgfrihet. Og mener skolens undervisning går på tvers av dette. I læreboka brukes bibelværns også for å fraråde elevene mot å stemme ved offentlige valg, der elevene oppfordres til å ikke stemme ved valg eller delta i politiske partier.

At skilsmisse er urett og at studentene må være forsiktede med å studere utenbys fordi de kan komme for langt bort fra kirken. Undervisningen foregår til tross for at likestillings og diskrimineringsloven har en egen bestemmelse om at læremidler og undervisning skal bygge på lovens formål, som er å fremme likestilling og hindre diskriminering på alle samfunnsområder.

Svar:

Skoler som er godkjent etter privatskoleloven skal gi opplæring i samsvar med de læreplanene som Utdanningsdirektoratet godkjenner. Loven stiller krav om at læreplanene skal være jevn gode med læreplanverket for den offentlige skolen. Det betyr blant annet at likestilling og likeverd skal være en del av skolens verdigrunnlag, og skolen skal formidle kunnskap og fremme holdninger som sikrer disse verdiene. Lærebøkene som benyttes i opplæringen omfattes ikke av godkjenningsordningen, men det følger direkte av likestillings- og diskrimineringsloven at læremidlene og undervisningen skal bygge på formålet med likestillings- og diskrimineringsloven.

Jeg vil understreke at jeg har en klar forventning om at alle private skoler driver sin virksomhet innen rammene

av regelverket og den godkjenningen Utdanningsdirektoratet har gitt. Det er skolens styre som har ansvaret for at opplæringen skjer innenfor disse rammene.

Utdanningsdirektoratet fører tilsyn med skoler godkjent etter privatskoleloven. Dersom det i tilsynet avdekkes forhold som er i strid med privatskoleloven, forskriftene til loven eller forutsetningene for godkjenningen, kan direktoratet pålegge skolen å rette forholdene, kreve tilbakebetaling av statstilskudd eller holde tilskuddsutbetaling tilbake, og i de mest alvorlige tilfellene trekke tilbake skolens godkjenning. Når direktoratet vurderer egnet reaksjonsmiddel skal det legges vekt på de verdiene som følger av formålsparagrafen i privatskoleloven.

Jeg er kjent med at Utdanningsdirektoratet har åpnet tilsyn med en av skolene til menigheten Samfundet. Kunnskapsdepartementet er klageinstans for vedtak Utdanningsdirektoratet gjør i tilsyn, og jeg kan derfor ikke uttale meg om det pågående tilsynet.

SPØRSMÅL NR. 1095**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 7. februar 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvor mye av bredbåndsmidlene fra staten, bevilget over post 541/60, går til å bygge ut bredbånd på minst 100 Mbit/s til hhv. husstander og virksomheter, hvor mange nye hhv. husstander og virksomheter forventes å få høyhastighetsbredbånd som følge av støtten og hvor mye utgjør støtten i gjennomsnitt per nye hhv. husstand og virksomhet?

BEGRUNNELSE:

I et stadig mer digitalisert samfunn, er det viktig at alle har muligheten til å delta digitalt. Det inkluderer at man har en form for internettforbindelse, enten via bredbånd eller andre nettverksteknologier.

Svar:

Jeg er helt enig med representanten Linnestad i at det er viktig at alle har muligheten til å delta digitalt. At alle har tilgang til god digital infrastruktur, er en nødvendig forutsetning for vellykket digitalisering, og kan kompensere for avstandsulemper og skape nye muligheter og nye næringer. Regjeringen ønsker å legge til rette for at alle kan delta i den digitale utviklingen, uavhengig av bosted.

Regjeringen har satt som mål at alle husstander og virksomheter i Norge skal ha tilbud om høyhastighetsbredbånd med minst 100 Mbit/s nedlastningshastighet innen utgangen av 2025. Den siste dekningskartleggingen fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) viser at per første halvår 2023 hadde 96,6 prosent av husstandene tilbud om slikt bredbånd. Dette var en økning fra 93,6 ved første halvår 2022.

Staten har i flere år bevilget midler til bredbåndsutbygging. Midlene skal brukes der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Samlet bevilgning for 2024 over kap. 1541, post 60 Bredbåndsutbygging, er 400 031 000 kroner. Det er fylkeskommunene som forvalter de statlige bredbåndsmidlene. Departementet sendte 26. januar 2024 ut oppdragsbrev til fylkeskommunene med retningslinjer for bruk av årets midler.

Det følger av disse retningslinjene at det ikke kan bygges ut bredbånd med nedlastningshastighet som er lavere enn 100 Mbit/s i prosjekter hvor de statlige bredbåndsmidlene inngår i finansieringen. Dette betyr med andre ord at 100 prosent av bredbåndsmidlene fra staten, bevilget over post 541/60 i 2024, går til å bygge ut bredbånd på minst 100 Mbit/s til husstander og virksomheter.

I årene 2021, 2022 og 2023 utgjorde offentlig støtte per dekket adresse i utbyggingsprosjektene som fikk støtte gjennom ordningen i gjennomsnitt om lag 64 000 kroner. Dette tallet er basert på statistikkrapportering fra fylkeskommunene og inkluderer også bidrag fra kommuner og fylkeskommuner inn i prosjektene. Selv om vi har oversikt over hvilke adresser som mangler tilbud om høyhastighetsbredbånd, er det ikke mulig å forutsi eksakt hva de prosjektene som får støtte i 2024 vil koste. Dette skyldes at det er fylkeskommunene som velger prosjektene, og at deres prosesser med å velge prosjekter nylig er startet. Det betyr at det foreløpig ikke er bestemt akkurat hvilke adresser som skal bygges ut. Men ettersom det er stadig mer kostbare prosjekter som gjenstår når dekningen nærmer seg 100 prosent, har departementet anslått at statlig støtteandel i 2024 trolig vil ligge på mellom 40 000 og 80 000 kroner per støttet adresse, mens total offentlig støtte trolig vil ligge noe høyere enn dette. Selv om det ikke er et absolutt krav til lokal medfinansiering i 2024, er det grunn til å tro at mange kommuner fortsatt vil bidra med egne midler.

Gitt anslaget på statlig støtte per adresse som får nytt tilbud om høyhastighetsbredbånd gjennom ordningen i 2024, kan det anslås at mellom 5000 og 10 000 husstander og virksomheter vil få tilbud om høyhastighetsbredbånd som følge av disse midlene.

Det er ikke mulig å anslå fordelingen av verken støtte per ny bredbåndstilknytning eller antall nye bredbåndstilknytninger som følge av midlene mellom hhv. husstander og virksomheter. Dette skyldes at prosjektene foreløpig ikke er ferdig definert. Av de gjenstående adressene som er berettiget for støtte i Norge, er det imidlertid registrert virksomhet på ca. 20 prosent, herunder enkeltmannsforetak og større virksomheter.

SPØRSMÅL NR. 1096**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 8. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når DNB åpenbart ikke tjener deres egne kunder og forbrukernes interesser, mener statsråden staten bør fortsette som største eier av denne banken, og hva vil han eventuelt foreta seg i eierdialogen med DNB?

BEGRUNNELSE:

I 2023 tjente DNB tjente 50,4 milliarder, som er det beste resultatet banken noen gang har hatt. Foreslått utbytte fra fjoråret er på til sammen 24,7 milliarder krone, og en betydelig andel av dette vil tilfalle den norske staten. Rekordresultatet har sammenheng med de 14 rentehevingene fra Norges Bank har gjennomført siden høsten 2021, og bare i fjor hevet Norges Bank styringsrenten seks ganger.

Med statens eierandel i DNB på 34 prosent er staten største eier av banken og har således betydelig innflytelse i eiermøter. DNBs resultat kommer i en tid der stadig flere har dårligere råd enn før, blant annet på grunn av de økte renteutgiftene.

Svar:

Dagens dyrtid med høy inflasjon og høye renter er krevende for mange. Den viktigste regjeringen kan gjøre for å bidra til at inflasjon og renter faller fremover er å holde orden på økonomien blant annet gjennom forsvarlige statsbudsjetter. Det er nå tegn til mer positive utsikter ved at inflasjonen er på vei nedover og at rentene synes nær toppen. For å støtte opp under de som har det vanskeligst har regjeringen tatt betydelige grep for å hjelpe familier med blant annet strømtøtte, billigere barnehager og SFO. Vi har også bidratt med skatte- og avgiftslettelser til alminnelige inntekter samt økte pensjoner.

Regjeringens eierpolitikk fremgår av eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap), som et bredt flertall på Stortinget, inklusive Venstre, har sluttet seg til. Staten eier 34 prosent av aksjene i DNB Bank ASA (DNB), og statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det fremgår også av eierskapsmeldingen at staten er eier i DNB for å opprettholde et ledende finansselskap med hovedkontorfunksjoner i Norge. DNB er Norges, og et av Nordens, største finanskonsern. Konsernet har et bredt tilbud av finansielle tjenester innenfor blant annet lån, sparing, investering, betalingsformidling, rådgivning, eiendomsmegling, forsikring og pensjon for person og bedriftskunder. I tråd med Stortingets behandling

av eierskapsmeldingen, har jeg ingen planer om å endre statens eierandel i DNB.

Staten er en ansvarlig og aktiv eier med et langsiktig perspektiv. Staten er opptatt av at fellesskapets verdier forvaltes på en måte som bidrar til avkastning og som gir tillit hos allmenheten. Det har over tid vært bred politisk enighet om de sentrale rammene for statens eierutøvelse. Dette har gitt forutsigbarhet for selskapene og kapitalmarkedet og er en styrke ved det statlige eierskapet i Norge. Det fremgår av eierskapsmeldingen at statens eierutøvelse skal legge til grunn selskapslovgivningens ansvars- og rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder, samt allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder. I tråd med dette er styret ansvarlig for å forvalte selskapet, mens daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet. Statens eiermyndighet i selskapet utøves på generalforsamlingen. Det følger av dette at staten som eier ikke involverer seg i DNBs forretningsmessige beslutninger, herunder fastsettelse av rentesatser på bankens utlån og innskudd.

Gjennom å stille tydelige forventninger til selskapene, skal staten være en aktiv eier for å bidra til å nå statens mål som eier. Forventningene stilles fra staten som eier til styrene i selskapene. Staten som eier avholder regelmessige møter med selskapet. Dette og annen kontakt med selskapet omtales som eierdialog. I eierdialogen kan staten ta opp forhold, stille spørsmål og formidle synspunkter som selskapet kan vurdere i tilknytning til sin virksomhet og utvikling. Dette er innspill til selskapet, og ikke instruks eller pålegg. Styret skal forvalte selskapet i selskapets og aksjonærfellesskapets interesse, og skal selv foreta konkrete avveininger og beslutninger. Saker som krever tilslutning fra eierne, behandles på generalforsamlingen. DNB har prestasjonsindikatorer for kundetilfredshet og omdømme, og som eier har staten over tid hatt dialog med DNB om utviklingen i disse indikatorene. Kundetilfredshet og omdømme er viktig for et selskaps evne til måloppnåelse over tid. Staten som eier vil fortsette å følge opp dette i eierdialogen med DNB.

I Norge er det forholdsvis enkelt å bytte bank. Alle som har lån og innskudd bør orientere seg om hvor de kan få best mulig rente, og jeg oppfordrer alle til å bytte bank dersom eksisterende bankforbindelse ikke er konkurransedyktig.

SPØRSMÅL NR. 1097**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 8. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I 2017 kunngjorde regjeringa sitt syn på at dei delane som gjaldt HOFO ikkje er EØS-relevant.

Kan statsråden bekrefte at regjeringens beslutningen fra 2017 ligg fast, og at dette ikkje vil bli gjenstand for forhandlingar?

GRUNNGJEVING:

Fra Stortingets EU/EØS-nytt 19 jan 2024 les vi at det på ny kan vera strid om helikoptertransport på norsk sokkel, sett i lys av EØS-regelverket. Dette er med basis i ein artikkel i Fri Fagbevegelse der det kjem fram at EU presser på for at regelverket om helikoptertransport offshore (HOFO) skal inn i EØS avtalen. Regelverket er teke inn i ein forordning frå 2016, og det rår no ei usikkerheit om at regelverket vil gje dårlegare tryggleik fordi operatørane skal godkjennes av luftfartsmynde i staten ein er heimehøyrande, slik at det ikkje lenger kan kreves særskilt norsk godkjenning.

Vi viser vidare til EØS-notat om Offshore helikopterfordiningen datert 20.04.2023 og pressemeldingen om same sak fra 2017 (104/17), og forstår det slik at Norges posisjon i høve denne regelverkspakken til no har vore klart. Det er godt argumentert frå norsk side om kvifor vi ser det slik.

Det har nylig blitt kjent at denne regelverkspakken kan bli gjenstand for forhandlinger mellom Norge og EU-kommisjonen, blant annet gjennom oppslag i media. (Aftenbladet, 24.01.2024 og Fri Fagbevegelse).

Svar:

Europakommisjonen har nyleg teke kontakt med Noreg via EFTA-sekretariatet for å diskutere den EØS-rettslege statusen til forordning (EU) 2016/1199 (HOFO-forordninga). Forordninga er ikkje innlemma i EØS-avtalen.

Utspelet frå Kommisjonen er at EU ikkje er einige i det standpunktet Norge og EØS/EFTA inntok i 2017.

Av respekt for dialogen med kommisjonen meiner eg det er galt å uttale meg om dei enkelte argumenta som er tema i samtalanene. Samstundes er det heilt sentralt å ikkje skape unødig uro for dei tilsette i offshorenæringa og i helikopterbransjen. Dei skal derfor vite at det er regjeringas klare standpunkt at alle moglege løysingar må ta hand om det høge tryggleiknivået vi har oppnådd etter mange års systematisk arbeid.

Politisk leing i Samferdselsdepartementet og Utanriksdepartementet har nyleg hatt møte med representantar for dei tilsette i bransjen. I møtet var dei hensyna du tar opp heilt sentrale. Eg meiner difor at regjeringa har god kunnskap om synspunkta til dei som denne saka har størst følgjer for, og eg vil framleis ha løypande kontakt med dei så langt det let seg gjere.

SPØRSMÅL NR. 1098**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 7. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Når vil regjeringen innføre produsentansvar for tekstiler, og hvordan vil regjeringen bistå kommunene i arbeidet med å innføre separat innsamling av tekstilavfall fra 2025?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av Høyres representantforslag om «en mer bærekraftig og sirkulær tekstilindustri» fikk Høyre flertall for forslaget om å utrede en produsentansvarsordning for tekstiler (28 februar 2022). 29. september 2022 satte Klima- og miljødepartementet en arbeidsgruppe med oppdrag å utarbeide forslag til hvordan en produsentans-

varsordning for tekstiler kan innrettes i Norge, og rapporten ble overlevert til daværende klima- og miljøminister Espen Barth Eide i oktober 2023. Det er uavklart om, når og hvordan regjeringen vil innføre en slik produsentansvarsordning.

Allerede i 2025 kommer det et krav til separat innsamling av tekstilavfall i alle kommuner. Det vil bety at norske kommuner i løpet av få år må etablere nye løsninger og systemer for innsamling og evt. resirkulering av tekstilavfallet. En produsentansvarsordning for tekstiler er viktig, også for å holde gebyrkostnadene for innbyggerne nede.

Svar:

Arbeidsgruppen for tekstiler, som ble nedsatt av Klima- og miljødepartementet, la i oktober 2023 fram sin rapport om mulige innretninger av et utvidet produsentansvar for tekstiler i Norge. Deretter har Miljødirektoratet fått i oppdrag å utarbeide et forslag til forskriftsregulering av et utvidet produsentansvar for tekstiler i Norge, og arbeidsgruppens rapport vil her være et viktig kunnskapsgrunnlag. Samtidig har EU-kommisjonen foreslått bindende krav til utvidet produsentansvar for tekstiler som del av endringer i rammedirektivet om avfall, som nå er til behandling i EU. EU-forslaget ble publisert etter at arbeidsgruppen i hovedsak hadde avsluttet sitt arbeid, men de påpeker "at forslaget imøtekommer mange av behovene for regulering som følger av arbeidsgruppens forslag". Det er positivt, og jeg mener i utgangspunktet det vil være fornuftig å samkjøre den norske prosessen med EU sin. Det

vil sikre like konkurransevilkår for selskapene som driver i og utenfor Norge, mindre dobbeltarbeid og dermed lavere omstillingskostnader. Samtidig vil jeg vurdere om det er mulig å komme i gang med arbeidet med å få på plass en slik ordning i Norge raskere enn om vi må avvente nytt EU-regelverk. Hensikten er å redusere mengden tekstilavfall, og utnytte tekstilavfall på en bedre måte blant annet gjennom å fremme ombruk, forberedelse til ombruk og materialgjenvinning av tekstiler.

For å dele norsk kunnskap og erfaringer med utvidet produsentansvar, har vi har sendt innspill til Kommisjonens høring og har videre dialog med dem om temaene vi har spilt inn. Blant annet vektlegger vi behovet for nasjonal fleksibilitet når det gjelder organisering av tekstilinnsamling og tydelig ansvarsfordeling mellom aktørene. En av grunnene er at avfallshåndteringen i Norge fungerer godt i kommunene, selv om de løser innsamlingen på ulike måter.

Fleksibilitet for kommunene har også stått sentralt i det nasjonale forskriftsarbeidet for separat innsamling av tekstilavfall som Miljødirektoratet har anbefalt at skal gjelde fra 1. januar 2025. Dette forskriftsforslaget har vært på høring, og er nå til endelig behandling i departementet. Miljødirektoratet vil fortsette å informere og veilede kommunene i arbeidet med å innføre separat innsamling av tekstilavfall. Her gjør også interesseorganisasjoner en viktig jobb allerede nå for å informere og støtte sine medlemmer i omstillingen til en mer sirkulær økonomi, også for tekstilavfall.

SPØRSMÅL NR. 1099

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 8. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I transportetatens innspill til NTP er elektrifisering av gjenværende dieselstrekninger på jernbanen ikke prioritert.

Hva vil det koste å elektrifisere Rørosbanen i hhv. 1. og 2. periode, og hva vil det koste å elektrifisere Nordlandsbanen i hhv. 1 og 2. periode?

Svar:

I transportetatens innspill til ny Nasjonal transportplan (NTP) 2025-2036 har Jernbanedirektoratet og Bane NOR foreslått at anbefalingen fra konseptvalgutredning for reduserte utslipp av klimagasser på jernbanen (KVU Green) følges opp gjennom videre planlegging. Utredningen er nå underlagt ekstern kvalitetssikring. Videre håndtering av KVU Green og de anbefalte konseptene, vil jeg komme tilbake til i NTP.

Representanten spør konkret om kostnader knyttet til elektrifisering av Nordlands- og Rørosbanen. I KVU

Green er tiltakene på Nordlandsbanen estimert til om lag 6,5 mrd. kroner, mens tiltakene på Røros- og Solørbanen er estimert til om lag 8,6 mrd. kroner. Det er i den forbindelse viktig å påpeke at en KVU er starten på et lengre

planleggingsløp, og at det på dette stadiet er en betydelig usikkerhet knyttet til innretningen av tiltakene, kostnadene og hvor lang tid vil det ta å realisere ulike tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1100

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 9. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sikre at alle som jobber i barnehage og skole har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å indentifisere, møte og ivareta barn og unge som lever under sosial kontroll?

BEGRUNNELSE:

Ingen barn og unge skal måtte oppleve sosial kontroll, og alle har krav på et trygt liv. Vold og overgrep i nære relasjoner er et samfunnsproblem, og noe alle som jobber med barn, unge og familier må ha et fokus på hele tiden. Vi ser også æresrelatert vold, og kontroll av familiemedlemmer som er uakseptabelt, og må møtes med virkemidler som nytter. Kompetanse og kunnskap er avgjørende, og spesielt i barnehager og skoler der ansatte møter familier og kommer i kontakt med alle vil det være utslagsgivende for om man lærer å se, møte og håndtere det. I møte med noe fremmed så er trygghet i kunnskap og kompetanse viktig, og noe vi må sikre gis. Statsråden har sikkert også sett både tv dokumentar og fulgt påfølgende debatt som setter søkelys nettopp på dette.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet. NRK-dokumentaren gjør sterkt inntrykk, og jeg ønsker å understreke at å bekjempe negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og overgrep, er noe regjeringen tar på alvor. Det krever en bred og langsiktig innsats. Det handler om god integreringspolitikk, men også om voldsforebygging og beskyttelse.

Å forebygge at kontroll, vold og overgrep skjer er helt avgjørende. Henvendelsene til hjelpetjenestene øker, og jeg er bekymret for mørketall.

Ingen skal oppleve å bli fratatt kontrollen over eget liv og å bli utsatt for vold og overgrep. Alle skal fritt kunne velge hvem en gifter seg med, og å ta egne valg om studier

og jobb. Alle skal også kunne føle seg trygg i familien og i nærmiljøet der en bor.

Gjennom ny Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner – Trygghet for alle, som regjeringen fremmet for Stortinget i desember, styrker vi eksisterende tiltak. Vi henter også inn ny kunnskap for å videreutvikle innsatsen.

Handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold løper ut 2024. Regjeringen har besluttet å lage en ny handlingsplan for 2025 til 2028 for å styrke den særskilte innsatsen ytterligere. Kunnskap om hva dette er, og hvordan bistå utsatte, er helt sentralt og noe vi jobber aktiv med. Ansatte i barne- og familievern, helsetjenester, politiet og andre instanser som barnehager, skoler og NAV-kontorer, må vite hva de skal se etter og hvem de kan kontakte for veiledning og videre oppfølging.

Utsatte må også vite hvor de kan henvende seg for å få hjelp. Informasjon må være lett tilgjengelig for de som trenger det.

Det er på plass flere særskilte hjelpetjenester som har spisskompetanse om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Disse bidrar med kompetanseutvikling for ansatte i det ordinære hjelpeapparatet, gir råd og veiledning i enkeltsaker og bistår også utsatte direkte. Fordi vi ser økende henvendelser til disse tjenestene, så har regjeringen avsatt flere ressurser i budsjettet for 2024. Vi styrker det nasjonale, tverretatlige Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, som veileder ansatte i ordinære tjenester, som for eksempel barnehager og skoler.

I tillegg styrker regjeringen ordningen med mangfoldsrådgivere, et lavterskeltilbud ved utvalgte ungdoms- og videregående skoler og voksenopplæringscentre, med 6 nye stillinger. Det betyr at vi får 65 mangfoldsrådgivere på landsbasis.

I tråd med felleskapittelet i nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene, skal utdanningene utdanne lærere som skal skape fellesskap der nye generasjoner trygt

kan utfolde seg og bli bidragsyttere inn i et felles demokratisk samfunn. For grunnskolelærerutdanningene er det også beskrevet i de nasjonale retningslinjene at studentene skal ha kunnskap om og forståelse av det flerkulturelle samfunn. Det står også at utdanningen skal gi studentene kunnskap og kompetanse til å møte ulike likestillingsutfordringer i samfunnet.

Utdanningsdirektoratet har, på oppdrag av Kunnskapsdepartementet, utviklet en nettressurs som skal bidra til å øke kompetansen for ansatte i grunnopplæringen og skolefritidsordningen innenfor temaet negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Ressursene skal også støtte skolenes arbeid med å ta i bruk læreplanverket, og til å gi opplæring innenfor disse temaene. Lærerutdanningene kan også ta ressursene i bruk i utdanningen av nye lærere. Nettressursene ble publisert på Utdanningsdirektoratets nettsider høsten 2022, og er utviklet i samarbeid med Helsedirektoratet, Bufdir og IMDi.

De siste årene har opplæringsressursene «Jeg vet» og Snakkemedbarn.no blitt revidert og videreutviklet. Revidert utgave av «Jeg vet» er tilpasset nytt læreplanverk og det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring. Statsforvalterne har i oppdrag å spre kunnskap om disse verkøyene.

De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) skal bidra til at kommunene og fylkeskommunene jobber systematisk med at barn og unge får alderstilpasset og helhetlig opplæring om negativ sosial kontroll, vold og seksuelle overgrep, og at voksne kan snakke med barn og unge de er bekymret for på en måte som trykker dem.

Regjeringen er opptatt av å øke kunnskapen om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og overgrep. Siden februar 2022 har et lovutvalg om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold jobbet med en helhetlig utredning av juridiske problemstillinger på dette feltet. Det gjelder særlig i saker om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold. Problemstillinger om ufrivillige utenlandsopphold inngår i dette arbeidet. Utvalget skal blant annet avklare om gjeldende regelverk gir et tilstrekkelig godt rettsvern for utsatte, eller om det er behov for endringer. Utvalget er særskilt bedt om å utrede om æresmotiv bør inntas som et straffeskjerpene moment i straffeloven, samt behovet for å styrke rettsvernet for barn og unge som er ufrivillig etterlatt i utlandet. Utvalget skal også se på behovet for begrepsavklaringer og klargjøring av lovgivningen når det gjelder negativ sosial kontroll. Utredningen vil foreligge våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 1101

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 6. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Åndedrettsvern har, etter det vi forstår, ei levetid på om lag 3 år.

Er regjeringen nøgd med at deler av porteføljen for beredskapsmateriell, som eksempelvis åndedrettsvern med utløpsdato i 2024, berre vil bli 20 prosent etterfylt?

GRUNNGJEVING:

HOD skriv i sitt svar (Dokument nr. 15:943) at det meste av smittevernustyret ble kjøpt inn i 2020 og 2021, og at dette derfor vil gå ut på dato omtrent samtidig. Om vi tek utgangspunkt i åndedrettsvern, som er heilt naudsynt å ha på beredskapslager, viser innkjøpshistorikken til beredskapslageret for dette produktet har ei haldbarheit på ca. 3 år i snitt. Etter det vi forstår gjeld ikkje 5 års levetid

for desse produkta. For desse produkta, vil utløpsdato vera i 2024.

Svar:

Det vises til Prop. 1 S (2023-2024), jf. Innst. 11 S (2023-2024), hvor det presiseres at det nasjonale beredskapslageret for smittevernustyr er et rullerende lager og at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernustyr som under covid-19-pandemien.

Det vises videre til foretaksmøtet 16. januar 2024 i de regionale helseforetakene hvor det ble gitt oppdrag om å ta ansvar for et permanent nasjonalt beredskapslager for smittevernustyr med utgangspunkt i lageret som er etablert under koronapandemien. Ansvaret omfatter eierskap

til varebeholdning, innkjøp, rullering, organisering, drift og forvaltning av beredskapslageret.

Produkter som er regulert som personlig verneutstyr følger krav av arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter. Holdbarheten til de ulike produktene settes av produsentene og har normalt en varighet på fem år. I forbindelse med covid-19-pandemien kom det 20. mars 2020 forskrift om unntak fra kravene gitt i gjeldende regelverk ved anskaffelse av personlig verneutstyr. Forskriften økte muligheten for å anskaffe personlig verneutstyr. Deler av det personlige smittevernutstyret som ble kjøpt inn i perioden 2020 og 2021 under denne ordningen, har kortere holdbarhet enn fem år. De regionale helseforetak har varslet at utstyr som går ut på dato, i første omgang vil bli lagt til side og senere kassert på en hensiktsmessig måte mht. miljøpåvirkning.

For å kompensere for at deler av det nasjonale smittevernlageret besto av smittevernutstyr med kortere holdbarhet enn fem år, gjennomførte de regionale helseforetak en anbuds konkurranse om leveranse av personlig smittevernutstyr høsten 2022. I løpet av 2022 og 2023 leverte Uniqon Protection AS 0,6 millioner åndedrettsvern. Utsiftingen av smittevernutstyr med kortere holdbarhet enn fem år startet allerede i 2022. Utsiftingen vil fortsette til hele lageret har komme inn i en ordning med løpende rullering med anskaffelse av inntil 20 prosent av planlagt volum årlig.

De regionale helseforetak skal årlig rapportere lagerstatus for smittevernutstyr og andre beredskapslagre i spesialisthelsetjenesten til Helse- og omsorgsdepartementet. Jeg vil på egnet måte orientere Stortinget om status for det nasjonale lageret.

SPØRSMÅL NR. 1102

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 8. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjøre for å sikre at anbudsrunder til Helse Sør-Øst for tverrfagleg spesialisert rusbehandling, der det blir lagt til grunn ny faktureringsmodell, ikkje vil skade kapasiteten og økonomien til ideelle aktørar innan dette helsefeltet?

GRUNNGJEVING:

I forbindelse med den pågående anbudsprosessen for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i Helse Sør-Øst, har det blitt rapportert om en bekymringsfull endring som kan ha alvorlige konsekvenser for ideelle organisasjoner som leverer disse tjenestene.

Tidligere har disse organisasjonene operert under et beleggskrav på 95 prosent, med fleksibilitet til å balansere over- og underbelegg gjennom året. Den nye modellen for månedlig fakturering, der fakturering kun er tillatt for det avtalte antall plasser, ser ut til å fjerne denne fleksibiliteten fullstendig.

Endringen innebærer, slik vi er informert, at det er usikkert om et månedlig underbelegg kan kompenseres med overbelegg i andre måneder. Om det er tilfelle, betyr det i praksis at organisasjonene aldri kan veie opp for en dårlig måned med underbelegg ved å ha overbelegg andre måneder, nos om gir et mer rigid system. Det kan igjen

reduere incentivet til å ta inn pasienter fra ventelister, og potensielt føre til lengre ventetider for behandling.

Organisasjoner innen rus- og avhengighetsfeltet uttrykker bekymring for at denne endringen svekker de ideelle aktørenes stilling og setter dem i en vanskelig økonomisk situasjon.

Svar:

Jeg er opptatt av at de regionale helseforetakene legger opp til et godt samarbeid med leverandører innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling framover, til beste for pasientene. For å kunne besvare spørsmålet har jeg hentet inn informasjon fra Helse Sør Øst RHF om modellen for månedlig fakturering og viderebringer denne:

«Helse Sør-Øst RHF har per i dag ulike betalingsordninger i avtalene for kjøp av helsetjenester. Innen psykisk helsevern (unntatt avtaler innen helse og arbeid og spiseforstyrrelser), tverrfaglig spesialisert rusbehandling og rehabilitering (unntatt avtaler innen helse og arbeid) har Helse Sør-Øst RHF inngått avtale om månedlig utbetaling med 1/12 av årlig økonomisk volum (a-konto). For disse avtalene foretas avregning etter utgangen av året, og Helse Sør-Øst RHF krever normalt ikke tilbakebetaling hvis avtalepartene har levert minst 95 prosent av økonomisk volum per ytelse. For alle andre tjenestområder (somatikk, spiseforstyrrelser, helse og arbeid, laboratorievirksomhet og radiologiske tjenester) fakturerer leverandørene månedlig ut fra faktisk utført aktivitet.

Ved kjøp av helsetjenester inngås årlige ytelsesavtaler som angir volum og økonomisk verdi per år. Det er opp til leverandørene å planlegge og gjennomføre tjenestene i henhold til rammeavtalen og volum i ytelsesavtalen. Leverandørene kan ikke på årsbasis fakturere utover avtalt økonomisk verdi. Innenfor året vil det fortsatt være mulig å kompensere for underbelegg enkelte måneder ved å ha overbelegg andre måneder gitt at øvrige forhold, som for eksempel krav til bemanning og kvalitet i behandlingen, er oppfylt. Det er imidlertid ønskelig med en mest mulig jevn drift gjennom året.

Helse Sør-Øst RHF ser ikke at endring i betalingsordningen skal medføre lengre ventetider.

Etterskuddsvis betaling er likelydende med betalingsbetingelse som er i andre rammeavtaler Helse Sør-Øst RHF har for kjøp av tjenester.»

Jeg merker meg spesielt at «Innenfor året vil det fortsatt være mulig å kompensere for underbelegg enkelte måneder ved å ha overbelegg andre måneder ...». Dette bekrefter at det legges til rette for fleksibilitet ovenfor leverandører med avtale på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1103

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 6. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente å få ny krisesenterlov til behandling, eller er det ikke noen klar plan?

BEGRUNNELSE:

For litt over et år siden spurte jeg familieministeren om status på arbeidet med revidering av krisesenterloven og hvordan hun ville følge opp kritikken Norge har fått fra en rekke instanser.

Hun skriver i sitt svar, Dokument nr. 15:1017 (2022-2023):

«Mitt departement arbeider no med forslag til ny krisesenterlov (revidering), og ein planlegg å sende ut høringsforslag i løpet av 2023».

Svar:

Ei revidering av krisesenterlova er svært nødvendig. Det er viktig at kommunane har eit godt og tenleg tilbod til personer som er utsette for vald eller truslar om vald. Som det kjem fram av Prop. 36 S (2023–2024) Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjonar (2024–2028) Trygghet for alle, skal departementet etter planen leggje fram eit høringsnotat om forslag til endringar i krisesenterlova i løpet av første halvår 2024. Sentrale tema i arbeidet er tilbodet til valdsutsette i særleg sårbar situasjon, til dømes dei i aktiv rus, med psykiske lidingar eller funksjonsnedsetjing, tilbodet til menn, tilbodet til den samiske befolkninga, tilbodet til barn og samarbeidet i reetableringsfasen. Eg vil på vanleg måta varsle Stortinget om når lovforslaget vil bli lagt fram.

SPØRSMÅL NR. 1104

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 8. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil utenriksministeren fordømme angrepa mot Rojava og krevja at Tyrkia stansar desse?

GRUNNGJEVING:

Sidan 12. januar har tyrkiske styresmakter intensivert angrepa mot den sjølvstyrte regionen Rojava i Nordaust-Syr-

ia. Tyrkia angrip i hovudsak kritisk infrastruktur. Etter at Tyrkia har gått til åtak på sju viktige straumstasjonar har 2 millionar menneske mista tilgang til straum og vatn. Også eit fengsel kor om lag 4000 IS-krigarar sit fengsla har blitt ramma av angrepa, og det blir åtvare om at IS drar fordel av desse angrepa.

Den tyrkiske staten ser på sjølvstyret til kurdarane, som grensar til Tyrkia i nord, som ein trussel. Kort tid etter at Rojava vart offisielt grunnlagt i 2016, angreip Tyrkia sjølvstyret og okkuperte mindre område. Sidan den gongen har det vore gjentatte store offensivar frå den tyrkiske hæren, som ofte bruker droner og fly for å bomba sivile mål. Dette utgjør brot mot folkeretten og menneskerettane.

Den tyrkiske angrepskrigen mot den demokratiske regionen Rojava blir sjeldan kommentert av medlemslandene i NATO.

Svar:

Regjeringa ser med uro på meldingane om tyrkiske luftangrep i Syria. Det er djupt beklageleg at sivile liv etter alt å døme har gått tapt. Sivil infrastruktur ser ut til å ha blitt råka. Vi registrerer at Tyrkia ser dette i samanheng med eit angrep mot tyrkiske soldatar i Irak, der fleire soldatar vart drepne. Noreg anerkjenner at Tyrkia har eit tryggingbehov. Samstundes har Syria krav på respekt for landets territoriale integritet. Noreg forventar at Tyrkia, som alle andre land og partar, respekterer folkeretten. Vi er særleg opptatt av at Tyrkia unngår bruk av makt som rammar sivile, sivil eigedom og infrastruktur.

SPØRSMÅL NR. 1105

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 8. februar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil fiskeri- og havministeren også skrive brev til kommunepolitikarar om viktigheten av å leggje til rette for meir sjømatproduksjon i sjøareala til kommuanne?

GRUNNGJEVING:

Landbruksministeren har sammen med kommunal- og distriktsministeren skrevet brev til alle landets kommunestyrerepresentanter om viktigheten av matproduksjon og bevaring av matjord. Som fiskeri- og havministeren veit blir det produsert meir mat i norsk sjømat næring. Dette er og viktig for kommunepolitikarar å vera klar over og leggje til rette for i planar for auka matproduksjon og fiskeri. Sidan det er ein ny kommunestyreperiode og dei nyvalde nettopp har fått brev frå landbruksministeren hadde det vært på sin plass med ein offensiv haldning også om å leggje til rette for meir sjømatproduksjon.

Svar:

Regjeringa er opptatt av å leggje til rette for auka verdiskaping, auka tilverking, lønsame arbeidsplassar og aktivitet langs kysten. Å auke tilverkinga av sjømat i Noreg er eit viktig mål for regjeringa, og eit mål som er forankra i

Hurdalsplattforma. Dette budskapet fremmer regjeringa allereie på reiser og i møter med kommunane og sjømatnæringa.

Kommunane er gitt myndigheit til å bestemme arealfordeling og nytting av sjøareala sine ut til grensa på 12 nautiske mil. Arealplanlegging inneber avvegingar mellom ulike interesser og prioritering mellom bruk og vern av areal, og mellom ulike former for bruk. Regjeringa la i juni 2023 fram nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging for 2023-2027. Regjeringa forventar mellom anna at det vert sett av tilstrekkelege og eigna nye areal for akvakultur gjennom oppdaterte regionale og kommunale planar for kystområda, som også tek omsyn til miljø og andre samfunnsinteresser. I nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging er det også peika på at heilskapleg planlegging er naudsynt for å sikre ressursgrunnlaget for utvikling av fiskeri og andre natur- og kulturbaserte næringar.

Regjeringa er opptatt av at kommunar og fylkeskommunar som legg til rette for havbruksverksemd får ein del av havbruksinntektene. Regjeringa auka difor overføringane til Havbruksfondet med om lag 900 millionar kroner i fjor, samanlikna med det opphavlege budsjettet for 2023.

Eg er ikkje i tvil om at kommunepolitikarar langs kysten er kjende med kor viktig det er å leggje til rette for at vi får tilgang på nok, trygg og sunn sjømat. Eg kjem på bakgrunn

av dette ikkje til å sende eit liknande brev til kommunepolitikarane i kystkommunane for å be dei leggje til rette for meir sjømatproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1106

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er det aktuelt å plassere en base for tungt vedlikehold av SAR Queen ved Bardufoss Lufthavn?

BEGRUNNELSE:

SAR Queen har overtatt som Norges nye redningshelikoptre, og har nå overtatt beredskapen på samtlige redningshelikopterbasen. Alle basene skal ha lett vedlikehold, men Sola er tiltenkt å ha en rolle for det tunge vedlikeholdet av SAR Queen.

I Nord-Norge er det etablert tre redningshelikopterbasen. Den siste basen ble besluttet etablert i Tromsø av Solberg-regjeringen i 2019, og skal i første omgang være basert på sivil innleie av helikoptre. Denne tredje basen tetter beredskapshullet mellom Banak og Bodø, og øker beredskapen i Nord-Norge betraktelig og tar ned avstandene.

Det er store avstander i Norge, og tungt vedlikehold av SAR Queen krever både tid og ressurser. Det bør derfor vurderes om det også i Nord-Norge er behov for en mer permanent base for tungt vedlikehold av SAR Queen, for

eksempel på Bardufoss Lufthavn som i dag har et sterkt miljø på vedlikehold og som er godt plassert mellom de tre redningshelikopterbasene i Nord-Norge. Dette er også viktig for å ivareta kompetansemiljøet på vedlikehold i landsdelen, som har møtt på flere utfordringer de siste årene.

Svar:

Stortinget vedtok i forbindelse med Prop. 146 S (2010–2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. at eksisterende basestruktur med seks redningshelikopterbasen opprettholdes, jf. Innst. 82 S.

Kontrakten staten har med Leonardo Helicopters regulerer utførelsen av vedlikehold på SAR Queen helikoptrene. Her er det definert at tungt vedlikehold, som utføres av Leonardo Helicopters med deres eget personell, skal utføres på den enkelte base. Slikt vedlikehold har vært utført på Kjeller, men da som en midlertidig ordning etter enighet mellom partene. Denne ordningen er forutsatt å opphøre tidlig i 2025 og vedlikeholdet vil deretter bli utført på basene i tråd med kontrakten.

SPØRSMÅL NR. 1107

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. februar 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Deler statsråden Forsvarets bekymringer for det planlagte vindkraftanlegget på Moifjellet, og kan statsråden utdype

hvordan anlegget vil kunne ha en negativ påvirkning på Forsvarets virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Forsvaret har uttrykket bekymring for vindkraftutbygging på Moifjellet i Bjerkreim kommune ved flere anledninger, nå sist i Stavanger Aftenblad (1.2.2024). Der beskriver Forsvaret, ved Forsvarsbygg, hvordan Forsvarets luftovervåkingsradarer kan bli påvirket av vindkraftanlegget.

«– Radaren sender ut elektromagnetiske pulser for å fange opp fly, men vindturbinbladene vil reflektere disse tilbake til radaren. Dette vil skape støy på radarbildet og falske målangivelser, sier Nilsen i Forsvarsbygg.

– Radaren vil oppfatte rotorbladene som et flygende objekt?

– Ja, rotasjonen til turbinen gjør at radaren kan oppfatte at det er et fly et sted der det ikke er et fly, svarer han.»

Svar:

Jeg har innhentet innspill fra Forsvarsbygg. Forsvarsbygg ivaretar Forsvarets interesser i saker som blir behandlet etter energiloven og plan- og bygningsloven, og bidrar med denne rollen inn i de samfunnsmessige avveininger som gjøres i plan- og utbyggingssaker. Ved behandling av vindkraftsaker, samarbeider Forsvarsbygg med Forsvarets ekspertise på radaranlegg og annen militær elektronisk infrastruktur.

Vurderingene som gjøres fra Forsvaret og Forsvarsbygg sin side i disse sakene, omhandler særlig vindkraftanleggenes avstand og posisjon i forhold til Forsvarets anlegg.

En radar er et instrument som kan måle avstand og objekters bevegelsesretning ved hjelp av radiobølger. Signalforstyrrelser vil i ulik grad forringe kvaliteten på radardata. Formålet til radaren er å overvåke luftrommet. Det er derfor viktig at radaren har størst mulig dekning, det vil si fri sikt for å kunne oppdage luftobjekter. Vindturbiner som er plassert i en radars siktlinje, vil påvirke radaren ved at radaren vil motta et reflektert signal fra vindturbintårnet, og et svakere reflektert signal med varierende frekvens fra vindturbinbladene.

Vindturbinene i det planlagte Moifjellet vindkraftverk vil ligge med fri sikt til Forsvarets luftvarslingsradar i området med en avstand på 20 km til denne. Vindkraftanleggene vil pga. avstanden til vindparken, beregnet høydeforskjell, kombinert med radarens transmitterte energi, ha stor sannsynlighet for uønskede refleksjoner og derved produksjon av falske signaler i radarsystemet.

Moifjellet ligger om lag hundre meter høyere i terrenget enn de nærliggende vindkraftanleggene som allerede er etablert i området. Moifjellet vindkraftverk vil derfor trolig skape større problemer i form av refleksjoner og falske posisjonsangivelser for Forsvarets radar, enn det de eksisterende vindkraftanleggene i området bidrar til.

Landets radarer for militær luftromsovervåking er i ferd med å oppgraderes. Luftvarslingsradaren i Bjerkreim vil omkring år 2030 bli erstattet av en ny radar. Den nye radaren vil inneha teknologi som skal redusere forstyrrelser fra vindturbiner på radarsignalene og slik opprettholde ytelsen i radarsystemet. Konfliktene mellom Forsvarets radarer og vindkraftutbygging vil trolig kunne bli redusert når ny radar er på plass.

SPØRSMÅL NR. 1108

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 9. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil næringsministeren sørge for at Statkraft ikke bygger vindkraft på Moifjellet, som svekker norsk forsvarsevne?

BEGRUNNELSE:

I Stavanger Aftenblad (1.2.2024) kan vi lese at Forsvaret, ved Forsvarsbygg, er bekymret for norsk forsvarsevne på grunn av det planlagte vindkraftanlegget på Moifjellet i Bjerkreim kommune. Forsvarsbygg forklarer i saken

hvordan vindkraftanlegget vil påvirke luftovervåkingsradarene.

Helt konkret ber Forsvaret Statkraft om å vente med planene til tidligst 2030, mens Statkraft selv uttaler at de ser for seg byggestart allerede i 2026.

Spørteren forventer at også Statkraft tar forsvarsevnen på alvor, og at vi bruker eierskapet på en mer fornuftig måte enn det nå legges opp til.

Svar:

Vindkraft gir et betydelig bidrag til norsk kraftproduksjon, og vil være en del av løsningen for å dekke framtidig kraftbehov. Samtidig vil vindkraftverk ha lokal påvirkning og ulike hensyn må veies mot hverandre.

Det gjøres omfattende vurderinger av ulike problemstillinger i konsesjonsprosessen, for å bidra til at positive og negative konsekvenser vurderes samlet. Statkraft opplyser at det i utviklingen av vindkraftprosjekter ofte kan finnes løsninger som reduserer eller eliminerer negative konsekvenser for blant annet Forsvarets anlegg.

Vindkraftprosjekter behandles også etter plan- og bygningsloven, og regjeringen har styrket kommunenes rolle i planlegging og bygging av vindkraft på land. Konsesjonsprosessen og behandlingen etter plan- og bygning-

sloven likebehandler søknader fra offentlige og private eiere. På denne måten sikres det demokratisk kontroll, uavhengig av eierskap.

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022–2023) som et bredt flertall i Stortinget har sluttet seg til. Det er styret og ledelsen som har ansvaret for driften av selskapet, herunder vurdering av nye vindkraftprosjekter i Norge. Ev. hensyn som ikke er begrunnet ut fra statens mål som eier skal fremmes ved bruk av andre virkemidler enn statlig eierskap. Avveiningen mellom positive og negative konsekvenser av enkeltprosjekter gjøres i konsesjonsprosessen, ikke gjennom statens utøvelse av eierskapet.

SPØRSMÅL NR. 1109

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 8. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil eller har Enova utredet differansekontrakter som et virkemiddel, og vil statsråden tydeliggjøre i bestillingen til Enova at punktutslippsprogrammet også kan gi støtte til teknologi som er kommersielt tilgjengelig på markedet?

BEGRUNNELSE:

I 2021 ble det uttalt at Enova var i gang med å vurdere differansekontrakter som et virkemiddel for å fremskynede utslippsreduksjoner innen hydrogen, CCS og andre prosjekter i kvotepliktig sektor. Dette var en oppfølging av rapporten fra ekspertgruppen for differansekontrakter for utslippsreduksjoner som leverte sine anbefalinger 30. oktober 2020. Per denne dato har Enova fortsatt ikke tatt differansekontrakter i bruk.

I 2022 ba Stortinget regjeringen komme tilbake med en plan om å innføre et system for differansekontrakter for hydrogen i løpet av 2023, men dette ble ikke fulgt opp. I tråd med Høyres forslag i alternative budsjett, ble det i budsjettforliket for 2024 bevilget 1,5 mrd. kr til et forsterket punktutslippsprogram i Enova. Målet med punktutslippsprogrammet bør være betydelige klimareduksjoner i kvotepliktig sektor, også ved støtte til oppskalering av moden teknologi. Høyre har pekt på karbondifferansekontrakter som et mulig virkemiddel i et slikt program.

Svar:

Enovas innsats er rettet mot senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Tempoet i teknologiutviklingen er usikkert og varierer mellom ulike sektorer og er en viktig grunn til at Enova er gitt stor faglig frihet og fleksibilitet til å utvikle virkemidler og tildele støtte til enkeltteknologier basert på teknologisk og markedsmessig status. Enova vurderer løpende hvilke typer virkemidler som best kan støtte den videre utviklingen og det formålet man ønsker å oppnå. Gjennom statsbudsjettet og budsjettavtalen mellom Ap, Sp og SV økes tilførte midler til Klima- og energifondet med til sammen 1,5 milliarder kroner til punktutslippsprogrammet. Innholdet i tillegg-savtalen vil foreligge når avtalen er endelig utformet og signert.

SPØRSMÅL NR. 1110**Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 8. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er de samfunnsmessige konsekvensene dersom BankAxept utestenges fra digitale lommebøker?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Norges Bank utgjorde kontaktløs "tapping" med mobil, klokke eller armbånd 118 millioner betalinger i 2022. Veksten fra 2021 til 2022 var på 133 prosent. Norge er et land med høy adopsjon av digital teknologi, og det er grunn til å tro at denne veksten vil fortsette og også tilta i styrke.

Det er mange fordeler med å ha et nasjonalt betalingsnettverk. For handelen holdes betalingskostnadene lave. Kontanttjenester i butikk gir folk og bedrifter mulighet til å ta ut og sette inn kontanter på dagligvarebutikker over hele landet. BankAxept har også en viktig reserveløsning og utvidet reserveløsning som gjør at butikkene kan ta betalt selv om nettforbindelsen er brutt.

For å fortsette å være et betalingsnettverk som benyttes i Norge når digitale lommebøker tar over for de fysiske kortene, må BankAxept digitaliseres. Nye krav fra Visa som fratrukket butikkene muligheten til å velge betalingsnettverk på kombinerte kort kan imidlertid føre til at BankAxept blir utestengt fra digitale lommebøker, og over tid vil forsvinne.

Svar:

Det er viktig både for forbrukere og næringsliv at vi har et betalingssystem som er brukervennlig, rimelig og sikkert. BankAxept er det nasjonale betalingsnettverket i Norge, utviklet og eid av norske banker. Ifølge analyser fra Norges Bank er betalinger med BankAxept samlet sett langt billigere enn betalinger med internasjonale kortnettverk. Det kan derfor medføre økte kostnader for betalingsmottakere og for kundene dersom BankAxept skulle tape markedsandeler. Når andelen betalinger som går gjennom en mindre effektiv betalingsinfrastruktur, øker, kan dette dra i retning av økte priser generelt da utsalgsstedet må betale høyere gebyrer som overveltes videre til alle kunder.

Den såkalte reserveløsningen i BankAxept er også en viktig beredskapsløsning for det norske betalingssystemet. Denne innebærer at betaling med BankAxept-kort i kortterminaler vil fungere i noe tid, fra seks timer til syv dager avhengig av hva slags butikk det er snakk om, der-

som terminalen av ulike årsaker ikke oppnår kontakt med resten av betalingssystemet.

Betalingskort og forholdet mellom brukersteder (butikken, betalingsmottaker) og deres betalingstjenestetilbydere (kortinnløser, butikkens bank) er blant annet regulert i forskrift om formidlingsgebyr i kortordninger mv., som gjennomfører forordning (EU) 2015/751 om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner («IFR-forordningen»). Forordningen regulerer såkalte kombinerte kort i artikkel 8. Kombinerte kort gir mulighet for å bruke mer enn ett betalingsnettverk ved betalinger, og det vanligste i Norge er en kombinasjon av det norske BankAxept-nettverket og et internasjonalt nettverk som Visa eller Mastercard. Et av formålene bak regelverket er å sikre konkurransen mellom de forskjellige betalingsnettverkene/-varemerkene. Forordningen skal tolkes likt i hele EØS-området.

Forordningen art. 8 nr. 6 fastsetter forbud mot mekanismer eller lignende som begrenser betalerens eller butikkens mulighet til å velge betalingsvaremerke eller betalingsapplikasjon ved bruk av ett betalingsinstrument med flere varemerker. Jeg har innhentet vurderinger fra Finanstilsynet, som i brev til departementet 5. februar 2024 uttaler følgende:

«Butikken har rett til å installere automatiske mekanismer som foretar et prioritert valg av et bestemt betalingsvaremerke eller en bestemt betalingsapplikasjon (eks. Visa eller BankAxept). Forbrukeren har rett til å overstyre det prioriterte valget, jf. IFR artikkel 8 nr. 6.»

Slike automatiserte forhåndsvalg er installert på de fleste betalingsterminaler. På denne måten kan butikken velge foretrukket betalingsvaremerket som f.eks. har de beste prisene og betingelsene. Finanstilsynet opplyser at

«[p]raktisk sett er måten å endre betalingsvaremerke for fysiske kombinerte kort at forbruker må trykke på den gule knappen på betalingsterminalen for å endre butikkens forhåndsvalg».

Jeg er kjent med at det er en pågående diskusjon mellom bl.a. banknæringen og Visa om hvordan reglene skal forstås ved bruk av kombinerte kort i digitale lommebøker. Jeg understreker at det er de samme regulatoriske rammene som gjelder for digitale lommebøker som for fysiske betalingskort. Butikker skal kunne velge hvilke betalingskort (varemerke) de aksepterer og prioritere betalingsvaremerke ved kombinerte kort. Kundene skal kunne velge den betalingsmåten som de foretrekker og har det endelige valget, i samsvar med regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1111**Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 8. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er planene for å utbedre Flisa bru, og når antar statsråden at brua er ferdig og kan åpnes for fullt igjen?

BEGRUNNELSE:

Etter Tretten bru krasjet ble Flisa bru stengt i august 2022. Nå er den delvis åpnet igjen, men med vindregulering, slik at den stenges dersom det er for kraftig sidevind. Stenginga fører til økt trafikk på andre veier.

Svar:

Etter brukollapsen på Tretten 15. august 2022 stengte som kjent Statens vegvesen 14 andre fagverksbruer i tre. En av disse var Flisa bru på fylkesveg 206 i Åsnes kommune i Innlandet.

Statens vegvesen og fylkeskommunen gjennomførte spesialinspeksjoner og kontrollberegninger av Flisa bru og identifiserte svakheter i den. Vegdirektoratet

ga deretter fylkeskommunen godkjenning og aksept for en midlertidig løsning hvor brua åpnes for trafikk i en kjøreretning om gangen under trygge vindforhold.

Representant Jørgensen spør meg om planene videre for Flisa bru. Til det vil jeg bemerke at Flisa bru tilhører fylkeskommunen og at det er fylkeskommunen som selv må vurdere den videre oppfølgingen. Denne ansvarsfordelingen følger av veglova §§ 9 og 20.

Tretten bru var en ekstraordinær hendelse og senere undersøkelser har pekt på feil i statens håndtering av byggingen av Tretten bru samt senere oppfølging av den. Det gjør at Tretten bru skiller seg fra andre behov og hendelser på fylkesveinettet. For de øvrige trebruene med redusert funksjon, deriblant Flisa bru, må det nå gjøres egne vurderinger av hver enkelt bru sin funksjon på vegnettet, herunder om de kan brukes slik de står nå, om de kan utbedres/forsterkes eller om de må bli erstattet. En må også vurdere ansvarsforholdene og eventuelle erstatningsansvar slik som det er gjort for Tretten bru.

SPØRSMÅL NR. 1112**Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 9. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil regjeringen gjøre det de kan for å styrke nordmenns kjøpekraft i 2024, og er det derfor utelukket med en styrking av tollvernet i inneværende år?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 1. februar lover finansminister Trygve Slagsvold Vedum skattelette og lavere regningsbunke i 2025. Han tror også at nordmenn vil få styrket kjøpekraft i 2024. I Nationen samme dag åpner derimot utenriksminister Espen Barth Eide for styrket tollvern. Tollvernet går direkte utover matprisene, som har hatt en rekordhøy prisvekst de siste årene og som har vært en sentral faktor i svekkelsen av nordmenns kjøpekraft.

Finansministeren viser i Aftenposten til at spådommen fra fagøkonomene er at prisveksten vil bli lavere enn lønnsveksten i 2024. Men det er fort at spådommer forblir spådommer når regjeringen gjennom politiske tiltak, slik som styrking av tollvernet, bidrar til å øke prisveksten.

Svar:

Tollavgifter for industrivarer omfatter kun enkelte klær og andre tekstilprodukter. Tollavgiftssatsene på landbruksvarer varierer med behovet for tollbeskyttelse. Tollvernet er avgjørende for opprettholdelse av norsk matproduksjon. De siste årene har minnet oss på at matproduksjon er viktig for beredskap og for å ha levende lokalsamfunn i hele landet. For bearbejdede landbruksvarer, som piz-

za, bakervarer og sjokolade, er satsene moderate. Det er tollavgiftsfrihet for de fleste landbruksvarer som ikke produseres i Norge, for eksempel sitrusfrukter, bananer, kaffe og ris. Importvernet for landbruksvarer bidrar til større grad av selvforsyning og forsyningssikkerhet for norske forbrukere, og det bidrar blant annet til at omsetning av

norske jordbruksvarer kan skje til priser som er fastsatt i jordbruksavtalen.

Tollvernet er viktig for å sikre vår nasjonale matproduksjon og norsk mat er viktig både for vår kultur og nasjonal beredskap.

SPØRSMÅL NR. 1113

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 6. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva gjøres konkret for å få ned ventetiden for asylintervju?

BEGRUNNELSE:

Alle som ønsker å søke asyl i Norge må normalt gjennom det nasjonale ankomstsenteret i Råde. Der blir de registrert før de skal gjennom et asylintervju med UDI. I dette formelle intervjuet forteller personen hvorfor de ønsker å søke asyl i Norge.

Tidligere denne uken kunne NRK fortelle om to kvinner som har ventet i nesten to år på å få gjennomført sine asylintervjuer. I saken kommer det også frem at siden 2021 har ventetiden gått fra et snitt på 103 dager til å ligge på 231 dager i dag.

UDI selv peker på de høye ankomstene i 2022 og 2023 som årsaken til at ventetiden har økt så kraftig, og viser til at det i 2023 kom 5375 ordinære asylsøkere til Norge. Til NRK sier direktøren for beskyttelse i UDI at det jobbes målrettet med å få ned ventingen. Derfor bes det om at statsråden redegjør skriftlig for hvilke grep som tas for å få ned ventetiden. Vi kan ikke ha det slik at mennesker må vente i årevis på å få gjennomført asylintervjuet sitt.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til Stortingets spørretime 7. februar, hvor tilsvarende spørsmål også ble stilt.

Aldri før har så mange personer søkt om beskyttelse i Norge. UDI har i 2022 og 2023 behandlet nesten 7 400 ordinære asylsøknader, i tillegg til om lag 67 000 søknader om kollektiv beskyttelse. Til sammenlikning behandlet UDI i underkant av 3 400 asylsøknader de to foregående årene. UDI gjennomførte også dobbelt så mange asylintervju i 2023 som i 2022.

Regjeringen har bevilget betydelige midler til håndtering av de økte ankomstene. Samtidig er det et faktum at svært høye ankomster over lang tid setter kapasiteten i utlendingsforvaltningen under press. Nasjonalt ankomstsenter har vært svært viktig for å håndtere de høye ankomstene, men senteret har ikke kapasitet til å fullføre alle operasjoner når ankomsttallene er så høye. Blant annet må ofte asylintervjuet gjennomføres når man har kommet til et asylmottak, og tidvis har mange personer bodd privat eller blitt sluset inn i mottakssystemet utenom ankomstsenteret. Dette har ført til en mer krevende mottakslogistikk. Regjeringen har iverksatt flere innstrammings tiltak mht. ankomster fra Ukraina, for å få ankomstnivået ned til et mer bærekraftig nivå. Reduserte ankomster vil kunne lette presset på ankomsthåndteringen og asylsaksbehandlingen fremover.

Så er det likevel lang saksbehandlingstid i en del saker. Jeg har stor forståelse for at dette er krevende for den det gjelder. Jeg vet at UDI jobber målrettet for å redusere ventetidene, og at de bl.a. omprioriterer ressurser, oppretter ekstra intervju lokaler, benytter flere digitale løsninger i prosessen og gjør interne organisasjonsendringer mv.

Jeg vil samtidig understreke at det alltid vil være enkelte saker som det tar lang tid å behandle, særlig der det er behov for ekstra undersøkelser. Jeg vil fortsette å følge opp saksbehandlingstidene i den dialogen departementet har med UDI, men jeg har tillit til at UDI følger opp dette på best mulige måte i den krevende situasjonen utlendingsforvaltningen befinner seg i.

SPØRSMÅL NR. 1114**Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 7. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Finansministeren (29.01) svarer ikke på hvilke land Norge har en avtale med der vi fraskriver oss 3-årsregelen for skatteplikt. Skatteavtalen Norge/Sveits regulerer skattemessig bosetting, og at skatteplikt til Norge opphører ved flytting, da det i prinsippet skal betales i Sveits. Men flere kantoner fritar rike utlendinger for skatt. Dermed åpner skatteavtalen for tilpasninger bort fra regelen om tre års inntekts- og formuesskatteplikt til Norge etter utflytting.

Kan jeg derfor på nytt be om å få denne oversikten, land for land?

BEGRUNNELSE:

Skatteavtalen mellom Norge og Sveits regulerer hvor man skal anses bosatt etter skatteavtalen, og dersom man kun disponerer fast bolig i Sveits anses man skattemessig bosatt i Sveits. Skatteavtalen sier da at skatteplikt til Norge opphører ved flytting, også formuesskatt. Dermed eroder skatteavtalen Norge har inngått det norske skattesystemet og åpner for uheldige tilpasninger bort fra reglene som ligger i grunn, som sier tre års inntekts- og formuesskatteplikt til Norge etter utflytting.

Svar:

Det korte svaret er at samtlige av Norges om lag 85 skatteavtaler begrenser Norges beskatningsrett til inntekt og/eller formue også før personen er skattemessig utflyttet etter internretten. Skatteavtalene skal motvirke dobbeltbeskatning og gjør det ved å fordele beskatningsretten til inntekt og ev. formue mellom skattyterens bostedsstat og den staten hvor inntekten eller formuen har sin kilde. I tilfeller der personen etter utflytting er skattemessig bosatt både i Norge (etter skatteloven) og i landet personen flytter til (etter dette landets lovgivning), er det nødvendig å avgjøre personens bosted etter skatteavtalen. Etter at bosted er avklart, anvender man fordelingsbestemmelsene i avtalen. Reglene om bosted i skatteavtalene følger bestemmelsen i mønsteravtalen til både OECD og FN. Den inngår både i Norges skatteavtale med Sveits og i samtlige av Norges øvrige skatteavtaler. Reglene om bosted forklares nærmere i det følgende.

Etter norsk internrett er hovedregelen at personer som har vært bosatt i Norge i minst ti år, først kan bli skattemessig utflyttet fra Norge etter utløpet av det tredje inntektsåret etter at vedkommende tok fast opphold i utlandet. Status som skattemessig utflyttet krever også at

personen ikke har oppholdt seg i Norge i en eller flere perioder som overstiger 61 dager i hvert inntektsår, samt at personen eller dens nærstående (ektefelle, samboer eller mindreårige barn) ikke har disponert bolig her. I utgangspunktet beholder derfor Norge full beskatningsrett i flere år etter faktisk utflytting.

Dersom personen flytter til et land Norge har skatteavtale med, vil skatteavtalen kunne begrense norsk beskatningsrett fra et tidligere tidspunkt. Som nevnt, har skatteavtalene til hensikt å motvirke dobbeltbeskatning, blant annet ved å fordele beskatningsrett mellom bostedsstat og kildestat. I personbeskatningen har som hovedregel bostedsstaten en videre beskatningsrett enn kildestat, fordi personen normalt har sterkere tilknytning til denne staten.

For å avklare hvilken av statene personen er skattemessig bosatt i etter avtalen, tar skatteavtalene utgangspunkt i internretten i de to avtalelandene. Dersom personen bare anses bosatt etter internretten i ett av landene, vil dette også være bostedsstaten etter skatteavtalen. Dersom personen anses bosatt i begge landene etter internretten i de respektive land, oppstiller skatteavtalene trinnvise kriterier for å avgjøre hvilket land som skal anses som bostedsland etter avtalen: Dersom skattyter disponerer fast bolig i en stat, skal dette anses som bostedsstaten etter skatteavtalen. Hvis hun disponerer bolig i begge statene, skal hun anses bosatt i den stat hvor hun har de sterkeste personlige og økonomiske forbindelser (sentrum for livsinteresser). Hvis det heller ikke er klart hvilken stat vedkommende har sentrum for sine livsinteresser, skal hun anses bosatt i staten der hun har vanlig opphold. Hvis hun har vanlig opphold i begge stater, eller ikke i noen av dem, skal hun anses bosatt i den stat hun er statsborger. Hvis heller ikke dette gir et svar, skal statene avgjøre spørsmålet ved avtale.

På hvilket tidspunkt en person som flytter fra Norge rent faktisk blir skattemessig bosatt i tilflyttingslandet etter skatteavtalen, beror altså i første omgang på internretten i det respektive land. I Norge har vi f.eks. en hovedregel som sier at en person som flytter hit, blir skattemessig bosatt her dersom vedkommende oppholder seg her mer enn 183 dager i løpet av en tolv månedersperiode. Sveits har lempeligere regler for når en person blir skattemessig bosatt der. Det innebærer i praksis at personer som flytter til Sveits, og blir skattemessig bosatt der etter internretten, også vil være bosatt der etter skatteavtalen så snart vedkommende disponerer fast bolig i Sveits, og ikke lenger disponerer fast bolig i Norge.

Skatteavtalene har også bestemmelser som avklarer hvilke typer skatter de omfatter. Mange av Norges skatteavtaler omfatter ikke formuesskatt, fordi det andre landet ikke har tilsvarende skatt (det er da ikke behov for å avverge dobbeltbeskatning). I slike tilfeller vil Norge illegge full formuesskatt på personer som flytter ut, inntil de

også er utflyttet etter norsk internrett (altså normalt minst 3 år). Avtalen mellom Norge og Sveits omfatter formuesskatt, fordi Sveits har egen formuesskatt. Ved utflytting fra Norge til Sveits vil Sveits som bostedsstat ha den primære beskatningsretten til formuen. Norges beskatningsrett vil være begrenset til eventuell stedbunden formue i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1115

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 9. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Yrkestransportloven har en øvre aldersgrense for kjøreseddel for buss/drosje ved 75 år. § 37h åpner for at politiet ved "særskilte høve" kan gi dispensasjon.

Hvor mange slike dispensasjoner er innvilget i hhv. 2022 og 2023 og hvor mange søknader er faktisk kommet inn i samme periode, og er samferdselsministeren enig i PODs tolkning av "særskilt høve", hvor praksisen siden 2009 er at dispensasjoner ikke blir innvilget annet enn for svært kortvarige unntaksperioder?

BEGRUNNELSE:

Ved fylte 75 år er det over for buss- og drosjesjåfører. Da får de ikke lenger kjøreseddel fra politiet til å drive persontransport mot vederlag. Det er ingen tilsvarende grense for lastebil.

For snart 15 år siden ble grensen hevet fra 70 til 75 år. Hverken Sverige eller Danmark har en slik generell grense. Forrige regjering vurderte å heve den, og HOD kom med en utredning i 2021. De anbefalte å ikke heve den.

Det finnes imidlertid en unntaksbestemmelse i Yrkestransportlovens § 37h, som åpner for at sjåfører kan få kjøreseddel ved "særskilte høve". Problemstillingen er beskrevet i bladet "Yrkestrafikk" 4/23. En 75-årig sjåfør som arbeider på tilkalling, søkte om dispensasjon, men fikk avslag. Generell mannskapsmangel hos arbeidsgiver holdt ikke som grunn.

I brev fra POD til HOD, gjengitt i utredningen i 2021, skriver POD:

«Etter at aldersgrensen med virkning fra 1. juli 2009 ble hevet fra 70 til 75 år, har Politidirektoratet – og Justisdepartementet som klageinstans – i sin praksis lagt til grunn at dispensasjon ikke skal gis. Det har likevel i enkeltstående tilfelle vært gitt dispensasjon for noen få uker der dette har vært påkrevet for å opprettholde et forsvarlig transporttilbud.»

Det står videre:

«I vedtakene skrives det ofte slik: "Lovens krav om at det må foreligge "særskilte høve" innebærer at det skal svært mye til før en dispensasjon kan innvilges. En eventuell dispensasjon vil bare bli gitt for en kortere periode og kun for å avhjelpe en akutt situasjon"»

§ 37h ble videreført da den generelle grensen ble hevet. Kravet om "særskilte høve" er det samme som før. Det kan likevel virke som praksisen ble strammet inn i etterkant av hevingen, jmf. sitatene over.

Unntakhjemmelen ville i alle tilfeller ha vært smal, og det er snakk om få personer årlig. Men både for dem det gjelder og for eventuelle arbeidsgivere, kan det være viktig. Eventuell heving av grensen eller endring av dispensasjonspraksis er ikke et spørsmål Rødt har tatt stilling til. Men partiet er ved noen anledninger blitt kontaktet av bussførere som mener praksisen er urimelig. Hverken i stortingsbehandlingen eller i proposisjonen som lå til grunn (Ot.prp. nr. 60, 2008-2009), klarer denne representant å se at det kom signal om at en innskjerping av dispensasjonspraksisen var ønsket.

Svar:

Jeg har forelagt henvendelsen for justis- og beredskapsministeren for oppdaterte tall fra Politidirektoratet om dispensasjonssøknader og -vedtak.

Politidirektoratet mottok i 2022 31 søknader om dispensasjon fra den øvre aldersgrensen på 75 år for kjøreseddel. Tilsvarende tall for 2023 var 25. Opplysningene er basert på en manuell gjennomgang av Politidirektoratets saksoversikt og det kan derfor være mindre avvik fra tallene.

Politidirektoratet fattet ingen vedtak om dispensasjon fra den øvre aldersgrensen for kjøreseddel i 2022 eller 2023.

I januar i år fattet Politidirektoratet vedtak om dispensasjon fra den øvre aldersgrensen for kjøreseddel for en begrenset periode på tre måneder. Politidirektoratet viste til at området søkeren jobbet i ellers ville risikere å stå midlertidig uten transporttilbud. I dispensasjonsvedtaket viser Politidirektoratet til erklæring fra den respektive fylkeskommunen om at skoleskysstilbudet i en kort periode, blant annet på grunn av akutt og uforutsigbart sykefravær, var avhengig av at søkeren fikk utføre transportoppdrag i en periode. Fylkeskommunen hadde på kort sikt begrensede muligheter til å foreta dekningskjøp eller finne alternative transportformer for skoleskyssen. Politidirektoratet bemerker samtidig at generell sjåførmangel ikke gir grunnlag for dispensasjon.

Det tilligger Politidirektoratet å forme sin dispensasjonspraksis, og vurdere de enkelte søknadene opp mot de overordnede vurderingene som tidligere er gjort av helsemyndighetene.

Angående den generelle øvre aldersgrensen for kjøreseddel, viser jeg til Helsedirektoratets utredning fra 2021, og tilrådingen om å ikke heve den generelle aldersgrensen for kjøreseddel.

Jeg viser videre til Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025, kapittel 12 s. 83, hvor det fremgår at risikoen for å bli drept eller hardt skadd er markert økende for trafikanter fra og med fylte 75 år. Dette gjelder både i rollen som sjåfør og som fotgjenger. Det er ulike årsaker til den økte risikoen. Aldring reduserer enkelte ferdigheter som er nødvendige i trafikken. Dette gjelder særlig konsentrasjon, observasjon og behandling av informasjon. Alder er forbundet med økt risiko for svekket helse. Yrkesmessig kjøring med buss innebærer normalt høy årlig kjørelengde og mye tid på veien, til dels stort skadepotensiale ved ulykke, og ansvar for betalende passasjerer. Dette tilsier å stille særlig strenge krav til disse sjåførene.

SPØRSMÅL NR. 1116

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 13. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor saksbehandlingstiden ikke har blitt bedre til tross for at det nye systemet er tilgjengelig og samtidig si noe om status for digitalisering av søknader for sportsskyttere og samlere?

BEGRUNNELSE:

2. september 2021 klokken 13.00 ble papirbyråkratiet rundt våpensøknader til jakt historie. Tidligere justisminister Monica Mæland fikk omsider på plass at søknadene kunne sendes inn digitalt. Dette ble veldig godt mottatt blant landets jegere, og saksbehandlerne i politiet som tidligere hadde brukt 5 millioner i året bare på porto og som slet med å tyde håndskrift i søknadene. Jegere slipper nå å fylle ut søknadene for hånd og levere disse fysisk på stasjonen. Dette var riktignok et steg i riktig retning men innebar ikke at selve saksbehandlingsprosessen ble digital. Dette var en del av et større arbeid som skulle fullføres i en del 2 utover høsten som ny regjering måtte overta kort tid etterpå. I mai 2023 ble til slutt også søknadsprosessen automatisert og alle landets politidistrikter skulle få vesentlig kortere saksbehandlingstid. Dette har dessverre vist seg å ikke være tilfellet. Særlig i Øst og Innlandet

politidistrikt frustrerer fremdeles lang saksbehandlingstid mange jegere til tross for at det nye systemet er tilgjengelig. Før innføringen av digitalt system for behandling av våpensøknader, estimerte Øst politidistrikt fire uker behandlingstid. Nå har dette estimatet passert tjue uker. Det samme er tilfelle hos Innlandet politidistrikt. Videre er det ingen digitale løsninger på plass for sportsskyttere eller for de som søker tillatelse til å ha våpen som en del av egen samling.

Svar:

Jeg har i mine svar 20. oktober 2023 på spørsmål fra representanten Hagen (dok. nr. 15:109, 2023–2024) og 22. januar 2024 på spørsmål fra representanten Johnsen (dok. nr. 15:917, 2023–2024) gjort rede for den pågående digitaliseringen av våpenforvaltningen. Som det fremgår er systemet for digital innsending og behandling av våpensøknader som er tatt i bruk for jaktvåpen, under utvikling også for sportsvåpen. Politidirektoratet opplyser at løsningen for sportsvåpen etter planen skal være ferdig utviklet i løpet av første kvartal. Planen er å utvikle løsningen videre til bruk også for andre tillatelser.

Det er per i dag fortsatt slik at en saksbehandler i det enkelte politidistrikt må avgjøre om søknader skal innvilges eller avslås, selv om søknaden kan sendes og behandles digitalt. Som nevnt i mitt svar 22. januar har mitt departement på høring forslag til ny bestemmelse i våpenloven som åpner for å treffe helautomatiserte avgjørelser i saker som er egnet til det. Helautomatisert saksbehandling vil innebære at de som fyller vilkårene, vil kunne få innvilget søknaden sin samme dag som de søker, uavhengig av saksmengden. Jeg viser i denne sammenheng til mitt svar 22. januar 2024.

Parallelt med pågående digitalisering og automatisering har antall våpensøknader økt betydelig de senere årene, fra rett i overkant av 60 000 i 2020 til om lag 87 000

i 2023. I tillegg er ressursituasjonen i politiet utfordrende – begrensede ressurser skal fordeles på mange ulike lovpålagte oppgaver og forvaltningsområder. Våpenamnestiet som ble gjennomført vinteren og våren 2023, og som resulterte i mer enn 18 000 innleverte våpen, førte også til merarbeid i våpenforvaltningen.

Politidirektoratet har opplyst at det i overgangen mellom gammel og ny våpenforvaltning må påregnes noe lengre saksbehandlingstid, samtidig som det arbeides systematisk med å få på plass verktøy og personell for å redusere saksbehandlingstiden. Høringsforslaget om en hjemmel for helautomatisert saksbehandling er som nevnt et av disse tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 1117

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 9. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kan vi forvente nye utlysninger i klyngeprogrammet, og har statsråden gitt de nødvendige fullmakter til Innovasjon Norge slik at de kan gi brofinansiering til klynger som nå står uten finansiering, slik at de ikke behøver å legge ned i påvente av nye utlysninger programmet?

BEGRUNNELSE:

Klyngeprogrammet har de senere årene fått reduserte bevilgninger, med en liten økning i budsjettet for i år. Flere klynger er nær eller forbi første støtteperiode bla etter den gamle NCE-ordningen. Normalt har de klyngene med gode resultater kunne forvente en forlenging av støtteperioden eller mulighet til å søke opptak på neste klyngenivå.

Det er lenge varslet en ny klyngeordning. Innovasjon Norge skal ha oversendt forslag til nytt klyngeprogram til departementet, tilpasset nytt statsstøtteregulverk. Informasjon ut til klynger og bedrifter om innhold og utlysning av programmene lar vente på seg. Oppdragsbrev fra departementet til Innovasjon Norge for klyngeprogrammet lar også vente på seg, og er en forutsetning for utrulling.

Vi er kjent med at flere viktige klynger, som er sentrale i å bistå bedrifter med markedsadgang, eksport, teknologiutvikling og større omstillingsprosjekter, nå står uten finansiering og risikerer som følge av det å måtte legge ned sin virksomhet i påvente av avklaring.

Denne situasjonen bidrar til stor usikkerhet for de nær 2500 bedriftene som er medlem av klyngene, og klyngene selv. Det er svært uheldig at dette ikke har blitt avklart i god tid før 2024. De siste signalene tyder på at ordningene ikke vil være klar for behandling av søknader før i siste kvartal i 2024.

Svar:

Innovasjon Norges klyngeprogram har i over 20 år støttet etablering og utvikling av næringsklynger og har bidratt til utviklingen av en rekke sterke og konkurransedyktige miljøer i Norge. Mange av disse miljøene er på vei ut av, eller er ikke lengre en del av, klyngeprogrammet.

Klyngene gjør en viktig jobb over hele landet og er en del av regjeringens aktive næringspolitikk. Som det vises til i spørsmålet har Innovasjon Norge jobbet med et nytt klyngeprogram som har en ny innretning og er tilpasset det oppdaterte statsstøtteregulverket. Dette ble Stortinget orientert om i forbindelse med statsbudsjettet for i år. Det nye klyngeprogrammet vil være på plass i løpet av våren. Da vil det gjennom utlysning være mulig å søke om støtte fra ordningen.

Jeg skjønner at situasjonen i mellomtiden er krevende for flere av klyngeadministrasjonene. Driftsstøtte til klynger er i utgangspunktet ulovlig statsstøtte og handlingsrommet er derfor begrenset, både for Nærings- og fiskeridepartementet og Innovasjon Norge. I utgangspunktet

er det kun gjennom klyngeprogrammet vi kan finansiere drift av klynger.

For 2024 er det satt av 126,3 mill. kroner over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett på posten som i all hovedsak går til å finansiere klyngeprogrammet. I tillegg kommer finansiering fra Kommunal- og distriktsdepartementets oppdrag til Innovasjon Norge. I tillegg til bevilgningen på 126,3 mill. kroner vil jeg for 2024 også prioritere ytterligere 10 mill. kroner til å støtte tjenester levert av modne klyngemiljøer til små og mellomstore bedrifter. Disse tjenestene skal bidra til å styrke kompetanse, forskning, innovasjon og eksport fra bedriftene i klyngene og nettverkene. En forutsetning for slik støtte vil være at miljøene som leverer tjenestene samarbeider og slår seg sammen med andre næringsmiljøer slik at ikke mange aktører leverer tjenester til samme bransje eller næring.

Klyngene skal stimulere til mer innovative, dynamiske og internasjonalt orienterte næringsmiljøer gjennom samarbeidsorienterte bedrifter. Klyngene er viktige for

grønn omstilling og norsk verdiskapingsevne, og derfor er det viktig for meg at vi har et klyngeprogram som er dimensjonert og innrettet på en hensiktsmessig og effektiv måte.

Når det gjelder spørsmål om fullmakter til Innovasjon Norge slik at de kan gi brofinansiering til klynger som nå står uten finansiering, så er handlingsrommet dessverre begrenset da det som nevnt kun er gjennom klyngeprogrammet en kan finansiere drift av klyngene.

Et annet program i Innovasjon Norge som kan være relevant i denne sammenhengen, er Bedriftsnettverk. Midler i dette programmet kan gå til prosjekter der flere bedrifter samarbeider. Dette er imidlertid ikke driftsstøtte og forutsetter at man har gode samarbeidsprosjekter som kan søke om støtte. Dersom det er aktuelt, må bedrifter i klyngene i så fall ta kontakt med Innovasjon Norge for å avklare relevante prosjekter og ordninger. Departementet har ingen befatning med beslutninger om tildeling av støtte.

SPØRSMÅL NR. 1118

Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 8. februar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsråden uttalte til Aftenbladet den 31.01 at ED anker Oslo tingretts dom om ugyldige oljetillatelser, og at regjeringen derfor ikke vil forholde seg til dommen.

Kan statsråden bekrefte at regjeringen ikke vil forholde seg til forføyningsvedtakene i saken?

Svar:

18. januar kom Oslo tingrett med dom i saken der Greenpeace Norden og Natur og Ungdom saksøkte staten. Retten gav saksøkerne medhold i deres påstand om at godkjenning av plan for utbygging og drift (PUD) for de tre petroleumfeltene Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil er ugyldige som følge av saksbehandlingsfeil. Retten kom også med en kjennelse om midlertidig forføyning.

Jeg mener saksbehandlingen har vært i tråd med regelverket og er derfor uenig både i dommen og kjennelsen om midlertidig forføyning. Basert på dette vil dom og kjennelse bli anket.

Jeg forholder meg til rettens kjennelse om midlertidig forføyning. Kjennelsen fra Oslo tingrett forbyr staten

å fatte andre vedtak som forutsetter gyldig PUD-godkjenning for disse tre petroleumfeltene. Dersom kjennelsen ikke blir omgjort, må det påregnes å få stor betydning for fremdrift og kostnader ved utbyggingene.

SPØRSMÅL NR. 1119**Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 9. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Mener statsråden at det ikke er behov for en lovendring når man går bort fra definisjonen av "tillitsvalgt" som Arbeidstilsynet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet hele veien har lagt til grunn som gjeldende rett, og kommer statsråden til å informere ESA om denne nye definisjonen?

BEGRUNNELSE:

I følge Fri Fagbevegelse har statsråden hatt sitt varslede møte med partene i arbeidslivet der partene "i all hovedsak er enige om hvordan avtaleadgangen for innleie skal praktiseres." Det refereres til en epost fra statsråden der det videre står at "sammen med partene skal vi se på eventuelle presiseringer i veilederen for innleie". I veilederen står det p.t. at "loven stiller ikke krav om at avtale må inngås med fagforeningstillitsvalgte. Det sentrale er at den tillitsvalgte representerer et flertall av den arbeidstakerkategorien innleien gjelder." Det som står i dagens veileder er i tråd med gjeldende rett og tidligere statsråd Mjøs Persen sin oppfatning. Denne oppfatningen er også kommunisert fra departementet til ESA som akkurat nå vur-

derer om regjeringens innleierestriksjoner er i strid med EØS-avtalen. Nestleder i LO, Steinar Krogstad, oppsummerer til Fri Fagbevegelse at alle var enige om at det bare er tillitsvalgte etter hovedavtalen som kan avtale innleie. Krogstad sier at det også var enighet om at det ikke var nødvendig med noen lovendring for å endre denne praksisen. Dersom denne forståelsen av begrepet "tillitsvalgt" legges til grunn fremover, vil dette innebære en ytterligere innstramming på adgangen til å inngå avtale om innleie og begrepet "tillitsvalgt" har fått en ny betydning i norsk rett.

Svar:

Det er ikke foretatt endringer med hensyn til hvordan lovens tillitsvalgtbegrep er å forstå etter gjeldende rett. I tråd med det jeg tidligere har informert om, har jeg gjennomført et møte med partene i arbeidslivet for blant annet å diskutere praktiseringen av avtaleadgangen for innleie. Med bakgrunn i de innspill jeg mottok i dette møtet, vurderer departementet nå hvordan veilederen kan tydeliggjøre samspillet mellom lov og avtaleverk på dette punktet.

SPØRSMÅL NR. 1120**Innlevert 1. februar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 12. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Mener statsråden at denne formidlingen til barn og unge faller inn under rammene for lovlig og akseptabel tros- og livssynsutøvelse?

BEGRUNNELSE:

Menigheten Samfundet har nylig vært omtalt i Vårt Land. Bakgrunnen er at barn og unge får formidlet at kvinnens oppgave er å underordne seg mannen. At mannen skal elske, ære, styre, regjere og forsørge sin kvinne. Kvinnen skal underordne seg mannen. I saken kommer det også frem

at barn og unge oppfordres til å ikke stemme ved valg eller delta i politiske partier. At skilsmisse er urett og at unge må være forsiktige med å studere utenbys fordi de kan komme for langt bort fra kirken. Likestillings og diskrimineringsombudet uttaler i saken at formidlingens budskap til barn og unge bryter med grunnleggende verdier som likestilling, likeverd og valgfrihet.

Svar:

I grunngevinga for spørsmålet visast det til oppslaga i Vårt Land om trussamfunnet Samfundet. Saka i Vårt Land

omhandlar læreverk som er i bruk ved dei private skulane som Samfundet driv. Private skular og verksemda der fell inn under ansvaret til kunnskapsministeren. Eg viser difor til at spørsmålsstillaren sitt innsendte spørjetime-spørsmål om undervisinga ved skulane til Menigheten Samfundet, som kunnskapsministeren vil svara på.

Når det gjeld spørsmålet om kva som fell inn under ramma av kva som er akseptabelt eller lovleg trus – og livssynsutøving, så er det statsforvaltar som forvaltar tilskota til tru- og livssynssamfunna, og fører tilsyn etter trussamfunnslova. Barne – og familiedepartementet er klageinstans i slike saker. Det gjer også at eg ikkje kan uttale meg om konkrete saker. Generelt kan eg seie at trus- og livssynsfridomen er noko av det mest grunnleggjande for eit menneske og står difor i ei særstilling blant menneskerettane. Religions-, tanke- og samvitsfridomen er ein føresetnad for eit demokratisk samfunn. Å ha ei religiøs eller ikkje-religiøs overtyding, og å skifte religion eller overtyding, er derfor også ein absolutt rett og ein fridom det ikkje kan gjerast inngrep i. Tilgangen til å gi uttrykk for sin religion eller sitt livssyn, åleine eller saman med andre, kan avgrensast ved lov mellom anna for å sikre rettane og fridomane til andre.

Samfunn som er registrerte og krev tilskot etter trussamfunnslova, kan nektast tilskot og/ eller registrering, om dei, eller personar som opptre på vegner av samfunnet, «utøver vold eller tvang, fremsetter trusler, krenker

barns rettigheter, bryter lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenker andres rettigheter og friheter», jf. trussamfunnslova § 6.

Når det gjeld krenkinga av barns rettar, så omfattar det dei som staten er forplikta til å vareta etter Barnekonvensjonen. Føreseigna må avvegast mot barnas og foreldranes religions- og livssynsfridom. Den er heller ikkje i utgangspunktet til hinder for ulikt syn på oppseding eller verdsbilete. Døme på krenkingar som kan gi grunnlag for å nekte tilskot kan vere negativ sosial kontroll som rettar seg mot barn, psykisk vald, tvangsekteskap, kjønnslemlesting eller æresvald.

Samfunn som bryt «lovbestemte diskrimineringsforbud» kan også nektast tilskot. Diskrimineringsforboda omfattar dei til ei kvar tid gjeldande føresegner som forbyr diskriminering. Likestillings- og diskrimineringslova forbyr diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgåver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsetting, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder. Lova gjeld på alle samfunnsområde, også i trus- og livssynssamfunn, til dømes når eit samfunn er arbeidsgjevar, driv undervising eller arrangerer møte. Det kan berre gjerast unntak om samfunnet, eller personar som opptre på samfunnets vegne, grunngir forskjellsbehandlinga i det grunnleggjande verdisynet eller læra til samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 1121

Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 12. februar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvilke tiltak mener næringsministeren bør gjennomføres for å styrke tilgangen på norsk førstesortert saueull?

BEGRUNNELSE:

Norsk Industri skriver i et brev til næringsministeren datert 23.10.2023 følgende om tilgangen på norsk førstesortert saueull:

"Over flere år har produksjonen falt, og reduksjonen fortsetter i år. En stor del av norsk tekstilindustri er avhengig av norsk første sortert ull for sin produksjon, og industriens etterspørsel har steget på grunn av eksportvekst for ferdige ullprodukter."

En økende etterspørsel i eksportmarkedene etter ullprodukter som gensere, pledd, etc. er svært positivt. Det er likevel en bekymring at begrenset råvaretilgang hindrer vekstmulighetene. En av de bedriftene som er avhengig av god tilgang på norsk førstesortert saueull, er Rauma Ullvarefabrikk i Møre og Romsdal.

Svar:

Spørsmålet er sendt over frå næringsministeren til landbruks- og matministeren da ull frå sau og lam er ein råvare som er omfatta av dei årlege jordbruksforhandlingane.

Regjeringa har ved jordbruksoppgjera i 2022 og 2023 i betydeleg grad styrka inntekts-mogelegheitene for jordbruket, inkl. sauehaldet. Dette vil bidra til at omfanget

av norsk produksjon av sau og lam ikkje vert ytterlegare redusert, noko som vil gje grunnlag for å styrke norsk ullproduksjon. Regjeringa arbeider vidare med ein opptrapingsplan for inntektsmogelegheitene i jordbruket.

Tilgangen på norsk kvit ull av god kvalitet (klasse C1) vert mellom anna styrt av det samla talet på sau og lam. Talet på sau og lam har gått noko ned dei siste åra for å bli betre tilpassa forbruket av kjøtt. Tilgangen på ull av god kvalitet vert og styrt av kor stor andel vi har i sauehaldet av rasen Norsk Kvit Sau (NKS). Denne andelen har over ei rekke år blitt redusert, og omlegginga til andre saueraser har gjeve redusert mengd av den beste ulla.

Over jordbruksavtalen vert det gjeven eit tilskot for norsk ull. Satsen for ulltilskotet vert differensiert ut frå

kvaliteten på ulla. Gjennomsnittleg sats er 41,96 kr per kg for 2024, men varierer mellom 20 – 62 kr per kg. Dette viser at ull av den beste kvaliteten, C1, vert høgt prioritert jamført med ull av lågare kvalitet. Ved jordbruksoppgeret i 2023 vart ordninga tilført nær 8 mill. kroner for å auke satsane.

Produsentane av sau og lam oppnår nå berre 4 kr per kg ull av C1-kvalitet i pris for produktet. Årsaka til den låge prisen er at vi ikkje har tollvern for ull. Betre sal av produkt frå norsk tekstilindustri basert på ull av god kvalitet frå norsk jordbruk, bør gje mogelegheit for auke betalinga for kvalitetsull, noko som òg kan bidra til større omfang av denne produksjonen.

SPØRSMÅL NR. 1122

Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 12. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Korleis vil regjeringa leggja press på israelske styresmakter for å avlysa angrepsplanane på Rafah?

GRUNNGJEVING:

Den israelske hærleiinga har annonsert at neste mål i krigen mot Gaza er Rafah. For tida oppheld 1,4 millionar menneske seg i Rafah, og dei fleste av desse er flyktingar som har flykta frå andre stader på Gazastripa. Eit militært angrep på eit lite område med så mange sivile framstår som ei oppskrift på ei ytterlegare forverring av ein allereie pågåande humanitær katastrofe.

Svar:

Eg er djupt uroa for rapporter frå media om ein mogleg israelsk bakkeoperasjon i Rafah. Det er over ein million menneske som oppheld seg i og rundt Rafah no. Mange av dei har alt flykta dit frå andre stader i Gaza. Den humanitære situasjonen for sivilbefolkninga i Gaza er frå før katastrofal. Ein bakkeoperasjon vil forverre situasjonen ytterlegare og gjere det endå vanskelegare å levere livsnødvendig humanitær hjelp. Eg frykter at ein bakkeoperasjon vil føre til at endå fleire sivile døyr. Folk har ikkje andre stader å dra.

Eg har lenge vore klar på at krigen har gått for langt og må stoppe. Noreg driv eit aktivt diplomati og taler med

Israel, land i regionen og andre sentrale land om korleis vi kan få slutt på krigen. Vi har vore tydelege overfor Israel på konsekvensane av eit angrep på Rafah. Vi har heile tida vore klare på at partane i konflikten må respektere folkeretten og beskytte sivile. Det vil vi halde fram med.

SPØRSMÅL NR. 1123**Innlevert 29. januar 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 12. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva var kostnadene ved utforming og innfasing av dagens 1 000 kr-lapp, og hva er det årlige provenyet ved å holde denne seddelvaløren i omløp?

BEGRUNNELSE:

I følge Norges Bank ble kostnadene til utviklingen av den forholdsvis nye seddelserien anslått til 50 millioner kroner. I den grad det er mulig ønsker jeg å få avklart hvor mye av dette beløpet som relaterte seg til utvikling og innfasing 1 000-lappen, som har et eget design. Jeg ønsker også et anslag på hva det isolert sett - årlig - koster å ha 1 000-lappen i drift. Jeg antar blant annet - uten nærme-re inngående kjennskap - at det krever egne type seddel-presser.

Svar:

Norges Bank skal etter sentralbankloven § 1-2 første ledd og § 1-3 tredje ledd bl.a. fremme et effektivt og sikkert betalingssystem, og utstede pengesedler og mynter. Det følger av sentralbankloven § 3-4 første ledd at Norges Bank har enerett til å utstede norske pengesedler og mynter, og at banken bestemmer sedlenes og myntenens pålydende og utforming. Norges Bank avgjør sammen-setningen av valører i den norske seddelserien bl.a. ut fra hensynet til samlet effektivitet, slik at betalingstransaks-joner skal kunne gjøres med så få enheter som mulig.

Finansdepartementet har forelagt spørsmålet for Norges Bank, som opplyser følgende:

«Kostnader ved utforming og innfasing av dagens 1 000 kr-lapp

Kostnader til utvikling og lansering av seddelen

Engangskostnadene ved utvikling og lansering av den nye seddelserien bestod i stor grad av felles kostnader for hele serien, f.eks. valg av sikkerhetselementer, tema og andre hovedele-menter i utformingen. Seddelserien kan antas å ha en levetid på 20 år. Disse kostnadene ville i liten grad blitt påvirket om 1000-kronen ikke inngikk, men det er enkelte kostnader som har påløpt spesielt som følge av 1 000-kronen:

- Utvikling av tekniske spesifikasjoner, originalmateriell og testing for denne valøren
- Design av seddelen (i hovedsak internt personell)
- Lanseringskostnader (eget arrangement ved Havforsk-ningsinstituttet)

Disse kostnadene anslås til rundt 3 millioner kroner av de total 50 millionene som ble brukt til utvikling og kommunikas-jon.

Kostnader til produksjon for å skifte ut den gamle seddel-serien (både sedler i omløp og beholdninger på lager)

Også dette regnes som en engangskostnad. Produksjon av sedler er utkontraktert til seddeltrykkerier basert på anbud-skonkurranser. Samme trykkeri benyttes til alle valører, og det er ikke store forskjeller i enhetskostnader mellom valører. Det benyttes samme sikkerhetselementer, samme teknologi og samme prosesser. Kostnaden pr. seddel er i størrelsesorden 1 krone, varierende med valutakurs etc. Norges Bank kjøpte inn ca. 24,4 millioner stk. 1 000-kronesedler i forbindelse med ut-skiftningen. Uten 1 000-kronen måtte vi ha produsert flere se-dler for å erstatte samme beløp, det minste tilleggsantallet ville ha vært 24,4 millioner sedler hvis vi hadde benyttet 500-krones-edler.

Det årlige provenyet ved å holde denne seddelvaløren i omløp

Vi antar at det siktes til seigniorage, som utgjøres av avkast-ningen på bankens aktivaposter som er finansiert med kontan-ter i omløp (de rentefrie lånene som innehavere av kontanter gir til Norges Bank) minus bankens kostnader forbundet med kontantene.

Avkastning

Denne vil være avhengig av verdien av kontanter i omløp. Kontantomløpet er i dag på om lag 40 milliarder kroner. Det er ikke grunn til å tro at mengden kontanter i omløp ville vært annerledes om vi ikke hadde hatt 1 000-kroneseddelen, så eks-istensen av denne valøren har ikke betydning for denne delen av regnestykket.

Norges Banks kostnader

En vesentlig del av de løpende kostnadene som kan hen-føres spesifikt til enkeltvalører består av destruksjon av slitte sedler og produksjon av nye for å erstatte disse.

Det var i 2023 i gjennomsnitt ca. 7 millioner 1 000-krones-edler i omløp. Den nye seddelserien er fortsatt såpass ny at vi ikke har godt grunnlag for å anslå gjennomsnittlig levetid for de ulike valørene. Men hvis vi antar 10 års levetid for en 1 000-kro-neseddel vil det i gjennomsnitt være behov for å destruere 0,7 millioner 1 000-kronesedler hvert år, og å kjøpe inn tilsvarende antall nye sedler. Uten 1 000-kroneseddelen ville behovet ha vært 1,4 millioner sedler hvert år.

I tillegg kommer Norges Banks øvrige kostnader til hånd-tering og forsyning av sedler. Disse kostnadene er i stor grad på-virket av antall sedler, og uten 1 000-kroneseddelen ville antall-et ha vært høyere. Men det er vanskelig å anslå hvor mye høyere kostnadene ville ha vært.

Kostnader for andre enn Norges Bank

Som nevnt skal Norges Bank fremme samlet effektivitet, og beslutninger om valørsammensetning og annet tas på bak-grunn av hva som antas å være mest effektivt i et samfunnspers-

pektiv. Kostnader for andre enn Norges Bank innen sirkulasjon og bruk av sedler må da også inkluderes.

Valørsammensetningen har stor betydning for brukerne og andre aktører på kontantområdet. Kostnader til sirkulasjon og bruk av sedler har i stor grad sammenheng med antall sedler. Uten 1 000-kroneseddelen ville det ha vært flere sedler i

sirkulasjon, og tilsvarende høyere kostnader på noen områder. Samtidig er lavere valører mer praktisk i mange betalingssituasjoner. Det er vanskelig å anslå de samlede kostnadsmessige effektene, men det er brukerne som bestemmer hvilke valører de vil benytte, og vi antar at en valør som ikke bidrar til effektivitet hos aktørene ikke vil bli etterspurt.»

SPØRSMÅL NR. 1124

Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 12. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Diskuterte kultur- og likestillingsministeren problem knytt til propaganda då ho 29. januar møtte Det kinesiske kommunistpartiet sin propagandaansvarlege Sun Yeli?

GRUNNGJEVING:

29. januar 2024 møtte statsråden den kinesiske ministeren Sun Yeli. I tillegg til å vere minister for kultur og turisme, er Sun Yeli i leiinga for den kinesiske staten og det kinesiske kommunistpartiets organ som er ansvarlege for mellom anna å spreie propaganda og drive sensur. Så vidt undertekna kjenner til var ikkje norsk sivilsamfunn eller media til stades under møtet. V-dem Institute sin «Democracy report for 2023» understrekar at proganda og sensur er ei stor global utfordring mot demokrati og fri-dom. Rapporten dokumenterer også at ein globalt ser at forholda for demokrati i verda har blitt dramatisk svekka dei siste ti åra. I følgje rapporten blei ytringsfri-dom i 2022 svekka i 35 land, medan for ti år sidan skjedde dette berre i 7 land. Statleg sensur av media blei i 2022 forverra i 47 land globalt. Det er ikkje tvil om at land som Kina går i bresjen for denne utviklinga.

Svar:

Det er rett at eg treffe Kina sin kultur- og turismeminister Sun Yeli på eit møte i Nasjonalmuseet då han var i Noreg 29. januar. I møtet drøfta vi kunstnarleg og kulturelt samarbeid mellom Noreg og Kina. I dialogen med ministeren var eg tydeleg på at ytringsfri-dom, inkludert kunstnarleg fri-dom og mediefridom er viktige prinsipp i kulturpolitikken. Dei er ein føresetnad for at norske kunstnarar og kulturaktørar kan arbeide og virke fritt – både i Noreg og i utlandet, og i interaksjon med utanlandske kollegaer. Eg

la òg vekt på at media, slik som med kunsten, spelar ei viktig rolle i demokratiet, og må vere fri.

Noreg og Kina har ulike syn på ei rekke spørsmål, men dette bør ikkje stå i vegen for dialog og utveksling av synspunkt og erfaringer. Eg er interessert i langvarig dialog med kinesiske styresmakter om viktige tema som menneskerettar, kunstnarleg ytringsfri-dom og mediefridom, både bilateralt og i internasjonale fora.

SPØRSMÅL NR. 1125**Innlevert 31. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 8. februar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi opplysninger om gassressursene og oljeressursene som selskapene har estimert i sine søknader til de lisensene som ble delt ut i TFO 2023?

BEGRUNNELSE:

Vil gjerne ha tallene per lisens og olje- og gassressursene adskilt fra hverandre. Hvis statsråden av ulike grunner ikke kan gi opplysningene per lisens ber jeg om å få de samlede tallene for estimerte gass- og estimerte oljeressurser i de gitte lisensene for TFO 2023.

Svar:

På tidspunktet for søknadsinnsendelse og ev. tildeling av en utvinningstillatelse er det stor geologisk usikkerhet og de ressursestimatene som blir gitt er beheftet med svært stor usikkerhet. Selskapenes estimat er fra søknad om utvinningstillatelse og må således behandles i tråd med § 85 annet ledd i forskrift til petroleumsloven. Dette innebæ-

rer at jeg oppgir de aggregerte, forventede estimatene for TFO 2023.

Det er til dels flere søknader som ligger til grunn for tildelingene enn tildelinger. Dette medfører at det er gjort en del forutsetninger for svaret her som er verdt å merke seg. Det er lagt til grunn informasjonen fra søknaden som førte til tildeling. Estimaten fra disse søknadene er også risikoveid, det vil si at volum er multiplisert med sannsynligheten for funn. Ressurstallene viser forventede ressurs-er, og viser dermed hverken opp- eller nedside. I tillegg er det bare tatt med estimert ressurser som ligger innenfor det arealet som vil bli tildelt i TFO 2023.

Legges denne måten til grunn, har selskapene estimerte forventede ressurser på om lag 260 millioner standard kubikkmeter oljeekvivalenter (mill. Sm³ o.e.), som fordeler seg på om lag halvparten olje og halvparten gass. Jeg har også bedt Sökkeldirektoratet om deres estimat, og deres estimat, med samme fremgangsmåte, viser om lag 190 mill. Sm³ o.e. totalt, fordelt på i underkant av 90 mill. Sm³ o.e. gass og drøye 100 mill. Sm³ o.e. olje.

SPØRSMÅL NR. 1126**Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 13. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Stemmer det at Politidirektøren uttalte på et møte i Politidirektoratet den 18.01.24, at ingen med iranske foreldre eller besteforeldre kan få sikkerhetsklarering i politiet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine skriftlige spørsmål nr. 749 og nr. 1052, samt til statsrådets besvarelse av spørsmålene. Spørsmålsstiller har fått opplysninger om at Politidirektøren skal ha uttalt at ingen med iranske foreldre eller besteforeldre kan få sikkerhetsklarering i politiet, og at dette skal ha skjedd på et møte i Politidirektoratet den 18.01.24. Dette vil i så fall være i strid med sikkerhetsloven, og da

også med statsrådets besvarelse av spørsmål nr. 1052. Det bes derfor om en tilbakemelding fra statsråden på om disse opplysningene er korrekte eller ikke.

Svar:

Spørsmålet er forelagt Politidirektoratet (POD) som har opplyst at dette ikke stemmer. Temaet om sikkerhetsklareringer i politiet ble løftet i en paneldebatt der Politidirektøren deltok. POD opplyser at direktøren forklarte at myndigheten til å gjennomføre sikkerhetsklareringer for politiet ikke ligger til politiet eller POD, men til Sivil klareingsmyndighet.

SPØRSMÅL NR. 1127**Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 9. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I Nye Veiers innspill til Nasjonal Transportplan listes det opp en rekke prosjekter.

Hvilke av Nye Veiers prosjekter ansees som bundne ved inngangen til NTP-perioden (2025), altså der anleggsarbeidet er påbegynt i begynnelsen av 2025, og hva er kostnaden for disse i NTP-perioden (12-årsperioden)?

Svar:

Nye Veier planlegger og bygger ut veistrekninger for å løse viktige utfordringer og sikre nyttige tiltak for samfunnet og brukerne av veiene. Gjennom helhetlig planlegging av lange sammenhengende strekninger legger selskapet til rette for både utbedring og nybygging. Selskapet har også ansvar for drift og vedlikehold av veiene som de bygger ut.

Jeg vil vise til selskapets innspill til neste Nasjonal transportplan hvor de foreslår nedskaleringer av utbyggingsplanene på flere strekninger. Selskapet foreslår gjenbruk av eksisterende vei og målrettede tiltak for å bedre trafiksikkerhet og framkommelighet. Eksempler på dette er E6 Åsen-Steinkjer i Trøndelag og E6 Øyer-Otta i Innlandet. Selskapet synliggjør betydelige reduksjoner på klimagassutslipp, areal og kostnader. Det er også over tid arbeidet med mer gjenbruk på strekningen E18 Tvedestrand-Dørdal. Løsningene bidrar til mindre arealbeslag, reduserte klimagassutslipp og reduserte kostnader.

Når Nye Veier har en strekning i sin portefølje som anses klart for utbygging, og finansiering er avklart, inngår Staten v/ Samferdselsdepartementet veiutbyggingsavtale for strekningen. Avtalen regulerer statens bidrag til utbyggingene, normalt i kombinasjon med bompengefinansiering. Ved inngåelse av veiutbyggingsavtaler legges det til grunn Stortingets vedtak om at Nye Veiers portefølje er satt opp med langsiktig finansiering.

Tidspunkt for utbygging reguleres ikke i veiutbyggingsavtalene. Nye Veier gjennomfører utbygging ut fra gitte prioriteringskriterier og innenfor selskapets tilgjengelige likviditet. Det er derfor ikke en direkte sammenheng mellom selskapets årlige bevilgning, forpliktelsene i veiutbyggingsavtalen og påbegynt aktivitet i begynnelsen av 2025. Det er per i dag inngått veiutbyggingsavtaler for følgende strekninger:

Strekning	År inngått	Vederlag (MNOK) inkl. mva. (beløp angitt for år inngått)	Merknad:
E6 Kvæningsfjellet	2020	1 690 (2020)	Deler av prosjektet er ferdigstilt. Kun statlig finansiering
E6 Ranheim-Åsen	2018	17 806 (2023)	Deler av strekningen er under utbygging. Delfinansieres med bompenger.
E6 Ulsberg -Melhus	2019	17 147 (2019)	En delstrekning åpnet for trafikk. En delstrekning starter utbygging i 2024. Delfinansieres med bompenger.
E6 Moelv-Øyer	2019	13 094 (2019)	Deler av strekningen er under utbygging. Delfinansieres med bompenger.
E18 Langangen -Dørdal	2016	8 822 (2023)	Strekningen er under utbygging. Forventet åpning i 2026. Delfinansieres med bompenger.
E18 Dørdal-Tvedestrand	2020	13 449 (2023)	Planarbeid pågår. Se beskrivelse under. Delfinansieres med bompenger.
E39 Kristiansand vest- Lyngdal vest (Røyskår)	2017	31 035 (2023)	To delstrekninger åpnet i hhv 2021/2022. En delstrekning forventes ferdig i 2025 og en i 2027. Delfinansieres med bompenger.
Rv. 13 Djupevik- Kviturtunellen	2023	494 (2023)	Del av utbedringsstrekning på rv. 13. Tiltaket i veiutbyggingsavtalen gjelder rassikring. Kun statlig finansiering
E136 Veblungsnes og Stuguflåten-Raudstøl	2023	518,7 (2023)	Del av utbedringsstrekning. Tiltakene i veiutbyggingsavtalen bidrar til bedre fremkommelighet. Kun statlig finansiering

Tabellen viser året den enkelte veiutbyggingsavtale ble inngått. Flere veiutbyggingsavtaler har siden blitt reforhandlet som følge av eksempelvis endring i omfang og/eller kostnad for utbyggingene. Vederlag er oppgitt i nominelle kronebeløp fra året avtalen ble inngått eller året det ble avtalt endring i vederlaget.

I gjeldende NTP er det lagt opp til at Nye Veier skal prioritere midler til utbedringstiltak som blant annet rassikring og breddeutvidelse på strekningene;

- E136 Dombås–Vestnes (om lag 3000 MNOK)
- E6 Otta-Dombås (om lag 1000 MNOK)

- Rv 13 Skare-Sogndal (om lag 3000 MNOK)

Nye Veier arbeider for å inngå veiutbyggingsavtaler for disse strekningene, ut over delstrekningene på rv 13 og E136 (angitt i tabellen) som det allerede er inngått avtaler for.

SPØRSMÅL NR. 1128

Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 9. februar 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Mener statsråden at godkjente doktorgrader skal kunne underkjennes som «vitenskapelig meritt» i en opprykksammenheng?

BEGRUNNELSE:

En ansatt ved UiB har fått sin søknad om opprykk til professor avslått med henvisning til at hans (enstemmig) godkjente og ferdigdisputerte avhandling ikke holdt mål som vitenskapelig kvalifikasjonsgrunnlag, med en begrunnelse om at:

«Det er stor forskjell mellom å godkjenne en innlevert avhandling som god /tilfredsstillende og verdig til forsvar og det å tillegge en slik avhandling særskilte vitenskapelige meritter».

Begrunnelsen for avslaget vakte sterke reaksjoner, jfr. oppropet «Forsvar doktorgradens plass i Akademia». I dette oppropet retter ti professorer/dekaner en anmodning til UiB-ledelsen om å gå inn i saken, blant annet fordi de frykter for at den ville kunne bidra til å undergrave doktorgradens anseelse i samfunnet generelt. Anmodning er ikke blitt tatt til følge.

Saken ble derfor klaget inn til departementet, som igjen viste tilbake til UiB. Departementet svarte at de legger til grunn at UiB følger gjeldende retningslinjer.

Det kan fremstå som at det er variasjoner mellom fagmiljø i hva som er nødvendige krav for å kunne kvalifisere seg til et professorat, og at det vil kunne være nødvendig med en oppklaring i hva som er gjeldende vurdering av en doktorgrad i en opprykkssammenheng.

Svar:

Eg vil understreke at ein vurderingskomité for professoropprykk ikkje skal føreta ein ny vurdering av om ei doktorgradsoppgåve skal godkjennast. Ei godkjent doktorgradsoppgåve er framleis formelt godkjent uavhengig av ei vurdering av ein vurderingskomité for tilsetjing eller opprykk, og oppgåva representerer dermed ein formell

kvalifikasjon som blir kravd for tilsetjing eller opprykk i stilling som professor, jf. forskrift om tilsetjing og opprykk §§ 1-2, jf. § 2-1.

Vurderingskomiteen skal vurdere om det ligg føre eit «vitskapleg nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standardar», jf. forskrift om tilsetjing og opprykk i undervisnings- og forskarstillingar § 1-2 (1), jf. § 2-1. Ein vurderingskomité skal dermed gjere ei vurdering av dei vitskaplege merittane til søkjaren, og om desse representerer eit tilstrekkeleg vitskapleg nivå for opprykk. Ei samla vurdering av kor sterke dei faglege merittane til ein søkjar er sett opp mot kriteria for opprykk til ei høgare stilling, er ei anna vurdering enn vurderinga som vart gjennomført av ein doktorgradskomite, og blir gjort på sjølvstendig grunnlag. Vurderingskomiteen skal gjere ei samla vurdering, og doktorgradsavhandlinga vil normalt berre vere ein del av ei slik samla vurdering.

Kunnskapsdepartementet korkje kan eller bør meine noko om dei faglege vurderingane til ei sakkunnig komité eller korleis institusjonane former ut interne prinsipp for opprykk.

Institusjonane må følgje sentrale og lokale krav som er fastsette ved behandling av søknader om professoropprykk. Eg føreset at våre institusjonar følgjer dette regelverket, og at søknader blir behandla på ein føreseieleg måte.

SPØRSMÅL NR. 1129

Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen

Besvart 7. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Med utgangspunkt i vedtatt budsjett for 2024, kan jeg be om en oversikt over fordelingseffekten av å fjerne formueskatten?

BEGRUNNELSE:

Ber om svar på følgende:

I gjennomsnitt hvor stor skattelette ville fjerning av formueskatten ha betydd for den ene prosenten med høyest formue i Norge, og hvor mye ville denne skatteletten ha utgjort for denne prosenten totalt sett.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning av å fjerne formueskatten for alle personer over 17 år fordelt på bruttoinntekt.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning av formueskatteendringer for berørte personer 17 år og eldre fordelt etter bruttoinntekt.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning for personlig skattelette etter beregnet nettoformue.

Geografisk fordeling av anslåtte formueskatteinntekter fordelt etter sentralitetssone.

Hvis mulig: Hvor mange personer har en beregnet formue på mer enn 100 millioner fordelt per år siden 2013.

Svar:

En fjerning av formuesskatten ville redusert statens inntekter med om lag 34,5 mrd. kroner (33,7 mrd. kroner fra personlig skattytere og om lag 0,8 fra upersonlige).

Lettelsen er svært skjevt fordelt. De 1 pst. mest formuende (om lag 45 700 personer) ville få en lettelse på i gjennomsnitt nesten 500 000 kroner, se tabell 1. Til sammen får disse personene om lag 21,9 mrd. kroner (om lag 2/3) av samlet lettelse.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue av å fjerne formuesskatten. Alle personer 17 år og eldre. Sammenlignet med vedtatt budsjett 2024. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Beregnet nettoformue ¹	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue i referanse-alternativet. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner	Samlet lettelse. Mill. kroner	Andel av samlet endring i formuesskatt. Prosent
Desiler (om lag 456 930 personer i hver desil)					
Desil 1	-1 674 200	176 800	0	0	0
Desil 2	-230 000	91 600	0	0	0
Desil 3	-2 800	50 200	0	0	0,0
Desil 4	100 400	73 400	0	0	0,0
Desil 5	418 800	117 400	0	0	0,1
Desil 6	1 073 200	143 600	-200	-100	0,2
Desil 7	1 863 000	145 400	-400	-200	0,5
Desil 8	2 763 400	160 000	-1 000	-500	1,4
Desil 9	4 124 800	187 400	-3 200	-1 500	4,3
Desil 10	13 391 000	449 800	-68 800	-31 500	93,4
Høyeste 1 pst. (om lag 45 700 personer)	61 158 800	1 707 600	-479 000	-21 900	65,0
Høyeste 0,1 pst. (om lag 4 570 personer)	327 575 200	6 749 200	-2 852 000	-13 000	38,7
I alt	2 182 800	159 600	-7 400	33 700	100,0

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 viser gjennomsnittlig endring i skatt av vedtatt budsjett for 2024 etter henholdsvis intervaller for bruttoinntekt for alle bosatte personer 17 år eller eldre, sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024. Tabell 3 viser endring i skatt for de som blir berørt av endringen, dvs. de som antas å betale formuesskatt for 2024.

Om lag 42 pst. av lettelsene går til personer med bruttoinntekt over 3 mill. kroner.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne formuesskatten. Alle personer 17 år og eldre. Sammenlignet med vedtatt budsjett 2024. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Prosent	Gjennomnsittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
0–100 000 kr	325 800	1 200	3,4	-900	0,9
100 000–200 000 kr	214 700	7 600	4,9	-800	0,5
200 000–250 000 kr	141 400	14 600	6,5	-1 000	0,4
250 000–300 000 kr	228 700	19 600	7,1	-1 100	0,7
300 000–350 000 kr	264 200	36 200	11,2	-1 100	0,9
350 000–400 000 kr	308 900	55 200	14,7	-1 500	1,4
400 000–450 000 kr	288 900	71 400	16,8	-1 900	1,6
450 000–500 000 kr	286 700	88 000	18,5	-2 100	1,8
500 000–550 000 kr	291 600	104 200	19,8	-2 300	2,0
550 000–600 000 kr	272 600	119 400	20,8	-2 600	2,1
600 000–700 000 kr	505 900	141 800	21,9	-2 700	4,0
700 000–800 000 kr	404 200	176 000	23,6	-3 500	4,2
800 000–1 mill. kr	458 200	231 200	26,1	-5 100	6,9
1–2 mill. kr	491 500	407 400	31,4	-14 800	21,5
2–3 mill. kr	53 300	876 400	36,9	-57 200	9,1
3 mill. kr og over	32 600	2 737 000	41,7	-432 700	41,9
I alt	4 569 300	159 600	24,9	-7 400	100,0

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.
Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne formuesskatten. Berørte personer 17 år og eldre. Sammenlignet med vedtatt budsjett 2024. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
0–100 000 kr	7 600	40 000	109,1	-39 100	0,9
100 000–200 000 kr	7 200	30 600	18,7	-25 000	0,5
200 000–250 000 kr	10 400	19 200	8,5	-13 400	0,4
250 000–300 000 kr	20 000	23 600	8,5	-12 200	0,7
300 000–350 000 kr	26 900	38 400	11,8	-11 000	0,9
350 000–400 000 kr	34 900	61 000	16,2	-13 200	1,4
400 000–450 000 kr	40 700	79 400	18,7	-13 200	1,6
450 000–500 000 kr	43 000	98 000	20,6	-14 200	1,8
500 000–550 000 kr	43 300	115 600	22,0	-15 400	2,0
550 000–600 000 kr	38 700	135 000	23,5	-18 500	2,1
600 000–700 000 kr	68 200	160 400	24,7	-19 900	4,0
700 000–800 000 kr	58 700	198 600	26,5	-24 200	4,2
800 000–1 mill. kr	84 400	255 400	28,6	-27 700	6,9
1–2 mill. kr	145 900	460 000	34,0	-49 700	21,5
2–3 mill. kr	28 300	917 400	38,3	-107 800	9,1
3 mill. kr og over	24 900	3 072 200	42,8	-568 000	41,9

I alt	683 100	345 000	32,7	-49 300	100,0
--------------	----------------	----------------	-------------	----------------	--------------

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.
Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 viser anslåtte endringer i formuesskatt etter beregnet nettoformue. Om lag 1/3 av lettelsen går til personer med over 150 mill. kroner i beregnet nettoformue.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne formuesskatten for personlige skattytere etter beregnet nettoformue. Negative tall er skatteletelse

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue. Kroner	Gjennom-snittlig bruttoinntekt ² . Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
negativ	1 068 400	-817 800	580 800	133 600	0	0,0
0 - 500 000. kr.	1 072 900	143 800	379 000	80 000	0	0,0
0,5 -1 mill. kr.	330 900	738 200	619 000	45 800	-200	0,1
1 -5 mill. kr.	1 611 100	2 595 800	671 000	258 200	-1 200	5,9
5 -10 mill. kr.	355 800	6 731 000	909 600	93 200	-14 200	14,9
10 -50 mill. kr.	120 200	16 883 600	1 741 000	76 200	-90 600	32,3
50 - 100 mill. kr.	6 200	67 112 200	4 761 200	13 200	-526 200	9,6
100 - 150 mill. kr.	1 400	119 941 800	7 425 600	3 541 300	-998 400	4,2
Over 150 mill. kr.	2 400	521 951 400	16 161 600	9 910 200	-4 589 900	32,8
I alt	4 569 300	2 182 800	640 200	729 200	-7 400	100,0

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

² Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes formuesverdier heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5 viser anslåtte gjennomsnittlige skatteendringer av å fjerne formuesskatten for personer i seks sentralitetssoner. Sone 1 er den meste sentrale og omfatter Oslo med enkelte nabokommuner, mens sone 6 er den minst sent-

rale. Personer i sone 1 får i gjennomsnitt 15 100 kroner i lettelse, og disse (om lag 20 pst. av skattyterne) får om lag 40 pst. av lettelsene.

Tabell 5 Geografisk fordeling av anslåtte formuesskatteinntektene, sammenlignet med vedtatt budsjett for 2024

Sentralitets-sone	Antall	Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kroner	Gjennomsnittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennom-snittlig beregnet nettoformue i referanse-alternativet. Kroner	Formuesskatt. Mill. kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent.
S01	880 400	745 300	210 500	3 762 900	13 280	-15 100	39,4
S02	1 165 000	649 800	165 100	2 280 800	8 450	-7 200	25,0
S03	1 164 800	607 600	144 200	1 751 400	5 720	-4 900	17,0
S04	735 000	595 500	136 300	1 436 600	2 895	-3 900	8,6
S05	424 500	591 100	135 000	1 418 600	2 007	-4 700	6,0
S06	199 700	578 500	130 600	1 531 700	1 360	-6 800	4,0
I ALT	4 569 300	640 100	159 600	2 182 800	33 700	-7 400	100,0

¹ Gjennomsnitt av alle personer 17 år og eldre

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 6 viser antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner i årene 2013-2022. Målt i faste

2022-kroner er det om lag 2,6 ganger så mange personer med formue over 100 mill. kroner i 2022 enn det var i 2013.

Tabell 6 Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner. 2013-2022

År	Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner (nominelt)	Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner målt i 2022-kroner ¹
2013	900	1 300
2014	1 000	1 400
2015	1 300	1 600
2016	1 400	1 800
2017	1 900	2 300
2018	2 200	2 500
2019	2 400	2 800
2020	2 800	3 200
2021	3 300	3 600
2022	3 500	3 500

¹ Justert med KPI.

Kilde: Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesstatistikk.

SPØRSMÅL NR. 1130

Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 12. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor mange legemidler til sjeldne sykdommer har blitt godkjent siden 2019, er det ulikheter mellom RHF-ene på hvor legemidlene tas i bruk, og hva tenker statsråden om ev. skjevheter mellom foretakene?

Svar:

For å besvare spørsmålet fra representant Bollestad, har jeg innhentet tilgjengelige tall fra de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene har gjennomgått beslutninger om innføring av legemidler for sjeldne sykdommer som har vært behandlet i Beslutningsforum for Nye metoder i 2022 og 2023. Gjennomgangen har inkludert sykdommene som er listet som sjeldne diagnoser på helsenorge.no. De siste to årene har det vært behandlet 20 saker med legemidler/ legemiddelindikasjoner for sjeldne tilstander, hvorav 8 ble innført og 12 ikke innført. De regionale helseforetakene opplyser at en gjennomgang av sakene fra 2019 til 2023 ikke lot seg gjøre innenfor tidsfristen for å besvare spørsmål fra Stortinget. En utfordring er bl.a. at det ikke har vært en entydig definisjon av

hvilke tilstander som regnes som sjeldne, og at en slik retrospektiv gjennomgang derfor vil måtte gjøres manuelt.

De regionale helseforetakene har også innhentet informasjon knyttet til legemidler for sjeldne sykdommer hvor finansieringsansvaret har vært overført fra Folketrygden til de regionale helseforetakene siden 2019. Blant metodene som er fremmet til behandling i Beslutningsforum for Nye metoder, er 25 besluttet innført og 7 besluttet ikke innført. I tillegg er det bestilt metodevurdering av ytterligere 3 metoder som nå pågår. Det er praksis i helseforetakene at pasienter får fortsette med igangsatt behandling dersom denne ble startet før overføring av finansieringsansvaret til de regionale helseforetakene.

Representanten spør om mine vurderinger knyttet til eventuelle skjevheter i ibruktage av behandlingsmetoder i helseregionene. De regionale helseforetakene orienterer om at det ikke har vært mulig å fremskaffe tallgrunnlag som kan belyse variasjoner i bruk av ulike behandlingsmetoder til sjeldne tilstander på tvers av regionene. Grunnen til dette er at det ikke finnes detaljert statistikk som gjør det mulig å undersøke hvilke tilstander som er behandlet med hvilke medikamenter ved hvilke sykehus.

Sjeldne tilstander er ofte medfødte og arvelige, noe som kan forårsake naturlige geografiske variasjoner i forekomsten og behandlingsmønstre for sykdommene. Regjeringen er opptatt av å gi et likeverdig helse- og omsorgstjenestetilbud til personer med sjeldne diagnoser. Dette inkluderer tilbud om utredning, behandling og oppfølging. De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven § 4-4 ansvar for å sørge for et felles system for å beslutte hvilke metoder som kan tilbys i spesialisthelsetjenesten; System for Nye metoder. System for Nye metoder treffer nasjonale beslutninger om innføring og finansiering av behandlingsmetoder, og slik bidrar dette til likeverdig tilgang på tvers av helseregionene. Når en metode først besluttes innført, blir den tilgjengelig for alle pasienter i landet, uansett geografisk tilhørighet.

I inneværende år har de regionale helseforetakene, under ledelse av Helse Sør-Øst RHF, fått i oppdrag å følge opp rapport fra fagmiljøer og brukere, avgitt i oktober 2023, om forbedring av tilbudet til pasienter med sjeldne tilstander. Oppgavene er bl.a. å etablere et nasjonalt sentrum for sjeldne diagnoser, etablere regionale utredningsmiljøer for personer med sjeldne diagnoser og utrede et eventuelt nasjonalt register for sjeldne diagnoser.

Ambisjonen er at dette skal medvirke til bedre diagnostikk, behandling og annen oppfølging av pasienter med sjeldne diagnoser i alle helseregioner. Dette vil bidra et mer likeverdig nasjonalt helsetilbud til pasienter med sjeldne diagnoser.

SPØRSMÅL NR. 1131

Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 13. februar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Vil statsråden bruke posisjonen sin til å gå foran i dyrevelferdsspørsmål internasjonalt og derfor kritisere australske myndigheters håndtering av situasjonen i forbindelse med dyrene fanget på MV Bahijah og be den australske landbruksministeren om å handle for å hjelpe disse dyrene?

BEGRUNNELSE:

Akkurat nå star 15 000 levende dyr fast på et australsk skip utenfor Australias kyst. Jf. <https://www.abc.net.au/news/2024-01-30/live-export-ship-mv-bahijah-stranded-off-fremantle-port/103401754> Dyrene står fanget til sjøs i ekstremt høye temperaturer. Der har de stått i snart en måned. Dyrevernorganisasjoner melder om at flere av dyrene er syke, har svært lite plass og står i sin egen avføring i temperaturer opp mot 40 grader. Dette er en grusom dyretragedie.

Det synes ikke som at skipet har hatt en plan B etter at de ble beordret til å snu på grunn av sikkerhetssituasjonen i Rødehavet. Australske myndigheter har ikke så langt klargjort hva de eventuelt vil gjøre for å avhjelpe situasjonen.

Svar:

Noreg skal vere eit føregangslend når det gjeld dyrevelferd. Det gjer vi ved å holde høg standard i vårt dyrehald, ha eit godt og moderne regelverk, samt ved å vere aktive i internasjonale fora der vi har moglegheit til å påverke.

Noreg tek mellom anna aktivt del i internasjonalt arbeid i Codex Alimentarius Commission (organisasjon for matvarestandardar som ligg under FN's organisasjon for mat og landbruk (FAO)) og Verdas helseorganisasjonen (WHO)), Verdas dyrehelseorganisasjonen (WOAH) og Verdas plantehelseorganisasjonen (IPPC). Desse organisasjonane utviklar standardar som blir lagde til grunn i WTO/SPS-avtalen for handel. WOAH lager mellom anna standardar for dyrevelferd. Anbefalingar gjevne av WOAH er internasjonalt normgivande.

Eg har bede den norske ambassaden i Canberra om å følgje saka og oppdatera departementet ved eventuelle hendingar eller framgang i saka. Ambassaden har fått opplyst at alle husdyr vil bli lossa av skipet MV Bahijah med start måndag 12. februar.

SPØRSMÅL NR. 1132**Innlevert 2. februar 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 13. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Mener utenriksministeren at det gir et riktig bilde av de faktiske forholdene å a) ikke inkludere EU-lands støtte via EU, b) å bruke BNP for 2021, og c) å ikke skille mellom forpliktet støtte og faktisk gitt støtte når han sammenligner størrelsen på Norge og andre lands bidrag til Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Da undertegnede i muntlig spørretime onsdag 3. januar pekte på at blant annet Danmark gir mer støtte til Ukraina enn Norge, svarte utenriksministeren at «vi er blant de 5 store i absolutte tall». Men det kommer tydelig fram, blant annet i en kronikk i VG fra 1. februar med tittelen «Norge er en sinke i å støtte Ukraina», at Norge kommer på 14. plass over Ukrainas bidragsytere hvis man måler i de summene som er gitt Ukraina.

Å sørge for at Ukraina vinner krigen er den billigste investeringen i vår egen sikkerhet, og det er her kampen for demokrati, frihet og selvråderett står i dag. Utover at vi er forpliktet til å gjøre det vi kan for å stå opp for disse verdiene, er det ikke et selvstendig poeng for undertegnede hvor Norge plasserer seg på denne listen. I en tid der Ukraina sliter med å slå tilbake Russland og der det er stor usikkerhet om videre vestlig, og spesielt amerikansk, støtte, mener undertegnede imidlertid det er et svært viktig poeng at vi ikke bidrar til å skjønne situasjonen. Jeg mener tvert imot at Norge burde gå foran, og at vi burde bruke de aller mest presise tallene slik at vi vet nøyaktig hva Ukraina trenger.

Svar:

Norske myndigheter lager ikke egne oversikter over andre lands støtte til Ukraina. Sammenlikning av ulike lands Ukraina-støtte er heller ingen eksakt vitenskap.

I offentligheten vises det ofte til Kiel-instituttets oversikt over ulike lands støtte til Ukraina («Ukraine Support Tracker»). Kiel-instituttet er trolig den mest omfattende av slike oversikter og kan derfor gi en nyttig pekepinn. Kiel-instituttet rangerer Norge blant Ukrainas største bilaterale givere, både i absolutte tall og i prosent av BNP.

Men verken Kiel-instituttet eller andre sammenlikninger bør leses som en fasit. Kiel-instituttets oversikt kan først og fremst leses som en bekreftelse på at demokratiske land står sammen om å støtte Ukrainas forsvarskamp. Som nevnt er sammenlikning av ulike lands Ukraina-støtte ingen eksakt vitenskap. Norge bidrar med bety-

delig humanitær nødhjelp til Ukraina. I statistikken til FNs kontor for koordinering av humanitær innsats (OCHA) var Norge den femte største humanitære giveren til Ukraina og tredje største til den regionale flykningresponsen i 2023. I Kiel-instituttets oversikt er Norge oppført som 15. største giver av humanitær nødhjelp til Ukraina.

Av flere grunner kan det være vanskelig å lage presise oversikter. Nye støttepakker kommer stadig til. Ikke alle land er like åpne om hva de bidrar med. Svingninger i valutakurser kan gi store utslag. Norges og andre lands indirekte støtte til Ukraina gjennom ulike FN-organisasjoner og internasjonale finansinstitusjoner regnes ikke alltid med. Det kan også være en utfordring å sammenlikne støtte gitt som bistand eller tilskudd og støtte gitt som lån med gunstige betingelser. Det er svært positivt at EU har fått vedtatt en flerårig Ukraina-støttepakke på om lag 50 milliarder euro. Denne pakken er en kombinasjon av tilskudd og gunstige lån.

Som representanten er inne på er det også ulike tilnæringer til hvordan en skal skille mellom allerede utbetalt støtte og forpliktelser om framtidig støtte. Ukrainas myndigheter har uttrykt takknemlighet for det norske Nansen-programmet, og særlig framhevet langsiktigheten og forutsigbarheten ved at det dreier seg om en femårig politisk forpliktelse til å støtte Ukraina. Norge har aldri tidligere forpliktet seg til et støtteprogram i størrelsesorden 75 milliarder kroner.

I likhet med representanten mener jeg det ikke er noe selvstendig poeng hvor Norge plasserer seg på listen over giverland. Det er imidlertid ingen tvil om at vi er blant de viktigste givene. Norge har dessuten vist vei med vår tverrpolitiske, langsiktige forpliktelse om å støtte Ukraina gjennom Nansen-programmet. Vi håper at flere land lar seg inspirere til å gi langsiktige støttepakker. Jeg har grunn til å tro at Norges femårige Nansen-program for Ukraina har vært en inspirasjon for Danmarks flerårige Ukraina-fond.

Ukrainerne kjemper for sin overlevelse og sin frihet. Deres forsvarskamp mot Russlands aggresjon er samtidig en kamp for demokratiske verdier og europeiske sikkerhet. Jeg er enig med representanten i at Ukrainas forsvarskamp er sentral også for norske interesser og Norges sikkerhet. Internasjonal støtte har vært avgjørende for å styrke den ukrainske forsvarsevnen. Uten den militære og økonomiske støtten fra andre land ville det ikke ha vært mulig for ukrainerne å stå imot det russiske angrepet over tid.

SPØRSMÅL NR. 1133**Innlevert 3. februar 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 9. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvem i Eksfin har myndighet til å gi private selskaper milliardgaver, og har Eksfin vært i formell eller uformell kontakt med regjeringen i forbindelse med saken om Maximus Limited og Solstad Offshore ASA?

BEGRUNNELSE:

Gjennom media har vi blitt kjent med at Eksfin i dag har kontroll over verdiene i selskapet Maximus Limited, sammen med flere andre private- og delvis privateide banker. Selskapet finansierte opprinnelig Solstad Offshore ASAs (SOFF) mest avanserte subsea-skip.

Eksfin kontrollerer omtrent 64 % av Maximus Limited, og Maximus Limited har et ubestridt krav mot SOFF på nærmere to milliarder kroner. Eierskapet til Maximus Limited er imidlertid bestridt av tidligere eier, og er en del av to pågående rettssaker.

Dersom Eksfin og bankene vinner rettssakene er deres eierskap til Maximus Limited ubestridt, og omfatter i hovedsak beløpet som knytter seg til kravet mot SOFF på nær to milliarder kroner, samt gjenværende kontantbeholdning.

Eksfin og bankene har imidlertid inngått en avtale med SOFF, hvor SOFF har anledning til å kjøpe tilbake kravet på nær to milliarder kroner, for kun om lag 200 millioner kroner. I dette tilfellet vil dermed Eksfin, som har en majoritetsandel av eierskapet, gi det som for alle praktiske formål må kalles en gave, på omtrent 1,8 mrd. kroner til SOFF.

Selv om Eksfin og bankene har fått tilbakebetalt sitt opprinnelige lån til SOFF, eksisterer kravet like fullt. Dette er midler som Eksfin kunne ha satt av til fremtidige tap, eller som kunne kommet staten gjennom Eksfin, og dermed skattebetalerne, til gode på andre måter enn som en gave til et privat, børsnotert selskap.

Svar:

Formålet med Eksfin er å fremme verdiskapende eksport ved å stille lån og garantier. Dette bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser i hele landet og til at norske bedrifter lykkes i internasjonale markeder. Å vurdere søknader om lån og garantier innebærer at man må gjøre vurderinger av blant annet kredittverdighet, lønnsomhet og andre finansielle element, miljø og klima, sosiale forhold og juridiske forhold. Dette er et omfattende og krevende arbeid som forutsetter spesialisert kompetanse.

Ansvaret for å vurdere og ta avgjørelser i enkeltsaker er delegert til Eksfin. Dette er forankret i Nærings- og fiskeridepartementets hovedinstruks til Eksfin som regulerer at «styret har ansvaret for [...] beslutninger i låne- og garantisøknader og krav om erstatning, samt fastsette vilkår» (punkt 3.2.1). Dette innebærer at departementet ikke deltar i behandlingen av enkeltsaker.

Eksfin orienterte NFD på et overordnet nivå om at de ville delta i restruktureringen av Solstad. Dette er vanlig i saker som kan få oppmerksomhet i media. NFD har også bedt Eksfin om informasjon om saken i forbindelse med medieoppmerksomhet og spørsmål fra Stortinget i 2024.

Mandatet til Eksfin i misligholdsaker er å ivareta interessene og sikre mest mulig gjenvinning av verdiene til staten. Handlingsrommet er gitt i regelverk, hovedinstruks og tildelingsbrev som er offentlig tilgjengelig. Før det stilles lån og garantier gjør Eksfin grundige vurderinger av kundenes gjeldsbetjeningsevne og avtaler hensiktsmessige sikkerheter, herunder pant i eiendeler og garantistillelser fra morselskap eller andre parter. I nedbetalingstiden har Eksfin tett oppfølging av engasjementene gjennom løpende dialog med selskapene og andre kreditorer. Hvis debitor ikke er i stand til å betjene gjelden som avtalt, har Eksfin en rekke prosedyrer og virkemidler for å sikre en høyest mulig gjenvinning av statens verdier. Eksfin agerer da som en kreditor på linje med bankene som Eksfin har finansiert prosjektene / selskapene sammen med.

Eksfins regelverk gir Eksfin handlingsrom bl.a. til å utsette avdrag og renter, realisere pant, fremme konkursbegjæring og/eller yte nye lån på markedsmessige vilkår. Eksfin har også mulighet til å konvertere gjeld til aksjer som senere selges. Eksfin er alltid en aktiv deltaker i slike prosesser. Eksfin har tett dialog med øvrige banker i hvert engasjement for å finne en felles løsning sammen med selskapet. I dette arbeidet vurderer Eksfin aktuelle handlingsalternativer og arbeider for løsningen som de vurderer at vil gi størst mulig gjenvinning for staten.

SPØRSMÅL NR. 1134**Innlevert 4. februar 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 12. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan vil idrettsministeren konkret følge opp idrettens bekymringer og hvor lenge må man vente på en nasjonal plan for idrettsanlegg?

BEGRUNNELSE:

For nesten et år siden fremmet jeg og Fremskrittspartiet følgende: Representantforslag 148 S (2022–2023) om å redusere etterslepet i finansieringen av idrettsanlegg. Der foreslo vi bl.a. følgende:

«Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å redusere etterslepet i finansiering av idrettsanlegg over spillemidlene, slik at køen av idrettsanlegg som venter på tilskudd, reduseres.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere ulike løsninger som vil sørge for at idrettslag og kommuner slipper kostnader for mellomfinansiering i perioden man venter på utbetaling av spillemidler, deriblant vurdere å etablere en statlig mellomfinansieringsordning som kan utbetale spillemidlene når anleggsbyggingen er igangsatt.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak om regelstyring av mva.-kompensasjonen for idrettsanlegg.»

Samtlige av FrPs forslag ble nedstemt. Flertallet viste til at regjeringen skulle var i gang med et arbeid som skulle følge opp deler av Frps intensjon.

Det ble bl.a. vist til følgende:

Det er tatt initiativ til en:

«gjennomgang av tilskuddsordningen over spillemidlene angående anlegg til idrett og fysisk aktivitet, som del av arbeidet med en nasjonal plan for idrettsanlegg. Gjennom en omfattende runde med innspillmøter, der alle fylker og sentrale organisasjoner har deltatt, ligger det nå et godt grunnlag for å forbedre anleggssituasjonen. Videre er målet også å forvalte ordningen på en mer effektiv måte.»

Etter saken var ferdigbehandlet har det vært ganske stille.

Flere i idretten er nå bekymret.

Økte byggekostnader, kostbar mellomfinansiering av spillemidler, usikker mva.-kompensasjon, spillemidler på stedet hvil og økte finansieringskostnader er bare noen av årsakene idretten selv peker på som krevende.

Regjeringspartiene har selv ofte vist til at etterslepet er på vei ned men det kan se ut som at hovedårsaken til redusert etterslep er færre søknader og lavere søknadssum –

ikke økte disponible midler. Det tyder på at investeringer i nye idrettsanlegg er på vei ned.

Dette er urovekkende.

Svar:

Regjeringens ambisjon om å utarbeide en plan for idrettsanlegg er nedfelt i Hurdalsplattformen. Tilskuddsordningen over spillemidlene for anlegg til idrett og fysisk aktivitet i kommunene er statens viktigste virkemiddel på anleggsområdet, og dermed også for å realisere en slik plan. I 2022 og 2023 gjennomførte Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) møter i hele landet og fikk gode innspill til endringer i tilskuddsordningen. Innspill kom bl.a. fra alle deler av idretten, fra kommuner og fylkeskommuner, friluftslivet og fra representanter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.

Med utgangspunkt i innspillene har Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) arbeidet med forslag til endringer i tilskuddsordningen. Etter planen vil forslaget bli sendt på bred høring tidlig vår. På bakgrunn av høringssinnspillene vil det bli utarbeidet et endelig forslag til innretning av tilskuddsordningen.

Det legges videre opp til at ny tilskuddsordning for anlegg til idrett og fysisk aktivitet blir regulert i forskrift. Kommunal- og distriktsdepartementets (KDD) har ledet et arbeid med å gjennomgå regelverket i alle sektorer i staten, med mål om at oppgavetildelingen til kommuner og fylkeskommuner skal framgå direkte av lover eller forskrifter, i tråd med kommuneloven § 2-1. Gjennomgangen har vist at det er behov for å lovfeste dagens oppgavetildeling til kommuner og fylkeskommuner ved forvaltning av overskuddet fra Norsk Tippings pengespill til blant annet idrettsformål, i pengespilloven. Den konkrete tildelingen av oppgaver skal fastsettes i forskrift.

Utkast til forskriftsregulering av tilskuddsordningen vil bli sendt ut på offentlig høring når den er klar og ny hjemmel i pengespilloven er vedtatt. I denne høringsprosessen vil idretten og andre berørte organisasjoner få god anledning til å uttale seg om den framtidige innretningen av statens tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

SPØRSMÅL NR. 1135**Innlevert 4. februar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 9. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er statsråden fornøyd med hvordan statsforvalteren i Vestfold og Telemark svarer på henvendelser fra selskaper som er i en akutt situasjon og trenger rask tilbakemelding?

BEGRUNNELSE:

Noen områder i Norge opplevde i år unormalt store mengder snø, blant annet på Sør- Østlandet. Noen selskaper som var involvert i snøryddingen henvendte seg til statsforvalteren i Vestfold / Telemark for å få klarering hvor det kunne etableres snødeponi for å avlastede de lokale problemene med snøværet.

I svaret fra statsforvalteren framgår det at saksbehandlingstid for søknader om tillatelse etter forurensningsloven normalt er 6-9 måneder. Dette kan en mene generelt er lang saksbehandlingstid, men når henvendelsen gjelder etablering av snødeponi, skulle også statsforvalteren vite at dette problemet normalt sett har løst seg selv etter 6 måneder.

Svar:

Snø fra brøyting kan inneholde helse- og miljøskadelige stoffer, mikroplast som for eksempel dekkpartikler, og sand, slam, grus, salt og annet avfall som kan være til skade eller ulempe for miljøet når snøen deponeres.

Deponering av snø fra brøyting kan derfor føre til forurensning og forsøpling, og i en del tilfeller vil deponering av snø dermed kreve tillatelse etter forurensningsloven.

Normalt sett kreves det kun slik tillatelse når snøen kommer fra flere områder, snøen kommer fra steder hvor det er forventet at snøen kan være forurenset og det aktuelle snødeponiet skal brukes til å deponere snø over flere år. Mengde snø inngår også i vurderingen.

Når Statsforvalteren avgjør om tillatelse skal gis og på hvilke vilkår, skal de legge vekt på de forurensningsmessige ulempene med tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. For å kunne gjøre denne vurderingen, er det i mange tilfeller behov for avklaringer og tilleggsinformasjon. Når søknaden er komplett, skal den forhåndsvarsles, og arealbruken må være avklart med kommunen.

Jeg har fått opplyst at Statsforvalteren i Vestfold og Telemark over flere år har oppfordret kommuner og veieiere til å planlegge/opprette permanente snødeponier på land, slik at de har bedre kontroll med smeltevann, slam og søppel, og hindrer at miljøgifter havner på avveie. Jeg er kjent med at Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har mottatt noen søknader om deponering av snø i 2023. Disse søknadene er ikke ferdigbehandlet ennå.

Jeg mener det er viktig å peke på at det er veieiere og selskapene som tar på seg snørydding som har ansvar for å sikre at de har tilstrekkelige arealer for snødeponering. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har gitt en tydelig oppfordring om å søke tillatelse etter forurensningsloven til snødeponering i god tid før neste vintersesong og informerer også om normal saksbehandlingstid på nettsidene sine. Håndtering av overskuddssnø I Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

SPØRSMÅL NR. 1136**Innlevert 4. februar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 13. februar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Mener statsråden at tilskuddsordningen for kommunale fiskerihavntiltak fungerer etter intensjonen når det nesten bare er prosjekter fra Nord-Norge som prioriteres og

mener statsråden at prosjekter som ikke er prioritert etter tre søknader skal ekskluderes fra ordningen?

BEGRUNNELSE:

Kystverkets tilskuddsordning for kommunale fiskerihavn-tiltak er en ordning som kommuner kan søke på for utbedring av fiskerihavner.

Formålet med støtteordningen er å stimulere kystkommuner til utbygging og utbedring av infrastruktur i fiskerihavner. De kommunale fiskerihavn tiltakene er viktige bidrag i prosessen med å bedre rammebetingelsene for fiskerinæringen i kommunene. Tilskuddsordningen skal være et virkemiddel for å realisere fiskerihavn tiltak som kommunene anser som samfunnsøkonomisk viktige, men som er så kapitalkrevende at de vanskelig lar seg gjennomføre uten statlig støtte. Tilskudd krever kommunal egenfinansiering av minst 50 prosent av prosjektkostnadene. En kan likevel bare søke på et prosjekt inntil tre ganger.

Når en ser på hvilke prosjekt som er blitt prioritert de siste årene er dette utelukkende fra Trøndelag og nordover. Det vil si at dette er siste mulighet for flere av prosjektene sør i landet som nå er til behandling. Fiskerinæringen sør i landet har også behov for oppgraderinger av sine fiskerihavner, men opplever å ikke bli prioritert, og nå vil de også risikere å bli ekskludert fra hele ordningen.

Svar:

Regjeringen vil sikre videre utvikling av fiskerisamfunn langs kysten. Vi gjeninnførte derfor statlig ansvar for fiskerihavnene fra 1. januar 2023. Vi har også gjeninnført den statlige tilskuddsordningen for kommunale fiskerihavn tiltak, som forrige regjering avvirket samtidig som de delegerte investeringsansvaret for fiskerihavn tiltak til fylkeskommunene.

Vi er nå godt i gang igjen med fiskerihavneinvesteringer langs kysten og i statsbudsjetter for 2024 doblet vi bevilgningen til tilskuddsordningen, fra 36,1 mill. kroner i 2023 til 77,5 mill. kroner i 2024.

Tilskuddsordningen skal bidra til at kommunene kan gjennomføre samfunnsøkonomisk viktige fiskerihavn tiltak, som vanskelig lar seg realisere uten statlig bidrag. Det har nylig blitt tildelt 38 mill. kroner i tilskudd til åtte kommunale fiskerihavn tiltak, og Kystverket har lyst ut nye tilskuddsmidler med søknadsfrist 1. mars 2024.

Som stortingsrepresentant Halleland viser til, har hoveddelen av tilskuddsmidlene i den siste tildelingsrunden gått til kystkommuner i de tre nordligste fylkene. En viktig forklaring er at 22 av 26 mottatte søknader kommer fra kommuner i disse fylkene. Prioriteringene av hvilke kommuner som har fått tilskudd gjenspeiler denne søknadsmassen.

Jeg håper at flere kystkommuner fra andre deler av landet også vil søke på denne tilskuddsordningen fremover, i tråd med regjeringens ambisjoner om å legge til rette for fiskerinæringen langs hele kysten. Ordningen er åpen

for alle kystkommuner med fiskerihavner, og det er ingen geografiske komponenter i tildelingskriteriene. Midlene prioriteres etter kriterier knyttet til samfunnsøkonomi og effekter for fiskerinæringen.

Når stortingsrepresentant Halleland stiller spørsmål om det er slik at prosjekter som ikke er prioritert etter tre søknader, skal ekskluderes fra ordningen, vil jeg understreke at dette ikke medfører riktighet. Det som følger av retningslinjene for ordningen, er at kommuner som har fått avslag på søknad om tilskudd, kan opprettholde den samme søknaden i inntil to år etter avslaget. Dette innebærer at både kommunene og staten sparer tid og ressurser, da kommunene ikke behøver å sende inn ny søknad hvert år. Når den opprinnelige søknaden etter to år ikke lenger kan opprettholdes, kan kommunene velge å sende inn ny søknad. Ved eventuell fornyet søknad bør kommunene vurdere mulighetene for å forbedre sine respektive prosjekter og søknader på bakgrunn av de tildelingskriteriene som gjelder for ordningen. Eksempler på dette kan være justeringer i det valgte konseptet for prosjektet og nye vurderinger av prosjektets nytte. Slike justeringer vil ha betydning for muligheten til å bli prioritert i en senere tildelingsrunde. Det kan også være behov for å oppdatere eksempelvis priser og kostnadsanslag for prosjektet.

Regjeringens gjenoppretting av tilskuddsordningen for fiskerihavn tiltak har vist seg å være høyst tiltrengt, og søknader om midler overstiger den tilgjengelige rammen. Tiltakene som er gitt tilskudd, vil bidra til stabilisering og videreutvikling av fiskerinæringen i disse områdene. Jeg mener at dette viser at tilskuddsordningen fungerer etter hensikten. Dette er også noe av grunnen til at dette tilskuddet er mer enn fordoblet i statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 1137**Innlevert 4. februar 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 12. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren ta opp og stille krav knyttet til rettssaken mot Jimmy Lai og fengslingen og behandlingen av advokaten Chow Hang-tung under sitt besøk i Beijing kommende uke?

BEGRUNNELSE:

Chow Hang-tung ble fengslet i 2021 for sin deltakelse i frihetskampen i Hongkong, men driver sitt viktige arbeid fra fengselscellen hvor hun har gjort kampen for fortsatt demokrati og ytringsfrihet til sin livs kamp. På grunn av hennes innsats, utsettes hun stadig for diskriminering og vilkårlig trakassering i fengslet. I 2023 ble hun blant annet satt på isolat seks ganger. Etter at sikkerhetsloven ble innført i 2020, har man lyktes med å kneble demokratiet i Hongkong. Undertegnede mener at sikkerhetsloven som Chow er dømt etter er illegitim og burde oppheves med umiddelbar virkning. Norge burde kreve at Chow Hang-tung blir løslatt umiddelbart, og at alle tiltalepunkter frafaller.

Jimmy Lai på sin side er en demokratiforkjemper og mediegründer fra Hongkong. Det pågår nå en rettssak mot ham i Hongkong, som blant annet Amnesty International omtaler som en «sham trial», og som et bevis på at sikkerhetsloven brukes for å kneble ytringsfrihet og sivilsamfunn i Hongkong. Undertegnede vil vise til det åpne brevet sendt utenriksministeren fra Hongkongkomiteen, der utenriksministeren bes krever at aktoratets hovedvitne Andy Li blir intervjuet og undersøkt av representanter fra Det internasjonale Røde Kors, uten tilstedeværelse fra representanter for Folkerepublikkens myndigheter. Det skyldes, blant annet, at man frykter at Lis tvangstilståelse skyldes tortur og vil bli brukt mot Lai.

Svar:

Jeg besøkte Kina 5. og 6. februar for samtaler med min motpart Wang Yi og andre kinesiske myndighetspersoner. Det var første gang på fem år at en norsk utenriksminister besøkte Kina, og det var en god anledning til å diskutere hele bredden i forholdet mellom Norge og Kina.

Menneskerettigheter er en viktig del av dette forholdet.

I mine samtaler i Beijing oppfordret jeg kinesiske myndigheter til å overholde alle sine internasjonale forpliktelser, og jeg tok opp menneskerettighetssituasjonen

i Kina, inkludert i Hongkong, med den kinesiske utenriksministeren.

De siste årene har sivile og politiske rettigheter i Hongkong vært under press. Dette er en bekymring vi jevnlig tar opp, og som vi tydelig formidler i møter med kinesiske myndigheter, i media, i fellesuttalelser med andre land og i FN. Under den periodiske landhøringen (UPR) av Kina i FNs Menneskerettighetsråd 23. januar bad vi også Kina om å ivareta ytringsfriheten i tråd med folkeretten og internasjonale menneskerettighetsstandarder.

Siden innføringen av den nasjonale sikkerhetsloven i Hongkong i 2020 har vi også uttrykt sterk bekymring for situasjonen hvor flere menneskerettighetsforkjempere er fengslet, mediehus er stengt og ytringsfriheten er under press.

Min bekymring gjelder alle menneskerettighets- og demokratiforsvarere som er fengslet under sikkerhetsloven, inkludert Jimmy Lai. Vår ambassade i Beijing besøker jevnlig Hongkong, og tar da opp våre bekymringer, inkludert saken til Lai, i samtaler direkte med Hongkongs myndigheter.1137.

SPØRSMÅL NR. 1138**Innlevert 4. februar 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 12. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for antallet eller omfanget av slik økonomisk støtte, og litt om hva slik støtte kan bestå av (inkl. nivået)?

BEGRUNNELSE:

NRK Brennpunkt har fortalt om hvordan barnevernet sponset turen som førte til at en 14 år gammel jente ble giftet bort i Irak og ble gravid. Allerede i 2020 avslørte en rapport fra ekspertgruppen om unge som etterlates i utlandet mot sin vilje at barnevernet har støttet og betalt flybilletten til familier som har ønsket å ta med eller sende sine barn til utlandet.

Svar:

I grunngevinga viser representanten til at NRK nyleg publiserte ei sak om ei 14 år gammel jente som vart sendt til Irak og at barnevernet bidrog økonomisk. Det vises også til rapporten «Det var ikke bare ferie» om unge som blir etterlaten i utlandet mot sin vilje.

Dei fleste som får hjelp av barnevernet, får hjelpetiltak i heimen. Kva slags tiltak som kan passe best, varierer ut frå barnet og familiene sine behov. Nokre av hjelpetiltaka i barnevernet omfattar økonomisk stønad, primært til tiltak som barnehage, skulefritidsordning, fritidsaktivitetar etc. Det finst ingen nasjonal statistikk som gjer oss oversyn over økonomiske bidrag når det gjeld utanlandsreiser, og vi har heller ikkje forskning som gir svar på dette. På nasjonalt nivå har vi difor ikkje oversikt over om økonomisk hjelp frå barnevernet er nytta til utanlandsreiser. Her som elles, gjeld det imidlertid at barnevernstenesta si beslutning skal vere forsvarleg og til barnet sitt beste. Det er viktig at det er openheit og refleksjon rundt kva tiltak som nyttast, på nasjonalt nivå og på kommunalt nivå. Det kan difor vere naturleg at kommunestyret vurderar om det er grunn til å ta opp problemstillinga i si årlege gjennomgang av barnevernstenesta i kommunen. Den ein-skilde tenesta har sjølv sagt oversikt over kva økonomisk hjelp er nytta til.

Den konkrete saka frå NRK som representanten viser til, ligg fleire år tilbake i tid. Det har skjedd viktige endringar sidan, også i lovverket. I 2016 ratifiserte Noreg Haagkonvensjonen av 1996. Som følgje av ratifiseringa vart barnevernslova endra til også å gjelde for barn som har vanleg bustad i Noreg, men som er i utlandet. Sentralstyresmakta for konvensjonen hjelper i saker som gjeld

barnevern utanfor konvensjonssamarbeidet, og rettleier barnevernstenesta i saker om barn i utlandet.

Det statlege Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold rettleier barnevernstenestene og andre i saker som gjeld ufrivillig opphald i utlandet. Viktig er også Bufdir sine Retningslinjer til barnevernstjenestene om barn som etterlates i utlandet, som er utarbeidd i samråd med relevante sektorar. I Bufdir sin podkast Buffer finn ein «Går det galt i sommer?» om ufrivillige utanlandsopphald. Bufdir kommuniserer også direkte med barn og unge gjennom ung.no

Å førebyggje ufrivillige utanlandsopphald er eitt av fem innsatsområde i handlingsplanen

Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024). I representanten sin grunngeving blir det vist til rapporten «Det var ikke bare ferie» frå 2020. Denne omtaler ei rekkje problemfelt og årsaker til at barn blir sende til opphavslandet. Rapporten inngjekk i kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med handlingsplanen. Å auke kompetansen i barnevernstenestene og styrkje informasjonen om rettar, hjelpetilbod og handlingsalternativ til utsette personar, er viktige tiltak saman med informasjonskampanjar retta mot foreldre.

Erfaringar frå enkeltsaker viser at det er utfordrande å hjelpe barn som blir etterlatne i utlandet. Det er difor viktig å arbeide førebyggjande og å auke kompetansen om tematikken i hjelpetenestene. Det årlege beredskapsbrevet regjeringa sender før sommarferien til alle kommunar, fylkeskommunar og statsforvaltarar, har gjort at fleire tenester har vorte merksame på problemet. Dette inngår også i det førebyggjande arbeidet.

Barnet sitt beste er det grunnleggjande omsynet i alt arbeidet til barnevernet. Å gi hjelp til reiser til land der barn kan bli utsette for tvang og vald, er ikkje i tråd med barnets beste. Eg føreset at barnevernstenestene følgjer lova.

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 4. februar 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 16. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden orientere meg om endringen i antall stillinger for Øst PD (inkl. hvordan dette fordeler seg på Lillestrøm, Ski og de andre politistedene) og endringen for Oslo PD sin andel som fordeler seg på Sandvika og Asker, for perioden 31.12.22-31.12.23 eller 01.02.23-01.02.24?

BEGRUNNELSE:

Jeg ønsker å få vite endringene i politistillinger for områdene i mitt valgdistrikt.

Svar:

Tabellene nedenfor viser utviklingen i det samlede antall årsverk per tjenestested (både sivile og politi/påtalestillinger) i Oslo og Øst politidistrikt fra 31.12.22 til 31.12.23, og er innhentet av Politidirektoratet (POD). Tabellene viser hvilken politistasjon de ansatte har som oppmøtested.

I begrunnelsen for spørsmålet ber representanten om å få vite endringene i politistillinger i det etterspurte tidsrommet. POD opplyser imidlertid at det ikke kan gis innsyn i årsverk fordelt på de ulike stillingskategoriene (politi, påtale og sivile) per tjenestested, jf. Offentleglova §13 første ledd, jf. Politiregisterloven §23 annet ledd.

En medvirkende årsak til bemanningsnedgangen i Øst politidistrikt og Oslo politidistrikt er at de to distriktene har bistått Politiets utledningsenhet (PU) med å registrere asylsøkere fra Ukraina. Ved årsskiftet 2022-23 ble innretningen på registrering endret, slik at kapasiteten i Øst politidistrikt og Oslo politidistrikt ble redusert og PU tilsvarende oppbemannet. En annen forklaring er at det er flyttet årsverk fra Grønland politistasjon til beredskaps-senteret på Taraldrud.

For Øst politidistrikt synes det å være en betydelig årsverksreduksjon på Lørenskog og Nittedal politistasjon, men Politidirektoratet opplyser at dette ikke en reell ned-

Oslo politidistrikt	31.12.2022	31.12.2023	
Asker politistasjon	73	61	
Bærum politistasjon	282	269	
Majorstua politistasjon	129	123	
Manglerud politistasjon	205	199	
Stovner politistasjon	237	242	
Sentrum politistasjon	445	464	
Grønland politistasjon	1 504	1 398	
Totalsum	2 875	2 757	

Øst politidistrikt	31.12.2022	31.12.2023	
Aurskog-Høland politistasjon	16	12	
Lillestrøm politistasjon	421	442	
Lørenskog politistasjon	39		
Nittedal politistasjon	7		
Gardermoen politistasjon	263	269	
Ullensaker politistasjon	58	53	
Eidsvoll og Hurdal politistasjon	53	41	
Nes politistasjon	1	1	
Sarpsborg politistasjon	109	91	
Follo politistasjon	525	516	
Indre Østfold politistasjon	60	56	
Moss politistasjon	65	55	
Fredrikstad politistasjon	103	107	
Halden politistasjon	59	46	
Totalsum	1 778	1 688	

gang, men en feilregistrering som ble rettet opp i desember 2023. De som i desember 2022 feilaktig var registrert som ansatte ved Lørenskog og Nittedal politistasjon hadde

de oppmøtested på Lillestrøm politistasjon, men bemannet også Lørenskog og Nittedal politistasjon i åpningstidene der.

SPØRSMÅL NR. 1140

Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 12. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil regjeringen åpne for at Flytoget kan frakte vanlig passasjerer frem til Vy overtar transporten i 2028, og vil regjeringen åpne for vanlige passasjerer permanent dersom Flytoget beholder dagens avtaler?

BEGRUNNELSE:

Flytoget har i snitt 75 prosent ledig plass. Det er ikke mer kapasitet i dagens Oslostunnel, slår en rapport fra Jernbanedirektoratet fast. Den samme rapporten konkluderer med at Flytoget bør integreres med det øvrige togtilbudet.

I perioder med store kollektivutfordringer, som i januar i år, har Flytoget fraktet vanlige passasjerer. I forbindelse med forhandlingene om avtale om tilbringertjenester, pekte Flytoget selv på at de kan utvide tilbudet til å inkludere pendlere og andre reisende.

Regjeringen har inngått en avtale med Vy om å ta over hele togtilbudet på Østlandet fra og med 2028. Høyre har flagget at de vil skrote avtalen om det blir borgerlig flertall i stortingsvalget 2025.

Svar:

Jernbanedirektoratet har innhentet oppdaterte tall fra Vy og Flytoget som viser at passasjerene er tilbake på togene etter pandemien. Jernbanedirektoratets transportprognoser viser at det er helt nødvendig å utnytte kapasiteten til jernbanen på Østlandet bedre i årene fremover for å møte de store transportbehovene. Det er allerede fullt i rush og det vil bli fullere. Dersom toget skal fortsette å være ryggraden i kollektivsystemet inn og ut av Oslo-området i rush slik at vi avlaster vegnettet og begrenser kø og kaos, må vi bruke de grep som er mulige.

Anslag for passasjertall på Østlandet for 2023 fra VY viser at antallet togreiser i dag er høyere enn i 2019. Antall reisende med Flytoget har imidlertid gått ned og antallet reiser med Flytoget i dag er nå nede på 2017-nivå. Ruteleiene som trafikkeres av Flytoget, og som kun kom-

mer reisende til og fra Oslo lufthavn til gode, vil fra 2028 komme langt flere reisende til gode siden de vil bli brukt i regiontogtilbudet som betjener alle typer reisende i et større geografisk område. Jernbanedirektoratet arbeider nå med ulike tilbudskonsepter for videreutvikling av togtilbudet.

Stortingsrepresentanten spør om hva som skjer med Flytogets tilbud før 2028. Regjeringen vurderer nå om det skal gjøres endringer i selskapsstrukturen til statens to persontogskaper, Vy og Flytoget, og vil først når den beslutningen er tatt kunne ta stilling til om kapasiteten som i dag benyttes av Flytoget skal brukes i det ordinære togtilbudet før 2028. Spørsmålet innebærer en rekke juridiske, økonomiske og operative spørsmål. Eksempelvis spørsmål om takstfastsettelse siden de ordinære togtilbudene i området er omfattet av kollektivselskapet Ruter sine takstsoner. Flytoget er ikke omfattet av takstsamarbeidet. En eventuell utvidelse av omfanget til takstsamarbeidet vil forutsette forhandlinger mellom staten, Buskerud og Akershus fylkeskommuner, Oslo kommune og togselskapene.

Denne regjeringen er stolt av Flytoget. Vi skal ta vare på de ansatte i Flytoget og verdiene, kompetansen og kulturen de har bygget opp. Det vil fremdeles være et godt togtilbud fra Oslo S til Oslo lufthavn i fremtiden, med ni avganger i timen. Integrering av flytogtilbudet i det ordinære togtilbudet vil samlet sett gi et bedre togtilbud på Østlandet og legger til rette for at togtilbudet vil være attraktivt også i fremtiden slik at så mange som mulig reiser miljøvennlig med toget i hverdagen.

SPØRSMÅL NR. 1141**Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 12. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan vil finansministeren sikre at norske butikker fortsatt har en reell mulighet til å preferere betalingsnettverk, og dermed spare betydelige kostnader, når kundene betaler med kombinerte kort i Apple Pay og andre digitale lommebøker?

BEGRUNNELSE:

De fleste norske debetkort blir utstedt som et kombinert kort med det nasjonale betalingsnettverket BankAxept og en internasjonal del, som regel Visa. Interchange Fee Regulation slår fast at butikker har rett til å "styre" kundene mot et foretrukket betalingsnettverk når det betales med kombinerte kort. I Norge har et flertall av butikkene valgt BankAxept som standardinnstilling på betalingsterminalen, fordi BankAxept gjennomgående er billigst.

Kundene kan trykke på den gule knappen på betalingsterminalen for å endre betalingsnettverk. De færreste forbrukere overstyrer butikkens valg, fordi det har liten eller ingen betydning for forbrukere hvilken del av kortet det betales med. For butikkene, som kjenner priser og vilkår, utgjør imidlertid valg av betalingsnettverk en vesentlig forskjell.

Visa har sendt ut nye krav til kortutstedende banker (Visa Business News 7. september 2023) om at forbrukere som har lagt et kombinert kort i en digital lommebok selv må ta et aktivt valg mellom kortets to betalingsnettverk i den digitale lommebok-applikasjonen. En praktisk konsekvens av dette er at butikkens reelle mulighet til å preferere betalingsnettverk tilsettes, fordi forbrukers valg i den digitale lommeboken alltid vil "trumfe" terminalens standardinnstilling.

Dersom Visas krav gjennomføres, slik at forbrukerne alene velger betalingsnettverk, uten å kjenne til prisen Visa og BankAxept tilbyr, vil konkurransen reduseres og prisene kan gå opp. Betalingstransaksjoner blir dyrere for butikkene, som gjør at priser på varer og tjenester også går opp. De færreste forbrukere har hørt om BankAxept. Det fremstår som en sannsynlig konsekvens at BankAxept over tid marginaliseres som betalingsnettverk, og i verste fall forsvinner. Dette vil ha en stor samfunnsmessig kostnad.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1110 fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi.

Det er viktig både for forbrukere og næringsliv at vi har et betalingssystem som er brukervennlig, rimelig og sikkert.

BankAxept er det nasjonale betalingsnettverket i Norge, utviklet og eid av norske banker. Ifølge analyser fra Norges Bank er betalinger med BankAxept samlet sett langt billigere enn betalinger med internasjonale kortnettverk. Det kan derfor medføre økte kostnader for betalingsmottakere og for kundene dersom BankAxept skulle tape markedsandeler. Når andelen betalinger som går gjennom en mindre effektiv betalingsinfrastruktur, øker, kan dette dra i retning av økte priser generelt da utsalgsstedet må betale høyere gebyrer som overveltes videre til alle kunder.

Den såkalte reserveløsningen i BankAxept er også en viktig beredskapsløsning for det norske betalingssystemet. Denne innebærer at betaling med BankAxept-kort i kortterminaler vil fungere i noe tid, fra seks timer til syv dager avhengig av hva slags butikk det er snakk om, dersom terminalen av ulike årsaker ikke oppnår kontakt med resten av betalingssystemet.

Betalingskort og forholdet mellom brukersteder (butikken, betalingsmottaker) og deres betalingstjenestetilbydere (kortinnløser, butikkens bank) er blant annet regulert i forskrift om formidlingsgebyr i kortordninger mv., som gjennomfører forordning (EU) 2015/751 om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner («IFR-forordningen»). Forordningen regulerer såkalte kombinerte kort i artikkel 8. Kombinerte kort gir mulighet for å bruke mer enn ett betalingsnettverk ved betalinger, og det vanligste i Norge er en kombinasjon av det norske BankAxept-nettverket og et internasjonalt nettverk som Visa eller Mastercard. Et av formålene bak regelverket er å sikre konkurransen mellom de forskjellige betalingsnettverkene/-varemerkene. Forordningen skal tolkes likt i hele EØS-området.

Forordningen art. 8 nr. 6 fastsetter forbud mot mekanismer eller lignende som begrenser betalerens eller butikkens mulighet til å velge betalingsvaremerke eller betalingsapplikasjon ved bruk av ett betalingsinstrument med flere varemerker. Jeg har innhentet vurderinger fra Finanstilsynet, som i brev til departementet 5. februar 2024 uttaler følgende:

«Butikken har rett til å installere automatiske mekanismer som foretar et prioritert valg av et bestemt betalingsvaremerke eller en bestemt betalingsapplikasjon (eks. Visa eller BankAxept). Forbrukeren har rett til å overstyre det prioriterte valget, jf. IFR artikkel 8 nr. 6.»

Slike automatiserte forhåndsvalg er installert på de fleste betalingsterminaler. På denne måten kan butikken velge foretrukket betalingsvaremerke som f.eks. har de beste prisene og betingelsene. Finanstilsynet opplyser at

«[p]raktisk sett er måten å endre betalingsvaremerke for fysiske kombinerte kort at forbruker må trykke på den gule knappen på betalingsterminalen for å endre butikkens forhåndsvalg».

Jeg er kjent med at det er en pågående diskusjon mellom bl.a. banknæringen og Visa om hvordan reglene skal forstås ved bruk av kombinerte kort i digitale lommebøker. Jeg understreker at det er de samme regulatoriske rammene som gjelder for digitale lommebøker som for fysiske betalingskort. Butikker skal kunne velge hvilke betalingskort (varemerke) de aksepterer og prioritere betalingsvaremerke ved kombinerte kort. Kundene skal kunne velge den betalingsmåten som de foretrekker og har det endelige valget, i samsvar med regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1142

Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 12. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hva mener statsråden om Kulturdepartementets tolkning av spillemiddelbestemmelsene, ref. spørsmålet begrunnelse, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at aktører som eksemplifiseres med her ikke mister retten til å motta spillemiddelstøtte?

BEGRUNNELSE:

Spillemiddelordningen er svært viktig for utviklingen av idrettsanlegg rundt omkring i landet. Det bidrar til å stimulere lag og foreninger til å selv ta eierskap til anlegg de selv kan drifte.

I «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2022, for tildelinger i 2023» fremkommer det at:

«Det er eieren av anlegget som kan søke om tilskudd.» (2.4.1.).

Under står følgende presisering:

«I helt særegne enkelttilfeller kan departementet gi dispensasjon fra dette kravet.»

Denne presiseringen bør, etter spørsmålsstillers forståelse, leses slik at i tilfeller der lag og foreninger har kontrakt på langtidsleie i 30 år, slik det også pekes på i punkt 2.4.4. om rett til bruk av grunn, bør være et godt nok grunnlag for å gi dispensasjon fra krav om å eie anlegget selv. For å eksemplifisere: I et nylig tilfelle søkte Fredrikstad Klatreklubb om spillemidler til oppføringen av et klatreanlegg i en bygning de har langtidskontrakt på, men som er eid av en aktør som ikke er spillemiddelberettiget. Det har i mange år vært praksis å gi støtte til denne typen

søkere. Kulturdepartementet mener at leieavtalen ikke vurderes som et særskilt enkelttilfelle som skulle tilsi dispensasjon.

Det er grunn for bekymring knyttet til hva en slik praksis vil gjøre for den kommende utviklingen av idrettsanlegg i Norge og at det vil føre til at det etableres færre anlegg, som igjen vil føre til negativ utvikling for befolkningens helse og tilgang på stimulanser for fysisk aktivitet.

Svar:

Tilskuddsordningen for idrettsanlegg i kommunene, finansiert av spillemidlene, er statens viktigste bidrag for å nå målene med den statlige idrettspolitikken. Regjeringen har to år på rad fordelt over 1,7 milliarder kroner til ordningen, og gjennom det bidratt til realisering av mange idrettsanlegg i hele landet.

Innledningsvis vil jeg understreke at ingen har rett til tilskudd til bygging av idrettsanlegg. Det er derimot klart definert hvem som kan søke om tilskudd. Det gjelder bl.a. alle medlemsforeninger i Norges idrettsforbund.

Jeg mener videre at representantens spørsmål bygger på feil premisse når det å inngå en leiekontrakt på et byggeid av en kommersiell aktør, sidestilles med et vilkår i regelverket for tilskuddordningen om at den som søker om tilskudd skal ha en tinglyst rett til bruk av grunnen anlegget skal bygges på, dersom grunneier ikke er kommune, fylke eller stat.

Det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eieformer, eller omdannes til fortjeneste for pri-

vate eiere, jf. Lov om pengespill § 1 c. I Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet pkt. 2.4.1 framgår det at det er eieren av anlegget som kan søke om tilskudd. I helt særegne enkelttilfeller kan departementet gi dispensasjon fra dette kravet.

Som det framgår av bestemmelsene er det i helt særegne enkelttilfeller anledning til å gi dispensasjon slik at andre enn anleggseier kan søke om spillemidler. Det innebærer at det ikke er generell adgang til å yte tilskudd på grunnlag av inngåtte leiekontrakter, der bygget/anlegget er eid av aktører som ikke selv er berettiget å søke om tilskudd. I den enkeltsaken som brukes som eksempel i begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Øvsteg-

ård, har departementet foretatt en konkret vurdering, og funnet at vilkåret for dispensasjon ikke er til stede.

Gitt prinsippet om at spillemidler ikke skal komme fortjenestebaserte eierformer til gode, mener jeg det er grunn til å ha en restriktiv tolkning av bestemmelsenes pkt. 2.4.1.

Vår viktigste oppgave er å sørge for at tilskudd fra spillemidlene bidrar til at flest mulig barn og unge kan drive med både organisert og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Av den grunn er det viktig at midlene til anlegg bidrar til å understøtte dette, noe jeg også regner med at representanten fra SV er enig i.

SPØRSMÅL NR. 1143

Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 13. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden det er en akseptabel praksis at personer som har fått innvilget voldsalarm ikke får alarm på grunn av manglende kapasitet, og hva vil hun eventuelt foreta seg for å sikre tilstrekkelig dekning av voldsalarmer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak av 04.02.24 hos NRK: <https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/advokat-bekymret-fordi-politiet-i-troms-er-fri-for-voldsalarm-1.16747638>

Deler av nettsaken hitsettes:

«Politiet i Troms bekrefter at mannen ikke har fått voldsalarm fordi de ikke har flere å gi ut.

– Vi opplever generelt at det er manglende kapasitet på mobile voldsalarmer i politiet.

Det sier Lene Fabek, som er seksjonsleder for etterforskning i Troms politidistrikt.

Hun sier at de sjeldent får alle de voldsalarmene de bestiller.

– Det er svært beklagelig, sier seksjonslederen.

Hun sier at mobil voldsalarm til mannen som ikke har fått er bestilt, og at den blir levert når de får den.»

«Det er Politidirektoratet som har ansvar for at politidistriktene har nok voldsalarmer.

Politidirektoratet opplyser at de ikke kjenner til saken i Troms, men er kjent med at etterspørselen etter voldsalarmer er økende.

Avdelingsdirektør Bjørn Vandvik sier at det er svært uheldig at noen som skal ha voldsalarm ikke får det.

Han mener likevel at det er nok alarmer tilgjengelig.

– Vi vet det er alarmer som ikke lengre er i bruk, og da må vi passe på å følge opp tett, sier han.

Politidistriktene har rundt 2000 voldsalarmer, og til enhver tid er det rundt 25 prosent av disse som ikke er aktive, sier Vandvik.

– Alle som trenger voldsalarm skal få det. Det handler om at vi må utnytte de alarmene vi har, sier han.

Vandvik sier også at det jobbes med å innføre voldsalarmer med ny teknologi i løpet av 2024.»

Svar:

Mobile voldsalarmer er et av flere tiltak politiet kan benytte for å beskytte personer som er utsatt for vold og trusler. Voldsalarmene skal bidra til å øke den utsattes trygghet og er et tiltak for å forebygge vold og trusler.

Det er viktig for meg at politiet har den nødvendige kapasiteten til å dele ut mobile voldsalarmer. Det er uheldig at personer som er vurdert å ha behov for beskyttelse i form av en mobil voldsalarm, ikke får det.

Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at de over tid har hatt tett oppfølging av politidistriktene for en god for-

valtning av ordningen. Dette innebærer blant annet innskjerpede logistikk rutiner og revidert instruks. Dette skal legge til rette for at distriktene har en god forvaltning og tettere oppfølging av ordningen og det tekniske utstyret. Tiltakene skal blant annet bidra til at distriktene aktivt forvalter alle tildelte alarmer, slik at det blir en best mulig utnyttelse av de alarmene politiet allerede har. Politidi-

rektoratet har ovenfor departementet opplyst at det i saken representanten viser til var tilgjengelige voldsalarmer.

I løpet av 2024 vil det også bli innført voldsalarmer med en ny teknologi, og gamle alarmer skiftes ut. Frem til dette er gjennomført, vil politiet jobbe målrettet for best mulig forvaltning av eksisterende alarmer.

SPØRSMÅL NR. 1144

Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 13. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at Pakistan er trygt for en Hazara-kvinne?

BEGRUNNELSE:

UDI har besluttet å kaste en gravid kvinne ut av landet etter 12 år. Kvinnen har sammen med sin ektemann to små barn og et tredje på vei. Kvinnen tilhører Hazarafolket og kom til Norge som flyktning fra Afghanistan, som hun flyktet fra på grunn av Talibans nådeløse forfølgelse av Hazara-minoriteten og krigen i landet. Men UDI vil ikke sende henne tilbake til Afghanistan, de mener kvinnen er fra Pakistan og at hun skal sendes tilbake dit. Dette til tross for at kvinnen selv og pakistanske myndigheter benekter at hun er pakistansk.

Hazara-minoriteten forfølges i både Afghanistan og i Pakistan, der de regelmessig angripes og utsettes for grov diskriminering. Mange Hazaraer flykter nettopp fra Afghanistan via Pakistan, uten at dette gjør dem til pakistanere eller gir dem noen særlig trygg livssituasjon i landet. Dette er kjent informasjon, men likevel virker det som UDI og norske myndigheter velger å se bort i fra dette.

Det bes, som vanlig, ikke om at statsråden kommenterer saken til kvinnen. Den er kun et eksempel. Det bes derimot om at hun svarer på hvorvidt det er hennes oppfatning at Pakistan er et trygt land å sende Hazara-kvinner tilbake til.

Svar:

Det er som kjent Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utleidningsnemnda (UNE) som behandler søknader om asyl og vurderer om søkeren har et beskyttelsesbehov. Jeg kan

etter gjeldende regelverk ikke gå inn i eller påvirke utfallet i enkeltsaker.

En viktig del av asylsaksbehandlingen er også å vurdere om retur til søkerens hjemland vil være trygt. Identitetsvurderinger og hvilket land søkeren kommer fra vurderes av UDI og UNE ut fra opplysninger og dokumenter som foreligger i den aktuelle saken. Om retur vil være trygt for den enkelte søker vurderes ut fra tilgjengelig landinformasjon om hvordan situasjonen er for personer i samme situasjon som søkeren i søkerens hjemland. Dette er vurderinger verken jeg eller departementet går inn i.

SPØRSMÅL NR. 1145**Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 14. februar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Er fiskeriministeren enig i at fiskeflåten må kutte minst like mye utslipp fram mot 2030 som andre næringer, slik at næringen bidrar aktivt til Stortingets vedtak om 55 % utslippskutt innenlands innen 2030 og hvordan vil fiskeriministeren gjennomføre dette?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har gjennom Klimaloven vedtatt at innen 2030 skal norske klimagassutslipp kuttes med 55 %. Utslipp fra alle sektorer må i snitt mer enn halveres de kommende seks årene, også utslippene fra fiskeflåten. Fiskeriene er kanskje den næringen i Norge som er mest sårbar for konsekvensene av global oppvarming. Økosystemene i Norskehavet og Barentshavet er allerede i kraftig endring, med store forflytninger av arter og bestander, høyst sannsynlig forårsaket av klimaendringer. Hvordan denne utviklingen vil fortsette i kommende tiår er uvisst, men den kan få store konsekvenser for fiskeriene.

Det burde tilsi at akkurat denne næringen ville yte ekstra stor innsats for å kutte utslipp. Utviklingen er imidlertid motsatt. Mens de fleste sektorer i Norge har fallende eller flate klimagassutslipp, øker klimagassutslippene fra fiskeflåten betydelig, kanskje mest av alle norske næringer. Rapporten «Kartlegging av utslipp fra fiskeri og havbruk i Norge» fra Zerokyst Stakeholder 2022, viser at etter nedgang fra en utslippstopp rundt år 2000 har utslippene fra fiskeflåten økt betydelig igjen etter 2013. De nærmer seg igjen utslippstoppen fra 2000.

Datagrunnlaget fra ulike kilder spriker noe, men trenden er entydig: Klimapolitikken for norske fiskerier motvirker Stortingets vedtak og egne kuttforpliktelser. Regjeringen har ikke satt forpliktende mål for utslippskutt i fiskeflåten, næringen selv har ikke tatt ansvar for å kutte utslipp effektivt, og virkemidlene som finnes er så svake at utslippene øker i stedet for å minke.

Det mest konkrete klimavirkemiddelet i næringen, CO₂-avgiften, svekkes gjennom CO₂-kompensasjonen. Den negative klimaeffekten blir enda tydeligere av at brorparten av kompensasjonen går til den delen av flåten som har de største utslippene, altså trål og store kystfartøy. De mindre fartøyene i kystflåten har langt lavere andel av utslippene (selv om utslippene pr fartøy øker også der). Med regjeringens nåværende fiskeripolitikk bidrar fiskeflåten samlet sett direkte til å øke klimatrusselen mot sitt eget eksistensgrunnlag. Enkle tiltak vil kunne bidra langt mer effektivt til å redusere klimagassutslipp fra fiskeflåten:

Fjerning av CO₂-kompensasjon fra trål og andre store fartøy og kvoter som insentiv til redusert energiforbruk på båter.

Svar:

Målsetningene i klimapolitikken om reduserte klimagassutslipp er i tråd med de forpliktelser Norge har inngått internasjonalt gjennom Paris-avtalen. Det innebærer redusert utslipp fram til 2030 med minst 55 pst. sammenlignet med 1990. Prinsippet om at forurenser skal betale og at klimamålene skal oppnås mest mulig effektivt, er retningsgivende for norsk klimapolitikk. Hovedvirkemiddelet for ikke-kvotepliktig sektor er derfor å prise utslipp gjennom CO₂-avgiften. I Klimastatus og -plan varslet regjeringen både en opptrapping av avgiften på ikke-kvotepliktige utslipp med 19 pst. i 2024 og at flere utslipp skal prises. Blant annet avvikles fritaket for CO₂-avgift for fiske og fangst i fjerne farvann over perioden 2025-2028.

Med virkning fra 1. januar 2020 ble fiskeflåtens tidligere refusjonsordning for innbetalt CO₂-avgift avvirket. For å lette omstillingen for næringen ble ordningen erstattet av en midlertidig kompensasjonsordning.

Fiskeflåten må gjennom en omstilling og redusere klimautslippene, og det er noe vi vil arbeide for å oppnå. Samtidig så står fiskeflåten overfor særskilte utfordringer. Det er ikke per i dag tilgjengelig gode alternative løsninger. Alternative løsninger tar større plass ombord, seilingsmønstrene varierer mye, fiskerihavnene mangler nødvendig infrastruktur for alternativt drivstoff, og flåten eies i stor grad av små og mellomstore bedrifter med mindre økonomisk handlekraft for å gjennomføre investeringer i flåtefornyelse.

Fiskeflåtens utslipp må også ses opp mot at fiske er matproduksjon, og at fiske foregår både i kystnære farvann og langt til havs. Fisk har også et lavt klimaavtrykk i forhold til annen matproduksjon.

Meld. St. 7 (2023-2024) «Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling» ble lagt fram den 12. januar 2024. Her foreslår regjeringen at det nedsettes en arbeidsgruppe som vurderer hvilke størrelsesparametere som bør benyttes i regelverket for å balansere fartøyeiers behov for frihet i fartøyutformingen og regjeringens målsettinger om å opprettholde dagens varierte flåtestruktur, samtidig som en tar hensyn til kvalitet, arbeidsmiljø og sikkerhet, og at flåtens klimautslipp må reduseres.

Regjeringen er i forhandlinger med næringen om et maritimt klimapartnerskap hvor både sjøtransport og fiskeflåten deltar. Klimapartnerskapet skal bidra til å

identifisere barrierer og flaskehals, og være en plattform der vi sammen med næringen kan finne løsninger som kan øke omstillingstempoet i det grønne skiftet på sjøen.

SPØRSMÅL NR. 1146

Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 12. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan sikrer statsråden at prioriteringsbeslutninger i Nye metoder-systemet om innføring av behandlinger for degenererende sykdommer også hensyntar ressursbehov som oppstår i andre forvaltningsledd hvis behandlingen ikke innføres i spesialisthelsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Helseressursene blir stadig mer presset, og det er nødvendig å se belastningen på spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten under ett. Beslutning om innføring av et legemiddel eller ikke i spesialisthelsetjenesten kan også ha store helseøkonomiske konsekvenser for primærhelsetjenesten. Når Nye metoder-systemet avgjør at det ikke innføres et legemiddel i spesialisthelsetjenesten som stanser degenererende sykdommer hos pasienter, vil den fortsettende degenereringen medføre at disse pasientenes hjemstedskommuner påføres et omfattende pleie- og omsorgsansvar. Disse pleie- og omsorgskostnadene kunne vært redusert eller unngått om pasientene hadde fått behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette gjelder for eksempel behandlinger som bremser eller stopper degenererende epilepsisykdommer som Dravets syndrom eller Lennox-Gastauts syndrom.

Dravets syndrom er en sjelden sykdom som kjennetegnes av en vanskelig regulerbar epilepsi. De hyppige, langvarige og voldsomme epilepsianfallene medfører høy risiko for irreversible skader på hjernen. Hvert år fødes ca. 4-5 norske barn med Dravets syndrom. Barn som er født vil uten behandling som reduserer eller stopper anfallene kreve døgkontinuerlig pleie.

Et nytt legemiddel for sykdommen har vist svært gode resultater i flere land. I Danmark har Dravets-pasienter blitt anfallsfrie etter oppstart på legemiddelet. Legemiddelet ble godkjent i EU i desember 2020, det er fortsatt ikke innført i Norge.

Dette handler ikke bare om helseøkonomi, dette handler også om livskvalitet. I flere mediesaker i både

TV2 og Bergens tidende forteller moren til en pasient med Dravets syndrom om hvordan livet til både datteren og til hele familien rammes av datterens sykdom. Det er ekstra tøft å være vitne til at sitt eget barn fortsetter å rammes av hyppige og voldsomme epilepsianfallene fordi spesialisthelsetjenesten ikke har tatt i bruk en behandling som kunne stanset det, og vite at barnet til slutt vil bli fullstendig degenerert.

Svar:

Jeg er enig med representant Njåstad når han skriver at helseressursene må forvaltes på en måte som bidrar til effektiv ressursbruk på tvers av behandlingsnivåene. Det er viktig at føringene og systemene for prioritering bidrar til helhetlige vurderinger, også hva gjelder fremtidige gevinster og ressursbehov som potensielt utløses av tiltak i deler av tjenesten.

Meld. 34 (2015-2016) Verdier i pasientens helsetjeneste og Meld. 38 (2020-2021) Nytt, ressursbruk, alvorlighet har forankret gjeldende prinsipper for prioritering i helse- og omsorgstjenestene. Tiltak i helse- og omsorgstjenestene skal vurderes ut ifra de tre prioriteringskriteriene nytte, ressurs og alvorlighet. De samlede prinsippene for prioritering omfatter videre en avgrensning av hvilken nytte og ressursbruk som skal vektlegges i prioriteringsbeslutninger.

Gjeldende føringer for hvilken nytte og ressursbruk som skal vektlegges i prioriteringsbeslutninger er:

- Helseforbedringer for pårørende kan i relevante tilfeller telles med i beregning av nytte.
- Konsekvenser av helsehjelp for pasientens framtidige produktivitet skal ikke tillegges vekt.
- All relevant ressursbruk i helsetjenesten skal så langt som mulig tas hensyn til.
- Effekter på ressursbruk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten utløst av tiltak i spesialisthelsetjenesten skal tas hensyn til i metodevurderinger på gruppenivå.

- Pasientens tidsbruk knyttet til gjennomføring av helsehjelpen skal tas hensyn til.
- Konsekvenser av helsehjelp for pasienters framtidige forbruk av offentlige tjenester og mottak av stønader/pensjoner skal ikke tillegges vekt.

Føringene fra Meld. 34 (2015-2016) og Meld. 38 (2020-2021) slår videre fast at gevinster for samfunnet ellers, som ikke er knyttet til pasienten eller pårørendes fysiske og psykiske helse, ikke skal inkluderes i vurdering av nytte i prioriteringssammenheng.

Det kommer frem av prinsippene for prioritering at konsekvenser for ressursbruk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten utløst av tiltak i spesialisthelsetjenesten, skal tas hensyn til i metodevurderinger på gruppenivå. Hvordan disse føringene praktiseres i prioriteringsbeslutninger på gruppenivå kan variere fra sak til sak, bl.a. fordi det kan være usikkerhet knyttet til sammenhengen mel-

lom nytten av behandlingen og ressursbruk utløst i andre deler av sektoren.

Regjeringen skal som kjent legge frem en ny prioriteringsmelding. For å sikre et godt kunnskapsgrunnlag i arbeidet med den nye meldingen, har vi nedsatt tre ekspertgrupper. For å belyse praksisen som omtalt over, har jeg gitt i oppdrag til ekspertgruppen om perspektiv om å bl.a. vurdere «Hvordan dagens føringene vedr. helsetjenesteperspektivet operasjonaliseres og praktiseres i hhv. de kommunale helse- og omsorgstjenestene, innen folketrygd-området og i spesialisthelsetjenesten, inkl. hvordan bruk av personell og øvrige ressurser på tvers av tjenestenivåer ivaretas i metodevurderingene for ulike typer metoder.»

Ekspertgruppene leverer sine rapporter den 15. februar, og rapportene skal deretter på offentlig høring. Vurderingene fra ekspertgruppene og høringssvarene vil inngå i arbeidet med stortingsmeldingen om prioritering.

SPØRSMÅL NR. 1147

Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 13. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hva har folkeavstemningen i Søgne og Songdalen kosta staten økonomisk å gjennomføre?

BEGRUNNELSE:

Det er behov for å prioritere å stramme inn på den offentlige pengebruken. Å gjennomføre en folkeavstemning mot kommunestyret sitt ønske for så å få folk sin tilbakemelding at de er fornøyde med størrelsen på kommunen sin, blir neppe sett på som viktig pengebruk. Denne prosessen har kosta mykje for statsforvalteren, valgdirektoratet og departementet.

Svar:

Regjeringa ønskte å gjennomføre folkeavrøystingar om eventuell deling av Kristiansand kommune i dei områda som utgjorde tidlegare Søgne og Songdalen kommune for å få desse innbyggjarane sine innspel om saka.

Valdirektoratet har hatt utgifter knytt til folkeavrøystingane, men har førebels ikkje endeleg oversyn over dei eksakte utgiftene. Direktoratet anslår å bruke om lag 1 000 000 kroner til eksterne leverandørar. Desse kostnadane er

knytt til bistand til utvikling av den elektroniske løysinga, førebuing og utarbeiding av fysisk materiell, informasjonsprodukt, produksjon av materiell og distribusjon av røystepakkar og brev røyster til over 15 000 veljarar. Det svarar til 65 kroner for kvar veljar. I tillegg kjem bruk av interne ressursar som til dømes arbeidskraft. Utgiftene blir dekt innanfor tildelt løyving.

Statsforvaltaren i Agder og departementet har ikkje hatt ekstra kostnader til gjennomføringa av folkeavrøystingane, utover arbeidsinnsats frå enkeltmedarbeidarar.

Folkeavrøystingane har i tillegg til å gi innbyggjarane i Søgne og Songdalen moglegheit til å seie si meining om deling av kommunen, gitt nye erfaringar og lærdom til tilsette som arbeider med val og demokrati i både Valdirektoratet og departementet. Direktoratet har også fått kompetanse på og moglegheit til å utvikle ei ny digital løysing, som vi vil vurdere å utvikle vidare slik at kommunane kan nytta det i andre digitale folkeavrøystingar.

SPØRSMÅL NR. 1148**Innlevert 5. februar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 7. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det aktuelt for Norge å inngå en bilateral avtale innenfor samferdselsområdet med Kosovo?

BEGRUNNELSE:

Kosovo har bilaterale avtaler innenfor samferdselsområdet med de øvrige nordiske landene, men ikke Norge. Avtalene inneholder områder som for eksempel transport av varer og passasjerer. Jeg er gjort kjent med at Kosovo ønsker en tilsvarende avtale med Norge.

Svar:

Samferdselsdepartementet mottok 8. januar 2024 en henvendelse fra Kosovos Ambassade i Oslo med forespørsel om å ha et bilateralt møte mellom våre to land for å drøfte mulighetene for å inngå en bilateral vegtransportavtale mellom Kosovo og Norge.

Departementet stiller seg i utgangspunktet positiv til å avholde et bilateralt møte med Kosovo. Om det er grunnlag for enighet om en avtale mellom landene vil et møte og eventuelle påfølgende forhandlinger avgjøre.

SPØRSMÅL NR. 1149**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 13. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Nasjonalbiblioteket har fått ansvar for å administrere regjeringa sitt årlege internasjonale Fosseforedrag, etablert for å heidre nobelprisvinnaren Jon Fosse frå Vestland. Det er utlyst ei eiga stilling med ansvar for Fosseforedraget og Fossestipendet, med arbeidsstad Oslo.

Kvifor har ikkje regjeringa sørga for å legge stillinga til eit språk- og litteraturfagleg miljø i Bergen/på Vestlandet, og vil det vere mulig for søkarar frå Vestlandet å fjer-narbeide derifrå utan å måtte flytte til og ha dagleg fysisk oppmøtestad i Oslo?

Svar:

Nasjonalbiblioteket har ansvar for norsk litteratur frå dei eldste tider til i dag, og er ein heilt sentral aktør for norsk språk og litteratur. Mellom anna forvaltar dei forfattararkiv og har ansvar for forfattarjubileum. I samband med at Jon Fosse vart tildelt nobelprisen i litteratur for 2023 har regjeringa beslutta og leggje til rette for eit nytt, årvisst tiltak som heidrar forfattaren. Det inkluderer mellom anna ei årleg Fosse-føreling med tilhøyrande arrangement i regi av Nasjonalbiblioteket og eit Fosse-stipend.

Nasjonalbiblioteket har verdas største samling av materiale av og om Jon Fosse, og bevarer og forvaltar Fosses privatarkiv og alle verka hans. Så lenge verka til Fosse ligg hos Nasjonalbiblioteket meiner eg det er rimeleg at denne stillinga også vert lagt dit. Jon Fosse har sjølv sagt i ein epost til BA at han er samd i at ei slik stilling blir lagt til Oslo.

Eg er trygg på at Nasjonalbiblioteket vil ta hand om arbeidet med Fosse-føreling og Fosse-stipend på ein god måte. Korleis dette arbeidet vert planlagt og gjennomført er opp til Nasjonalbiblioteket. Eg ser fram til å følge framveksten av denne nye litterære satsinga i tida som kjem.

SPØRSMÅL NR. 1150**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 13. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan statsministeren klargjøre hva han mener med uttalelsen om at «det samiske folk» har vært «her» lengre tilbake enn «nordmenn», herunder særlig hvordan dette skal forstås historisk, geografisk og etnisk?

BEGRUNNELSE:

Den 9. mars 2023 besøkte statsministeren Karasjok. I den forbindelse holdt statsministeren en hilsmningstale til Sametinget, hvorfra følgende siteres:

«Vi har en felles fortelling, en felles historie, det samiske folk og nordmenn.

Men samenes historie, som urfolk, går lengre tilbake. Den har vart lenger.

Dere var her for lenge, lenge siden.

Lenge før grenser, før stater, før statsinstitusjoner, før skrevne lover.

Samene oppdaget ressursene i naturen, på land, i elvene og i sjøen, hvordan de kunne utnyttes og bevares.

Dere samlet kunnskap, fra det å leve av naturen, som dere delte med oss, det norske fellesskapet.»

Sitatet er hentet fra regjeringen.no og kan i sin helhet leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/statsministerens-hilsmningstale-til-sametinget/id2966044/>

Spørsmålsstilleren ønsker svar på om statsministeren mener at «det samiske folk» har bodd innenfor det geografiske området som i dag definerer staten Norge lenger enn det han omtaler som «nordmenn». Det bes i så fall om at denne påstanden underbygges.

Videre søker spørsmålsstilleren eksplisitt svar på hva statsministerens formulering «her» henviser til, eksempelvis om det refererer til Karasjok, Finnmark, Nord-Norge, Norge eller et annet avgrenset geografisk område. Til slutt ber spørsmålsstilleren om at det klargjøres hvordan statsministeren skiller mellom «det samiske folk» som er norske statsborgere, hvis familiære tilknytning kan spores gjennom generasjoner (slik han selv også hevder), og «nordmenn».

Det er ikke en urimelig antakelse at også samer er nordmenn, særlig dersom man legger til grunn den vide definisjonen statsministeren selv benytter hva gjelder begrepet «nordmenn», all den tid han gjerne omtaler fremmedkulturelle innvandrere som «nordmenn» straks de innvilges norsk statsborgerskap.

Svar:

Statsministeren framførte helsinga si på Sametinget i Karasjok. Den mest nærliggjande tolkinga er då at ordet «her» viser til Karasjok og områda i nærleiken, altså indre Finnmark. Dette er område som hadde samisk busetjing før dei kom i berøring med staten Noreg.

Det er mykje utredningsmateriale som handlar om nærværet og historia til samane innanfor det som no er staten Noreg. Eg kan mellom anna vise til omtale av den samiske busettinga i innstillinga til Samerettsutvalet NOU 1984: 18 Om samenes rettsstilling og seinare utreiingar gjort i regi av Samerettsutvalet.

Omgrepet «nordmenn» kan ha litt ulike tydingar, avhengig av konteksten. Det kan mellom anna bli brukt i tydinga «norske statsborgarar». I andre samanhengar, som når det er tale om tilhøvet mellom samar og nordmenn opp gjennom Noregshistoria, vil det ofte vere tale om dei to folkegruppene.

Prinsippet om sjølvidentifikasjon er viktig når ein snakkar om minoritetar. Det er derfor opp til kvar ein-skild person med samiske røter korleis den personen ønsker å definere seg. Nokre vil kalle seg for samar, andre for nordmenn og andre igjen som samiske nordmenn. Det er og eit tilhøve som bør vere opp til kvar enkelt.

SPØRSMÅL NR. 1151**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 13. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil ministeren sette inn for å forhindre ulovlig jakt på ulv og andre rovdyr?

BEGRUNNELSE:

I den nye dokumentarserien «ulvekrigen» får man godt dokumentert at det skjer mye ulovlig jakt i Norge på rovdyr som ulv. Et av intervjuobjektene som forteller at han driver med ulovlig jakt antyder også at politiansatte har deltatt på jakt.

Det kommer blant annet frem at det jaktes på ulv når det ikke er tillatt, det legges ut åte og settes opp ulovlig viltkamera. Mennesker som anmelder slike ulovlige handlinger med åte forteller at politiet ikke gjør noe med saken.

Flere naturvernere som har kommet i konflikt med jegere har opplevd å blitt holdt igjen av jegere mot sin vil-

je og har deretter opplevd at når politiet har ankommet så har politiet latt være å anholde jegerne.

I dokumentaren kommer det også frem at flere jegere forteller om «skyt og grav ned». Dette betyr i praksis at de skyter ulv ulovlig for så å grave ned ulven for å skjule den. I mange tilfeller virker det som om det er fritt frem og drepe ulv og som om det er straffefrihet for ulovlig jakt.

Svar:

Miljømyndighetene og politi/påtalemyndighet samarbeider godt. Statens naturoppsyn har også en viktig rolle i et slikt samarbeid. Saker Statens naturoppsyn registrerer, blir anmeldt til politiet. Anmeldelser blir fulgt opp på vanlig måte.

Jeg forutsetter at Økokrim og øvrig politi og påtalemyndighet følger opp utforingene på området på egent måte i samarbeid med SNO.

SPØRSMÅL NR. 1152**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 9. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram for meg absolutt alle transaksjoner inn og ut frå Statens vegvesen ang arkeologiske utgravingar og grunnundersøkelser for prosjektet Møreaksen, som også innbefattar alle transaksjonar mellom Statens vegvesen sjølv samt deira utøvande oppdragspartnere for arkeologiske utgravingar og grunnundersøkelser, samt mellom Statens vegvesen og Aukra kommune, Kjerringsundet as, Møreaksen AS?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren har i svar på spørsmål nr. 1091 til skriftleg besvarelse, svart at der ikkje forelegg låneavtale med Aukra kommune eller Kjerringsundet as ang utbygging av Møreaksen.

Spørsmålet er heller ikkje besvart då spørsmålet var om det ulovlege lånet mellom statens vegvesen og Møreaksen as har blitt forbrukt i praksis.

Det er og merkeleg det statsråden svarar ang Kjerringsundet as og ang Aukra kommune, eg siterar frå sak 20/00457-9 kommunestyret i Aukra kommune den 8/4-2021:

"1. Aukra kommunestyre vedtar ei bevilling på inntil kr 55 mill til gjennomføring og forskottering av arkeologiske utgravingar for tilrettelegging for snarast mogleg realisering av Kjerringsundet og

Møreaksen

2. Finansiering: fond til fastlandsløysing

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren kome tilbake med eiga sak om detaljerte planer og

avtaler til godkjenning."

Vidare står der:

"Bakgrunn

Aukra kommune har mottatt søknad (vedlagt) frå Kjerringsundet AS om bevilling og forskottering til arkeologiske utgravingar i samband med bygging av vegsambandet Kjerringsundet og Møreaksen.

Bakgrunn for søknaden er positiv innstilling i forslag til nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 om oppstart Møreaksen i første planperiode. Mogleg byggestart for samtidig oppstart av Kjerringsundet og

Møreaksen vil kunne vere 2023. For å kunne starte bygging i 2023 må arkeologiske utgravingar vere ferdig innan 2023. Då må utgravingane starte allereie i 2021."

Resten av det ulovlege vedtaket om ulovleg lån til Statens vegvesen kan statsråden lese sjølv i saksutgreiinga i saka. I utdrag av søknaden står følgjande:

"Søknad

Kjerringsundet AS vil med dette be Aukra kommune om å bevilge et budsjett på inntil kr 55 millioner til gjennomføring og forskuttering for arkeologiske arbeider ifm tilrettelegging for raskest mulig realisering av Kjerringsundet og Møreaksen.

Kjerringsundet AS vil koordinere arbeidet med å fremskaffe detaljerte planer, avtaler m.m. Disse vil bli lagt frem for administrasjonen i Aukra kommune for innspill og godkjenning før Kjerringsundet AS signerer."

Vidare i sak PS 84/22 kommunestyret i Aukra står det:

"Av tidlegare kommunestyrevedtak om 55 mill kr til gjennomføring og forskottering av m.a arkeologiske utgravingar er omlag 25 mill kr utbetalt."

Svar:

Eg viser til skriftleg spørsmål nr. 987, 988 og 1091 frå same representant om same sak og svar på desse.

Statens vegvesen har ikkje hatt nokon avtale om arkeologiske utgravingar og grunnundersøkingar med Møreaksen AS. Eg håpar at vilkåra i avtalen med Kjerringsundet AS er tilstrekkeleg forklart i svar på spørsmåla nemnt over. Statens vegvesen har hatt ei avtale med NTNU Vitskapsmuseet om arkeologiske undersøkingar på E39 Ålesund–Molde og fylkesvegprosjektet Kjerringsundet.

Statens vegvesen har fakturert Kjerringsundet AS, ved Aukra kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune, for den delen av utgravingane som vart utført for Kjerringsundet. Oversikt over transaksjonane følgjer i tabell under og viser at Kjerringsundet AS ikkje har utbetalt forskot til Statens vegvesen.

Eg har tidlegare opplyst representanten at Statens vegvesen har dekt sin del av dei felles utgravingane på Sundsbø, eit beløp på 5. mill. kr. I tillegg har NTNU Vitskapsmuseet gjennomført utgravingar på Nautnes og Vik. Desse utgravingane omhandlar berre E39 og er betalt i sin

heilheit av Statens vegvesen. Som det kjem fram av tabellen under er det snakk om om lag 8 mill. kr.

Grunnundersøkingar har vore utført heilt sidan starten av arbeidet med planlegginga av E39 Ålesund–Molde. Arbeidet har i sin heilheit vore fakturert til og betalt av Statens vegvesen fortløpande.

Fakturadato	Betalingsdato	Leverandør/kunde	Inngående faktura	Utgående faktura	Andel Kjerringsundet AS
04.10.2021		NTNU	10 708 200		9 637 380
02.11.2021		NTNU	5 000 000		4 500 000
09.05.2022		NTNU	16 189 520		12 263 219
23.11.2022	17.01.2023	Aukra kommune		-26 400 599	
14.11.2022		NTNU	9 000 000		4 500 000
11.10.2023	10.11.2023	Møre og Romsdal fylkeskommune		-4 500 000	
25.11.2023		NTNU	3 753 871		1 876 936
22.01.2024		Møre og Romsdal fylkeskommune		-1 876 936	
Slutfaktura 2024		NTNU	3 000 000		1 500 000
Slutfaktura 2024		Møre og Romsdal fylkeskommune		-1 500 000	
Sum transaksjoner			47 651 591	-34 277 535	34 277 535

SPØRSMÅL NR. 1153

Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 13. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva vil Klima- og miljøministeren gjøre for å snu den langvarige negative trenden i omfanget av barn og unges utelek, herunder lek i skog og naturområder?

BEGRUNNELSE:

En undersøkelse fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) se Barn leker stadig mindre i naturen (nina.no) viser en langvarig og dramatisk nedgang i barns utelek. Andelen barn og unge 6–12 år som leker utendørs ukentlig eller oftere har falt fra 92 % i 2013 til 73 % i 2023, og andelen som leker i skog og mark minst en gang i uka fra 47 % til 30 %. Tilsvarende endringer gjør seg gjeldende for uteaktiviteter som sykling, skating, ballspill og bruk av lekeplass. Dette er en utvikling stikk i strid med gjeldende stortingsmelding om friluftsliv der ett av de to nasjonale målene er:

«Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge».

NINA-forsker Vegard Gundersen, som ledet arbeidet, påpeker at naturen er en utmerket arena for god fysisk og mental helse, og for å utvikle ferdigheter og kreativitet. I relasjon til friluftslivspolitikken trekker han i NINAs presentasjon av forskningsrapporten fram nærkontakt med naturen som en spesielt viktig verdi:

«Gjennom å være ute får barn kunnskap og ferdigheter og utvikler en relasjon til naturen. Med det følger respekt og et ønske om å ta vare på naturen senere i livet».

I 2025 skal det markeres et «Friluftslivets år». Det gir en god mulighet til å gripe fatt i utfordringene med den dramatiske nedgangen i barns uteaktivitet, men det hastes med tiltak. NINA trekker i rapporten fram mulighetene for at barnehager, skoler og skolefritidsordninger i økt grad tar i bruk nærrområder i sitt arbeid. Det vises også til debatten om en variert og praktisk skolehverdag, der også omfanget av bruk av nettbrett er et sentralt tema. Videre peker forskerne på den viktige rollen til frivillige organisasjoner – i samspill med foreldrene. For undersøkelsen viser også at foreldrene ønsker at barna skal være/leke mer i naturområder, være mer fysisk aktive og leke mer med andre barn.

Svar:

Lett tilgang til naturområder i nærheten av bostedet er viktig for trivsel og helse for hele befolkningen, men ikke minst for barn og unge. Barn og unge har mindre aksjonsradius enn voksne, og er avhengig av at det er grønne områder i kort avstand fra bostedet for å kunne leke i naturområder i hverdagen. Lek, ferdsel og opphold i natur har en rekke positive virkninger, men først og fremst gir det trivsel, bedre helse og sosialt fellesskap.

Både over Klima- og miljødepartementets budsjett og over spillemidlene, som forvaltes av Kultur- og likestillingsdepartementet, bevilges det årlig betydelige midler til friluftslivsaktivitet i regi av lag og foreninger, og i begge ordningene er barn og unge prioritert. I 2024 er bevilgningen til friluftslivsaktivitet over Klima- og miljødepartementets budsjett på 64,3 mill. kroner, som er en økning på 7 mill. kroner fra 2023. Årets fordeling av spillemidlene er ennå ikke klar, men i 2023 ble det bevilget 40,55 mill. kroner over spillemidlene til friluftstiltak for barn og ungdom, og 13,5 mill. kroner til egenorganisert fysisk aktivitet.

I 2025 vil det bli gjennomført et nytt Friluftslivets år. Norsk Friluftsliv er prosjekteier og prosjektleder for året, og det er over Klima- og miljødepartementets budsjett i 2024 bevilget 5,5 mill. til Norsk friluftsliv sitt arbeid med å forberede året. I tillegg til planleggingsmidlene er det satt av en tilsagnsfullmakt på 25 mill. kroner til friluftslivsaktivitet i Friluftslivets år, som skal fordeles i 2024, slik at det kan settes i gang aktiviteter med en gang året starter. Jeg tror at Friluftslivets år vil bidra til at mange barn og unge får gode erfaringer med friluftsliv og ikke minst får nødvendig kunnskap om friluftsliv, slik at de kan fortsette med friluftsliv også etter at Friluftslivets år er over. Friluftslivets år vil inneholde et vidt spekter av aktiviteter, slik at de aller fleste vil kunne finne noe som appellerer til dem.

Familien er svært viktig for å gi barn og unge naturkontakt og erfaringer med friluftsliv. Samtidig viser forskning at barns naturkontakt i stadig større grad foregår i barnehage, SFO og skole, og i ulike organiserte former. Dette medfører at friluftsliv og naturkontakt i barnehage og skole er enda viktigere enn før, i tillegg til det tilbudet som organisasjonene gir. Utelek, fysisk aktivitet og naturbasert læring er lagt til rette for i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver, og i læreplanverket for grunnopplæringen. Dette er en mulighet vi ser skolene og barnehagene i stor grad benytter seg av.

Med finansiering over Klima- og miljødepartementets budsjett har Norsk Friluftsliv, i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge, kartlagt hva som hindrer og fremmer bruken av naturen som lærings- og aktivitetsarena. Resultatet er blant annet tre nye veiledere om natur og friluftsliv i skole, barnehage og SFO, som kan bidra til at natur og friluftsliv får en enda større plass i virksomheten til barnehager og skoler.

I Folkehelsemeldingen, som regjeringen la frem i mars 2023, peker regjeringen på at mange barn nå bare får erfaring med natur og friluftsliv gjennom barnehage og skole. I meldingen heter det derfor at uterommene i barnehagene bør legge til rette for kontakt med natur gjennom et høyt innslag av trær, busker og grønne områder, og at regjeringen vil legge til rette for at slike hensyn kan bli vurdert på et tidlig stadium i planprosessene. Helse- og omsorgsdepartementet fastsatte i 2023 en ny forskrift om miljø og helse i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, som blant annet omfatter krav til uteområder. Helsedirektoratet har utgitt egen veileder til forskriften, hvor også uteområder er nærmere omtalt.

Men like viktig som å bevilge midler til tiltak og aktiviteter i regi av lag og foreninger, er det å sørge for at barn og unge har naturområder i nærheten av hjemstedet. Videre er det viktig med trygg tilgang til disse områdene, slik at det er enkelt å komme seg dit. I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som regjeringen la frem i juni 2023, er det en tydelig forventning om at det settes av tilstrekkelige arealer av god kvalitet til grønnstruktur, uterom og møteplasser som stimulerer til fysisk aktivitet, naturopplevelse og sosialt fellesskap, samtidig som byer og tettsteder utvikles gjennom fortetting og transformasjon. Videre er det en forventning om at det legges til rette for trygge skoleveier og aktivitetsvennlige nærmiljøer med varierte tilbud for lek og opphold for ulike aldersgrupper.

I ordningen statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder sikres det årlig mellom 20 og 30 friluftslivsområder, der de fleste ligger i og ved byer og tettsteder. Denne ordningen bidrar til at en rekke attraktive og lett tilgjengelige friluftslivsområder blir varig sikret og tilrettelagt for friluftsliv og naturopplevelse.

Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er et viktig verktøy for å unngå at viktige friluftslivsområder blir bygget ned eller forringet som følge av mangel på kunnskap om områdene. Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å ferdigstille en metodikk om hvordan kommunene kan revidere tidligere gjennomført kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, slik at det hele tiden foreligger oppdatert kunnskap om friluftslivsområdene i kommunene. Departementet har også gitt direktoratet i oppdrag å utarbeide en metode for regional kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, slik at friluftslivsområdene også kan vurderes i et regionalt perspektiv.

I Miljødirektoratets ferdselsårsprosjekt er målsetningen at alle kommuner skal lage en plan for friluftslivets ferdselsårer. Direktoratet jobber konkret overfor kommunene med både veiledning og midler for å bidra til at de lager slike planer. Et godt nettverk av merkede ferdselsårer for friluftsliv som gjør terskelen for å utøve friluftsliv lav, er svært viktig for en høy deltakelse i friluftsliv i alle aldersgrupper.

Barn og unges tilgang til natur er et viktig arbeid som vi hele tiden må ha oppmerksomhet om. På bakgrunn av blant annet de tiltak og prioriteringer som jeg har vist

over, håper jeg at nedgangen i barns utelek i skog og naturområder vil stoppe opp, og at vi etter hvert vil se en økning.

SPØRSMÅL NR. 1154

Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 13. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen vil sikre at kontanter og bankkort fortsatt er mulige betalingsmidler på alle legekontor?

BEGRUNNELSE:

Mange pasienter og spesielt eldre erfarer at det er utfordringer når det kommer til betaling for konsultasjon hos fastlegen. Noe må gjøres med hvordan legekontor håndterer fakturaer og gebyr, slik at pasienter og brukere som vil betale der og da kan få lov til det.

Det må bli enklere for alle pasienter å gjøre opp for seg når de har vært hos legen. Hvis situasjonen blir slik at pasienten glemmer å betale fakturaen, vil det påløpe videre gebyrer og inkasso. Flere eldre forteller at dette er en av årsakene til at de nå kvier seg til å dra til legen.

Etter sentralbankloven §3-5(1) er Norges Banks sedler og mynter et tvunget betalingsmiddel, som betyr at en forbruker alltid har rett til å foreta betaling via kontant hos betalingsmottakeren. Digitalt utenforskap påfører pasientene et stort alvor, og en stor belastning for å få betalt for de tjenestene de trenger. Regjeringen må se nærmere på ordningen med fakturagebyrer og aktører som administrerer fakturaer i helsevesenet. I en rapport fra Forbrukerrådet foreslår de at myndighetene bør gripe inn og stoppe gebyrpraksisen som eneste betalingsmulighet.

Svar:

Spørsmålet er stilt til barne- og familieminister Kjersti Toppe. Etter avtale besvarer jeg spørsmålet ettersom det gjelder legekontorer.

Finansavtaleloven § 2-1 tredje ledd bestemmer at «en forbruker har alltid rett til å foreta oppgjør med tvungne betalingsmidler hos betalingsmottakeren». Justis- og beredskapsdepartementet forvalter finansavtaleloven, og sendte 1. september 2022 på høring et forslag om styrking av forbrukeres rett til å betale med kontanter. Forslaget til

endring av finansavtaleloven § 2-1 går ut på at i betjente faste forretningslokaler der næringsdrivende selger varer eller tjenester til forbrukere, skal den næringsdrivende tilby forbrukere å betale for disse varene eller tjenestene med kontanter. Forslaget innebærer blant annet at kontanter fortsatt skal være mulige betalingsmidler på legekontorer.

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med å følge opp høringen, med sikte å legge fram en lovproposisjon.

SPØRSMÅL NR. 1155**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 12. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Stortinget vedtok 16. februar 2021 et anmodningsvedtak der regjeringen ble bedt om å fremme forslag til lovendringer slik at pasienter under 50 år ikke bosettes i sykehjem i strid med eget eller vergens ønske. Departementet sendte lovendringsforslag på høring 20. des. 2022, med høringsfrist 20. mars 2023. Snart et år er gått. Brukermiljøene - og SV - er utålmodige.

Når kan Stortinget forvente å få sak med forslag til lovendringer?

Svar:

Arbeidet har tatt lengre tid enn antatt på grunn av flere krevende prinsipielle spørsmål, først under utarbeidelse av høringsnotatet og senere i arbeidet med oppfølging av høringsinnspillene. Det kom inn i underkant av 80 høringsinnspill. På bakgrunn av høringen vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til oppfølging av anmodningsvedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1156**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 9. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram kva andre prosjekt under Statens vegvesen sin regi, der såkalla "referansegrupper" blir nytta og eg ber om at det vert lagt ved mandat til desse gruppene og at alle referat frå desse møta frå 1/1-2023 og fram til i dag blir lagt fram?

GRUNNGJEVING:

Det er kome opplysningar frå Statens vegvesen at det er fleire prosjekter i landet der Statens vegvesen praktiserar såkalla "referansegrupper", og dette gjer meg svært betenkt og bekymra med bakgrunn i mangelen på demokratiske prosessar.

I referansegruppen til Møreaksen er der teke med alt frå kommunar, private aksjeselskap, lobbygrupper, og kun dei som er for dette prosjektet og som framsnakkar Statens vegvesen si rolle og synspunkt i saker som faktisk ikkje endeleg er vedteke av Stortinget.

Enda verre er dette når til dømes Møreaksen saka er svært betent der stor delar av befolkninga i Møre og Romsdal slett ikkje vil ha dette prosjektet, og dei som er imot dette sløseriprojekt rett og slett ikkje får arenaer for å kunne bli hørt.

Det må i denne samanhengen problematiserast sterkt habiliteten til Statens vegvesen som også skal legge fram si tilråding til vegdirektøren og vidare til regjering i ulike saker slik som til dømes NTP.

Det blir svært uryddig og udemokratisk når kun den "eine sida" av slike saker blir løfta fram og "dyrka" der folket eller andre aksjonsgrupper, selskap eller kommunar med andre konkurrerandes prosjekt ikkje får delta i slike "referansegrupper".

At skattebetalarane sine pengar kan bli brukt til at Statens vegvesen kan holde på slik som ein "stat i staten" og får hjelp av lobbygrupper og partsgrupper for enkeltprosjekt som Statens vegvesen brenn for, er sterkt kritikverdige. Enda verre er det at desse referansegruppene blir brukt for å skape blest og lobbe inn mot både sin eigen vegdirektør, regjering og Storting samt anna politisk leing, noko som mildt sagt er svært tvilsamt og kan umogleg vere i tråd med habilitetsregelverket.

Referat frå desse møta er heller ikkje offentlege, og det meste ikring denne måten å jobbe på framstår meir eller mindre som eit lukka "kartell".

Svar:

Eg ønskjer først å understreke at eg meiner det er viktig og riktig at Statens vegvesen bruker sin kompetanse i lokale prosessar for å leggja til rette for gode avgjerder lokalt, regionalt og nasjonalt. Eg legg til grunn at Statens vegvesen har ein klar forståing av sin rolle.

I referansegrupper og organisasjonar for anten eit enkeltprosjekt eller eit område, bidreg Statens vegvesen med faktainformasjon om prosjekta, status for planlegging, kostnader, løysingar m.m. I den grad såkalla lobbyorganisasjonar nyttar referansegrupper for å få informasjon om Statens vegvesens arbeid, kan Statens vegvesen sjølvsagt delta i desse. Døme på prosjekt der Statens vegvesen har delteke i slike referansegrupper er Hordfast AS og Foreningen for Fjordveien Riksveg 13.

Statens vegvesen organiserer også sjølv referansegrupper i samband med større utgreiingar, til dømes konseptvalutredningar eller større planprosjekt. I slike tilfelle gjennomfører Statens vegvesen ein interessentanalyse.

Viss det anslåast eit behov for ei gruppe med interessentar og primærbrukarane av område kan det opprettast. Døme på interessentar og primærbrukarar er kommunar, miljøorganisasjonar, trafikantar og næringsliv. Desse referansegruppene gir interessentane informasjon og moglegheita til medverknad. Eit døme på eit møte var i anledning KVVU E39 kryssing av Bømlaffjorden i 2022.

Dette arbeidet kjem i tillegg til ordinære medverknadsprosessar som er pålagde etter plan- og bygningslova og skal sikre at utgreiinga byggjer på god kunnskap og for å gi viktige interessentar fortløpande informasjon og innsikt om prosjekta.

Statens vegvesen deltek også i grupper i samband med samarbeid og oppfølging av byvekstavtalar. Eit døme på det er Miljøløftet for Bergensområdet. Statens vegvesen er her med i fleire grupper; styringsgruppe, prioriteringsråd, samordningsfunksjon og arbeidsgruppe. Eg oppmodar representant Sve til å besøke nettsida til Miljøløftet, der føreligg det mandat for gruppene.

SPØRSMÅL NR. 1157

Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjera greie for effekten Hordfast vil få på dei to store prosjekta Svevatjønn-Rådal og Rogfast når Hordfast er på plass, hvor effekt meines uthenta samfunnsnytte samt nedbetalingstid for prosjekta (Det er også av interesse å få oppgitt den negative effekten for kvart år Hordfast vert utsett)?

GRUNNGJEVING:

Fire felt Svevatjønn – Rådal er no ferdigstilt, og Rogfast skal stå ferdig i 2033. Dette er store, viktige prosjekt som begge er ledd i å gje ein effektiv og hensiktsmessig kommunikasjon langs vestlandskysten mellom Bergen og Stavanger. Men prosjekta og samfunnet får ikkje på langt nær full utteljing for dei investeringane som er gjort på desse prosjekta før Hordfast er på plass.

Svar:

Representanten stiller spørsmål med kva samfunnsnytte prosjekta E39 Svevatjønn-Rådal og E39 Rogfast får som

følgje av at E39 Stord-Os (Hordfast) vert bygt. Når ein gjer berekningar på samfunnsøkonomisk lønnsemd av prosjekt, så vert det gjort etter retningslinjene i Handbok V712 til Statens vegvesen. Då reknar ein på konsekvensane som følgje av eit prosjekt for samfunnet som heilheit. I desse berekningane vert effekten av å bygge prosjektet samanlikna med ein referansesituasjon der prosjektet ikkje vert bygt.

Nytten av Hordfast på dei prosjekta som representanten nemner, er inkludert i dei berekningane som vert gjort av samfunnsøkonomisk lønnsemd for E39 Stord-Os (Hordfast)-Effekten av E39 Rogfast og E39 Svevatjønn-Rådal er inkludert i dei samfunnsøkonomiske verknadane av prosjektet Hordfast som heilheit. Det er ikkje mogleg ut frå desse berekningane å isolere effektane av E39 Rogfast og E39 Svevatjønn-Rådal spesielt.

Når det gjeld konsekvensane for bompengeneinnkrevjinga vil ferdigstilling av E39 Stord-Os (Hordfast) føre til noko auke i trafikken for E39 Svevatjønn-Rådal og E39 Rogfast. Med trafikk på E39 Stord-Os (Hordfast), vil den trafikkauken som kjem kunne gje noko auke i bompengeneinntektene og dermed føre til noko reduksjon i anten inn-

krevjingstid eller bompengetakst på dei to prosjekta E39 Sveгатjörn–Rådal og E39 Rogfast. Det er likevel vanskeleg

å talfeste denne reduksjonen, då det er avhengig av mange faktorar.

SPØRSMÅL NR. 1158

Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 14. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil likestillingsministeren ta grep for å likestille mennesker med funksjonsnedsettelse med andre diskriminerte grupper i Norge, og sørge for at inkorporering av funksjonshemmedes konvensjon i menneskerettsloven vil bli behandlet i Stortinget i inneværende stortingsperiode?

BEGRUNNELSE:

Et juridisk ekspertutvalg leverte sin rapport «Konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter – Inkorporering i menneskerettsloven» den 15. januar i år.

Likestillingsministeren sa ved overrekkelsen at den skal ut på offentlig høring. Det har enda ikke skjedd.

Inkorporering av funksjonshemmedes konvensjon har dratt ut og en rekke aktører er utålmodige. Det er nødvendig å understreke viktigheten av at inkorporeringen skjer snarlig. I 2021 sto AP, SP og SV sammen om en merknad som skrev at mangel på inkorporering av CRPD

i menneskerettsloven er med på å gjøre likestillingskampen for mennesker med nedsatt funksjonsevne vanskeligere. Dette er et arbeid som burde ha kommet lengre.

Svar:

I desember 2022 nedsatte regjeringen et ekspertutvalg for å utrede konsekvensene av inkorporering av FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i norsk lov. Utvalget leverte sin utredning til kultur- og likestillingsministeren 15. januar i år. Utvalget har ikke avgitt en enstemmig innstilling, og de ulike argumentene er grundig belyst i utvalgets utredning. Den legger et grunnlag for en god prosess.

Vi tar sikte på å sende utredningen på bred høring så snart som mulig, slik at vi får et best mulig grunnlag for videre politisk behandling av saken. I Hurdalsplattformen står det at vi vil inkorporere konvensjonen i norsk lov. Dette er fortsatt regjeringens intensjon.

SPØRSMÅL NR. 1159

Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden gjera greie for kor mykje bilistar og staten (inkludert fylka) taper, med tanke på ferjekostnader, for kvart år Hordfast vert utsett, oppgitt i 2024-kroner?

GRUNNGJEVING:

Hordfast skal mellom anna finansierast med ferjeavløysingsmidlar for fylkessambanda samt kostnader staten har som i dag går til drift av riksvegferjer. Dess tidlegare prosjektet kjem på plass, dess tidlegare vil staten sine kostnader til ferjedrift og nyinvesteringar i ferjemateriell reduserast.

Hordfast vil avløyse fem store riksvegferjer, tre fylkesvegferjer (her under reduksjon i eit samband til Austevoll) og innkorting av eitt ferjesamband (Austevoll). Det er av interesse å få eit oversyn over årlege kostnader (i 2024 kr) oppgitt både for bilistar/transportørar for desse ferjene, samt årlege kostnader staten og fylkeskommunane har med ferjedrift for desse sambanda, som vert påført statsbudsjettet for kvart år Hordfast ikkje kjem i drift. Vi legg til grunn at bompengane vert borte den dagen prosjektet er nedbetalt og gratis for trafikantane.

Svar:

Dersom prosjektet E39 Stord-Os (Hordfast) vert bygd vil det avløyse nokre ferjesamband fullt ut, mens andre samband kan verte lagt om og få lågare trafikk og endra frekvens. Det er dermed ikkje mogleg å sette likskapsteikn mellom dagens driftsutgifter på aktuelle samband og innsparing ved bygging av Hordfast. I tidlegare analysar av finansieringa av prosjektet er det vurdert at drifts- og vedlikehaldskostnader på ny veg truleg vil balansera eller overstiga innsparte ferjetilskot og kapitalkostnader til ferjemateriell, noko som betyr at det ikkje er rett fram å si kva netto tap som påførast ved at Hordfast ikkje byggast. For meir detaljerte samfunnsøkonomiske analysar av Hordfast viser eg til underlaget for NTP 2025-2036.

SPØRSMÅL NR. 1160

Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 15. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Mener utenriksministeren at det er innenfor å gjennomføre denne type salg, når sluttkunden er et russisk selskap som Norge har inngått avtale med skal sanksjoneres, og når dette er utstyr som kan realisere forsvarlig brønnboring offshore?

BEGRUNNELSE:

Den 5. februar kunne vi lese i Dagens Næringsliv at norske Scana har solgt oljeberedskapsutstyr til Russland. Kjøperen er et leverandørselskap Gazprom Shelfproject, som ikke er under sanksjoner, men sluttkunden av utstyret vil være statskontrollerte Gazprom som er på sanksjonslisten. Salget har en verdi på 150 millioner, og er beredskapsutstyr som kan hindre miljøkonsekvenser ved en ulykke.

Gazprom er et av flere russiske selskaper som er rammet av de vestlige sanksjonene og er eid med over 50 % av den russiske stat. Sanksjonene rammer også eksport av utstyr og teknologi.

Svar:

Sanksjonene mot Russland påvirker norsk næringsliv innen mange sektorer, være seg olje og gass, fiskeri med mer. Sektortiltakene er ment å ramme bredt. Handlingsrommet for handel med Russland blir bare snevrere.

Det er eksportør/tjenesteleverandør sitt ansvar å følge de til en hver tid gjeldende restriksjoner for handel med Russland. Virksomhetene må selv vurdere om transaksjonen er tillat etter sanksjonsregelverket. I tillegg må virksomhetene undersøke om en handler med listeførte aktører, eller om den en handler med er kontrollert av en listeført aktør. Jeg forventer således at norske selskap gjør egne og nødvendige undersøkelser før de eventuelt eksporterer.

På nåværende tidspunkt er ikke Gazprom i seg selv listeført.

Myndighetene er generelt opptatt av rettleiding, og har god dialog med næringslivet om eksportkontroll og sanksjoner. Grunnet taushetsplikten i eksportkontrollloven kan verken jeg eller UD bekrefte eller avkrefte dialog med konkrete selskap.

På generelt grunnlag håndhever regjeringen sanksjonsregelverket og vi forholder oss til de vedtatte sanksjonene. Norske bedrifter og enkeltpersoner er pålagt å følge de sanksjonene som gjelder.

Utover dette, må det i et samfunn som Norge, være opp til folk, bedrifter og organisasjoner å gjøre egne etiske vurderinger for seg selv. Det riktige er at den enkelte tar selvstendige valg om hva de vil kjøpe og hvem de vil handle med.

SPØRSMÅL NR. 1161**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 13. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil regjeringen foreslå å øke fullmaktsgrensen for legemidler finansiert gjennom folketrygden, og hva vil eventuelt skje dersom dette ikke gjøres og et anbudsutsatt legemiddel i Blåreseptordningen overskrider fullmaktsgrensen?

BEGRUNNELSE:

Finansieringsordningen for legemidler utenfor sykehus (Blåreseptordningen) er en av de viktigste bærebjelkene i den norske velferdsstaten. For norske pasienter har Blåreseptordningen sikret tilgang på trygg og effektiv medikamentell behandling når det har vært behov for det. Videre har Blåreseptordningen, sammen med egenandelstaket, gitt pasientene et viktig vern mot store negative økonomiske konsekvenser av langvarig og alvorlig sykdom.

I internasjonale sammenligninger trekkes Blåreseptordningen ofte frem som en solidarisk forsikringsordning, og som en av bærebjelkene også i den nordiske velferdsmodellen.

Blåreseptordningen har vært et viktig helsepolitisk verktøy for å sikre målsetningen om lik tilgang til medisinsk behandling uavhengig av hvor man bor i landet. Ordningen har også vært et viktig redskap, sammen med egenandelstak/frikort, for å motvirke sosiale ulikheter i behandling og tilgang til helsehjelp. Sist, men ikke minst, har ordningen gitt norske myndigheter god kontroll på utviklingen i legemiddelutgiftene på dette området over tid.

Spørsmålsstiller undrer seg over regjeringens manglende konsekvensutredning av innføring av anbud på allerede kostnadseffektive legemidler innenfor enkelte terapeutiske områder på blåreseptordningen. Det ser heller ikke ut til at regjeringen har belyst utfordringene knyttet til fullmaktsgrensen. Dette innebærer, som jeg regner med at statsråden er kjent med, at i tilfeller hvor utgiftsveksten for folketrygden overskrider 100 millioner kroner i minst ett av de fem første årene med refusjon, skal dette samtykkes av Stortinget.

Det koster mer å produsere legemidler i dag enn i tiden før pandemi og krig i Europa. Samtidig er den norske kronen svak sett opp mot eksempelvis euro og amerikanske dollar. Det er derfor grunn til å tro at fullmaktsgrensen vil utfordres.

Spørsmålsstiller ønsker å vite hva som skjer dersom kostnader til et anbudsutsatt legemiddel overskrider 100

millioner kroner, og om regjeringen konkret vurderer om fullmaktsgrensen bør økes.

Svar:

Anbud for legemidler i blåreseptordningen er et virkemiddel som sikrer fremtidig bærekraft i ordningen, bidrar til raskere tilgang, og til at utgiftene ikke overstiger Direktoratet for medisinske produkters (DMPs) fullmaktsgrense. I andre tilfeller vil anbud kunne bidra til vedvarende effektiv utgiftskontroll, etter at legemiddelet er tatt i bruk.

Forholdet mellom fullmaktsgrense og anbud for legemidler i blåreseptordningen er drøftet i DMPs evaluering av anbuds-piloten. Refusjonssaker som oppfyller prioriteringskriteriene, men hvor budsjettkonsekvensene overstiger direktoratets fullmaktsgrense på 100 millioner kroner i utgifter i løpet av et av de fem første budsjettårene, oversendes til Helse- og omsorgsdepartementet for eventuell fremleggelse for Stortinget i de ordinære budsjettprosessene. DMPs evaluering viser til at anbud forutsetter at det må være gjennomført en metodevurdering for den aktuelle pasientgruppen slik at DMP kan vurdere om prioriteringskriteriene er oppfylt. Det må videre foreligge anslag på pasientgruppenes størrelse slik at DMP kan anslå budsjettmessige konsekvenser. Det presiseres videre at «finansiering må være avklart enten ved at anbudet kan lyses ut innenfor Legemiddelverkets fullmaktsgrense eller at det er sørget for budsjettmessig inndekning».

Som spørsmålsstiller sikkert er kjent med, ble DMPs fullmaktsgrense hevet fra 25 millioner kroner til 100 millioner kroner som oppfølging av tilsvarende forslag i Meld. St. 34 (2015–2016) Verdier i pasientens helsetjeneste. Jeg har i 2023 igangsatt arbeidet med en ny melding om prioritering. I den forbindelse ble det nedsatt tre ekspertgrupper som skal utrede problemstillinger knyttet til perspektiv, åpenhet og tilgang. Mandatet til ekspertgruppen om perspektiv viser innledningsvis blant annet til ulike særtrekk i regelverket for folketrygdens finansiering av legemiddelutgifter som kan medføre ulik prioritering og/eller tilgang, både mellom pasientgrupper og på individnivå. Politisk prioritering av legemidler som overstiger DMPs fullmaktsgrense er et av de nevnte særtrekkene. Ekspertgruppene leverer sine anbefalinger 15. februar. Rapportene vil danne et viktig grunnlag for å arbeide videre med den nye prioriteringsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 1162**Innlevert 6. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 14. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil regjeringen fremme forslag om endringer i abortloven for Stortinget i inneværende sesjon?

BEGRUNNELSE:

I desember la abortutvalget frem sin utredning «Abort i Norge – Ny lov og bedre tjenester». I den foreslås det blant annet at grensen for selvbestemt abort økes til uke 18.

Det var på forhånd kjent at regjeringspartiene er uenige om å utvide grensen for selvbestemt abort til uke 18. Av Hurdalsplattformen går det frem at «regjeringspartiene står fritt til å søke flertall i Stortinget for sine standpunkter om abortloven».

I et intervju med Vårt Land i etterkant av abortutvalgets fremleggelse uttaler Senterpartiets parlamentariske leder Marit Arnstad at det ikke er avklart om regjeringen vil fremme et lovforslag om endringer i abortloven for Stortinget, jf. <https://www.vl.no/nyheter/2023/12/28/sp-topp-med-to-avklaringer-om-abortloven/>

Det ligger ikke noen sak om endring av abortloven i regjeringens liste til Stortinget over planlagte saker i vårsesjonen 2024.

Det er regjeringen som har satt ned abortutvalget og dermed initiert denne prosessen. Det er naturlig at dette fører til en sak i Stortinget, hvis ikke fremstår utredningen bare som en utsettelse av uenigheten mellom regjeringspartiene.

Abortloven er overmoden for endring. De aller fleste får i dag innvilget abort mellom uke 12 og 18 etter møte i nemd. Nemden er dermed i praksis kun ekstra belastning den gravide må gjennom, i en for mange allerede vanskelig situasjon. Det drar ut prosessen og oppleves ubehagelig og umyndiggjørende for mange.

Svar:

Abortutvalget overleverte sin utredning til Helse- og omsorgsdepartementet 14. desember 2023. Samme dag sendte jeg utredningen på høring. Høringsfristen går ut 22. mars i år. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med informasjon om videre prosess i saken.

SPØRSMÅL NR. 1163**Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 13. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva gjør samferdselsministeren for å sikre fremkommeligheten for myke trafikanter under stengingen av Hammersborgtunnelen sentralt i Oslo?

BEGRUNNELSE:

Deler av Ring 1 skal stenges i forbindelse med sikring av nytt regjeringskvartal, blant annet fordi Hammersborgtunnelen skal senkes ti meter lenger ned i bakken. I den forbindelse skal Pilestredet være forbeholdt anleggstrafikk. Statens vegvesens foreliggende løsningsforslag for fotgjengere i Universitetsgata/Pilestredet er ikke uni-

verselt utformet, og utestenger mennesker med funksjonsnedsettelse, syklister og barnevogner fra området.

Beboere, næringsaktører og interesseorganisasjoner har gjentatte ganger uttrykt frustrasjon over manglende planlegging og samarbeid med Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet i denne saken. Organisasjonene gjentar kritikken om manglende involvering av de som berøres av stengingen.

Svar:

Hovedformålet med Ring 1-prosjektet er å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal. Prosjektet fi-

nansieres i all hovedsak over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg. Statens vegvesen signerte kontrakt med Veidekke entreprenør AS 14. august 2023. Planlegging/prosjektering av arbeidene startet umiddelbart etter dette. Det er gjennomført et åpent informasjonsmøte for alle interessenter og naboer, og en rekke møter med bydelsutvalg, skoler, barnehager og interesseorganisasjoner for å informere om prosjektet og få innspill til prosjektgjennomføringen. Statens vegvesen har tilstrebet å være imøtekommende og dele informasjon om prosjektet. Forholdet til myke trafikanter har et høyt fokus, og det gjennomføres nødvendige midlertidige tiltak i anleggsperioden både for fotgjengere og syklister.

Statens vegvesen har foreløpig ikke besluttet løsning for kryssing av Pilestredet for myke trafikanter. Etaten vil

i dialog med berørte interesseorganisasjoner se videre på utvikling av en løsning som best mulig ivaretar bevegelsehemmedes krav i sammenheng med ivaretagelse av andre hensyn, herunder også sikkerheten (HMS) til både anleggsarbeidere og publikum.

Det er nylig etablert et eget samhandlingsforum mellom Statens vegvesen og Oslo kommune. Målet er å koordinere og samordne tiltak ved midlertidig stengt Ring 1, med sikte på en god og enhetlig kommunikasjon mellom aktørene i samhandlingsforumet og mot andre relevante parter. Jeg har i tillegg hatt flere møter med den politiske ledelsen i Oslo kommune for å drøfte og samordne avbøtende tiltak. Dette er ut fra et felles ønske om å minimere de negative trafikale konsekvensene i den midlertidige stengingsperioden.

SPØRSMÅL NR. 1164

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 15. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ei gravid tobarnsmor av hazara folket blir utvist etter 10 år i Noreg. SV inngjekk forlik med regjeringa før jul om at foreldre til barnas beste som hovedregel skal ileggast tilleggstid istadenfor å utvisast.

Vil justisministeren be utlendigstyresmaktene om å stille denne og liknande saker i bero til regelendringa er iverksett?

BEGRUNNELSE:

Den siste tida har det vore ei rekke saker i media som omhandler utvisning av foreldre som er godt integrerte med familie og barn i Norge, og har bodd lenge i landet. Ofte meir enn 10 år. Ei av desse sakene handler om ei gravid småbarnsmor av hazara folket som var fødd i Afghanistan men har foreldre og to søsken som no bor i Pakistan. Ho kom til Norge for 12 år sidan, er gift med ein mann som kom til Norge for 20 år sidan, og har to mindreårige barn som er født og har levd heile sitt liv i Norge. UNE meiner denne mora har loge om identiteten sin, og har vedteke utvisning. UNE meiner ho burde oppgitt at ho var pakistansk. Det høyrer med til forteljinga at Hazara folket no blir forsøkt sendt tilbake til Afghanistan av pakistanske styresmakter, at folket ikkje er trygge i Pakistan og at den

aktuelle kvinna ikkje har pakistanske ID- papir, men afghanske.

I grunnlova §104 andre ledd står det uttrykkelig at det som er best for barnet skal vere eit grunnleggande omsyn i offentlege avgjerder. Eit samla Baumann utvalg kom med følgande forslaget januar 2022:

«Det bør for enkelte typer av saker som hovedregel ilegges krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse i stedet for utvisning, slik loven nå åpner for.»

SV fekk som del av forliket om statsbudsjett for 2024 gjennomslag for ei slik regelendring. Regelendringa skal ifølgje forliket tre i kraft i løpet av 2024.

Svar:

Med bakgrunn i at representanten Kjerstad peker på en enkeltsak i sitt spørsmål, vil jeg innledningsvis understreke at jeg ikke kan gå inn på enkeltsaker. Som Stortinget har fastsatt i lov, skal enkeltsaker avgjøres gjennom uavhengig behandling i Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

Jeg viser ellers til departementet nå behandler to anmodningsvedtak fra Stortinget som gjelder utvisningssak-

er, se mitt tidligere svar av 19. januar i år på spørsmål nr. 969 fra representanten Drevland Lund.

Når det gjelder det anmodningsvedtaket representanten Kjerstad henviser til (anmodningsvedtak nr. 71), lyder dette:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2024 følge opp Baumann-rapportens forslag, som en samlet arbeidsgruppe stod bak, om at det for enkelte typer utvisningssaker som omfatter utlendinger med barn i Norge som hovedregel skal ilegges krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse istedenfor ut-

visning.» Departementet arbeider nå med utforming, avgrensning og gjennomføring av dette tiltaket, og vil forholde seg til den fristen Stortinget selv har fastsatt, og som altså er «i løpet av 2024».

Inntil departementet har klargjort og fastsatt det mer presise innholdet i det aktuelle tiltaket, vil utlendingsforvaltningen og domstolene avgjøre saker etter det regelverket som gjelder, og som ligger trygt innenfor rammen av våre folkerettslige forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 1165

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 13. februar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mye av oljen som produseres i Norge selges videre for å produsere plast i dag, hvordan er det forventet at dette vil utvikle seg i tiden fremover, og spesifiser gjerne hvilken type plast som produseres med norske råvarer?

BEGRUNNELSE:

Plast er et stort og betydelig miljøproblem, og det foregår akkurat nå betydelig regelverksutvikling både i EU og på globalt nivå for å stanse plastforsøplingen. Med dagens utvikling vil produksjonen av plast mer enn dobles innen 2040 og mengden plast i havet vil kunne tredobles innen samme tid. Dette vil også føre til mer klimagassutslipp som følge av økt produksjon og forbrenning. For at Norge skal være en pådriver for å stanse plastforsøplingen globalt er det viktig å vite i hvor stor grad våre økonomiske aktiviteter bidrar til problemet.

Tall fra norskpetroleum.no viser at 19 pst. av norsk oljeeksport går til petrokjemi og annen industri. Selv om det gir en indikasjon på at en betydelig andel av det vi eksporterer går til petrokjemisk industri, hvor plastproduksjon er største andelen, er det allikevel ikke tydelig hvor mye av norsk olje som går til plastproduksjon.

Svar:

På norsk kontinentalsokkel er det rettighetshaverne som er ansvarlig for markedsføring og salg av egne volumer. Departementet følger ikke laster med norsk råolje eller våtgass (NGL) fra felt på norsk kontinentalsokkel til endelig sluttprodukt og sitter derfor ikke på detaljert informas-

jon om mengden av de ulike produkter som produseres fra norsk råolje og våtgass.

I hovedsak vil det være våtgass som benyttes til produksjon av plastråstoff, men råolje, avhengig av kvalitet, vil også i et raffineri gi noe utbytte av nafta og LPG (Liquified Petroleum Gas) som igjen kan benyttes i petrokjemisk industri. Tilsvarende kan kondensat, som inneholder mye nafta, benyttes som råstoff i raffinering eller petrokjemi. Store deler av våtgassen brukes imidlertid også til andre formål f.eks. i husholdninger til oppvarming og matlaging og i industrielle prosesser.

Ifølge tall fra Sökkeldirektoratet var gjennomsnittlig produksjon av råolje, kondensat og NGL (våtgass) i gjennomsnitt for 2023 hhv 1.8 millioner fat/dag, 20 000 fat/dag og 204 000 fat/dag. Departementet antar at en betydelig andel av norskprodusert våtgass selges til petrokjemisk industri hvor en del blir til ulike typer plastråstoff som benyttes i et vidt spekter av produkter bl.a. klær og medisinsk utstyr. Også noe av naftaen fra norskprodusert kondensat eller råolje blir trolig benyttet i petrokjemisk industri. Siden departement ikke har spesifikk oversikt over sluttbrukerne av norsk petroleum, har vi ikke grunnlag for å kvantifisere hvor store disse andelenene er.

På global basis anslår IEA at omlag 15 prosent av oljeforbruket (råolje, våtgass og kondensat) i dag går til petrokjemi.

En dominerende del av verdens oljebaserte petrokjemiproduksjon er fremstilling av forskjellige plastprodukter. Departementet har ikke detaljert informasjon om fordelingen mellom disse ulike plastprodukter.

Det har vært en nær sammenheng mellom økonomisk vekst og etterspørsel etter de ulike petrokjemiske

produkter. Det forventes derfor en sterk vekst fremover

drevet frem av økonomisk vekst og vekst i middelklassen i fremvoksende økonomier.

SPØRSMÅL NR. 1166

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 13. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil finansministeren vurdere å gjøre endringer i definisjonen av det å være skattemessig bosatt i Norge for å unngå skattetilpasning, og vil finansministeren be om dokumentasjon fra Sveits og andre land på antall dager utflyttere har oppholdt seg i landet?

BEGRUNNELSE:

I dag er reglene sånn for utflyttere at dersom man oppholder seg i Norge i mindre enn 61 dager på et år, anses man utflyttet. Hvis ikke skal man fortsatt regnes som skattemessig bosatt i Norge. Men det er uklart hvor mye kontroll det føres med dette, dersom folk har flyttet ut av landet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 1114 fra representanten, som blant annet beskriver reglene for når en person som

flytter fra Norge blir skattemessig utflyttet etter skatteloven. I utgangspunktet er reglene i skatteloven om når en person skal anses skattemessig bosatt i Norge ganske stramme. Men når Norge ikke lenger er bostedsstat etter skatteavtalens regler, vil beskatningsretten vår være mer begrenset for de skatter som omfattes av avtalen. Det skyldes at bostedsstaten som hovedregel vil ha sterkest beskatningsrett. En endring av den norske bostedsregelen vil derfor ha begrenset virkning ved utflytting til land Norge har inngått skatteavtale med.

Skattyter har ansvar for å gi riktige opplysninger i skattemeldingen gjennom å fastsette eget skattegrunnlag. Dette gjelder også opplysninger om skattemessig bosted. Skatteetaten kan gjennomføre kontroll av utflyttere som egenfastsetter skattemessig bosted i et annet land etter skatteavtalen, herunder om de oppfyller vilkårene for dette. Som en del av en slik kontroll kan informasjonsutveksling med tilflyttingslandet benyttes der vilkårene for det er oppfylt, for eksempel for å belyse skattyters opphold i tilflyttingslandet.

SPØRSMÅL NR. 1167

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 14. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I ordinær spørretime 24. januar stilte jeg finansministeren spørsmål om et åpent register over reelle rettighetshavere, som skal avdekke skjult eierskap. I svaret fra finansministeren viser han til "juridiske betenkeligheter" rundt et åpent register.

Kan det bes om å få en oversikt over alle de juridiske betenkelighetene knyttet til å ha registeret åpent?

Svar:

Det norske registeret er utformet slik at det er en høy grad av åpenhet, ved at loven legger til rette for at «enhver» skal ha tilgang til de fleste registrerte opplysninger. Formålet med registeret er å gi opplysninger om de fysiske personene som i siste instans står bak juridiske personer, f.eks. selskaper, ved at de som er underlagt loven, identifiserer «sine» reelle rettighetshavere og innrapporterer dem i en registerløsning. Dette kan omfatte både direkte og indirekte eierskap eller kontroll. Indirekte eierskap er ikke i seg selv illegitimt, men åpenhet og transparens om opplysningene i registeret har vært vurdert som et sentralt virkemiddel for å motvirke hvitvasking og terrorfinansiering. Femte hvitvaskingsdirektiv fra 2018 endret også EU-reglene som registeret bygger på, slik at man gikk fra et krav om at medlemslandene skulle ha registrene åpne for dem med berettiget interesse, til et krav om at registrene skulle være åpne for allmennheten uten et slikt vilkår. Det ble blant annet vist til disse forventede EØS-forpliktelsene i Prop. 109 L (2017–2018) punkt 9.5.

Den 22. november 2022 avsa EU-domstolen dom i forente saker C-37/20 og C-601/20. Her konkluderte domstolen med at bestemmelsen i femte hvitvaskingsdirektiv som stiller krav om at opplysninger om reelle rettighetshavere skal gjøres tilgjengelig for allmennheten uten noen prøving av om det foreligger en legitim interesse, er ugyldig, fordi den anses å være i strid med grunnleggende rettigheter i EU-pakten, nærmere bestemt artikkel 7 og 8 (retten til hhv. vern av privatliv og beskyttelse av personopplysninger).

Det er flere sider av avgjørelsen og premissene den hviler på, som ennå ikke er avklart. Avgjørelsen knytter seg til grunnleggende rettigheter i EU-pakten, herunder rett-

en til vern av privatliv. EU-pakten er ikke en del av EØS-avtalen, men norske myndigheter er samtidig bundet av andre rettsgrunnlag, som Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8 om retten til respekt for privatliv, samt personopplysningsloven/personvernforordningen, som tar opp i seg mange av de samme momentene som EU-domstolen vurderte. Det er også slik at lov om register over reelle rettighetshavere tjener et bredere formål enn kun arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering, se f.eks. Prop. 109 L (2017–2018) punkt 4.6. Her fremgår det at opplysninger om reelle rettighetshavere er sentrale bl.a. i forbindelse med arbeidet mot skatte- og arbeidslivskriminalitet, samt at opplysninger kan være relevante ved vurderinger av hensynet til nasjonal sikkerhet og generelt bidra til et mer effektivt og omstillingsdyktig kapitalmarked. Det vil kunne ha betydning for rammene for innsyn, bl.a. fordi EU-domstolens argumentasjon knytter seg til hva som er nødvendig for bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon. Samlet sett skaper avgjørelsen rettslig tvil, og det er nødvendig med grundige vurderinger av hvordan vi kan etablere et mest mulig åpent register uten å komme i konflikt med relevante rettsgrunnlag.

Norske myndigheter må på selvstendig grunnlag vurdere hvilke implikasjoner avgjørelsen har for det norske registeret over reelle rettighetshavere og de tekniske løsningene det norske registeret bygger på. Jeg viser til at det norske registeret ikke var rullet ut på tidspunktet da avgjørelsen ble avsagt. For noen land var derimot situasjonen at registerinformasjonen da allerede lå åpent tilgjengelig. For Norges del blir det vesentlig at registeret er i tråd med overordnede forpliktelser om vern av privatliv og personvernlovgivningen fra start.

SPØRSMÅL NR. 1168

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 13. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Utanriksministeren har uttrykt at han ikkje trur på sanksjonar.

Vil utanriksministeren oppheva sanksjonane mot dei 27 landa Noreg allereie sanksjonerer eller stiller Israel i ein særlege kategori?

GRUNNGJEVING:

SV har fremma forslag om sanksjonar mot Israels folkerettsstridige krig mot Gaza. 6. februar vart det stemt over 30 ulike forslag til sanksjonar i Stortinget - alt frå at Noreg skal ta initiativ til internasjonal våpenembargo til å nekte valdelege busettarar på Vestbreidda innreise. Fleire av forslaga handlar om å ta initiativ til eller støtta internasjonale sanksjonar. Regjeringspartia støtta ingen av forslaga.

Utanriksministeren uttrykte både i stortingsalen under debatten om forslaga 1. februar og i media at han ikkje trur på sanksjonar fordi det gjer dialog om endring vanskeleg.

Ifølgje Utanriksdepartementet har Noreg i dag sanksjonar mot 27 ulike land og regionar. Det gjeld Afghanistan, Belarus, Myanmar, Burundi, Darfur, Haiti, Republikken Guinea, Guinea-Bissau, Irak, Iran, Jemen, Den demokratiske republikken Kongo, Libanon, Libya, Mali, Moldova, Nicaragua, Nord-Korea, Russland, Den sentralafrikanske republikken, Somalia, Syria, Sør-Sudan, Tunisia, Ukraina, Venezuela og Zimbabwe. 18 av desse er underlagt våpenembargo.

Svar:

Då vi debatterte dette i Stortinget 1. februar kom det tydeleg frem at regjeringa meiner det er multilaterale,

globale og tvingande sanksjonar som har størst moglegheit til å påvirke ein stat til å endre adferd. Eksempel på dette er sanksjonar som FN's Tryggingråd eller EU har vedtatt.

Noreg har totalt 31 sanksjonsforskrifter. Desse er knytt til situasjonen i særskilde land, men og tema som cyberangrep, menneskerettar og kjemiske våpen. Det varierer og om sanksjonane retter seg mot sjølve landsituasjonen, eller mot einskilde personer i eit land, eller begge deler. Dei sanksjonsregima Noreg er tilslutta, er enten sanksjonar som er vedtatt av FN's Tryggingråd, eller dei er EU-sanksjonar. Verken Tryggingrådet eller EU har vedtatt sanksjoner mot Israel.

Eg viser også til mitt svar på Representantforslaget frå SV DOK 8:40 S (2023-2024) og svar på skriftleg spørsmål frå Stortinget nr 640, 817 og 829.

SPØRSMÅL NR. 1169

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. februar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvilke konkrete har regjeringen foretatt og hvilke grep vil regjeringen gjøre for å få mer kunnskap og stoppet spredningen av lakssykdommen "Red skin disease" som er påvist i utlandet og i Norge i Enningsdalselva, Halden/Østfold?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere skriftlige spørsmål knyttet til de store utfordringene spredningen av "Red skin disease" har for laksen i Enningsdalselva i Halden/Østfold og viktigheten av å få økt kunnskap og stoppet spredningen

Svar:

«Red skin disease» er betegnelsen på et sykdomsbilde som ble observert første gang i forbindelse med dødelighet hos villaks i Enningdalselva (også kalt Berbyelva) i Halden kommune sommeren 2019. Veterinærinstituttet undersøkte flere fisk fra denne elva og flere andre norske elver den sommeren. Det kom også inn tilsvarende rapporter fra andre nord-europeiske land, deriblant Danmark, Irland, Sverige og Skottland. Betegnelsen «Red skin

disease» ble tatt i bruk for å lette kommunikasjonen i samarbeidet mellom de ulike landene.

Årsaken til «Red skin disease» er foreløpig ukjent. Veterinærinstituttet gjennomførte omfattende undersøkelser i perioden 2019 og 2020, og gjennomførte nye prøveuttak i 2023. Hovedformålet med undersøkelsene har vært å avdekke om tilstanden skyldtes kjente eller hittil ukjente smittestoffer. All syk laks som er undersøkt, har hatt vill opprinnelse, dvs. at det ikke er rømt oppdrettslaks eller avkom av rømt oppdrettslaks i prøvematerialet.

Veterinærinstituttets undersøkelser har ikke gitt støtte til at sykdommen forårsakes av et smittomt agens. Dette betyr blant annet at viktige sykdommer kjent fra norsk fiskeoppdrett ikke ser ut til å være involvert i sykdomsutviklingen. En smittsom komponent kan likevel ikke utelukkes. Måten sykdommen opptrer på tyder imidlertid på at laksen påvirkes av en eller flere faktorer i miljøet den har befunnet seg i.

Det fagfolkene kaller «Red skin disease» er begrenset til funn av ringformede hudforandringer på buken av laks som helt nylig har gått opp i elva fra sjøen. Veterinærinstituttet har så langt kun sett tilfeller av «Red skin disease» i Enningdalselva. De mottar likevel henvendelser og bildemateriale av enkeltfisk fra andre vassdrag der laksens

tilstand har likhetstrekk med «Red skin disease». Veterinærinstituttet har også dialog med utenlandske fagmiljøer for å utveksle kunnskap. Foreløpig ser det ikke ut til at problemet omfatter ferskvannslevende stadier av laks eller andre arter, for eksempel sjøørret.

Tiltak for å hindre spredning av smittsomme sykdommer mellom vassdrag følger av forskrift av 6. april 2022 nr. 631 om dyrehelse (dyrehelseforskriften). Forskriftens § 16 forbyr å flytte levende eller døde viltlevende akvatiske dyr til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag, med mindre man har tillatelse fra Mattilsynet. Tilsvarende stiller § 17 krav om at fiskeutstyr, båter og andre gjenstander som er brukt i ett vassdrag, skal tørkes eller desinfiseres før de flyttes til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag. I samme forskrift § 7, stilles det også krav om at enhver snarest skal melde fra til Mattilsynet ved unormal dødelighet og andre tegn på alvorlig sykdom hos viltlevende akvatiske dyr.

Selv om det ikke er fastslått at «Red skin disease» kan knyttes til ett eller flere smittestoff, er det anbefalt å hol-

de en høy hygienisk standard (biosikkerhet) innen og mellom vassdrag. Mattilsynet anbefaler derfor følgende, i tillegg til overholdelse av bestemmelsene i dyrehelseforskriften:

- Desinfiser og tørk fiskeutstyr, vadere, håver og annet utstyr før flytting mellom vassdrag.
- Ikke vask og sløy fisk andre steder enn der den er fanget.
- Syk eller medtatt fisk skal ikke settes ut igjen i vassdraget.
- Bare slå ut vann i samme vassdrag som det er hentet fra.

Mattilsynet følger nøye med på utviklingen av «Red skin disease», men er avhengig av at laksefiskere og andre melder fra om syk fisk til Veterinærinstituttet og sørger for at de får prøver som de kan analysere. Veterinærinstituttet og Mattilsynet opprettet i 2020 et webbasert nasjonalt meldingssystem der man kan laste opp bilder og registrere funn av syk eller død villfisk. Meldingssystemet er et ledd i helseovervåkningen av villfisk.

SPØRSMÅL NR. 1170

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou

Besvart 14. februar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Sykdommen Red Skin Disease ble første gang påvist på laks i Enningdalselva i 2019. Gytevandrende laks råtner levende. Elva har status som nasjonalt laksevassdrag fra 2002. Elva er den første i Norge etter grensen. Det er i dag ikke system for overvåkning av tilstanden.

Hvordan vil regjeringen sørge for overvåkning, oppfølging fra Mattilsynet og sikre midler avsatt til forskning?

Svar:

Sykdommen «Red skin disease» er observert i Enningsdalselva (også kalt Berbyelva) i årene 2019, 2020 og 2023. Et samarbeid med den lokale jeger- og fiskerforening, Veterinærinstituttet, Universitetet i Bergen, og Norsk institutt for naturforskning, har gitt disse fagmiljøene prøvemateriale av syk fisk med mål om å beskrive sykdomsbildet og avdekke årsaken til at fisken utvikler sykdom. Årsaken er foreløpig ukjent, og det er heller ikke holdepunkter for at sykdommen er forårsaket av et smittomt agens.

Både Mattilsynet og Veterinærinstituttet har bidratt i arbeidet med «Red skin disease», og vil fortsette å gjøre det fremover. Sykdommens årsak er ukjent og et stort antall faktorer kan påvirke vill laksefisk på vandring utenfor Enningdalselva. Dette vanskeliggjør overvåkning og kartlegging av sykdommen. Det er derfor ikke igangsatt et eget overvåkningsprogram for «Red skin disease», men generelle biosikkerhetstiltak er anbefalt. Tiltakene inkluderer at Veterinærinstituttet skal varsles dersom man finner syk fisk i elva. Videre skal man ikke flytte fisk mellom vassdrag, utstyr skal desinfiseres mellom bruk, og syk fisk skal ikke settes ut igjen.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 1169 fra 7. februar 2024 fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg.

SPØRSMÅL NR. 1171

Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 14. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over fordelingen av budsjettmidler for statlige kjøp av regionale flyruter for 2024 for hver enkelt flyrute som omfattes av ordningen?

Svar:

Avtalene om drift av regionale flyruter i Norge, de såkalte FOT-rutene, omfatter «ruteområder», der enkelte ruteområder inkluderer flere enn én flyrute. Fordelingen av budsjettmidlene per ruteområde i 2024 fremgår av tabellen under.

Ruteområde	Rute(r)	Budsjett 2024
1	Ruter mellom Kirkenes, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Mehamn, Honningsvåg, Hammerfest, Alta og Tromsø.	kr 421 572 185
2	Hasvik–Tromsø v.v. Hasvik–Hammerfest v.v. Sørkjosen–Tromsø v.v.	kr 75 323 307
3	Lakselv–Tromsø v.v.	kr 49 166 180
4	Andøya–Bodø v.v. Andøya–Tromsø v.v.	kr 47 473 100
5	Harstad/Narvik–Tromsø v.v. Harstad/Narvik–Bodø v.v.	kr 32 291 298
6	Stokmarknes–Bodø v.v. Stokmarknes–Tromsø v.v.	kr 87 756 516
7	Svolvær–Bodø v.v.	kr 80 614 372
8	Leknes–Bodø v.v.	kr 92 256 443
9	Røst–Bodø v.v.	kr 55 290 418
10	Brønnøysund–Bodø v.v. Brønnøysund–Trondheim v.v.	kr 84 194 354
11	Sandnessjøen–Bodø v.v. Sandnessjøen–Trondheim v.v.	kr 86 719 842
12	Mo i Rana–Bodø v.v. Mo i Rana–Trondheim v.v.	kr 126 416 193
13	Mosjøen–Bodø v.v. Mosjøen–Trondheim v.v.	kr 107 507 647
14	Namsos–Trondheim v.v. Rørvik–Trondheim v.v.	kr 88 811 280
15	Røros–Oslo v.v.	kr 56 463 770
16	Florø–Oslo v.v.	kr 35 464 761
17	Stord–Oslo v.v.	kr 34 043 344
18	Ørsta–Volda–Oslo v.v.	kr 103 086 913
19	Førde–Oslo v.v.	kr 81 469 827
20	Sogndal–Oslo v.v.	kr 53 005 499
21	Sandane–Oslo v.v.	kr 52 494 859
22	Ørsta–Volda–Bergen v.v.	kr 46 242 061
23	Sogndal–Bergen v.v.	kr 41 895 401
24	Sandane–Bergen v.v.	kr 51 320 131
Helikopterrute	Værøy–Bodø v.v.	kr 45 112 300

SPØRSMÅL NR. 1172**Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 15. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er status for refusjon av gebyrer for søknader om arbeidstillatelse til sesongarbeidere som ikke fikk reise til Norge på grunn av innreiserestriksjoner i forbindelse med koronapandemien?

BEGRUNNELSE:

Sesongarbeidere fra land utenfor EU/EØS må betale et søknadsgebyr på 6 300 kr for oppholdstillatelse for arbeid i Norge. Under koronapandemien fikk flere beskjed om at dette gebyret ville bli refundert om innreiserestriksjonene forhindret dem fra å komme og jobbe i Norge. En rekke bønder forteller at flere av deres sesongarbeidere ikke har fått refundert pengene, og mange av disse nå opplever en vanskelig økonomisk situasjon som følge av dette. Det norske landbruket er i dag helt avhengig av å hente arbeidskraft utenfor EU/EØS, og svært mange av disse kommer fra lavkostland hvor 6 300 kr utgjør et betydelig beløp.

Svar:

Hovedregelen er at gebyret for søknader må betales når søknadsdokumentene er levert, og administrasjonskost-

nader er påløpt. Dersom førstelinjen i utlendingsforvaltningen, som består av utenriksstasjonene og politiet, har ekspedert saken over til Utlendingsdirektoratet (UDI), vil ikke gebyret normalt bli refundert selv om saken henlegges av UDI.

De som ønsker å få tilbakebetalt gebyret må derfor kontakte den ambassaden eller det tjenestestedet i politiet hvor søknaden ble levert, som håndterer spørsmål om refusjon av gebyr.

I forbindelse med pandemien hadde førstelinjen en mer fleksibel tilnærming til tilbakebetaling av gebyr enn normalt, men gikk tilbake til vanlig praksis på et tidspunkt der det ikke lenger var grunn til å anta at søkere ikke kjente til at innreise kunne bli vanskelig som følge av pandemien.

UD hadde fra sommeren 2020 en praksis om å refundere gebyr dersom UDI henla saken og årsaken var relatert til pandemien eller innreiserestriksjonene. Fra 7. juli 2021 endret utenriksstasjonene denne praksisen, og gikk tilbake til ordinær praksis. Ved anmodninger om refusjon etter den datoen, ble ikke gebyret tilbakebetalt dersom saken var oversendt UDI.

Politiet refunderte også i stor grad gebyret under pandemien. Praksisen kan ha variert noe ved det enkelte tjenestested.

SPØRSMÅL NR. 1173**Innlevert 7. februar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 15. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden på bakgrunn av kartleggingen av misjonskolene som nå er satt i gang gjøre nærmere rede for hvor omfattende kartlegging man har igangsatt, hvor langt tilbake i tid, hvilke skoler det gjelder, når vi kan vente oss resultatet av disse og i hvilken form statsråden vil presentere funnene?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 7. februar tok jeg opp saken om misjonsbarna med barne- og familieminister Kjersti Toppe. Hun delte langt på vei mine bekymringer for hvordan misjonær barn ble overlatt til seg selv på skoler og internat på 70-, 80- og 90-tallet. Misjonsbarn ble satt bort på internatskoler mens foreldrene ble sendt langt bort fra barna for å utøve sin religiøse plikt som misjonærer. Jeg har blitt fortalt om grufulle opplevelser fra representanter for støttegruppen «Sendt bort». Tusenvis av barn ble sendt bort på

disse skolene og internatene og de bærer den dag i dag på opplevelsene fra barndommen som preger dem i hverdagen. 14 prosent av barna som bodde på internat ble utsatt for seksuelle krenkelser. En tredjedel av disse ble mobbet. Da de kom tilbake til Norge opplevde flere å ikke være i stand til å tilpasse seg den norske hverdagen. En av de jeg snakket med sier at hun den dag i dag sliter med å føle seg norsk. Flere fikk sin barndom revet bort. I spørretimen 7. februar informerte statsråd Toppe om at kunnskapsdepartementet har satt i gang kartlegging av disse skolene. Toppe sa videre at hun vil føre dialogen videre med sine kolleger i regjeringen. På bakgrunn av det kunne jeg ønske at statsråden redegjorde nærmere for den jobben som er satt i gang og når vi kan vente oss resultatene av kartleggingen og hvordan statsråden vil presentere disse.

Svar:

Det gjør sterkt inntrykk å lese om historiene til misjonsbarna. Saken har også reist spørsmål knyttet til blant annet tilsyn og statlig finansiering.

Jeg er opptatt av å få kartlagt hva som har vært statens rolle og få fakta på bordet. Målet med de undersøkelsene

som jeg nå har tatt initiativ til, er i første omgang å kartlegge om det er gjennomført statlige tilsyn med internatskoler drevet av Misjonssambandet, og om det er gitt statlige tilskudd til disse skolene. Avhengig av de videre undersøkelsene kan det bli aktuelt å utvide kartleggingen til også å omfatte internatskoler drevet av andre organisasjoner.

Som representanten viser til, dreier de historiene som har kommet frem seg i hovedsak om forhold fra 1970-, 1980- og 1990-tallet. Undersøkelsene krever derfor manuell søking i historiske arkiver, og kan ta noe tid. I første rekke er det naturlig å gå tilbake til 1970, da den første loven om tilskudd til private skoler ble vedtatt og trådte i kraft.

Undersøkelsene, som nettopp er satt i gang, vil kunne avdekke hvilke skoler dette konkret gjelder. Dette arbeidet har prioritet. Det er likevel for tidlig å anslå når resultatene av kartleggingen vil foreligge og i hvilken form funnene vil bli lagt frem. Jeg vil derfor måtte komme tilbake til hvordan dette skal legges frem og hva som eventuelt kan være aktuelt av annen oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1174

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 16. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor stor andel av flyktninger med midlertidig kollektiv beskyttelse har deltatt i eller deltar i introduksjonsprogrammet, og hvor stor andel av de som har deltatt i introduksjonsprogrammet er i arbeid (Det bes også om en oversikt over hvor stor andel de som ikke har deltatt i introduksjonsprogram er/ikke er i arbeid)?

BEGRUNNELSE:

Statsråden sier 8/10 av ukrainske flyktninger som har deltatt i introduksjonsprogram er i arbeid, utdanning eller andre kvalifiseringstiltak. Det bes om en oversikt over hvordan fordelingen er mellom andel i arbeid og andel i utdanning/kvalifisering.

Det er viktig at midlertidig fordrevne kommer raskt ut i arbeid. Dette av hensyn til at de skal forsørge seg selv og at samfunnet skal klare å ta imot de som flykter fra krigen i Ukraina.

Svar:

For å svare på dette spørsmålet, har jeg fått oversendt de nyeste tilgjengelige tallene fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Per 31.1.2024 var 30 289 fordrevne fra Ukraina oppført med rett til introduksjonsprogram i Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR). Av disse var 23 739 personer, 79 prosent, registrert med deltakelse i introduksjonsprogram. Det var inntil 31.1.2024 også 1 311 fordrevne fra Ukraina som ikke har rett til introduksjonsprogram, men som kommunene kan tilby introduksjonsprogram, som var registrert med deltakelse.

I samme periode var 58 734 fordrevne fra Ukraina bostatt i Norge med offentlig hjelp, hvorav 33 562 personer i aldersgruppen 18-55 år og 4 880 personer i aldersgruppen 55-66 år. Målgruppen for introduksjonsprogrammet er de i aldersgruppen 18-55 år. Disse har rett til program. Noen personer med kollektiv beskyttelse blir i en viss periode

betegnet i kategorien «kan tilbys introduksjonsprogram» i NIR fordi de mangler folkeregistrert adresse. De i aldersgruppen 55-66 år har ikke rett til program, men kan tilbys program.

Når det gjelder hvor stor andel av de som har deltatt i introduksjonsprogrammet som er i arbeid, og hvor stor andel av de som ikke har deltatt i introduksjonsprogram som er/ikke er i arbeid, har vi ikke oppdaterte tall på dette. Ettersom de fleste ukrainske fordrevne deltar i introduksjonsprogram (per 1.1.2024 deltok 85 % av de som hadde vært bosatt i minst tre måneder i introduksjonsprogram), vil det etter hvert være en stor andel av de som er sysselsatt som også har deltatt i introduksjonsprogram.

Vanligvis er det avslutningsårsak vi bruker til å måle resultatene i introduksjonsprogrammet.

Per 31.01.2024 er resultatene for fordrevne fra Ukraina som har avsluttet deltakelse i introduksjonsprogrammet som følger:

- Fordrevne fra Ukraina som har rett (18-55 år) til introduksjonsprogram: 8 586 personer har avsluttet deltakelsen. 49 prosent gikk til arbeid/utdanning. 38 prosent har gått til videre kvalifiseringstiltak i offentlig regi (NAV eller kommunen).
- Fordrevne fra Ukraina som kommunene kan tilby introduksjonsprogram, men som ikke har rett til program (i hovedsak personer mellom 55 og 66 år, eller personer som mangler folkeregistrert adresse og dermed betegnes med kategori «kan tilbys introduksjonsprogram» i NIR): 699 personer har avsluttet deltakelsen. 31 prosent gikk til arbeid/utdanning. 30 prosent har gått til videre kvalifiseringstiltak i offentlig regi (NAV eller kommunen).

SPØRSMÅL NR. 1175

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 15. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor omfattende kompetansehevingsaktivitet for landets forlikradsdommere er planlagt gjennomført i 2024, og hvilken rolle er Samarbeidsutvalget for forlikråd og namsmenn (SFN) tiltenkt ved denne aktiviteten?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den strukturelle endringen i ansvaret for kompetansehevingstiltak for landets forlikradsdommere, hvor dette ansvaret er overført fra Justis- og beredskapsdepartementet til Statens sivilrettsforvaltning. Da ansvaret for kompetansehevingen lå under Justis- og beredskapsdepartementet, ble kompetansehevingsaktiviteten utført av Samarbeidsutvalget for forlikråd og namsmenn (SFN) som er en medlemsorganisasjon for alle dommere av forlikrådene i Norge. Det ble da tilbudt årlige kurs for landets forlikradsdommere.

Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn å vite hvor omfattende kompetansehevingsaktivitet som er planlagt for forlikradsdommere inneværende år. Særlig sett hen til at det etter det gjennomførte lokalvalget i 2023 vil bli en betydelig utskiftning av landets forlikradsdommere, er det av interesse å vite hvor godt skoleingstilbud de nye dommerne vil få før de tar fatt på oppgaven. Det

bes videre om en tilbakemelding på hvilken rolle Samarbeidsutvalget for forlikråd og namsmenn (SFN) er tiltenkt ved den planlagte kompetansehevingsaktiviteten.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til at departementet er godt i gang med oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak nr. 445, datert 5. januar 2023, hvor Stortinget ba regjeringen om å utrede forlikradsordningen med sikte på å styrke og forbedre den. Departementet ser behov for å vurdere endringer i dagen system for opplæring av forlikradsmedlemmene før neste periode (2025-2029) som starter 1. januar 2025. Statens sivilrettsforvaltning har med den bakgrunn fått i oppdrag å opprette et nytt system for opplæringen fra og med 2024, herunder vurdere om det bør tilbys digitale e-læringskurs.

I oppdraget til Statens sivilrettsforvaltning står det blant annet at:

«Det er ønskelig at nye forlikradsmedlemmer får tilbud om en grunnopplæring før de tiltrer» og «Videre bes det om at det vurderes om det er behov for en mer systematisk tilnærming til opplæring underveis i perioden».

Oppdraget til Statens sivilrettsforvaltning er slik utformet at det forventes at det blir holdt opplæring for nye medlemmer i 2024. Slike kurs skal prioriteres foran kurs for de øvrige forliksrådsmedlemmene. Disse skal også få tilbud om opplæring, men det er ikke sikkert at det blir i 2024.

Jeg er kjent med at mange forliksrådsmedlemmer har hatt nytte av den kursvirksomheten som Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn har gjennomført i

mange år, og at det har vært kontakt mellom Statens sivilrettsforvaltning og Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn. Sistnevnte sin eventuelle rolle når det gjelder fremtidens kurs, er ennå ikke avklart.

Midlene til kompetanseutvikling vil i 2024 være på samme nivå som tidligere, men etter min vurdering vil endringene likevel bidra til styrket og mer systematisk opplæring.

SPØRSMÅL NR. 1176

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 15. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for det detaljerte regnestykket med hva som forventes å bli faktiske merkostnader ved å utsette innføringen av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal og som viser brutto- og nettoutgifter, der det i nettokostnader trekkes fra de merkostnadene en innføring vil medføre?

BEGRUNNELSE:

Oslo Economics har laget en knusende rapport om kvaliteten på beslutningsgrunnlaget som Helse Midt har lagt til grunn for å «tvangsinnføre» Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal. Helse Møre og Romsdal utarbeidet en risikoanalyse som konkluderte med at en innføring av Helseplattformen i april «utgjør en alvorlig trussel mot pasientsikkerheita i helseføretaket».

Helse Midt valgte å overkjøre Helse Møre og Romsdal basert på et beslutningsgrunnlag som Oslo Economics mener «ikke holder den nødvendige kvalitet, gitt sakens viktighet», og mener det er mangelfullt og lite grundig. De økonomiske beregningene er ikke tilstrekkelig dokumentert og de mulige positive økonomiske virkninger av en utsettelse av innføringen er i liten grad omtalt.

Jeg ber om å få et detaljert regnestykke med hva som forventes å bli faktiske merkostnader ved en utsettelse og som viser brutto- og nettoutgifter, der det i nettokostnader trekkes fra de merkostnadene en innføring vil medføre.

Tilliten til ledelsen og styret i Helse Midt-Norge er tynnslitt. Jeg håper det er et viktig anliggende for statsråden å bidra til grundig informasjon.

Svar:

Stortingsrepresentanten etterspør detaljert regnestykke for forventede kostnader ved utsetting av innføringen av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF. Helse Midt-Norge RHF opplyser at tallene er estimater for en utsettelse på 2 år og tar utgangspunkt i månedlige kostnader for prosjektet. Estimaten inkluderer også drift- og investeringskostnader, men omfatter ikke redusert gevinstrealisering som følge av utsettelse. Dette orienterte jeg også om i spørretimen den 7. februar.

Estimatene som styret i Helse Midt-Norge RHF fikk forelagt på styremøtet 13. desember, viser merkostnader i størrelsesorden 1 milliard kroner. Dette inkluderer 600 mill. kroner for selve prosjektet som forlenges i perioden. I tillegg er det anslått økning i andre kostnader på ca. 300-400 millioner kroner. Andre kostnader omhandler videreføring av eksisterende journalsystem og andre systemer som skal erstattes av Helseplattformen, estimert til 90-120 millioner kroner, og økte kostnader knyttet til innflyttingen i nytt sykehus med eksisterende systemer, estimert til 75-150 millioner kroner. Videre inkluderer det også enkelte andre kostnader som blant annet støtte til fageksperter.

Jeg vil for øvrig vise til at styret i Helse Midt-Norge RHF har bedt administrerende direktør komme tilbake til styret med en vurdering av budsjetterte kostnader i forbindelse med videre innføringsløp.

Det er ikke økonomi alene som er avgjørende for beslutningen om innføring. Dette ble understreket i en felles pressemelding fra administrerende direktør i Helse Midt-Norge RHF og administrerende direktør for Helse Møre og Romsdal HF, 15. desember 2023. Alle alternativer

for innføringen har fordeler og ulemper, som må vurderes helhetlig med hensyn til pasientsikkerhet, kostnader og ikke minst hverdagen til de ansatte.

Jeg legger til grunn at helseforetakene og Helse Midt-Norge RHF gjør en kontinuerlig forsvarlighetsvurdering

i forbindelse med innføringen av Helseplattformen ved regionens sykehus. Det er de regionale helseforetakene, de lokale helseforetakene og kommunene som må sørge for at journalløsninger i virksomhetene er forsvarlige og ivaretar pasientsikkerheten.

SPØRSMÅL NR. 1177

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 15. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil regjeringen følge opp ansatterepresentasjon i Kulturminnefondet, i inneværende regjeringsperiode?

BEGRUNNELSE:

Offentlig sektor er mangslungen. Kulturminnefondet som ligger på Røros skal bidra til å styrke arbeidet med å bevare verneverdige kulturminner og kulturmiljø.

Fondets bidrag er først og fremst å gi tilskudd til prosjekter, basert på vurdering av innkomne søknader.

Kulturminnefondet består av et styre på 5 personer og en administrasjon med 18 ansatte.

Styrets oppgave er å forvalte fondets midler innenfor gjeldende regelverk. Men fondet driver ikke bare med det; De siste årene har styret også behandlet saker om administrasjonens organisering, budsjett, lønssituasjonen og de har besluttet å sette bort sentralbordtjenesten.

De ansatte i fondet, de som utgjør administrasjonen, behandler og forbereder sakene for behandling i styret, dette er for en stor del fagpersoner innen vern av kulturminner. I tillegg til å være fagpersoner er dette arbeidstakere med arbeidstakerbehov som forutsigbarhet og medbestemmelse.

Fondets vedtekter har ikke krav til at det skal oppnevnes en representant for de ansatte, og det er heller ikke gjort i de årene Fondet har eksistert fra 2003. Det er vanskelig å forstå at dette ikke er kommet på plass.

Regjeringa har i Hurdalsplattformen varslet en tillitsreform, som skal styrke rettighetene ansatte har til å bli involvert i alle viktige prosesser, både i staten og i kommunene.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet fra stortingsrepresentanten Nyholt slik at det gjelder ansattes medbestemmelse og med-

virkning i saker som behandles av styret i Norsk kulturminnefond (Kulturminnefondet).

Kulturminnefondet er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter som gir tilskudd til private eiere av kulturminner. Bevilgningen til Kulturminnefondet fastsettes i Stortingets behandling av statsbudsjettets kap. 1432 post 50. Styrets sammensetning og ansvar er fastsatt i forskrift om vedtekter for Norsk kulturminnefond. Klima- og miljødepartementet oppnevner styret i Kulturminnefondet for en periode på fire år. Styret skal ha fem medlemmer og tre varamedlemmer. Forskriften gir ikke bestemmelser om ansatterepresentasjon i styret.

Styret har det overordnede ansvaret for Kulturminnefondet, og forvalter tildelte midler innenfor rammene av vedtektene og hovedinstruksen. Styrets rolle er i hovedsak knyttet til utdeling av tilskudd. Direktøren står for den daglige ledelsen av Kulturminnefondets virksomhet innenfor de rammer som styret har gitt.

Medbestemmelse og medvirkning i saker om organisering, budsjett mv. for virksomheten ivaretas etter Hovedavtalen, Hovedtariffavtalen samt i arbeidsmiljøutvalget. Det er Klima- og miljødepartementet som forhandler lønnen til de ansatte i Kulturminnefondet etter vedlegg 2 til hovedtariffavtalen.

Det er alltid viktig å følge opp ansattes rett til medbestemmelse og medvirkning i viktige prosesser. Dette er ledelsens ansvar. Jeg ser at det kan være behov å vurdere ansvarsdelingen mellom styret og direktør i forskriften. Jeg vil derfor vurdere om det er behov for en gjennomgang av Kulturminnefondets vedtekter og hovedinstruks med tanke på spørsmålene som reises her.

SPØRSMÅL NR. 1178**Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 13. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke tiltak kan statsråden gjennomføre som kan sikre at målene blir nådd for et godt rutetilbud på FOT-rutene fra og med 1.4.2024?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2024 økte regjeringen den økonomiske støtten til FOT-ruter fra 942 millioner kroner til 1 935 millioner kroner for å bidra til at folk kan bo, jobbe og leve i hele Norge.

Tilbakemeldingene på forslag fra Widerøe til nye flyruter har møtt mange protester fordi lokalsamfunnene opplever at endringen har gitt et dårligere flytilbud med for lav kapasitet og uhensiktsmessige avgangstidspunkter, spesielt i forhold til behovet til næringslivet og pendlere.

Svar:

Luftfarten er avgjørende for å gi befolkningen i hele landet tilgang til helsetjenester, utdanning og andre offentlige tjenester, effektive arbeidsreiser, privatreiser, muligheter for utvikling av reiselivsnæringen, og frakt av post og tidskritiske varer. Dette gjelder særlig i distriktene. Regjeringen gjennomfører i 2024 en betydelig styrking av rutetilbudet på flyrutene omfattet av ordningen med statlig kjøp, de såkalte FOT-rutene. Fra 1. april 2024 halverer vi maksimaltakstene på FOT-rutene for fly. Fra 1. august 2024 gjør vi det samme for helikopterruten Værøy–Bodø.

Gjennom å gjøre flybillettene på FOT-rutene billigere, binder vi landet sammen og sikrer flere innbyggere like muligheter. Utover halvering av billettprisene kjøper

Samferdselsdepartementet mer kapasitet på strekninger der det forventes at etterspørselen av lavere priser er størst. I snitt er setekapasitetskravene på rutene økt med 12 prosent. I tillegg inkluderes to nye ruter, Stord–Oslo og Kirkenes–Tromsø, i ordningen.

Etableringene av den nye avtaleperioden for FOT-rutene har vært underlagt grundige prosesser som går tilbake til 2022, med egne innspillsrunder og en transportfaglig utredning med etterfølgende høring. Før fastsettelsen av det endelige ruteprogrammet har operatørene innhentet synspunkter fra blant annet kommuner, fylkeskommuner, lufthavnoperatør og helseforetak, som følge av et nytt kontrakt punkt tatt inn i avtalen. Vi har mottatt tilbakemelding på at dette har vært en reell og løsningsorientert dialog som partene har hatt gjensidig nytte av. Operatørene har prøvd å hensynta innspillene mottatt i dialoggrunden på best mulig måte innenfor rammen av avtalene. Departementet har, etter anmodning fra operatør, godkjent mindre avvik i det påkrevde rutetilbudet for enkelte ruter, slik at tilbudet bedre imøtekommer innspillene fra den lokale dialogen.

I fastsettelsen av krav til nytt rutetilbud er det krevende å finne løsninger som ivaretar alles ønsker og behov, og å forutse konsekvensene av selv små endringer. Med denne FOT-satsingen dobler vi bevilgningen i statsbudsjettet i 2024. Bevilgningen vil øke ytterligere når de nye kontraktene får helårseffekt fra 2025. Det er mye usikkerhet knyttet til blant annet den faktiske etterspørselseffekten av halverte maksimaltakster, for de ulike rutene. Det kan oppstå behov for justeringer på sikt, men det nye tilbudet må få komme i gang og virke over tid før jeg kan ta stilling til det.

SPØRSMÅL NR. 1179**Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 16. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva er de konkrete planene for å videreutvikle og styrke tilbudet ved Klinikk Alta, i tråd med Stortingets bevilg-

ninger og Stortingets og regjeringens føringer i statsbudsjettet for 2024 og Hurdalsplattformen, og hvor mye lenger ventetid i Hammerfest vil de avlyste Altaoperasjonene gi?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 at Alta klinikk styrkes med en varig økt bevilgning på 25 mill. kroner til videreutvikling av spesialisthelsetjenestene i Alta. I proposisjonen understrekes det at tiltak for å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke er spesielt prioritert, samt at gode samhandlingsløsninger med kommunene og en satsing på geriatri vil stå sentralt. Regjeringen beskriver at forslaget muliggjør økt volum på dag- og polikliniske tilbud til eldre og kronisk syke, som f.eks. dialyse, kreftbehandling og biologisk behandling.

Dette er i tråd med regjeringens plattform som sier at regjeringen vil

"følge opp prosessen for å videreutvikle spesialisthelsetjenester ved Klinikk Alta."

Det har ifølge NRK og Altaposten vakt sterk uro blant pasienter, ansatte og øvrig befolkning at det denne uka har blitt kjent at det fra neste uke vil vært slutt på alle ortopediske operasjoner ved Klinikk Alta, lenge før Helse Nord prosess er fullført, og uten at saken er ferdigbehandlet i Finnmarkssykehusets styre. Det er påpekt at pasientene som nå får avlyst operasjoner som skulle foregått i Alta, blir satt på ventelister som øker ytterligere i Hammerfest.

Samtidig er det ukjent hvordan Finnmarkssykehuset skal følge opp Stortingets og regjeringens bevilgninger og føringer om videreutvikling og styrking av Klinikk Alta.

Det foregår altså nå en nedbygging av spesialisthelsetjenestene i Alta.

Svar:

Tilbudet ved Klinikk Alta, Finnmarkssykehuset HF, skal videreutvikles i tråd med føringene i statsbudsjettet for 2024. Finnmarkssykehuset HF behandlet budsjett for 2024 i styremøtet 21. desember 2023, jf. sak 100/2023. Her er de øremerkede midlene til tiltak i Alta hensyntatt og det er lagt til grunn at midlene benyttes til oppbygging av poliklinisk virksomhet og dagbehandling, styrking av radiologitilbudet og økning i antallet indremedisinere, herunder geriatrisk sykepleier. I styresaken fremkommer det også at det dagkirurgiske tilbudet, bortsett fra innen øre-nese-hals (ØNH), legges til de to sykehusene i Hammerfest og Kirkenes. Det er opplyst at Finnmarkssykehuset HF har god nok operasjonskapasitet ved de to sykehusene og at tiltaket vil gi bedre bruk av helsepersonell og et lavere innleiebehov. Finnmarkssykehuset HF har betydelige økonomiske utfordringer og tiltaket er en del av en foretaksovergrepene omstillingsplan. Styret i Finnmarkssykehuset HF forutsatte ved behandlingen av saken at det ble gjennomført risikovurdering av alle foretaksovergrepene tiltak og at utviklingen av spesialisthelsetjenestetilbudet i Alta blir lagt fram for styret som egen sak. Styret i Helse Nord RHF behandlet og godkjente

Finnmarkssykehuset HF sitt budsjett i sitt styremøte den 7. februar.

Som kjent fikk Helse Nord RHF i november 2022 oppdrag om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som skal bidra til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt. Helseregionen er i en alvorlig situasjon med stor mangel på fagfolk, mange ubesatte stillinger og høy vikarbruk, hvilket kan påvirke både utredning og av pasienter. Regionen har også en bekymringsfull økonomisk situasjon. Oppdraget fra november 2022 var todelt. Helse Nord RHF ble også bedt om kortsiktige og konkrete tiltak for å bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling.

I januar i år ga jeg Helse Nord RHF et oppdatert oppdrag. Her ble det vist til at helseregionen har hatt en lav måloppnåelse knyttet til konkrete tiltak i 2023 som skal bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling, og at alle helseforetakene i Helse Nord har svake økonomiske resultater. Det ble lagt til grunn at det løpende daglige forbedringsarbeidet med involvering av ansatte i alle enheter i sykehusene måtte intensiveres, og at Helse Nord RHF må forsikre seg om at helseforetakene identifiserer konkrete tiltak som bidrar til at kostnadene holdes innenfor gitte rammer i 2024.

Det er viktig at Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF får kontroll på økonomien. Kvalitet og faglighet må sikres og antall fristbrudd og ventetid må ned. Styrene i helseforetakene har et ansvar for å sikre en drift og utarbeide budsjett innenfor de økonomiske rammene som Stortinget har bevilget for 2024.

SPØRSMÅL NR. 1180**Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 21. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at alle feil som er vurdert å ha konkret risiko for pasientsikkerheten i Helseplattformen er rettet?

BEGRUNNELSE:

St. Olavs Hospital redegjorde til Helsetilsynet 15. januar 2023 om at til tross for feilretting og forbedring av systemet er ingen av de fire områdene som Statens helsetilsyn har krevd korrigerende, lukket, selv om det er satt inn kompensierende tiltak og lagt planer for videre utvikling av løsningen. I redegjørelsen fra St. Olavs Hospital er det presisert at det hele tiden oppdages nye alvorlige feil:

«Både i november, desember og januar er det avdekket nye alvorlige feil og svikt i meldingsutveksling og legemiddelinformasjon. St. Olavs hospital har gjentatte ganger denne høsten fått forsikringer om at feil er rettet og at det ikke lenger er risiko for svikt i meldingsutvekslingen. Når det da fortsatt avdekkes nye feil, svekkes tilliten til systemet både blant ansatte og pasienter, noe som i seg selv er en risiko og medfører betydelig belastning og merarbeid for ansatte.»

Videre:

«Tilbakemeldingene fra organisasjonen er at det går for sakte i arbeidet med feilretting og forbedringer i løsningen, da ansatte merker lite til endringer i hverdagen. Dette medfører økende motløshet og resignasjon i organisasjonen. Det er derfor bekymringsfullt at antall åpne feil fortsatt øker og at løsningsstid oppleves som lang.»

Vi registrerer at Helse Midt i sin uttalelse til Statens helsetilsyn, gir en helt annen informasjon om situasjonen ved St. Olav enn den sykehuset nylig har gitt. Det vil si at både Helsetilsynet og statsråden i sitt svar på mitt spørsmål i Dokument nr.15:1043 (2023-2024) om at «de grunnleggende feilene som er oppdaget i løsningen og som er vurdert å ha konkret risiko for pasientsikkerheten er rettet», gir en annen versjon av situasjonen enn den sykehuset har gitt til Statens helsetilsyn. Senest denne uken kom det melding om at nesten 600 pasienter har forsvunnet ut av ventelistene.

Vi er kjent med at Sykehuset har informert Helse Midt fortløpende om situasjonen i samsvar med Helsetilsynets oppfordring.

Svar:

Helseforetak og kommuner har en lovpålagt plikt til å sørge for forsvarlige journal- og informasjonssystemer i virksomhetene. I spesialisthelsetjenesten må dette

skje innenfor rammene av regionale beslutninger om løsningsvalg og nasjonale krav stilt til digitaliseringsarbeidet.

Helse Midt-Norge RHF ble i foretaksmøtet 22. juni 2016 bedt om å gjennomføre programmet «Helseplattformen». På bakgrunn av foretaksmøtets vedtak den gang, startet Helse Midt-Norge RHF en anskaffelsesprosess for en felles journalløsning i Midt-Norge. I foretaksmøtet 10. januar 2017 ble Helse Midt-Norge RHF bedt om å sikre kommunal deltakelse i anskaffelsesdialogen til Helseplattformen. Helse Midt-Norge RHF inngikk kontrakt med leverandør for Helseplattformen i 2019.

Helseplattformen er et fellesprosjekt mellom de ulike aktørene i helse- og omsorgstjenesten i Midt-Norge. Innføringen av Helseplattformen krever samarbeid og koordinering og god forståelse av roller og ansvar hos de ulike aktørene. Helse Midt-Norge RHF har som eier et overordnet ansvar for samordning av spesialisthelsetjenesten i helseregionen, herunder et overordnet ansvar for valg og beslutninger rundt spesialisthelsetjenestens IKT-løsninger. Styret har selv pekt på behovet for å tydeliggjøre styringsmodellen, og at det er behov for å sikre en organisering som sørger for effektiv utvikling og drift. Dette jobber de aktivt med.

Jeg har gjennom foretaksmøtet bedt Helse Midt Norge vurdere organiseringen av det videre arbeidet med innføring og drift av Helseplattformen slik at denne understøtter best mulig samhandling mellom aktørene, tydeliggjør ansvar og roller, samt sikrer at de samlede ressursene hos de ulike aktørene benyttes samordnet og effektivt. Jeg har videre bedt om en utredning og vurdering av en samling av ressursene i Helseplattformen AS og Hemit HF for å styrke kapasitet og kompetanse og sikre best mulig ressursutnyttelse i det pågående arbeidet med feilretting og forbedring av Helseplattformen.

Innføring av nye systemer er krevende, tar tid og utvikling og endringsprosesser vil alltid avdekke områder som må forbedres og videreutvikles. Ingen kan garantere for at det aldri vil skje feil, men feil skal følges opp, rettes og læres av. Ulike aktører kan ha noe ulik opplevelse av utfordringene siden utfordringsbildet varierer mellom ulike aktører og brukergrupper.

Valg av journalløsning, innføring og forsvarlig drift av disse, samt ivaretagelse av pasientsikkerheten ligger, i tråd med beslutnings- og ansvarsstrukturer, til Helse Midt-Norge RHF, helseforetakene i regionen og kommunene. Det er disse som er nærmest til å vurdere forsvarligheten, avgjøre hvilke feil og mangler som skal løses først og prior-

iteres ressursmessig. Jeg legger til grunn at aktørene følger opp og ivaretar dette ansvaret.

SPØRSMÅL NR. 1181

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 15. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil finansministeren utrede en mulig justering av handlingsregelen, i tråd med anbefalingene fra Finanspolitikkutvalget?

BEGRUNNELSE:

Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser, også omtalt som Finanspolitikkutvalget, har nok en gang anbefalt en justering av handlingsregelen.

Tidligere har utvalget påpekt sårbarheter ved dagens handlingsregel, herunder at et kraftig og langvarig fall i fondsverdien vil gi en alvorlig belastning for finanspolitikken, og uttalt at det bør gjennomføres en grundig faglig utredning av hvordan handlingsregelen bør tilpasses en situasjon der uttaket fra fondet tilsvarer en stor andel av statsbudsjettets størrelse.

Svar:

I likhet med de fleste andre land har Norge et finanspolitisk rammeverk som stiller krav til budsjettets balanse. Rammeverket i Norge er tilpasset den spesielle situasjonen vi har med store, midlertidige petroleumsinntekter og store fondsinnvekter.

Handlingsregelen er en retningslinje for budsjettpolitikken som gir en plan for bruken av fondsmidler over statsbudsjettet. Den uttrykker følgende:

- Bruken av fondsmidler skal over tid følge den forventede realavkastningen av Statens pensjonsfond utland.
- Det må legges stor vekt på å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet.

Handlingsregelen uttrykker flere hensyn, som omtalt i Stortingsmelding nr. 29 (2000–2001) Retningslinjer for den økonomiske politikken. Thøgersen-utvalget påpekte i NOU 2015:9 Finanspolitikk i en oljeøkonomi – Praktisering av handlingsregelen at de hensynene som ble identifisert i 2001, i all hovedsak også dekker de hensyn som bør

ivaretas ved utformingen av finanspolitikken fremover. De påpekte blant annet:

«En retningslinje for bruk av oljeinntekter bør være enkel og forståelig. Dette sto sentralt da handlingsregelen ble etablert, det vektlegges sterkt av de som faktisk har brukt den, og det står sentralt blant lærdommene fra økonomisk litteratur og andre lands erfaringer. Hensikten med en regel er ikke bare at den skal fungere som en rettesnor for de politiske beslutningene, men også at budsjettpolitikken skal være lett å kommunisere. Det må antas å være en sentral forutsetning for å sikre legitimitet og politisk eierskap til en slik regel.»

Handlingsregelen er fleksibel. Thøgersen-utvalget mente at man ikke mekanisk hadde fulgt rettesnoren, men praktisert handlingsregelen fleksibelt og glattet bruken ved store endringer i fondskapitalen eller i faktorer som påvirker det strukturelle underskuddet. Utvalget pekte på at: «Denne fleksibiliteten har vært en styrke ved regelen.» I årene etter 2016, når fondet har steget kraftig i verdi, har det i budsjettene stort sett blitt lagt opp til et fondsuttak godt under rettesnoren, begrunnet blant annet med risikoen for fall i fondskapitalen. Samtidig har fondsuttaket blitt raskt tilpasset når norsk økonomi har vært utsatt for store forstyrrelser, slik som oljeprisfallet, pandemien og krigen i Ukraina. Disse eksemplene illustrerer hvordan fleksibiliteten er en styrke ved handlingsregelen.

Diskusjon av utøvelsen av finanspolitikken er viktig, og regjeringens rådgivende utvalg for finanspolitisk analyse har gitt nyttige innspill til departementet om bærekraften i statsfinansene. Innspillene om handlingsregelen har dreid seg om hvordan intensjonen i den langsiktige rettesnoren kan ivaretas, men samtidig innebære mindre ustabilitet i retningslinjen for pengebruken og mindre risiko for store fremtidige innstramninger. Utvalget mener det er behov for en faglig utredning av en mulig justering av handlingsregelen.

Finansdepartementet driver det faglige utredningsarbeidet knyttet til finanspolitikken. Vi arbeider kontinuerlig med å analysere og utvikle rammeverket, slik at det ivaretar de utfordringene som finanspolitikken står over-

for nå, og fremover. Analyser og utredninger fra departementet presenteres for Stortinget i budsjettokumentene.

Jeg mener at intensjonen i handlingsregelen er godt ivare tatt ved dagens operasjonalisering av retningslinjen.

SPØRSMÅL NR. 1182

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 20. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva er klimaeffekten av å nå det nye målet om at 100 % av nye tunge kjøretøy skal være nullutslipp i 2030 og hva er den beregnede effekten av den økte bevilgningen på 285 millioner kroner til dette formålet?

Svar:

I rapporten Klimatiltak i Norge mot 2030 Oppdatert kunnskapsgrunnlag om utslippsreduksjonspotensial, barrierer og mulige virkemidler – 2023, har Miljødirektoratet beregnet at klimaeffekten i perioden 2024-2030 av at 100 % av nye lastebiler i 2030 bruker nullutslippstek-

nologi eller biogass, er om lag 2,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

Enova er regjeringens spesialverktøy for støtte til teknologiutvikling og markedsintroduksjon av klima- og energiløsninger. Som omtalt i klimastatus og -plan støtter Enova teknologiutvikling og markedsintroduksjon for tyngre kjøretøy og infrastruktur for utslippsfrie drivstoff. Tilleggsbevilgningen til Enova bidrar til å forsterke denne innsatsen. Støtte fra Enova skal avlaste risiko og kostnader for de som er først ute med å teste nye løsninger. Når private aktører klarer seg uten støtte siden Enova har bidratt til varige markedsendringer, står vi bedre rustet til å lykkes med varig klimaomstilling. Dette er den viktigste effekten av Enovas virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 1183

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 16. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvilke løsninger vurderer statsråden for problemstillingen der ukrainere med egen bil i Norge ikke kan returnere bilen til Ukraina, men heller ikke er i økonomisk posisjon til å registrere kjøretøyet sitt i Norge?

BEGRUNNELSE:

Ukrainere som ankom Norge med egne biler kan i dag bruke disse i Norge uten registreringsavgift og betaling av merverdiavgift i opptil to år etter ankomst. Etter denne perioden kreves det at kjøretøyet registreres i Norge, noe

som medfører betydelige avgifter, eller at bilene igjen eksporteres ut av landet.

Fra 12. desember 2023 er det innført restriksjoner som begrenser muligheten for personer med kollektiv beskyttelse til å reise tilbake til Ukraina med sitt kjøretøy, uten at det kan påvirke deres oppholdstillatelse i Norge. Dette stiller mange i en vanskelig situasjon der de verken har økonomi til å dekke kostnadene ved registrering i Norge eller mulighet til å returnere kjøretøyet til hjemlandet.

Svar:

Norge innførte 11. mars 2022 midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fra Ukraina. Dette innebærer at ukrainere som søker beskyttelse i Norge, slipper individuell vurdering, og i stedet gis en midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en gruppevurdering etter utlendingsloven § 34. Våren 2022 ble det også gjort endringer i forskrift om innførsel og midlertidig bruk av utenlandskregistrert motorvogn i Norge. Endringen innebærer at ukrainere med midlertidig kollektiv beskyttelse kan benytte kjøretøy de har tatt med seg fra hjemlandet i Norge inntil 2 år. Kjøretøy som innføres under reglene i midlertidigforskriften kan benyttes i Norge på utenlandske skilter.

Når to årsperioden utløper, må kjøretøyene i utgangspunktet enten utføres fra Norge, eller fortolles og registreres i det norske kjøretøyregistret. Dette vil utløse krav

om betaling av merverdiavgift og engangsavgift. Alternativt kan kjøretøyene settes på tollager i påvente av senere utførsel.

Det er ikke fritak eller hjemmel for å dispensere fra avgiftplikt som dekker denne situasjonen. Innføring av et slikt fritak vil innebære særbehandling av denne flyktningsgruppen, mens andre flyktninger og øvrige grupper som flytter til Norge, vil måtte forholde seg til norske avgifter. Det vil også innebære forskjellsbehandling i forhold til flyktninger og andre grupper som ikke tar med kjøretøy ved flytting til Norge, og som vil bli belastet med norske avgifter dersom de senere kjøper bil i Norge.

I lys av krigssituasjonen, og behovet flyktninger fra Ukraina har til fortsatt å bruke kjøretøyene mens de midlertidig oppholder seg i Norge, undersøker vi nå muligheten for å forlenge adgangen til å bruke kjøretøyene midlertid i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1184

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 19. februar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Tyrkia er en NATO-alliert.

Hvilken dialog og hvilke midler tar Norge i bruk for stanse angrepene og sikre stabilitet og humanitær tilgang i Nordøst-Syria, og hvordan bruker Norge sine kanaler gjennom NATO og andre diplomatiske kanaler for å stoppe de tyrkiske angrepene?

BEGRUNNELSE:

I skyggen av krigen i Palestina har angrep i Nordøst-Syria i stor grad pågått uten særlig oppmerksomhet fra det internasjonale samfunnet, herunder Norge.

Humanitære organisasjoner i nordøst-Syria rapporterer om en sterk økning av tyrkiske angrep rettet mot kritisk sivil infrastruktur og andre sivile mål siden oktober 2023. Blant annet rapporteres det om at elektrisitetsforsyningen for en million mennesker er direkte rammet av disse angrepene, og at vannforsyning og drivstoffproduksjon rammes.

Angrepene truer både det humanitære arbeidet og stabiliteten i området og skaper stor frykt blant befolkningen. I møte idet tyrkiske sikkerhetsrådet for to uker si-

den har Erdogan igjen truet med at angrepene vil fortsette og han truer med ny invasjon.

Den humanitære situasjonen for befolkningen er alvorlig. Energitilførsel, vannstasjoner, gass- og drivstoffanlegg har blitt angrepet gjentatte ganger. Sykehus og helse tjenester ble også truffet i angrepet og vil ha langvarige konsekvenser for folks tilgang til helsehjelp. Strøm- og vanninfrastruktur, som allerede var kritisk skadet etter angrepene i oktober, er nå helt ødelagt i en rekke områder. Opptrappingen i januar medførte 16 drepte sivile og alvorlige begrensinger på folks bevegelsesfrihet, og tilgang til tjenester og assistanse. 15. januar rapporterte 92% av humanitære partnere som leverer viktige tjenester, inkludert helse, ernæring, vann, sanitær og hygiene, at de ikke var i stand til å arbeide på grunn av sikkerhetssituasjonen, ifølge Norsk folkehjelp.

At angrepene skjer i forkant av vinteren og forverrer en allerede svært kritisk humanitær situasjon. Vannstasjoner, helsefasiliteter, offentlige bakerier og andre viktige tjenester - er nå uten strøm. Mer enn 38 bakerier i seks under-distrikter er ute av drift, sammen med en rekke siloer og møller, som er avgjørende for matforsyningen. Mer enn 1 million innbyggere i elleve større byer og tettsteder, samt over 2.750 landsbyer, og 1900 skoler er nå helt uten

strøm. Opptrappingen har også ført til stans i produksjon og distribusjon av diesel og parafin, de to mest brukte drivstoffene til oppvarming om vinteren.

Svar:

Regjeringen ser med uro på meldingene om tyrkiske luftangrep i Syria. Vi registrerer at Tyrkia ser dette i sammenheng med et angrep mot tyrkiske soldater i Nord-Irak der flere av soldatene ble drept. Det er fortvilende at sivile liv har gått tapt, og at sivil infrastruktur igjen har blitt rammet i et område hvor ødeleggelsene fra mange år med krig allerede gjør de humanitære behovene enorme.

Norge anerkjenner at Tyrkia har et sikkerhetsbehov. Samtidig har Syria krav på respekt for landets territoriale integritet. Norge forventer at Tyrkia, som alle andre land, respekterer folkeretten. Norske myndigheter har løpende diplomatisk kontakt med tyrkiske myndigheter i flere ulike kanaler – tyrkiske myndigheter er godt kjent med norske synspunkter.

Vi er spesielt opptatt av at Tyrkia unngår maktbruk som rammer sivile og sivil eiendom og infrastruktur. Vi oppfordrer alle til å bidra til at humanitær hjelp kommer frem til de som har behov for den.

SPØRSMÅL NR. 1185

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 12. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vi registrerer at regjeringa er i gang med å innlemme flere byer som i dag kun mottar belønningssmidler inn i ordningen med byvekstavtaler.

Er det ønskelig fra regjeringas side å utfase belønningssavtalene, hvilke byer er aktuelle for å innlemmes i belønningssavtalene om ikke dette er tilfelle, og hvilke byer er aktuelle for å innlemmes i midler til mindre byområder?

Svar:

I henhold til Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 er ni byområder omfattet av ordningen med byvekstavtaler. Staten har så langt inngått byvekstavtaler for Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området, Nord-Jæren og Tromsø. Videre er det i statsbudsjettet for 2024 satt av midler til nye byvekstavtaler for Kristiansandsregionen og Nedre Glomma, og regjeringen vil invitere disse byområdene til forhandlinger. Når det blir inngått byvekstavtaler, innlemmes belønningssmidlene i de nye avtalene.

Buskerudbyen og Grenland er også omfattet av ordningen med byvekstavtaler, men det er så langt ikke tatt stilling til når det kan være aktuelt å starte forhandlinger med disse byområdene. Dette avhenger også av lokale prosesser. Begge byområdene har i dag belønningssavtaler med staten.

Byvekstavtalene gir kraftfull og langsiktig satsing på miljøvennlig transport i byområdene, som er helt avgjørende for å nå nullvekstmålet for persontransport med bil. I avtalene ligger det omfattende statlige forpliktelser som vil kreve en betydelig vekst i de statlige bevilgningene de neste årene. Regjeringen prioriterer å følge opp gjeldende byvekstavtaler og starte forhandlinger med to nye byområder. Det har ikke vært vurdert å utvide ordningen med belønningssavtaler til flere byområder. Jeg mener det ikke er økonomisk handlingsrom til å vurdere slike utvidelser nå.

De siste årene er det tildelt midler gjennom en tilskuddsordning som er øremerket fem mindre byområder utenfor ordningen med byvekstavtaler. Regjeringen legger på denne måten til rette for en klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet ved å styrke satsingen på kollektivtransport, sykling og gange. Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord og Larvik) er omfattet av ordningen, men så langt har ikke alle byområdene oppfylt kriteriene for å få tildelt midler. Tilskuddet på om lag 30 mill. kr per år ble delt likt mellom Ålesund og Bodø i 2022 og 2023. I 2024 er det lagt til grunn å videreføre det samlede tilskuddet på samme nivå, og det er aktuelt å tildele midler til to eller tre byer som engangsutbetalinger. I likhet med belønningssordningen er det heller ikke her vurdert å ta flere byområder inn i ordningen.

Regjeringen vil komme tilbake til de langsiktige prioriteringene i byområdene i ny Nasjonal transportplan som skal legges fram denne våren.

SPØRSMÅL NR. 1186

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 16. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I Transportetatens innspill til NTP kommer det frem at Bane Nor mener det er realistisk å få til universell utforming av togstasjoner med mange reisende innenfor fornuftige økonomiske rammer.

Hva er kostnaden av en fullstendig universell utforming av Oslo S, som inkluderer universell utforming av plattformene for adgang for av og påstigning for alle, og som ikke begrenser tilgjengelighetsløsningene til en bestemt gruppe, og er det mulig å få til i neste NTP-periode (12 år)?

Svar:

Det stemmer at Jernbanedirektoratet og Bane NOR i anbefalingene til kommende Nasjonal transportplan (NTP

2025-2036) har foreslått en prioritering innenfor området «Mindre investeringstiltak» som vil sørge for universell utforming på flere av de store knutepunktene, inkludert Oslo S, i løpet av planperioden. Foreløpige kostnadsestimater fra tidlig planlegging ligger på om lag to mrd. kroner for Oslo S.

Jeg har blitt informert om at Bane NOR nå arbeider med å finne løsninger som gir universell utforming til en vesentlig lavere investeringskostnad, uten å redusere kapasiteten for personflyt på stasjonen. Dette arbeidet pågår nå, og det er derfor for tidlig å gi et mer presist og sikkert anslag på hvor mye tilrettelegging for universell utforming på Oslo S vil koste.

SPØRSMÅL NR. 1187

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 13. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren ta initiativ til å endre regelverket slik at samtlige som søker familiegjenforening må dokumentere at både kvinnen og mannen og hen har selvstendig rett til å kreve og få og oppnå reell skilsmisse, ikke bare etter norsk lov, men også reelt etter vedkommende kulturelle opphav og religiøse tilhørighet, og at denne retten er skriftliggjort f.eks. i ekteskapskontrakt?

BEGRUNNELSE:

NRK hadde denne uken en sak der det kom frem at kvinnens selvstendige rett til skilsmisse var tatt fra dem da de giftet seg i Pakistan. Kvinnebevegelsen i Pakistan fikk tidlig på 1960-tallet kjempet gjennom en egen kolonne i den pakistanske ekteskapskontrakten, kalt «Nikahnama». Det gjorde de fordi kvinnene ikke hadde skilsmisserett i ekteskapskontraktene.

I kolonnen stilles spørsmålet: «Har ektemannen gitt hustruen rett til skilsmisse?» Formålet var å gi kvinnen

en mulighet til en selvbestemt rett til skilsmisse ved inngåelse av ekteskapet hun ellers ikke hadde. Nå viser det seg imidlertid at det store flertallet av menn svarer «nei» på spørsmålet om de vil gi sine koner retten til skilsmisse. Også når den ene ektefellen er norskpakistaner. Men det at kvinnene mangler en slik helt grunnleggende rettighet ikke legges vekt på når UDI vurderer søknaden om å hente ektefelle fra Pakistan til Norge.

I undersøkelsen NRK hadde gjort viste det seg at 24 av 25 kvinner som hadde fått sin søknad vurdert hos UDI hadde fått sinn rett til skilsmisse fratatt av seg av ektemannen sin eller andre familiemedlemmer.

Svar:

Først vil jeg presisere at alle som er bosatt i Norge og som ønsker å søke om separasjon eller skilsmisse her i landet, har krav på å få det, gitt at de oppfyller tilknytningskravet i ekteskapsloven for å få søknaden behandlet. Denne retten til separasjon eller skilsmisse kan man ikke bli fratatt, eller frasi seg ved avtale. Selv om ekteskapet er inngått i et land hvor det er mulig med en slik begrensning, vil begrensningen ikke gjelde ved en separasjons- eller skilsmissesøknad i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1188

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 20. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden gjøre tiltak for å dra lærdom av hvordan for eksempel Danmark har lyktes med å få bedre resultater med overgang til arbeid for flyktninger og iverksette tiltak som gir flere mulighet i arbeidslivet, eller er statsråden tilfreds med resultatene til tross for at vil lykkes vesentlig dårligere enn vårt naboland?

BEGRUNNELSE:

Det er et bør være en sentral politisk målsetning å sørge for at flyktninger som bosettes i norske kommuner får så gode muligheter som mulig til å bruke sin kompetanse i arbeidslivet. Enten de trenger mer kompetansepåfyll, få godkjent utdanningen sin eller få helt grunnleggende kvalifisering. De siste to årene har mange norske kommuner tatt imot et imponerende antall flyktninger. Mange av de fra Ukraina, som en konsekvens av Putins angrepskrig.

Det er etter mitt syn høyst beklagelig at mange land, ikke bare Pakistan, tillater begrensninger i kvinners rettigheter og ikke har det samme synet på likestilling mellom kjønnene eller kvinners rett til å leve frie liv som vi har i Norge.

Etter omstendighetene stiller jeg meg ikke avvisende til å vurdere å innføre et vilkår som omtalt for familiefjenforening, men det vil være nødvendig å utrede mulige konsekvenser nærmere før jeg kan ta endelig stilling til om det er hensiktsmessig eller ønskelig. Blant annet må en ev. begrensning i retten til familieinnvandring ikke komme i konflikt med den retten til et familieliv som følger av internasjonale konvensjoner.

Jeg viser for øvrig til at regjeringen 3. september 2021 oppnevnte et lovutvalg som skal utrede de samlede juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold. Utvalget skal komme med konkrete anbefalinger og ev. forslag til regelverksendringer. Lovutvalget startet sitt arbeid i februar 2022, og utredningen er planlagt avgitt i april i år. Jeg er ikke kjent med hvilke anbefalinger som kommer her, men når utredningen foreligger vil jeg vurdere oppfølging av anbefalinger som gir på Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområder.

Mange av våre naboland i Norden har også tatt imot flyktninger. Det viser seg at Danmark i større grad Norge lykkes med å få flyktningene ut i jobb.

Mange ukrainere har høyere utdanning, men likevel er andelen i arbeid lavere enn forventet. Dette kan skyldes manglende anerkjennelse av utenlandsk utdanning og yrkeserfaring. Danmark har også et mer fleksibelt arbeidsmarked enn Norge. Mange av flyktningene fra Ukraina har kommet til Norge i en periode der arbeidsmarkedet har vært spesielt godt. Høy etterspørsel i arbeidsmarkedet er noe av begrunnelsen fra Danmark på hvorfor man har lyktes. Allikevel er det store forskjeller mellom arbeidslivdeltakelse mellom Norge og Danmark.

Svar:

Selv om det kan virke naturlig å sammenligne Norge og Danmark, er dette likevel en utfordrende sammenligning

med tanke på geografi og arbeidsmarked. Mens Danmark bosatte 4 000 ukrainere i 2023, bosatte Norge over 29 000. Derfor har regjeringen foreslått flere innstramminger for å få ankomstene mer på nivå med våre naboland.

Fordrevne fra Ukraina har kortere botid i Norge enn Danmark. I Danmark har godt over 60 prosent av de fordrevne en botid på minst 1,5 år, og andelen sysselsatte har siden juni i fjor stabilisert seg på rundt 50 prosent. I Norge har 19 prosent av flyktningene en botid på minst 1,5 år per 31.12.2023. Videre bodde det i Danmark før krigen i Ukraina vesentlig flere ukrainere enn i Norge. I de danske kommunene hvor det bodde mange ukrainere fra før, ser vi også at sysselsettingen blant ukrainske flyktninger er høyere. I Danmark har andelen sysselsatte siden juni i fjor stabilisert seg på rundt 50 prosent.

I Danmark er det færre kommuner med liten eller ingen erfaring med bosetting av flyktninger. I Norge foregår bosettingen spredt, og vi har de siste to årene bosatt flyktninger i alle landets kommuner. Jeg mener det er bra, for det gjør at vi får spredt folk og brukt ressursene våre best mulig. Samtidig har mange av kommunene liten erfaring med bosetting av flyktninger, da de enten ikke har bosatt flyktninger tidligere, eller det er lenge siden de har gjort det. Mange har derfor måttet bygge opp et helt nytt tilbud for å ta imot og for å gi praksis, språkopplæring og kvalifisering. Det tar tid å få bygget opp kompetanse og gode opplæringstilbud, og vi har sett at det er variasjoner ute i kommunene når det kommer til hvilket kvalifiseringstilbud flyktningene får. Det er dessuten store fylkesvise variasjoner når det kommer til andelen sysselsatte, og det er nærliggende å se dette opp mot behovet for arbeidskraft, type næringer og tradisjon, og muligheter for å ansette personer med begrensede norskferdigheter.

Vi kan ikke si oss fornøyde med at bare en av fem ukrainere er i arbeid. Men jeg forventer at sysselsettingen blant ukrainerne som har kommet til Norge, skal øke i tid-

en som kommer. Målet er at vi skal lykkes enda bedre enn i dag.

Regjeringen har tatt flere grep for at ukrainske flyktninger skal kunne gå raskere ut i arbeid. Vi har blant annet sett til Danmark i vurderingen av hvilke tiltak som er aktuelle og innført midlertidige endringer i integreringsregelverket som skjerper og tydeliggjør kravene til arbeidsretting av introduksjonsprogrammet. Fra fjerde måned i programmet skal arbeidsrettede elementer gjennomsnittlig utgjøre minst 15 timer. Minstekravet gjelder fra 1. februar og kan oppfylles ved praksis på en arbeidsplass, arbeid på deltid, korte yrkes- eller bransjekurs, arbeidsmarkedstiltak i regi av NAV eller andre lignende tiltak. Vi ruller også ut korte bransjerettede opplæringsløp for barnehage-, skole- og helsesektoren. Løpene skal kunne gjennomføres innenfor rammene av korte introduksjonsprogram.

Per 1.02.24, har i underkant av 5 av 10 av de fordrevne som har avsluttet introduksjonsprogrammet så langt, gått direkte over til arbeid, utdanning eller en kombinasjon. 4 av 10 har fortsatt i videre kvalifiseringstiltak.

Norskferdigheter trekkes frem som den største barrieren for å delta i arbeid, og mangel på fleksibel norskopplæring har gjort det vanskelig for mange å kunne fortsette med opplæringen etter at de har kommet i arbeid. Innen utgangen av første kvartal skal regjeringen ha fått etablert et nasjonalt tilbud om digital norskopplæring som skal gjøre norskopplæringen mer fleksibel.

Til slutt vil jeg minne om at Norge har et arbeidsmarked med høye krav til kompetanse. Det er derfor naturlig at man bruker noe tid på å lære seg norsk og bli klar for å tre inn i arbeid. For å lykkes med økt sysselsetting blant ukrainske fordrevne må alle bidra. Det gjelder både kommunene, arbeidsgiverne og den enkelte som kommer til Norge.

SPØRSMÅL NR. 1189

Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen

Besvart 16. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden legge til rette for å la fylkeskommunene definere enkelte videregående skoler som språknøytral slik at elever og lærere kan jobbe med fag og godt skolemiljø fremfor påtvunget omlegging av målform?

BEGRUNNELSE:

Etter endringen av opplæringsloven må nå alle fylkeskommuner vedta en målform som skal være gjeldene i all formidling på den enkelte skole, eller for alle skolene i fylket som helhet.

I Vestland Fylke er det svært mange skoler hvor elevene og lærerne har et annet hovedmål enn fylkeskommunens målform, nynorsk.

Ved en rekke skoler er det også en ganske jevn fordeling mellom nynorsk og bokmål som hovedmål.

Uavhengig av hvilke alternativ fylkeskommunene velger, felles målform for hele fylket eller definering av målform på den enkelte skole, vil svært mange elver og lærere ende opp med å bruke mye tid og energi på å legge om fra en målform til en annen i sitt arbeid.

Dette vekker store reaksjoner blant de som blir berørt: <https://www.bt.no/politikk/i/9zRAyp/bergen-nynorsk-kan-bli-spraakket-laerere-maa-bruke-i-vidare-gaaende-skoler>

Skolehverdagen kan være krevende for både lærere og elever, vi har en rekke utfordringer på et trygt og godt skolemiljø, fallende resultater på læringsresultater og en presset økonomi i fylkeskommunene som gir mindre rom for styrking av læringstilbudet.

Arbeidet med en eventuell omlegging av hovedmål vil kunne være en distraksjon i en krevende tid for norske videregående skoler.

Svar:

Etter dagens regler skal kommunen fastsette i forskrift hvilket skriftspråk som skal være hovedmål ved de enkelte skolene. Det har vært lagt til grunn at også fylkeskommunene tar beslutninger om hovedmål for sine skoler. Skolen skal benytte hovedmålet i den skriftlige opplæringen og i den skriftlige kommunikasjonen med elevene og foreldrene.

Etter ny opplæringslov § 15-2 som Stortinget vedtok i fjor, er det tydeliggjort at både kommuner og fylkeskommuner skal gi forskrift om hvilket skriftspråk som skal være hovedmålet på hver skole, enten bokmål eller

nynorsk. Når det er krav om at kommunene og fylkeskommunene skal fastsette hovedmålet i forskrift, innebærer det at vedtak må skje i samsvar med kravene i forvaltningssloven kapittel VI. Dette innebærer blant annet at de som forskriften skal gjelde for eller som er særlig berørt, her typisk elever og lærere, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften fastsettes, og at det er krav om at forskriften kunngjøres.

Endringen er ment som en presisering av lovteksten, og skal bidra til bedre sammenheng i regelverket for grunnskole og videregående opplæring. Krav om høring og kunngjøring sikrer at skolens hovedmål er kjent og tilgjengelig for allmenheten. Jeg mener det er viktig at elevene kan vite om skolen de søker seg til bruker nynorsk eller bokmål i undervisningen. Presiseringen i loven gir elevene denne forutberegnelighet når de skal søke seg til en videregående skole.

Som representanten peker på er det ikke et krav om at alle skolene i fylkeskommunen skal ha samme hovedmål, og fylkeskommunen kan dermed fastsette ulike skriftspråk som hovedmål for de ulike skolene. Hver skole kan likevel kun ha ett hovedmål.

Ingen tok til orde for et alternativ med språknøytrale skoler da opplæringsloven ble behandlet i Stortinget. Etter min oppfatning ville en slik ordning svekke elevenes forutberegnelighet.

Uavhengig av hvilket skriftspråk som benyttes på den enkelte skole, kan det være elever som ikke ønsker å bruke samme hovedmål. Elever i den videregående opplæringen er ikke pålagt å benytte samme hovedmål som skolen, men velger selv hvilket skriftspråk de vil ha som sitt eget hovedmål. Uansett hvilket skriftspråk den enkelte elev velger som hovedmål, skal elevene ha opplæring i, og beherske, både hovedmålet og sidemålet.

SPØRSMÅL NR. 1190

Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 16. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Om en uke, fredag 16. februar blir kvinnen kastet ut av leiligheten og blir hjemløs.

Vil statsråden overstyre byråkratiet som ikke gir nødvendig støtte til kvinnen og andre i samme situasjon, eller

er det greit at hun må flytte ut i bilen fordi hun må velge mellom mat og leilighet?

BEGRUNNELSE:

I oktober i fjor skrev NRK om en kvinne i Tønsberg som lider av kort tarmsyndrom, og som står overfor betydelige økonomiske utfordringer på grunn av sitt behov for ekstraordinært matinntak for å oppnå nødvendig ernæring. Til tross for eksisterende støtteordninger som grunnstønad, er ikke dagens støtteordninger tilstrekkelig. Kort tarm-syndrom kan i de mest alvorlige tilfellene så vil 90 prosent av kaloriene gå rett gjennom tarmen, uten at næringsstoffene blir absorbert. Dette fører til at kvinnen og andre med denne sykdommen må spise store mengder mat. Det offentlige er nødt til å ta større ansvar for å de kostnadene som følger med spesielle medisinske dietter som de med kort tarm-syndrom må følge. For kvinnen NRK skrev om dreier det seg om over 30 000 kroner i måneden, bare på mat. Siden saken først ble kjent for mediene i oktober i fjor, har saken tatt en trist utvikling for kvinnen. Hun har nå ikke råd til å betale husleien og har fått varsel om utkastelse fredag 16. Februar. Hun har ikke noe sted å gjøre av seg annet enn bilen.

Svar:

Representanten stilte meg et lignende spørsmål 28. november 2023 (Dokument nr. 15:544 (2023–2024)). Som jeg svarte da er det flere ordninger som kan bidra til å dekke behovene til personer som av ulike grunner blir syk eller skadet av å ha et normalt kosthold.

Det gis stønad til næringsmidler til spesielle medisinske formål i etter folketrygdloven § 5-14 og blåreseptforskriften § 6. Det dekkes blant annet utgifter til næringsdrikker, sondenæring, proteinpulver, fettemulsjon, karbohydratpulver og rene aminosyrer. Det gis ikke

stønad til kjøp av vanlig mat etter bestemmelsen. Det er Helse- og omsorgsdepartementet som har ansvar for blåreseptforskriften.

Mitt departement har ansvar for grunnstønadsordningen. Etter folketrygdloven § 6-3 kan det gis grunnstønad til fordyret kosthold ved diett der den nødvendige spesialdietten er vitenskapelig dokumentert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis for den aktuelle diagnosen. Grunnstønad gis etter seks fastsatte satser, der den høyeste utgjør 3 744 kroner per måned. I begrunnelsen for spørsmålet beskriver representanten en pasient som har utgifter på 30 000 kroner per måned til mat. Grunnstønad vil altså bare kunne dekke en liten andel av slike utgifter. Grunnstønad ved fordyret kosthold er ment å dekke ekstrautgifter knyttet til at personer med matallergier eller lignende må velge dyre alternativer til vanlige matvarer, og satsene er tilpasset dette, samt øvrige formål i ordningen. I 2017 utførte Proba Samfunnsanalyse en evaluering av grunnstønadsordningen på oppdrag fra daværende Arbeids- og sosialdepartement. Hovedkonklusjonen i evalueringen var at ordningen er innrettet og forvaltes slik at mottakerne i hovedsak får dekket sine merutgifter, og at målene for ordningen i hovedsak nås. Departementet har ingen planer for å ha en ny gjennomgang av regelverket for grunnstønad på nåværende tidspunkt.

Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at personer som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, kan ha krav på økonomisk stønad (sosialhjelp). Sosialhjelp er i utgangspunktet midlertidig og skal gjøre det mulig å opprettholde en levestandard på et rimelig og nøkternt nivå. Det er kommunen som vurderer om søker har krav på sosialhjelp og i så fall hvor mye personen kan få utbetalt.

SPØRSMÅL NR. 1191

Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 16. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om kor mykje billegare enn budsjettert dei to prosjekta RV5 Kjøsnestunnelen og E39 MyrmeLunde samla sett vart i 2024-kroner, kva meiner statsråden er årsaka til at prosjekta vart billegare, og meiner han det er lærdom i korleis ein har bygd veg i Sunnfjord dei siste ti åra som kan overførast til andre samferdselsprosjekt?

GRUNNGJEVING:

På eit drygt år har det blitt opna to nye prosjekt i Sunnfjord. Både RV5 Kjøsnestunnelen og E39 MyrmeLunde har vorte bygd under budsjett. Og dei siste ti åra har det vorte gjennomført fire prosjekt på E39 og RV5 som i følge prosjektleiar Ole Martin Lilleby i Statens vegvesen samla sett har vore levert 11 prosent under styringsrammene.

Svar:

EG hadde gleden av å opne riksvegprosjektet E39 Myrnel – Lunde i Sunnfjord kommune den 6. februar i år. Prosjektet har ei styringsramme på 681 millionar kroner. Kontrakten med entreprenøren går fram til sommaren for å få gjort ferdig dei siste delane av anlegget, og difor er det ikkje eit endeleg sluttoppgjer for dette prosjektet endå. Statens vegvesen opplyser at prognosen for prosjektet gir ein sluttkostnad som er om lag 40 millionar kroner under styringsramma.

Prosjektet rv. 5 Kjosnesfjordtunnelen som opna for trafikk i november 2022, har ei styringsramme på 1 573 millionar kroner. Her har Statens vegvesen opplyst at sluttkostnaden er 1 245 millionar kroner. Dette svarar til 328 millionar kroner under styringsramma.

Staten vegvesen peiker på fleire årsaker til at ein har lykkast med å bygge desse prosjekta til ein kostnad un-

der styringsramma. Gode geologiske forundersøkingar har bidrege til at det har vore lite avvik under bygginga. Tilboda frå entreprenørane har stemt godt med venta kostnadsoverslag og budsjett og ein har fått til eit godt samarbeid med entreprenørane og god økonomioppfølging i prosjekta.

På Myrnel – Lunde har det og vore betre forhold enn venta, og behovet for fjellsikring i tunnelen vart mindre enn anteke på førehand.

Til slutt kan det peikast på at Statens vegvesen som byggherre har god fagkompetanse og har følgd opp entreprenørane tett. På begge prosjekta har Statens vegvesen brukt forhandling ved kontraktsinngåing. Bruk av forhandling skal no vere standard ved inngåing av alle nye investeringskontraktar i Statens vegvesen. Forhandling gjer at både entreprenør og byggherre har felles oppfatning av utfordringane og tiltaka som skal gjennomførast.

SPØRSMÅL NR. 1192

Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 16. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er statsrådets vurdering av Eksfin og DNB, hvor staten er en største eier, sin rolle i Solstad ASA saken?

BEGRUNNELSE:

I den senere tid har det vært omfattende mediedekning av konflikten blant større aksjonærer i Solstad ASA. I den forbindelse har Solstad ASA sitt styre uttalt at deres kreditorer Eksfin og DNB har krevd at Aker går tungt inn i refinansieringen av selskapet på bekostning av småaksjonærer. Det vil i utgangspunktet bety at Eksfin og DNB (hvor staten eier 34 %), har pålagt styret å bryte aksjonærloven.

Mer konkret kan det legges til at Eksfin og DNB skal ha kommunisert til styret i Solstad at refinansieringen av selskapet er betinget ved at Aker skal bli en betydelig aksjonær i selskapet.

Svar:

Formålet med Eksfin er å fremme verdiskapende eksport ved å stille lån og garantier. Dette bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser i hele landet og til at norske bedrifter lykkes i internasjonale markeder. Å vurdere søknader om

lån og garantier innebærer at man må gjøre vurderinger av blant annet kredittverdighet, lønnsomhet og andre finansielle element, miljø og klima, sosiale forhold og juridiske forhold. Dette er et omfattende og krevende arbeid som forutsetter spesialisert kompetanse. Ansvar for å vurdere og ta avgjørelser i enkeltsaker er derfor delegert til Eksfin. Dette er forankret i NFDs hovedinstruks til Eksfin som stadfester at «styret har ansvaret for [...] beslutninger i låne- og garantisøknader og krav om erstatning, samt fastsette vilkår» (punkt 3.2.1). Dette innebærer at departementet ikke deltar i behandlingen av enkeltsaker.

Mandatet til Eksfin i misligholdssaker er å ivareta interessene og sikre mest mulig gjenvinning av verdiene til staten. Hvis debitor ikke er i stand til å betjene gjelden som avtalt, har Eksfin en rekke prosedyrer og virkemidler for å sikre en høyest mulig gjenvinning av verdiene til staten. Eksfin agerer da som en kreditor på linje med bankene som Eksfin har finansiert prosjektene/selskapene sammen med. Eksfins regelverk gir Eksfin handlingsrom bl.a. til å utsette avdrag og renter, realisere pant, fremme konkursbegjæringer og/eller yte nye lån på markedsmessige vilkår. Eksfin har også mulighet til å konvertere gjeld til aksjer som senere blir solgt. Eksfin er alltid en aktiv deltaker i slike prosesser og har tett dialog med de andre

bankene i hvert engasjement for å finne en felles løsning sammen med selskapet. I dette arbeidet vurderer Eksfin aktuelle handlingsalternativ og arbeider for løsningen som en vurderer at vil gi størst mulig gjenvinning for staten.

DNB Bank ASA er et børsnotert selskap, der staten eier 34 pst. av aksjene. Det fremgår av eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper) at statens

eierutøvelse skal legges til grunn selskapslovgivningens ansvars- og rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder, samt allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder. I tråd med dette er styret ansvarlig for å forvalte selskapet, mens daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet. Statens eiermyndighet i selskapet utøves på generalforsamlingen. Det følger av dette at staten som eier ikke involverer seg i DNBs forretningsmessige beslutninger.

SPØRSMÅL NR. 1193

Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 16. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva ble de økonomiske konsekvensene av endringen som ble gjort i taxfreeordningen i 2023 for Avinor?

BEGRUNNELSE:

I 2019 sto taxfree-salget for 48 prosent av Avinors kommersielle inntekter, ifølge Meld. St. 10 (2022 – 2023) Bærekraftig og sikker luftfart, Nasjonal luftfartsstrategi. De kommersielle inntektene sto for 54 prosent av Avinors samlede inntekter. Det betyr at taxfree-salg sto for ca. 25 prosent av Avinors inntekter, og var et svært viktig grunnlag for Avinor-modellen.

Endringer i avgifter og kvoteregler for taxfreevarer påvirker Avinor-modellen og svekker inntektsmulighetene luftfarten er gjort avhengig av. Vi ser i dag hvilke konsekvenser endringene regjeringen gjorde i reglene for salg av tobakk til norske statsborgere bosatt i Norge har fått for taxfree-salget. Kort tid inn i 2023 ble det rapportert om et markert fall i taxfree-salget generelt, noe som raskt svekket økonomien til norske lufthavner med et betydelig antall millioner.

Avinor rapporterte tidlig i 2023 at de budsjetterte med en salgsnedgang på 270 mill. kroner, noe som satte Avinor-modellen under press.

I november meldte Samferdselsdepartementet at de vil øke lufthavnavgiftene med 200 millioner kroner fra 2023 til 2024.

Svar:

Avinor har omsetningsbaserte husleieinntekter fra blant annet avgiftsfritt salg av varer på selskapets lufthavner.

Effekten av endringen som ble gjort i taxfreeordningen i 2023, ble i 2022 beregnet av Avinor til 270 mill. kr. Avinor har nå oppjustert dette tallet til i størrelsesorden 300 mill. kr, blant annet som følge av høyere prisstigning enn forventet i 2022.

Avinor er i en krevende økonomisk situasjon. Flytrafikken er ikke tilbake på nivået før pandemien, og det er usikkerhet knyttet til fremtidige nivåer på flytrafikken. Avinors rentebærende gjeld utgjorde om lag 25 mrd. kr ved utgangen av 2023, og egenkapitalandelen 28,2 pst.

I Hurdalsplattformen har regjeringen sagt at den vil videreføre og styrke Avinor-modellen, og at dagens lufthavnstruktur skal opprettholdes. Jeg har varslet Avinor om at regjeringens intensjon er å arbeide med konkrete tiltak med formål å bidra til en varig, årlig resultatforbedring for selskapet. Regjeringen vil blant annet vurdere å fremme forslag for Stortinget om en reduksjon i flypassasjeravgiften for å gi rom for at Avinors inntekter kan økes gjennom økte lufthavnavgifter. Flypassasjeravgiften ble innført 1. juni 2016. Budsjetterte inntekter fra flypassasjeravgiften i 2024 er 2,3 mrd. kr, jf. Prop. 1 LS (2023–2024). Regjeringen mener også at tiltak i Avinor må vurderes som et bidrag til en varig resultatforbedring. Dette innebærer blant annet endringer i Avinors investeringsportefølje og tiltak Avinor kan gjøre for å oppnå en mer effektiv drift.

SPØRSMÅL NR. 1194**Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 16. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre om forutsetningene for at 24 800 personer blir nullskatteyttere dersom formuesskatten fjernes, og for hvorfor den direkte konsekvensen kan bli en tilsvarende økt skattebyrde for folk flest?

BEGRUNNELSE:

I et intervju i VG 7. februar slår finansministeren fast at:

«Fjerning av formuesskatten rammer folk flest.»

og at

« 24.800 mennesker vil bli nullskattytere hvis formuesskatten fjernes».

Disse utsagnene kobles sammen i utsagnet

«- Hvis vi hadde kuttet i formuesskatten ville ikke disse rikeste bidratt med skatt i det hele tatt, mens vanlige folk måtte ta skattebyrden».

Det fremkommer ingen årsakssammenheng mellom fjerning av formuesskatt og at det rammer folk flest. Det må i så fall antas å være et politisk valg fra dagens flertall om det skal bli slik, i et statsbudsjett med inntekter på 2 378 mrd. og utgifter på 1 882 mrd. i 2024 - noe som gir rikelig med andre muligheter.

Heller ikke påstanden om at fjerning av formuesskatten gir 24 800 nullskatteyttere kan ses sannsynliggjort. Disse lever ikke av formue, de har inntekter; pensjon, utbytte, renter, realiserte kapitalgevinster, honorarer og muligens lønn. De har eiendommer som utløser eiendomsskatt. Finansministerens grunnlag for at 24 800 blir nullskatteyttere fremstår spekulativt dersom ikke dette redegjøres for.

Svar:

Tallet for hvor mange personer som kun betalte formuesskatt et bestemt år, baserer seg på inntekts- og formuesstatistikken fra Statistisk sentralbyrå. Det fremkommer ikke direkte av statistikken, men beregnes ved at Statistisk sentralbyrå teller opp alle bosatte personer 17 år og eldre med samlet inntektsskatt og formuesskatt fratrukket skattefradrag større enn null. Av disse kategoriseres som nullskattytere de som verken betaler inntektsskatt eller formuesskatt det aktuelle året. Inntektsskatt omfatter skatt på all skattepliktig inntekt, herunder pensjon, utbytte, renter mv.

Basert på denne framgangsmåten er det beregnet at 24 800 bosatte personer som var 17 år og eldre i 2022 kun betalte formuesskatt, og dermed ville blitt kategorisert som nullskattytere dersom formuesskatten ble fjernet.

Formuesskatten er et virkningsfullt fordelingspolitisk supplement til inntektsskatten som bidrar til at personer med høy formue, men lav inntekt, betaler skatt. Formuesskatten har blitt mer omfordelende og rettferdig under denne regjeringen. Fjerning av formuesskatten ville redusert statens inntekter med om lag 34,5 mrd. kroner med store lettelser til de aller mest formuende. Hvis formuesskatten fjernes, må disse inntektene skaffes fra et annet sted. Andre skatter kan ikke erstatte formuesskattens evne til årlig omfordeling. Regjeringen har derfor ingen planer om å fjerne formuesskatten.

SPØRSMÅL NR. 1195**Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 16. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren prioritere bygging av Nordfjordbrua på bekostning av oppgradering og sikring av eksisterende veier?

BEGRUNNELSE:

Stad formannskap, med ordføreren i spissen, har i lokala-visene uttalt at nå "gønner de på" for Nordfjordbrua. Strekningen er i dag håndtert av 2 elektriske ferger som går 3 ganger i timen, og overfarten tar ca. 10 minutter.

Yrkessjåfører, blant annet i Vestnorsk transportarbeiderforening og Lastebileierforbundet, har tatt til orde for

å prioritere oppgradering av eksisterende veier framfor bygging av nye fergefrie forbindelser. I Klassekampen 29. august i fjor uttalte Jan Ove Halsnøy, regionsjef i Lastebileierforbundet, følgende:

"Det hjelper ikkje ha flotte bruer og tunnelar, når resten ramlar saman."

Svar:

Regjeringens prioriteringer på samferdselsområdet vil etter planen bli lagt frem i ny stortingsmelding om Nasjonal transportplan i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1196**Innlevert 8. februar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke virkemidler mener statsråden må på plass for å innfri det nye og forsterkede salgsmåltallet om at 100 % av nye tunge kjøretøy skal være nullutslipp i 2030?

BEGRUNNELSE:

Viser til vedtak 73 gjort i forbindelse med statsbudsjettet for 2024 og tilhørende merknad.

Svar:

Regjeringen benytter allerede en rekke virkemidler som vil stimulere til rask innføring av nullutslippskjøretøy. Det gjelder bl.a. CO₂-avgiften på mineralske produkter som bidrar til å øke prisen på fossilt drivstoff og dermed gjør det mer attraktivt å velge nullutslippsteknologi framfor fossil teknologi. CO₂-avgiften for ikke-kvotepliktige utslipp er økt fra 952 kr per tonn i 2023 til 1 176 kr per tonn fra 1. januar 2024. Regjeringen vil fortsette med en gradvis opptrapping av CO₂-avgiften til 2 000 2020-kr frem mot 2030. Støtte fra Enova til kjøretøy og infrastruktur avlaster

risiko og kostnader for de som er først ute med å teste nye løsninger.

I tillegg til selve ladeinfrastrukturen er det en viktig oppgave å bygge ut nye døgnhvile- og rasteplasser og tilrettelegge eksisterende plasser for lading. Dette ansvaret ligger på Statens vegvesen og Nye Veier. Statens vegvesen og Nye Veier AS la våren 2023 fram en plan for lading av tunge kjøretøy langs riksveinettet.

Behovet for ytterligere virkemidler vurderes i forbindelse med de årlige publikasjonene om Regjeringas klimastatus og plan.

SPØRSMÅL NR. 1197**Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 20. februar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden anmode deltagerne i Snøhvit lisensen vurdere mulighetene for å etablere et tiltak som kan bidra med 3,3 TWh ny kraftproduksjon og 381 MW ny effekt i Finnmark, tilsvarende det økte kraft og effektbehovet som følger av at Melkøya har fått konsesjon til å elektrifisere LNG produksjonen og gjennomføre Snøhvit Future, eller vil statsråden sikre nødvendig elektrisk kraft og effekt i Finnmark også etter 2030 på andre måter?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen European Green Table la 6. februar frem en rapport på bakgrunn av regjeringens vedtak om å elektrifisere Melkøya LNG og gjennomføring av Snøhvit Future.

Rapporten viser at regjeringens Kraft- og Industriløft ikke vil tilføre Finnmark og Troms 3,3TWh ny kraft, tilsvarende det økte forbruket på Melkøya. I tillegg vil regionen ikke bli tilført balansekraft, noe som vil svekke effektbalansen. Kombinasjonen av for lite ny kraft (kWh) og ingen tiltak for ny balansekraft (MW) vil bli svært utfordrende for hele Finnmark og spesielt utfordre etablering av annet nytt næringsliv i regionen., gitt prioriteringen av Melkøyas behov.

Samtidig ser vi at alle regjeringens tiltak er avhengig av konsesjoner til ny vindkraft og nytt høyspentnett, noe som kan medfører lang tidsbruk.

For å ivareta økt kraftbehov og effektbalansen viser rapporten at etablering av et flytende gasskraftverk med karbon fangst og lagring ville sikre elektrisk kraft og effekt til Finnmark og vært den absolutt beste og mest samfunnsøkonomiske løsningen.

Rapporten konkluderer med at elektrifisering av Melkøya, uten at kraft og effektbalanse blir opprettholdt, kan gi innbyggerne i Troms og Finnmark en årlig økt strømregning på 5,6 milliarder kroner fra 2030.

Svar:

Departementet godkjente 8. august 2023 endret utbyggingsplan for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, og ga konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya.

Det er satt som vilkår at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Rettighetshaverne la i sine planer opp til at

omlegging til full drift med kraft fra nettet ville skje i løpet av 2028. Utsettelsen gir bedre tid til å styrke kraftsystemet i regionen.

Videre har vi lagt til grunn at dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. Det er satt vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028.

Regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark ble lansert samtidig med godkjenning av utbyggingsplanen og at det ble gitt konsesjon til nødvendige nettiltak. Regjeringen har som mål at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark innen 2030 skal øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG og at ny infrastruktur for strøm i Finnmark skal være i drift innen 2030, forutsatt at det gis konsesjoner. I forbindelse med NVEs oppfølging av kraft- og industriløftet, er det varslet, meldt eller konsesjonssøkt mulige kraftprosjekter i Finnmark med en samlet effekt på over 9000 MW, det vil si mye mer enn den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG og mye mer enn det vil være mulig å koble på nettet selv med de planlagte nettførsterkningene. Mye av dette vil derfor ikke bli realisert, men tallene viser at det er et stort potensial og stor interesse for å bygge ut ny kraft i Finnmark. Jeg mener derfor det vil være mulig å finne prosjekter med akseptable virkninger for relevante interesser, herunder reindriftsnæringen, og at det vil være realistisk å få på plass kraftproduksjon som tilsvarer det økte uttaket til Hammerfest LNG.

SPØRSMÅL NR. 1198**Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 20. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det blir igangsatt tungbilkolonner over E134 Haukelifjell?

BEGRUNNELSE:

Det har over lang tid vært arbeidet med å tilrettelegge for egne tungbilkolonner ved dårlig vær over E134 Haukeli. Gleden har vært stor etter hvert som regjeringen også har blitt pådrivere og bevilget nødvendige midler for å gjennomføre tiltaket. Det har til nå blitt brukt flere titalls millioner i oppstillingsplasser på begge sider av fjellet.

Nå velger Mesta som har ansvaret for driften av vegstrekningen å si nei til å igangsette en prøveordning, frem til en har kompetanse nok til å gjøre dette til en permanent ordning.

Det kan ikke være noe tvil at det er forskjell å kjøre med tungbil eller en personbil ved kolonnekjøring. Det vil i praksis si at det må være mulig å etablere en ordning hvor tungbiler kan fortsette kolonnekjøring etter at personbiler blir stanset. Dette vil sikre lenger oppetid på svært værutsatt vegstrekning. Lastebiler som skal delta i kolonner for tungbil har selv utarbeidet egne kriterier.

Svar:

Statens vegvesen er i dialog med Mesta AS som er drifts-entreprenør over E134 Haukelifjell om muligheten for å utvide med tungbilkolonne på dagens definert stengt vei. Det er Mesta AS og deres lokalt ansatte som kjenner for-

holdene og utfordringene på fjellovergangen best og vurderer risikoen ved kolonnekjøring ved ulike værforhold.

Mesta AS fremholder at med dagens regime og opplegg for kolonnekjøring så er det brøytemannskapene og vaktrommet som avgjør når forholdene gjør at det ikke er trygt å ferdes over fjellet.

Vaktstyrken stanser kolonnekjøringen dersom de mener at grensa for egen sikt og sikkerhet gjør det uforvarlig å holde veien åpen. De erfarer også at det med dagens ordning er tungbilene som skaper de største utfordringene under kolonnekjøring med påfølgende bilberging og delvis stengt vei.

Mesta AS ønsker ikke å øke risikoen/strekke grensa med tanke på liv og helse for egne mannskaper og trafikantenes sikkerhet over Haukelifjell.

Ifølge Statens vegvesen er det alltid utfordrende med kolonnekjøring på fjelloverganger ved uvær og en innføring av tungbilkolonner i situasjoner der veien normalt vil bli stengt vil utfordre og øke risikoen for sjåfører og mannskap som jobber på fjellet ytterligere. Videre må sikkerheten for entreprenør som brøyter på fjellet hensyntas. Ved å utfordre stengt vei vil entreprenørens mannskap måtte bli utsatt for større risiko.

Erfaringene lokalt viser at det er tungbiler som kjører seg fast i oppstigningene fra vest. Ved å utfordre stengt vei vil faren for fastkjøring både i stigning og oppe på fjellet øke betydelig.

Jeg mener at det er riktig og viktig at risikovurderingene ved å åpne for kolonner over fjellet blir tatt av de som kjenner forholdene best og som har ansvaret lokalt.

SPØRSMÅL NR. 1199**Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 16. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Viser til spørsmål 01.02 og 19.01 hvor besvarelsen ikke gir en oversikt over hvilke land Norge har sagt fra seg skatt i tre år ved utflytting.

Har Finansdepartementet denne oversikten?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få tilsendt en tabell over alle skatteavtaler per land, med oversikt over hvilke land Norge har fritatt enten inntekt eller formue fra 3-årsregelen ved utflytting.

Svar:

Svaret er at Norge frasier seg deler av beskatningsretten etter alle våre om lag 85 skatteavtaler når skattyter blir bosatt i det andre landet etter avtalen. Bostedsbestemmelsene er gjennomgående like i avtalene og bygger på OECD- og FN-standardene.

Oversikt over Norges skatteavtaler ligger på regjeringens nettside (<https://www.regjeringen.no/no/tema/okonomi-og-budsjett/skatter-og-avgifter/>).

Land har ulike regler for hvor lenge personer som flytter fra landet skal anses skattemessig bosatt i landet, og ulike regler for hvor fort personer som flytter til landet

skal få status som skattemessig bosatt. Det gjør at det ofte vil være en periode hvor man har dobbelt bosted og da må skatteavtalene avgjøre bostedsspørsmålet.

Skatteavtalene motvirker dobbeltbeskatning ved å fordele beskatningsrett til inntekter og ev. formue mellom skattyters bostedsstat og staten hvor inntekten (eller formuen) har kilde. Det er nødvendig at skatteavtalene har selvstendige bestemmelser om hvor en person skal anses skattemessig bosatt etter avtalen, slik at avtalenes bestemmelser om fordeling av beskatningsrett skal kunne motvirke dobbeltbeskatning.

SPØRSMÅL NR. 1200

Innlevert 9. februar 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 16. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Abortutvalget la fram «Abort i Norge – Ny lov og bedre tjenester» 14.12.23. I et intervju med Vårt Land (28.12.23) sa parlamentarisk leder i SP at det ikke er avklart om regjeringa vil fremme forslag om endringer i abortloven for Stortinget. Det er midlertidig mange, med rette, som mener at det er på overtid å modernisere abortloven. Både Stortinget og kvinner i Norge fortjener å vite hva vi kan forvente av regjeringa.

Kommer regjeringa til å legge fram forslag om endringer i abortloven for Stortinget i løpet av 2024?

Svar:

Abortutvalget overleverte sin utredning til Helse- og omsorgsdepartementet 14. desember 2023. Samme dag sendte jeg utredningen ut på høring. Høringsfristen går ut 22. mars i år. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med informasjon om videre prosess i saken.

